1021

Ungarn: Vorrang der Graphik

VON OSKAR WIESFLECKER

Das Collegium Hungaricum hat sich – unter anderem – die Aufgabe gestellt, Einblick in die Werkstatt der zeitgenössischen ungarischen bildenden Kunst zu verschaffen. Mit sechs Ausstellungen wurden bisher insgesamt je sechs Maler, Graphiker und Bildhauer dem Wiener Publikum präsentiert.

Überlickt man das bisher Gebotene, so ergibt sich eine Vorrangstellung der Graphik. Ein, zwei Maler blieben im Gedächtnis haften, ein Bildhauer, Tibor Vilt, überragte den Durchschnitt, hingegen vermögen nahezu alle Graphiker mit dem, was man heutzutage an Gutem zu sehen bekommt, Schritt zu halten. Die derzeitige Ausstellung bestätigt den bisherigen Eindruck.

Mit Geza Fonyi, einem Maler, der bald siebzig ist, wird ein solider Handwerker vorgestellt, der die Bildsprache der französischen Moderne überzeugend beherrscht. Picasso, Braque und insbesondere Juan Gris haben ihm viele Anregungen gegeben. Er hat sie aufgenommen, verarbeitet und mit jenem Schuß Eigenem versehen, der notwendig ist, um Bilder zu schaffen, die mehr sind als Ansammlungen von Zitaten. Das Kolorit ist sparsam, die Komposition wohlausgewogen. Das schönste Bild der Ausstellung: ein „Guitarrenstilleben" aus dem Jahre 1967.

Ferenc Laborcz (60 Jahre alt) ist ein Bildhauer, der in Kleinplastiken einfache Formulierung virtuos handhabt, jedoch Eigenständigkeit vermissen läßt.

Bela Stettners Monotypien und Kupferstiche bestätigen: Ungarns Graphiker brauchen Vergleiche nicht zu scheuen. Auch dort, wo Stettner konventionell ist, ist er noch immer Künstler. Ausgehend von einer realistischen – früher vermutlich naturalistischen – Konzeption bemüht er sich, die Handlung zu verdichten, die Aussage zu komprimieren. Dort, wo er abstrahiert, spürt man, daß Überflüssiges weggelassen wird. Die Thematik ist einfach, alltäglich. Auch dort, wo sie dazu verleiten könnte, pathetisch zu werden, bleibt Stettner sachlich. Abstand bedeutet für ihn aber nicht Verzicht auf Parteinahme.

Die drei Pieta-Variationen (Vietnam) sind Bekenntnisse einer leidenschaftlichen Anteilnahme, die weder mit gespreiztem Pathos noch mit Agitprop zu tun haben. Daneben sind vor allem die „Witwe" und die „Steinmetzen" hervorzuheben, Bemühungen, die Bildfläche auf ein Minimum zu reduzieren, den Raum geometrisch zu gliedern und den Figuren dadurch eine zentrale Position zu sichern, die bei konsequenter Weiterverfolgung zu einer hohen Konzentration von Form und Aussage führen müßten.

Das Collegium Hungaricum, II, Hollandstraße 4, ist Montag bis Freitag von 10 bis 19 Uhr geöffnet.

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ

1962 OKT 13

1021

Fónyi Géza: Pihenő parasztlány

Magyar Hírlevél
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉLET ÉS IRODALOM

A [illegible]e

Elmélkedések Szabó Pál új könyve olvastán

Nagyidejű öregek ajakáról mindig édesebben szólt a mese, mint holmi tapasztalatlan gyerkőc szájából. S az emlékezés édessége olyannyira része életünknek, mintha gyümölcsbe harapunk, amely egész múltját lopja testünkbe.

Régi történet, tapasztalat gyümölcse! — tágra nyílik szemünk, tátva marad a szánk, mukkanni is elfelejtünk. Ki is merne közbe szólni, vagy éppen ellent mondani, mikor a tiszteletre méltó kor beszél.

Kritikusaink, mintha egyféle elégedetlenséggel hallgatnák idősebb íróink szavát, azt a néhány szót, amit még hozzáhozzá tesznek életük művéhez —, azt a kései, de nem elkésett gondolatot, tapasztalatot, amely kiegészíti képzeletünket, új színt vet minden eddigi vallomásukra és vallomás minden eddigi gondolatuk eredetéről (mert ezt maga az író is csak öregen ismeri fel leginkább) és elcsodálkozás, hogy jaj, hová torkollik minden!

Műbírálóink, pisszegnek, berzenkednek, sőt, közbe szólnak, ha valami nem várakozásuk szerint való. Az ember néha azt érzi, hogy ehhez joguk van, sőt, ez talán kötelességük.

Még az is hagyján, hogy gyakran fitymáló, sőt, becsmérlő jelzőket ejtenek — a szigorúság is mesterségük megnyilatkozása. De az már nyílván hiba , amikor a maguk műformáit, a maguk tesírótól is. Legutóbbi két kisregényében, úgy vélem, a kritikusok utcájába merészkedett Szabó Pál.

Teljes régi fegyverzetében

és szuggesztívitásában mutatja őt, ez a most megjelent regénye.

S mégis, amikor olvasásába fogtam, a saját ízlésem törvényei szerint kezdtem ügyelni szavát én is vagy negyedóráig, aztán elsodort a történet árvize. Ám, hogy ne látszódjék tiszta dicséretnek ez a néhány méltató sorom, ideiktatom félbeszakadt helyteleníteseimet.

A hajdúk hadnagya, Pethő János, a regény egyik főszereplője dunántúli portyázás után érkezik a Berettyó partjára — daliásan, ékesen, harcban szerzett fegyverzetben és drágaságokkal. Minden embere lóháton, sőt, a legtöbbje zsákmányolt vezetéklóval tart haza, egyedül a hadnagy — gyalog. Holott csikósféle pásztorember. Csizmája nem vásott el a hosszú útban, sehol egy porszem a mentéjén. Miért hát mégis gyalog? Mert a folyó sekélyesében két janicsár hulla akadt fenn, közeli harcok áldozatai. Pethő két lábbal rááll a két puffadt hullára s tesen, s tartom magamat hozzá vagy húsz éve. Örömem telik a megírni való lehetőségek sokaságában, de bizony, teher is néha gondolkodásomban egyik-másik: ugyan mikor tudok sort keríteni rája!

Szabó Pálnak ezt a regényét nemcsak örömmel olvastam, hanem azzal a megkönnyebbüléssel, amellyel a lelki súlytól szabadult ember felsóhajt. Ime, kitörlöm feladatfüzetemből a következő sorokat:

„Nevezetes papja volt Vésztőnek Pathi Miklós. Eleinte Szentesen hivataloskodott. Midőn 1686 eszt. a Veterani által szorongattatott török Szentest felégette, a többi közt rabságba került Pathi is, szép feleségével, Turbucz Katalinnal és kis fiacskájával. A foglyok Törökországba hurcoltattak. Pathit megvette egy előkelő török, feleségét és gyermekét egy másik. Később Kőrös városa kiváltotta Pathit, ki azonban a békék nyomása következtében sántává lett s közönségesen csak sánta papnak neveztetett. Itthon eladván mindenét, sietett nejét kiváltani, ami sikerült is neki, de a fiút nem adták ki, minthogy akkor már környül volt metélve. Pathi azután először

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Fónyi Géza
NÉPSZABADSÁG

1962 MÁR 17
1021

FÓNYI GÉZA: PARASZTASSZONY.

KONTAKTUS NÉLKÜL

A televízió Fórum című művészeti folyóiratának néhány nappal ezelőtt sugárzott új száma íratja ide ezt a címet. A legutóbbi szám, amelyben alig volt valami, ami arra vallott volna, hogy a Fórum szoros és tartalmas kontaktust keres a közönséggel.

Alig, vagyis kivéve azt a néhány percet, amelyben Benedek Marcell vitte a szót. Ezután a művészetben és a kultúra szolgálatában eltöltött évek emberi tartalmáról oly világosan valló kis beszélgetés után még rikítóbbnak hatott a műsor többi részének fontoskodó jellege, keresettsége. Benedek Marcell mint társhoz, egyenlő partnerhez szólt a közönséghez, azzal az okos szerénységgel és alázattal, amely az egyetlen lehetséges módja annak, hogy a művészet pedagógusa hasson az emberekre, felkeltse érdeklődésüket. A folyóirat munkatársai a műsor további részében az ellenkezőjét tették ennek. Az oktató pózában szóltak, a „beavatottak" szenvelgő hangján, a „beavatatlanokhoz". Ahelyett, hogy amint kell s illik, a háttérben maradtak volna, s a megfelelő témák és művek felkutatásával, hatékony módszerek kidolgozásával, vagyis a szerkesztéssel igyekeztek volna kifejezni magukat, nagyon is előtérbe léptek, s hosszú mondatok hínárját fonták olyan dolgok köré, amelyeket egyetlen mondattal is el lehetett volna intézni.

Így aztán visszájára fordult itt sok minden, a közönség és a modern képzőművészet problémáját firtató vitából nem jött ki semmi (egyetlen modern kép értő elemzése mennyivel többet mondhatott volna!), s a feltehetően giccsellenes szándékú karikatúrák is megfejtetlen, bosszantó rejtvények maradtak.

A használható tanács nélkül kamera elé vitt művészeken látszott az a szándék, hogy — ha már egyszer ilyen széles nyilvánosságot biztosítottak nekik — ne a kollégáknak beszéljenek a kollégák nyelvén, hanem valóban a közönségnek. A szerkesztők által kínált formák és keretek azonban elnyomták e törekvéseket. A modern művészet fontos ügye, amelyről szóltak, az ernyőről titokzatos szekták ügyének hatott csupán.

S még kevésbé tudott ellenállni a művészeti propagandáról való hol sznob, hol giccsesen fennkölt felfogásnak a pécsi balettkar egyik bájos fiatal művésznője, akit az Új arcok című rovat mutatott be. Az ifjú művésznőről ugyanis filmriport készült, amelybe oly ügyetlenül vágták be a Te című film részleteit, hogy az egész úgy festett, mintha a balerinának rendezői utasításra kellene sétálnia a pécsi (vagy pesti?) utcán, különböző testhelyzetekben és arcfintorokkal megállnia a tükrök és tükrös kirakatok előtt, s közben, nekidűlve valami falnak, s odatámasztva öklét a halántékához, nyilatkoznia vágyairól és közérzetéről, utazásairól és sikereiről — a mindenkori csodagyerekek, cukros szavú világsztárok s a mániákus nagyzolók modorában; a „modernség" szellemében, ahogy a modernséget némelyek elképzelik.

H. Z.

AN

KERESKEDELEM VAGY N

A FALUSI KÖNYVTERJESZTÉS P

KIADÓK, TERJESZTŐK, PÉLDÁNYSZÁMOK című cikkünkben néhány héttel ezelőtt röviden érintettük a szövetkezeti könyvterjesztési rendszer problémáit. Megírtuk, hogy a szövetkezeti könyvüzletek a Földművesszövetkezeti Könyvterjesztő Vállalattal pusztán kereskedelmi kapcsolatban állnak; a boltok és a bizományosok munkáját a helyi földművesszövetkezetek és a megyei központok igen gyakran szakszerűtlenül irányítják, s hogy az eladóknak nincs meg mindenütt a megfelelő szakképzettségük.

A cikkünkre érkezett javaslatok, észrevételek arra késztetnek, hogy részletesebben foglalkozzunk a szövetkezeti könyvterjesztés kérdéseivel, annál is inkább, mert jelenleg *a falusi könyvforgalomnak csaknem a kétharmadát bonyolítja le.*

Induljunk ki egy szemléltető statisztikai adatból.

A falusi könyvforgalom (a szövetkezeti könyveladás) jelenleg évi 100 millió forint körül mozog; ebből mintegy 20 millió forint értékű a tankönyv. *Lassan emelkedő* tendenciát mutat. A falusi könyvtári forgalom pedig ezzel szemben *rohamosan növekszik*, évente mintegy 18—20 százalékkal. Tudjuk, hogy nem minden könyvtárlátogató vásárló — mégis, az összehasonlítás nyilvánvaló *ellentmondást* rejt. Az olvasók igényének emelkedését, érdeklődésének növekedését nem követi kellő arányban a falun eladott könyvek száma.

Mi az oka ennek?

A szövetkezeti könyvterjesztés vezetői a legfőbb hibát abban látják, hogy munkájukkal magukra vannak hagyatva, sem az országos, sem a megyei és a járási szervek — elsősorban a tanácsok — nem segítik őket.

Ebben az érvelésben kétségkívül van igazság.

A megyei és a járási tanácsok általában *rendszertelenül* foglalkoznak a könyvterjesztés problémáival; korántsem olyan érdeklődéssel, aktivitással, mint egyéb kulturális kérdésekkel. A legritkább esetben fordul elő, hogy beszámoltatnák a helyi MESZÖV-központokat a megye könyvforgalmáról, a bizományosok munkájáról. A jelentésekben többnyire egy-egy mondattal szerepel a könyvterjesztés, rendszerint abból a meggyőződésből kiindulva, hogy a függetlenített könyvelőadóval rendelkező MESZÖV-ök igazgatósági ülésein úgyis megvitatják a könyvterjesztés feladatait.

AZ A HELYTELEN GYAKORLAT érvényesül tehát, hogy *a népművelési munkának egyik*

jesztés hatékonyságának egy má
sik fékje a *szakképzetlenség*
Százharminchat szövetkezeti köny
vesboltvezető közül huszonhé
érettségizett van csupán, s tizenö
olyan, akinek nincs meg az álta
lános iskolai végzettsége sem! A
szakmában eltöltött idő átlag
rendkívül alacsony, két-háron
esztendő. Nagy a fluktuáció; sűrű
fordul elő olyan eset, hogy ak
tegnap sót és petróleumot árult
ma a könyvek közé kerül, és meg
fordítva. Az új állások betöltésé
nél nem a rátermettség és a kép
zettség az irányadó, hanem igen
gyakran a helyi földművesszövet
kezetek és más szervek *személyi összeköttetéseken alapuló befolyása.* Nem először teszik ezt szóvá; magyarázatként a szövetkezeti vezetők munkaerő-problémáról, szervezési nehézségekről beszélnek. Kétségkívül, ilyen okai is lehetnek. De *szemlélet* kérdése is, sőt elsősorban az. A SZÖVOSZ felfigyelt erre a súlyos hibára, több helyen fellépett az összeköttetések káros érvényesítése, a protekció ellen, s a szakképzettség fokozására megyei tanfolyamokat indított. Eredménye valószínűleg megmutatkozik majd a következő években — *a problémát azonban gyökeresen nem oldja meg* mindaddig, amíg a szövetkezeti üzlethálózatban a könyv a *vegyes iparcikkek* kőzé tartozik, és a só, a paprika, a kocsikenőcs, a gyufa, a légyfogó, a jancsiszög mellett foglal helyet.

AZT AZ ELGONDOLÁST tehát, hogy a SZÖVOSZ teremtse meg a falusi könyvterjesztés társadalmi bázisát, mindeddig *nem tudta jól megvalósítani.* Ha egyes vezetőkben van is erélyes törekvés arra, hogy feladatukat ne egyszerűen kereskedelemnek fogják fel, a megyei, járási szervezetekhez érve ez a felfogás legtöbbször megszűnik, s *így a művelődéspolitikai célkitűzéseket nem tudják érvényesíteni.* A falusi könyvforgalomban a parasztság részesedése alacsony — akad olyan község, ahol 1962-ben az egy főre jutó könyvvásárlás 67 fillér volt! De azokban a községekben, ahol eléri a 20—25 forintot, a forgalmat elemezve megállapíthatjuk, hogy *megreked egy szűk rétegnél, s ez is a könyvek kis körére, főleg a sorozatokra korlátozódik.*

Meg kell mondani, hogy a központi könyvelosztás rendszere is akadályozza olykor a munkájukat. Például: klasszikus művekből többet tudnának eladni, mint amennyi jelenleg rendelkezésükre áll. Budapesten és a nagyobb vidéki városokban a magyar klasszikusok műveiből átmeneti

Fónyi Géza, festő 2

Feledy alkotásain a hetvenes évektől kezdve kap nagyobb szerepet a szín. Az 1972-ben keletkezett Tisztelet Dózsa Györgynek címet viselő három olajtempera technikával előadott lapján a foltokban megjelenő szín a kép uralkodó eleme. Az évtized közepén keletkezett alkotásokra a lágy pasztellszínekbe épülő formák a jellemzők: ebben fogant a bartóki ihletésű Az éjszaka zenéje sorozat is. Legújabb lapjain, a Regősének, az Ómagyar Mária siralom, a Halotti beszéd színes litográfiával készített kompozícióin festői eszközeinek bátor csoportosításával idézi a múltat.

Feledy Gyula képi világa elkötelezett világnézetének, nemzedéke világlátásának nagyszerű terméke. Azok közé tartozik, akik képesek voltak önálló, szuverén képi világot létrehozni: a téma igen fontos szerepet játszik művészetében, ez azonban soha nem megy a képi kifejezőerő rovására. Nagyszerű rajztudás jellemzi: a vonal és a folt nyelvén mindent el tud mondani, de újabban ehhez a szín is társul. S ezen belül külön jelentést kap a vonal milyensége: vékony, lágyan, gömbölydeden futó líraisága vagy szögletesen meg-megtörő kissé vastagabb egyenletes futása vagy folttal keveredő, vastagságát változtató változatos pályája. S még egy jellegzetes tulajdonsága művészetének: Feledy sorozatokban gondolkodik, az idő-történés szerves része gondolatvilágának; nem elsősorban szituációkat mérlegel, hanem a levés, a valamivé válás foglalkoztatja. S kompozícióinak jellegzetes vonása a szembeállítás, két elem egymás mellé vagy egymással ellentétbe helyezése: a képi elemek ennek jegyében csoportosulnak.

157

*

13/2

A Helikon-galériában mutatta be új rajzait és nyomatait *Almásy Aladár*. A fiatal művész, akinek 1978 elején volt kiállítása a Stúdió-galériában, s aki alkotásaival rendszeresen szerepel a stúdió kiállításain és a grafikai seregszemléken, ars poeticájául ezt vallja: „Létezésem egyedülálló vizuális formavilág, belső érzelmeknek a meghatározója, ez egy soha el nem kötelezett tiszta kimeríthetetlen világkép." Mintha a dadának és a szürrealizmusnak különös vegyülete és egyben letéteményese lenne. Nemzedékének jellegzetes képviselője, akinek részére nem csupán a „minden egész" tört el, de a cserepekben sem a külső világ, hanem a belső én kétségei tükröződnek. Magatartása a befelé, a szubjektív megvalósulás felé forduló művészé: ez magában foglalja a személyiség romantikus teremtő kedvét épp úgy, mint a világ jelenségeinek irónikus idézőjelbe tételét. Tehát nem a valóságosan létező és létrehozott világ képét adja vissza, hanem az érzelmeiben, gondolataiban felidézett, a személyiség önmozgásaként feléledő s csak e mozgás okán felidézett világét. Ennek hitele a felidéző személyiség belső erejében, gondolat- és képgazdagságában rejlik. Almásy Aladár egyéni hangú művészete egy gazdag személyiség kibomlásáról tanúskodik. Rajzain szuverénül bánik a vonallal és a folttal — kicsit a gyermekek szuverenitásával és ismétlő gesztusaival — s ha ezeknek van is tematikus, irodalmias indítékuk, amire az abszurd képcímek utalnak, a meghatározó elem mindig a képsík: a vonalak egymáshoz kapcsolódása, önmaguk megsokszorozódása hozza létre a képi formát. Voltaképpen nincs rajtuk sem tér, sem sík: a grafikai eszköz látszólagos önmozgása, belső logikája szerint rendeződik rajtuk a vonal értelmes formába — de ez az értelem valami rejtett, látens rendező elem, melyre a képcím egy-egy eleme utal, hogy valami mégis eligazítson és segítsen megteremteni a kapcsolatot a néző és az alkotó között. A Dobozkiemelési lehetőséggel induló hajó, a Szélmalom gyötrelmeket elintéző mozgalom és a többi, ehhez hasonló lírai hangzású cím — akár egy-egy verssor is lehetne — csupán az irányt jelzi, amerre Almásy gondolatai csaponganak, mely körül szorongásai, félelmei lecsapódnak. Ezek azonban nem szabad, hogy félrevezessenek bennünket: a lényeges mégis, ami a rajzon feszül. Ennek önálló értékei adják annak a nemesen bonyolult jelrendszernek a kulcsát, mellyel Almásy Aladár figurák és tárgyak dramatizáltan szembeállított viszonylatrendszerét, rejtett érzelmeket és gondolatokat fejez ki.

érzem, – a sorsom bárhogyan is aláz:
repülök én!; szállok szörnyeteg-szárnyán
az Időnek! – egek homloka alá.

Az utolsó ünnep

Hómezőn át
holdig vezető sugárút,
álmok és merengések útja.
Harangszót hall a lélek
és letelepszik a hóra
a bennünk bujdosó Ünnep.
Ilyenkor hajlamos az ember a jóra:
Ígér s valóravált,
ahogy
szeretetből teheti. –
Kár, hogy a szeretet is elfogy,
akár az ünnepi kalács,
és az egyedüllét morzsáin tengődünk.

Feledy Gyula

9

Feledy Gyula: Parkban

„Gyönyör
olvasásra és

Egy régi magy

Nincs félesztendeje, hogy ezeken a hasábokon hírt adhattam az *Irodalomtörténeti Intézet* és az *Akadémiai Kiadó* egyik legérdekesebb vállalkozásáról: a »*Bibliotheca Hungarica Antiqua*« sorra megjelenő, bőrbe kötött, bibliofil könyveiről, melyek fényképi úton sokszorosított, az eredetit a megtévesztésig utánzó kötetekben teszik hozzáférhetővé immár az érdeklődők — kutatók, tanárok, bibliofilek, régi szövegeken elmerengeni vagy búvárkodni szeretők — számára a tizenhatodik századból ránk ma-

úgy mint préd
hitvitától a felt
igazság közlését

Az egész soro
je s e kötet
dezője *Varjas* B
írt nagy tanulm
kívül érdekes
módon elemzi a
műfajának e sz
jöttét és pályaf
lől arról az —
netileg nem jel
tényről győzi m
hogy a korabeli
műveknek bibli
históriás énekek
tóriákra való

Fényi Géza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP

1970 FEB 5 -

1021

✱ *A Kiállítási Intézmények és a Miskolci Galéria rendezésében február 8-án, vasárnap déli 12 órakor nyílik meg a Miskolci Galéria termeiben Fényi Géza festőművész kiállítása. Az ünnepi bevezetőt Csabai Kálmán Munkácsy-díjas festőművész tartja. Mellékletünk a mester 1960-ban készült „Öreg halász" című olajfestményének fotómásolata.*

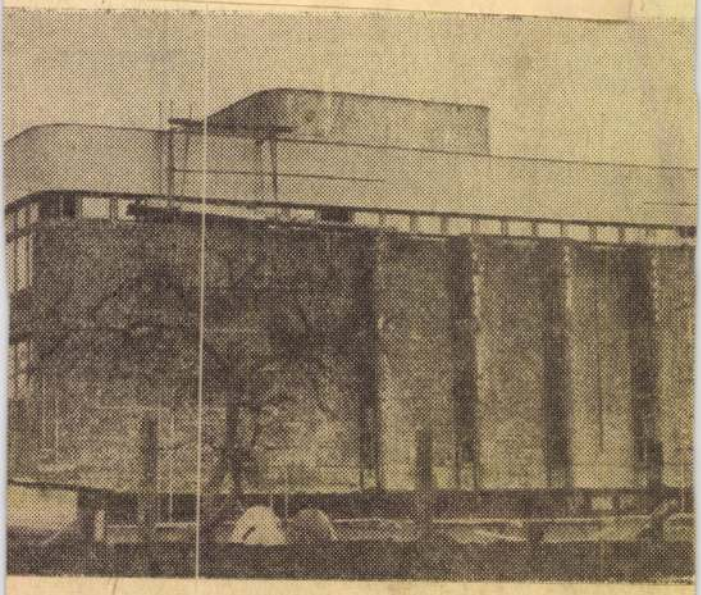

Áruház. Jelenleg a fűtést szerelik, ami várhatóan a napok-
építésével egyidőben most végzik a földszinti rész üvege-
etes áruház átadását augusztusra tervezik.

(Agotha felv.)

oltot bontanak le

szervezik
chenyi utca

Fónyi Géza : Sakkozók

Domanovszky Endre: Előadás előtt

FÓNYI GÉZA Falukönyvtár

HINTZ GYULA Könyöklő

mdk

Fonyi Géza

Kapás c. festménye

Lelőcz Mária. A IX. Magy Képzőm. Kiállításrét
Jelenkor 1962. 4. sz 542.

Fónyi Géza, festő

Dec. 7-én tárlata nyílt meg a Csók Galériában.

— : Hír

10. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. dec. 9.

Fónyi Géza
festő

M.D.K.

Pihenő parasztlány
(repro)

Élet és Irodalom, 1962. okt. 13 — 5 lap

Fónyi Géza, festő

Kiállított.

M Dk

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei 8.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 12.

Fónyi Géza
festő

M.D.K.

„Pihenő" repro

Földes: Jegyzetek a Kilencedikről

Fenyi Géza MDK

tengerparti tája partra huzott csonakokkal, száradó hálokkal.

Heitler László: A Magyar Nemzeti Galéria uj szerzeményeinek kiállitása Pápán.

NAPLO/Veszprém/ 1962. szept. 21.

Fónyi Géza
festő

M.D.K.

Fejek
Tengerpart } rézpor

Aradi Nóra: Fónyi Gézáról
Művészet, 1962. március — 40 l.

MDK

Fónyi Géza

Dinnye és köcsög, paszt.

Szőlős csendélet, paszt.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Asszonyok, paszt.

Termékenység, paszt.

Nő kosárral, paszt.,repr.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Kilátás az erkélyről, paszt.

Balatonnál, of.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Hazafelé, of.

Tengerparton, paszt.

Pihenő, of.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Asztalon, paszt.

Csendélet I.,paszt.

Csendélet II.,paszt.

Fónyi Géza festőművész kiáll. Csók I. Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Olvasók, of.

Sakkozók, of.

Uj közönség a páholyban, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.
16-17 l.

MDK

Fónyi Géza

Könyvnap, of.

Müteremsarok, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MHG
1960. 16-17 l.

MDK

Fónyi Géza

Sakkozók

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.
9 l.

MDK

Fónyi Géza

Női portré gyümölcsöstállal, paszt.

Galambok, paszt.

Interieur, "

Termékenység, "

8, M.Képzőm. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Fónyi Géza

Koll. kiáll. Ernst Muz. 1962. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Dinnyés csendélet, paszt.
Kócsögök, paszt.

Fejak, paszt.

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Tengerpart, of.

Görögdinnye, paszt.

Hervadt napraforgó, of.

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Fehér szék, of.

Sárga csendélet, of.

Gyüm ölcsös tálca, paszt.

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Reggeli, of.

Táj, of.

Gyümölcsös tál körtékkel, of.

F.G. Csók-gal. kiáll. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Kis gyümölcsös tál, of.

Gordonkás, paszt.

Öregasszony, paszt.

F.G. Csók-gal. kiáll. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Halak, paszt.

Öreg halász, paszt.

Csendélet barna köcsöggel, of.

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Akvárium, paszt.

Gyümölcsös táj, of.

Boglyás tájkép, of.

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Gyümölcsös tál körtékkel, of.

Kék gyümölcsös tál, of.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I. Gal. 1961.dec.

MDK

Fónyi Géza

Halak, paszt.

Öreg halász, paszt.,repr.

Csendélet barna köcsöggel, of.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Akvárium, paszt.

Gyümölcsös tál, of.,repr.

Boglyás tájkép, of.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I.Gal. 1961.dec.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Fónyi Géza
ÉLET ÉS IRODALOM

1962 MÁR 31

/ 1021

Fónyi Géza: Halász. A IX. Országos Kiállítás anyagából

Az Oedipus király

a Nemzeti Színházban

lensúlyozza a népet képviselő kórusvezető mértékletessége. Oedipusnak és a kórusvezetőnek erkölcsi ítéletei ugyanazon az alapon nyugszanak.

Ennek az Oedipus-előadásnak közvetlen előzménye a nyári körszínház Oedipus oratóriuma volt, *Kazimir Károly* rendezésében. Már ott kiderült, hogy a dráma ereje és szépsége csak akkor rajzolódik ki a maga teljességében, ha a szellemi arcok és karakterek sajátos összejátszása a költészet tiszta recitálásában jut kifejezésre. Marton Endre jól használta fel e téren az előzményekből adódó tanulságokat. Talán évek óta nem hallottunk ennyire kristálytiszta dikciót a magyar színpadon, mint eztútal. Ezt *Babits Mihály* nemesveretű fordítás-szövege nagyon megkönnyíti. A szövegmondás tisztasága és összhangja a verslejtéssel nemcsak az egyes szereplőket, hanem a kórust is jellemzi, és most kiderül a színpadon, hogy az antik kórus mai színpadra állítása nem boszorkányság, hanem szövegmondás kérdése.

Básti Lajos Oedipusa sokáig feledhetetlen lesz. Alakításának lényege a magabiztosság és küzdelem ennek a magabiztosságnak a megtartásáért. Az ismert múlt és ismeretlen múlt összeütközésének eredményeként magabiztosságából fokról fokra veszít, hogy végül nyugtalansága kétségbeesett bölcsességé oldódjék. Még azt a jelenetet sem érzelgősíti el, mikor lányaitól búcsúzik. Az elszakadás fájdalmában is megőrzi a tragikai fenséget. *Tőkés Anna* Iocaste-ja az első pillanatokban békítő, finom asszonyként jelenik meg. Pátosza ekkor egész világos. Később azonban, mikor tiltakozni kezd az igazság kiderítésének kísérlete ellen, nem érzékelteti az asszonyi józanságot, alakja veszít jelentőségéből és klasszikusan kimért mozdulatai, gesztusai formálissá válnak. Az előadás egyik örvendetes élménye *Bitskey Tibor* Kreon-alakítása: finom ökonomiával használta szép orgánumát; akkor nőtt magasra, mikor Oedipus szembenállt vele s egy pillanatra sem törekedett előre, mikor Oedipus a szerep szerint föléje nőtt. *Major Tamás* karvezetőjének világos szövegtagolása mintegy magába sűrítette a népi bölcsességet és realitásérzéket. Mindig ura volt a helyzetnek s még a legnagyobb tragédia lejátszódása idején is fölényes biztonsággal uralkodott a színpadon. Gyönyörűen mondta el „híreit" *Kohut Magda*, rendkívül jól egyensúlyozva a színpadi alakítás és a szimpla szövegközlést intonáló szerep különböző elemeit. A többi szereplőt és a kar minden tagját is dicséret illeti.

HERMANN ISTVÁN

MDK

Fónyi Géza

Dinnyés csendélet, paszt.

Köcsögök, paszt.

Fejek, paszt.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I.Gal. 1961.dec.

MDK

Fónyi Géza

Fehér szék, of.,repr.

Sárga csendélet, of.

Gyümölcsös tálca, paszt.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I.Gal. 1961.dec.

MDK

Fónyi Géza

Tengerpart, of.,repr.

Görögdinnye, paszt.

Hervadt napraforgó, of.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I.Gal. 1961.dec.

MDK

Fónyi Géza

Körték, paszt.

Sárga tálca, paszt.

Öreg házak, paszt.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Erkélyen, paszt.

Galambok, paszt.

Lila tál, paszt.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Teás csendélet, paszt.

Fekvő nő, kréta és paszt.

Régi házak, kréta és paszt.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I. Gal. 1961.dec.

MDK

Fónyi Géza

Zöld tál, paszt.

Tengeri halak, paszt.

Pohár és körték, paszt.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I. Gal. 1961.dec.

MDK

Fónyi Géza

Fejek, paszt.

Pihenő, paszt.

Öreg halász, paszt. ,repr.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mics. 1962. 13.1.

MDK

Fónyi Géza festő

Öreg házak, paszt.

Asztalon, "

Csendélet I. "

" II. "

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Bónyi Géza festő

Pohár és körték, paszt.

Körték, "

Sárga tálca, "

F.é. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Régi házak, kr. és paszt.

Zöld táj, paszt.

Tengeri halak, "

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

Fónyi Géza festő

Lila tál, paszt.

Teás csendélet, paszt.

Fekvő nő, kr. és paszt.

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Szőlős csendélet, paszt.

Erkélyen, paszt.

Galambok, "

F.G. kiáll. Csók-gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Kilátás az erkélyről, paszt.

Balaton nál, of.

Asszonyok, paszt.

F.G. Csók-gal. kiáll. 1961. dec.

KDK

Fónyi Géza festő

Termékenység, paszt.

Nő kosárral, paszt.

Dinnye és köcsög, "

F.G. Csók-gal. kiáll. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Gordonkás, paszt.

Öregasszony, paszt.

Fónyi G.festőművész kiáll. Csók.I.Gal. 1961. dec.

MDK

Fónyi Géza

Reggeli, of.

Táj, of.

Fónyi G. festőművész kiáll. Csók I. Gal. 1961.dec.

MDK

Fónyi Géza festő

Hazafelé, of.

Tengerparton, paszt.

Pihenő, of.

F.G. Csók-gal. kiáll. 1961. dec.

Fényi Géza

Szerepel a IX. hapy. Kép. mun.
Liáni Társon

hapyar 1 fjurág 1962 IV. 28

MDK

Fónyi Géza

Sakkozók, repr.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

Fónyi Géza MDK

Sakkozók, olf.

Vörös ház, pasztell

Mücsarnok 1962.Mai festészetünk kiáll.

Fónyi Géza

Női portré gyümölcsöstállal, pasztell

Galombok, pasztell

Interieur, pasztell

Termékenység, pasztell

Műcsarnok 1960. VIII. Képzőművészeti Kiáll.

Fényi Géza
festő

M.D.K.

Könyvnapja „Pákolyban ülők.
Sakkozói" c. műve.

D. Fehér Isursa: Gondolatok másfél évtized magyar képzőművészetéről
Művészet, 1960. augusztus. 12 lap.

Fornyigéra festő

M.D.K.

Életképeiről.

D. Fehér Ilonza: Gondolatok másfél évtized magyar képrőművésretéről
Művészet, 1960. augusztus. – 12 lap.

M. D. K.

FÓNYI Géza festő

A II. kerületi kiállításon részt vett.

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 96. 12. 4. l.

A. m. Képzőművészeti kiállítás a II. kerületben

MDK

Fónyi festő

Szerepelt a II. kerületi Magyar — Szovjet Baráti Társaság felszabadulási kiállításán.

Balla Emő: Egy budapesti francia diplomata feleségének festményei a II. kerületi MSZBT kiállításán. Ország-Világ, Bp. 1961. 19. sz. (15. l.)

Fonyi Géza
festő

M.D.K

Termékenység (repr.)

Ilmek
Művészet, 1961. július – 45 l

MDK

Fonyi Géza (festő)

Az állatenyésztést ábrázoló műve szerepelt a Mezőgazdaság a Képzőművészetben c. kiállításon.

Kürti Katalin: A „Mezőgazdaság a Képzőművészetben" kiállításról. Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 86. l.

Fónyi Géza

Kiállítása a Csók István Galériában
1961. dec. 8 - 22.
Plakátok szöveg klasszicizáló keret-
ben.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és
metszetek. /Összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

33. l.

FÓNYI GÉZA

FESTMÉNY (CSÓNAK)

(REPR).

KORTÁRS, 1970. OKT. 1603. LAP.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS
Budapest

1970 DEC

1021

FÓNYI GÉZA festménye

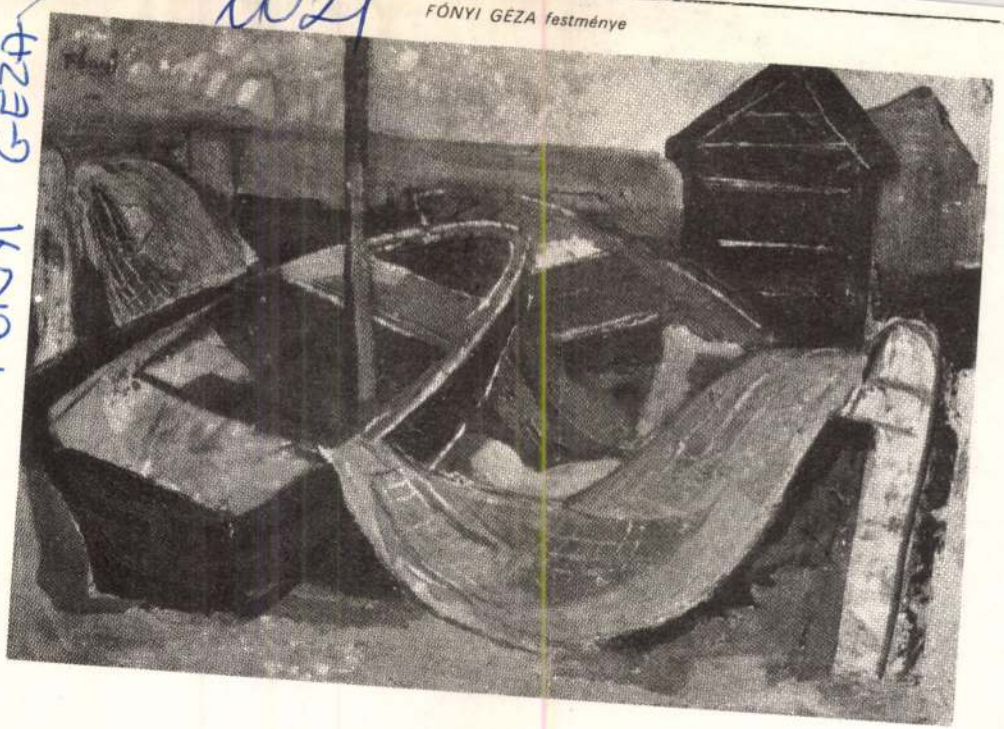

FÓNYI GÉZA

látogatásaitól, de talán mindenekel
sze nem versenyezhettek a mai R
voltak, hozzáférhetők még nekem is,
szálakkal fűzték egy vidéki gimnaz
egész világ szellemi életéhez. Én még
akik a donnervárosi sátatér nyári szí
soproni színtársulat tavasszal egy-k
replőkkel próbálta ékesíteni műsorá
vígjátékon kívül főképp régi vagy di
város megelenevedett pár hétre, a szí
kal (egyszer láttam a szép Borbély Lilit, a vidék híres primadonnáját, nappali próba
előtt vagy közben a fák alatt, a füvön ülve, szétterített szoknyájával, két ragyogó
tisztudvarló között — s ez a kép úgy belém vésődött, hogy máig is frissen látom, gaz-
dag fény- és árnyjátékával, mint az akkor olyan kedvelt Margittay Tihamér egy olaj-
képén) s a korzón, este, csak őket nézték, a diákok és inasok az ő kedves Lehár-,
Fall- vagy Strauss-áriáikat fütyölgették vagy énekelték az utcán, a műhelyben, az
iskolai tízpercekben s még az „úrilányok" is, komoly etűdök helyett, azokat petyeg-
tették a zongorán. Egy vidéki színháztól akkor még mindent megkövetelteik, operett-
tet, népszínművet, vígjátékot, még drámát is, de elsősorban operettet, tánccal, ének-
kel, komikussal, primadonnával és szép kosztümökkel, régieket az idősek kedvéért,
frisseket a fiataloknak, s így láthattam már Kaposváron a Cigánybárót, a Nebánts-
virágot, Rip van Winklét vagy a Koldusdiákot, valamint a magasabb igények kieléi-
gítésére a Vasgyárost, a Kaméliás Hölgyet, a Nagymamát vagy a Falu Rosszát,
s mint akkor minden kortársam és nemcsak itt, vidéken, nem győztem betelni a szín-
pad akkor még teljes és zavartalan varázsával, s értetlenül bámultam azokat a fölé-

Fónyi Géza
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1970 SEP 2

1021

Fónyi Géza: Csendélet

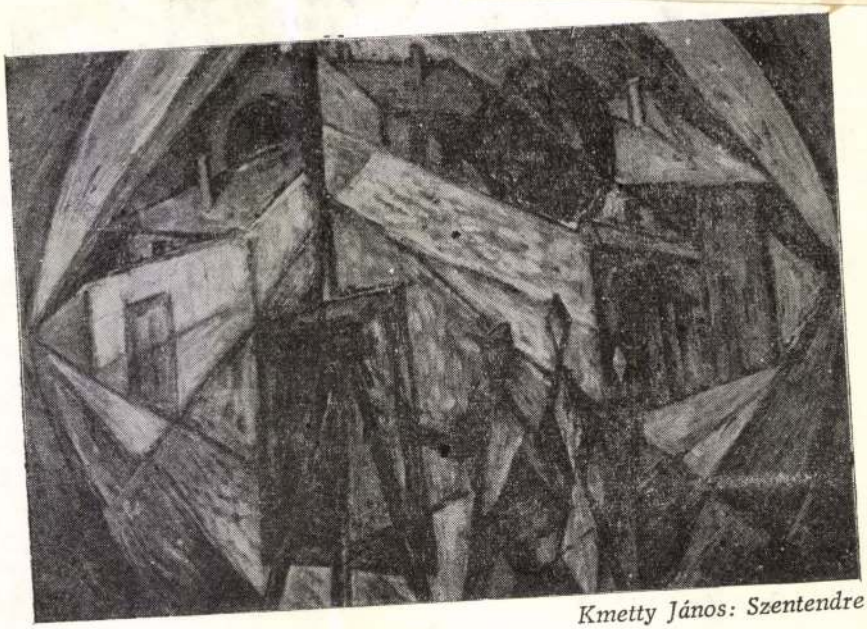

Kmetty János: Szentendre

Fónyi Géza, grafikus M Dk

Rajza.

Repr.

Fónyi Géza: Parasztasszony 8. l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1963. márc. 17.

Fónyi Géza
festő

M.D.K.

„Sakhozók" c. képe

K. Á.: Mai művészetünk
Művészet, 1962. február — 35 l.

Fényi Géza

a Magyar Népköztársaság
Kiváló Művésze kitüntetést kapta

Nyíregyháza 1969 április 3
-2. old.

MDK

Fónyi Géza, festő

Sorra kerül a TV műsorában.

—: Ecsettel a város peremén 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 9.

Fényi géza

hütchenkészlet a képe/emly szerepel az alábbi táslaton

Borbély László: A Herman Otto Múzeum festményei a hiskolci Képtárban

Nagyjaink 1970 XI.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási hir

Ludove noviny 1967 máj.18.

MDK

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Népszabadság 1968 ápr. 21.

Fónyi Géza, festő

MDK

Nov. 29-én nyílik meg

tárlata a Műcsarnokban.

– : Kiállítás

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. nov. 28.

MDK

Fónyi Géza, festő

Kiállítása nyílt meg a
Műcsarnokban.

– : Hír

8

Népszabadság Bp. 1969. nov. 30.

Fányi Géza

műveit mutatják be a b pesti Nemzeti Galériában rendezett riállitáson.

„-bm-" jelü cikk: „New Hungarian Painting"

Daily News, Budapest, 1968. I. 23

21

Fényi géza festő

A „Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze" címet kapott

N. N.: Átadták az idei Művészeti díjakat

Komárom Megyei 1969 IV. 3

Fónyi Géza

„Kiváló művész" címmel kapott

N. N.: Átadták az idei
művészeti díjakat

Magyar Hírlap 1969 IV. 3

Fony Géza

Kiváló művész kitüntetést kapott

N.N.: Kosztolták az 1969. évi irodalmi és művészeti díjakat

Népszava 1969 IV. 3

Fónyi géza

„Kiváló hűvész" Citüntetést kapott

N. N.: hűvészeti díjak és címek

Esti Hírlap 1969 IV. 2.

Fónyi Géza

Kiváló művész kitüntetést kapott

N.N.: Új Kiváló és Érdemes művészek, új művészeti díjasok

Magyar Nemzet 1964 IV. 3

Fónyi Géza

„A Magyar Népköztársaság ~~Érdemes~~ Kiváló Művésze" címet kapta

N.N.: Átadták az idei művészeti díjakat

Zalai Hírlap 1969 IV. 3

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Fónyi Géza

"A magyar Népköztársaság Érdemes Művésze" címet kapta
Kiváló

N.N.: Átadták az idei
művészeti díjakat

Petőfi Népe 1969 IV. 3

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Fónyi géza festő

A „Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze" címet kapott

N. N.: Átadták az idei Művészeti díjakat

Somogy Megyei Néplap 1969 IV. 3

M.D.K.

Fónyi Géza
festő

A Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze címet nyerte el felszabadulásunk 24. évfordulója alkalmából.

Kitüntetések
Művészet, 1969. ápreli - 31 lap.

Fónyi Géza festő

A Kéj. műv. Főiskola tanára.
Érdemes művész, Munkácsy díjas.
„Kiváló művész" kitüntetést kapott

N. N.: A Hadtörk az idei
művészeti díjakat

Heves megyei Népújság 1969 IV. 3

Fónyi Géza festő

A Képzőműv. Főiskola tanára,
Munkácsy díjas, Érdemes Művész.
„Kiváló Munka" kitüntető
Lapot d.pr. 4-e'a.

N.N.: A művészet
új kitüntetései.

Magyar Hírek 1969 IV-19

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Fónyi Géza

Sakkvirág. (repr.)

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965. Gondolat K., 605 l., ill.

560. l.

Fónyi Géza, festő

M.D.K.

nevét említi

Fehér, Zsuzsa: Malerei und Plastik.

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.

Bp. 1966. 363 l. 26 t. 289. old.

Foringi Géza
festő -

M.D.K.

„Sakkozók" című műve az
„1950 es évek szakaszába
készült.

D. Fehér Zsuzsa: Uj magyar festészet
Művészet, 1968. május - 40 kap.

Fónyi Géza
festő

M.D.K

Részt vett a tárlaton.

D. Feher Ismeza: Uj magyar festészet
Művészet, 1968. május – 40 kep.

Fónyi Géza

Hervadt napraforgók, repr.

Szentendrei művek festőművészek nyári tárl.

Ferenczy Károly Muz. 1966.

Fónyi Géza MDK

Fejek, pasztell

Pihenő, olf.

Öreg halász, pasztell

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fónyi Géza, [ ]

MDK

Bérben állítanak ki
műveiből.

(f.t.): Chagall Budapesten.... 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. szept. 12.

Fóny i Géza

Képeit általánosságban emlékül.

Tanulmány a tábla kép-
vásárlásról – – hogy zapsz-
nov. Sokmány Istvánt

1966

89l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 SZEP 15.

Volksstimme

1021

Vielseitiges Programm des Collegium Hungaricum

Das Ungarische Kulturinstitut in Wien II, Hollandstraße 4, bietet in der zweiten Jahreshälfte 1967 ein vielseitiges Programm: am 21. September den preisgekrönten ungarischen Film „Vater", am 2. Oktober ungarische Kurzfilme. Am 5. Oktober findet ein Konzertabend des bekannten Komponisten Ferenc Farkas statt, am 10. Oktober gastiert das Sebestyen-Streichquartett; am 12. Oktober folgt ein Beatabend mit der Sängerin Zsuzsa Koncz für Freunde der leichten Musik.

Am 9. Oktober spricht Professor Dr. Laszlo Matrai über kulturhistorische Folgen des Zusammenbruches der österreichisch-ungarischen Monarchie.

Werke dreier ungarischer Künstler der Gegenwart (Fonyi, Stettner, Laborecz) werden ab 20. Oktober ausgestellt. Für 3. November ist ein Vortrag über die Geschichte der ungarischen Germanistik vorgesehen.

Alte ungarische Musik wird am 13. November von bekannten ungarischen Künstlern gespielt. Im Zusammenhang mit der Konferenz der Unterrichtsminister wird ab 22. November eine Ausstellung über das ungarische Unterrichtswesen informieren. Den letzten wissenschaftlichen Vortrag in diesem Jahr hält Dr. Nandor Bacso am 23. November über Einflüsse des Mikroklimas auf die Landwirtschaft.

Eine weitere Ausstellung bildender Künstler der Gegenwart (Fejer, Pasztor, Varga) wird am 28. November eröffnet. Ein literarischer Abend am 6. Dezember mit bekannten ungarischen Schriftstellern und österreichischen Schauspielern wird die letzte größere Veranstaltung in diesem Jahr sein.

, 8: Ich tötete Rasputin
1/2 9: Der große Regen (R. Burton)
8: Fantomas bedroht die Welt * 14

8: Kanonenboot am Jangtse-Kiang
1/4 7, 1/2 9: Der lange Tag der Rache

es Pflaster Köln

Der Chef schickt seinen b. Mann
8: Agent 3 S 3 setzt alles auf . . .
„Caine" war ihr Schicksal

r Dämon und die Jungfrau
: Batman hält die Welt in Atem * 14

hren

ßenbau),

KUHLSCHR
tie ab S 3
teile. Jando
straße 19.
Hof Sam
phon 24 31

Fernseher. ... ab S 17.–. Information unverbindlich täglich 11 bis 18 Uhr. Tel. 47 40 325. Bei Kauf wird die Miete voll angerechnet.

... Die schönsten Anoraks, Paletots, Wetterflecke und Hosen in bester Qualität wie immer bei Ernst Schönherz, Spezialist für Sportbekleidung, III, Baumgasse 17, Tel. 72 37 274.

hatte. Sie hatte in der Schule ein Mädchen nach ihm gefragt, die ein Klavier hatte und Musikstunden nahm, und das Mädchen hatte ihre Lehrerin gefragt. Dieser Mann schien ein kleiner Junge gewesen zu sein, der vor ziemlich langer Zeit in irgendeinem Lande Europas gelebt hatte. Aber wenn er auch bloß ein kleiner Junge war – er hatte doch all die schönen Stücke für Klavier und für Geige, auch für Orchester zustande gebracht. Sie konnte sich aus den Stücken, die sie gehört

Sonne schien ihm ins Gesicht; deshalb hatte er gebrüllt. Bubber war nirgends zu sehen. Als Ralph sie kommen sah, heulte er wieder los. Sie zogen den Wagen in den Schatten des neuen Hauses und holte aus ihrer Brusttasche eine blaugefärbte Zuckerstange, die sie dem Baby in den warmen, weichen Mund steckte.

„Da hast du was zu rauchen", sagte sie zu ihm. Eigentlich war es Verschwendung, denn Ralph war noch zu klein, um richtig zu merken, wie gut

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási hir

Pestmegyei Hirlap 1967 szept.2o.

MDK.

Fónyi Géza

Közlöttetett hír

Pestmegyei Hirlap 1967 szept.20.

Fónyi _____, festő

MDK

Négy képet adományozott a nagykanizsai képtár létesítéséhez.

Bőcz Sándor: Magvetés Nagykanizsán

6

Népszabadság Bp. 1957. okt. 3. [Vidéki]

MDK

Fónyi Géza, író

Déri kiállításon szerepel.

— : Hír

6

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 19.

Fényi Géza

Egy festményét ajándékozta a lidicei emlékmuzeumnak

Nagyanya 1967 IV. 26 5 old.

Fónyi Géza, festő 1906

Művészeti és pedagógiai munkásságáért

– : A Magyar Népköztársaság Érdemes
Művésze ... 7.

NÉPSZABADSÁG 1965. márc. 4.

MDK.

Fónyi Géza

1965-ben kormánykitüntetésben részesült

Film Színház Muzsika 1965. ápr. 2. 2. lap

.

MDK.

Fónyi Géza

1965-ben kormánykitüntetést kapott

Pestmegyei Hirlap 1965 ápr.4. lap -

.

MDA.

Fónyi Géza

1965-ben kormánykitüntetést kapott

Élet és Irodalom 1965. ápr.3. lap -

MDK

Fónyi Géza

Szerepelt a székesfehérvári István Király Muzeum kiállitótermében rendezett tárlaton.

Szilvágyi Irén: Szentendrei Festők Tárlata.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP 1964 aug. 2.

MDK

Fónyi Géza

Szerepelt a kiállitáson

Csendélettel

Murányi-Kovács Endre: Országos képzőművészeti kiállitás Szegeden.

NÉPSZABADSÁG 1964 aug. 15.

MDK

Fényi Géza
Fényi

Szerepelt a kiállitáson

"Öreg halász"

Murányi - Kovács Endre: Országos képzőművészeti Kiállitás Szegeden.

NÉPSZABADSÁG /[illegible]/ 1964 aug. 15.

Fónyi. Géza

A szentendrei nyári tárlaton „Dinnyés cseudélet"-e szerepel. (emlétre)

Láttuk, hallottuk.
1971. VII. 23. Kossuth 21.03/6/ Kj

Fóvyi Géza
festő

„Öregasszony"
(repro)

Boróbny Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972. jannuár – 40 oldal.

Fónyi Géza
festő

„Szigadinnyés csendélete", paraszt –
„asszony képmása derűti tárlatot.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972. január – 40 oldal

Fónyi Géza

Bemutatott művei:

"Hegyen épült házak", olaj, 54 x 74

" Csendélet feketekockás abrosszal" olaj,
50 x 70.

Zala Tábor : XI. magyar képzőművészeti kiállitás,
Budapest, 1968.

Fónyi Géza

Bemutatott művei:

" Kék mosdótál", olaj, 50 x 70

" Fiatal lány", olaj, 60 x 40

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás, Budapest, 1968-

Fónyai Géza MDK

Sárgadinnyés csendélet, olf.

Zene, pasztell

Kosaratvivő, olf.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fónyi Géza MDK

Sárgadinnyés csendélet, repr.

Műcsarnok 1969. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fónyi Géza

Lidice emlékműrennyának felajánlotta egy művét

Népszabadság 1967 ápr. 26.

Fónyi Géza

Lídia emlékmúzeuma számára felajánlotta egy festményét.

Népszava. 1967. ápr. 26.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 CKT 19

ESTI HÍRLAP

Fónyi Géza

HÁROM MŰVÉSZ. Fónyi Géza festő, Stettner Béla grafikus és Laborcz Ferenc szobrász műveiből a bécsi Collegium Hungaricumban kiállítás nyílik a héten. Ez a mai magyar művészet hatodik tárlata az osztrák fővárosban.

1021

Elnök kerestetik. Harry

ot-
he
g-
el-
bb
A
lt.
y-
szerűségéért, bajtársiasságáért, eredetiségéért, természetességéért.

Fónyi Géza

MDK

Öreg halász, repr.

Műcsarnok 1962. XX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fényi géza

Festmény szepró

Kortárs 1963 v.n. hátió sorítólap

Fónyi Géza

Nyilatkozatát közli a
folyóirat Csontváry művészetéről

Karlsbad 1963. XII. 4. 1883

Fónyi Géza MDK

Csendélet, repr.

Muz.

Ferenczy Károly 1964. szept-okt.
Szentendrei festőművészek őszi tárlata

Fónyi Géza MDK

Csendélet sárga tállal, olf.

Ferenczy Károly Muz. 1964. szept-okt.
Szentendrei festőművészek őszi tárlata

MDK

Fónyi Géza

Sárgadinnyés csendélet, o.

Zene, paszt.

Kosaratvivő, o.

X. Magy. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1965.

MDK

Fónyi Géza

Lila tál, paszt.

Szegedi O.Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MDK

Fónyi Géza

Öreg halász, paszt.

Szegedi O.Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MDK

Fónyi Géza

Kiállitási hir

Köznevelés 1967 aug. ~~27.~~ 25

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém/ 1967 szept.7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Fòji Géza 1991 ÉKT 22

— Három magyar művész, Kónyi Géza festő, Stettner Béla grafikus és Laborcz Ferenc szobrász kiállítását nyitották meg péntéken este a bécsi Collegium Hungaricumban.

1991

MDG

Fónyi Géza, Jestő

Öregasszony c. műve vétel útján lett a műzeumé.

R. Gy.: Mai magyar művek a székesfehérvári Kéjtárban 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jún. 30.

MDK.

Fónyi Géza

Kettészet a Képzőművészetben c. kiállitáson szerepelt

Népszabadság 1966 márc.11.

Fonyó Géza
festő –

M.D.K.

Részt vett a II. kerületi tárlaton.

B.J.: Tavaszi tárlat a II. ker. Radnóti klubban.
Művészet, 1966. június – 37 lap.

MDK.

Fónyi Géza

Érdemes müvész-kitüntetéséről hiradás

Müvészet 1965 junius. lap 27.

Fónyi Géza festő M.D.K.

Munkácsy-dijas

érdemes müvész

Kossuth-dijjal kitüntetve

Kiosztották az 1965. évi állami és Kossuth-díjakat

Pest megyei Hirlap 1965. április 4. 2. l.

Fónyi Géza festő M.D.K.

Munkácsy -dijas

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze

Koosztották az 1965 évei müvészeti dijakat

Magyar Nemzet 1965. április 4. 6.l.

Fónyi Géza festő M.D.K.

Részt vett az "Élő magyar művészek" c. Linzben

és Grazban bemutatott kiállitáson

Pasztell-csendélet

Az ausztriai magyar képzőművészeti kiállitás

örvendes sajtóvisszhangja

Magyar Nemzet 1964. március 26. 5.l.

MK

Fónyi Géza

szerepel az 1964 jan / 23-án linzben rendezendő
magyar művészeti kiállit son.

Kép,plakát, gyermekrajz.Magyar kiállitások Linzben.
Esti Hirlap. 1964 jan 16.

MDK

Fónyi Géza

Péter I.: Jegyzetek kiállitásokról. Népszabadság
1962. ápr. 21. 8.l.

Fónyi Géza
festő

M.D.K

Tengerpart c. olajfestményét
mutatta be a kiállításon.

Mészáros Fülöp: Modern magyar Festészet kiállítása Bóján
Művészet, 1963. augusztus - 39 lap.

Fónyi Géza festő M.D.K.

Résztvett a kiállitásom

Prukner Pál: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállitás

Pest megyei Hirlap 1963. május 12. 4.l.

Fónyi Géza MDK

szerepelt a kiállításon.

Szelesi Zoltán: Szegedi Országos Képzőművészeti Kiállítás.

Tiszatáj 1964 szept.

Fónyi Géza, festő

Öreg halásza mély humanitást sugároz.

Munányi-Kovács Endre: Országos népszőművészeti Kiállítás Szegeden

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. aug. 15.

Fányi Géza, festő

Gendélete gyönyörű.

Murányi-Kovács Endre: Országos képzőművészeti Kiállítás Szegeden 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. aug. 15.

Fónyi [ ], festő MDK

Szerepel Linzben, a Modern Múzeumban.

A. Gy.: Egy austriai magyar kiállítás 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1964. febr. 5.

Fónyi Géza

testő

~ kiállítása volt a Műcsarnok kamaratermében / 1969 /

Képzőmű. Almanach 3. 62.
Corvina 1972

FÓNYI GÉZA, festő

Önálló képtár Nagykanizsán. A tervet támogatta a Thury György múzeum, a nagykanizsai városi tanács és a kivitelezéskor sok ismert művész is segítő kezet nyújtott. Így Barcsay Jenő, Fónyi Géza, Bencze Gyula, Bencze László Hikády Erzsébet, stb. 27.old

HATOS Erzsébet: Képtár Nagykanizsán 27.old

Múzeumi Magazin, 1968. 1.sz

FÓNYI GÉZA, fest

Egy Modern Magy. Képtár létrehozására a Múz. 200 magy. m vésztől kért képeket.
Eg olajképet ajándékozott. 183.old

KOVÁCS PÉTER: Évi jelentés. Uj szerzemények. Képzőmüvészeti gyüjtemén 183.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvar

MDK

Fónyi Géza, Jestő

A Műcsarnokban látható táblata.
A retrospektív-kiállításon szereplő első kének 1947-ből valók.
A harminc-egynéhány mű közül is ki kell emelni a Tálak (1948), Enteriőr (1959), Tanya (1962), Sárgakendős asszony (1947), Töprengő (1969) címűeket.
Székely András: Két műcsarnoki kiállításról 7.

Népszabadság. Bu. 1969. dec. 19.

Fényi Géza, festő

MDK

Kiállítása a Műcsarnokban
nézhető meg.

–: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, B. 1969. dec. 13.

Fónyi Géza festö

M.D.K.

Mü a MNG gyüjteményébe került

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965.

162. 1.

Fónyi Géza

Szerepelt a II. kerületi Radnóti Klubban

rendezett kiállításon.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7.

Fónyi Géza

Sárgadinnyés wendélet. (repr.)

Művészet 1965. okt.

a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé

Fónyi Géza festő

Szöveg említi részvételét a székesfehérvári Csók-képtár tárlatán.

Emlitek mü: „Öregasszony"

Vasas, 1966. aug.

Fónyi Géza festő

Szöreg említi, mint az első tádat résztvesőjét.

Műret nem említ.

Sárvári Márta:
„Képzőműrészeti kiállítás a Haladás Népfront klubjában".

Magyar Nemzet 1965 jan. 6.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási hiradás

Népszabadság 1966 junio3.

MCX.

Fónyi Géza, festő MDK

Nagy István kézít tanulmányt
fónyi művészetéről.

– : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. nov. 8.

Fónyi Géza

Sakkozók, of.

Vörös ház, paszt.

Mai festészetünk kiáll. Nemz.Gal. anyagából.

Fónyi Géza

Szerepel a szegedi Országos Képzőmű. Kiállitáson.

emlitve.

Tiszatáj, 1964 9. szám 4. kp.

MDK.

Fónyi Géza

1965-ben érdemes művész címet kapott

Népszava 1965 ápr.4. lap 4.

MDK.

Fónyi Géza

1965-ben érdemes müvész cimet kapott.

Népszabadság 1965 ápr.4.lap -

MDK.

Fónyi Géza

1965-ben érdemes müvész cimet kapott.

Magyar Nemzet 1965.április 4.lap -6

Fónyi Géza

Sakkozók

Festmény, reprodukció.

Népművelés, 1965 2. szám, 48. l.

MDK

Fónyi Géza

Öreg halász

Murányi-Kovács E.:Országos képzőművészeti kiáll. Szegeden. Népszabadság 1964. aug. 15. 8.l.

M.D.K.

Fonyi Géza
festő

Hazánk felszabadulásának 20.
évfordulója alkalmából a Munka-
Érdemes Művésznek a Magyar
Népköztársaság Érdemes Művésze
címmel tüntették ki.

—:—

Művészet, 1965. június – 27 lap.

Fónyi Béza, festő MDK

Rézt vez Linzben, a jan. 23-án megnyíló magyar művészeti tárlaton.

—: Kép, plakát, gyermekrajz

2.

ESTI HIRLAP Bp. 1964. jan. 16.

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze

címmel tünteti ki

FARKAS FERENC Kossuth-díjas zeneszerzőt, a Zeneművészeti Főiskola tanárát
zeneszerzői és pedagógiai munkásságáért,

RADNAI GYÖRGYOT, a Magyar Állami Operaház énekesét
az opera-repertoár vezető szerepeiben nyújtott alakításaiért,

RUDAS IMRÉT, a Magyar Állami Operaház zenekari művészét, a Zeneművészeti Főiskola tanárát
zeneművészeti és pedagógiai munkásságáért,

FÖNYI GÉZA Munkácsy-díjas festőművészt, a Képzőművészeti Főiskola tanárát
művészeti és pedagógiai munkásságáért,

KAESZ GYULA Kossuth-díjas iparművészt
iparművészeti és pedagógiai munkásságáért,

MIHALTZ PÁL Munkácsy-díjas festőművészt
művészeti és pedagógiai munkásságáért,

BÁNKI ZSUZSA Jászai Mari-díjas színművésznőt
színművészi és előadóművészi tevékenységéért,

KEMÉNY LÁSZLÓ színművészt
művészi munkásságáért,

MEZEI MÁRIA színművésznőt
művészi munkásságáért,

NOVÁK ISTVÁN Jászai Mari-díjas színművészt
művészi munkásságáért,

RAJZ JÁNOS Kossuth-díjas színművészt
művészi munkásságáért,

TAKÁCS MARGIT színművésznőt
művészi munkásságáért,

KOLLÁNYI ÁGOSTON Kossuth-díjas filmrendezőt
a népszerű tudományos filmgyártásban végzett művészi munkájáért,

MACSKÁSSY GYULA rajzfilmrendezőt
a magyar rajzfilmművészet terén elért eredményeiért.

a „Fekete Afrika ... című könyvéért,

DR. TURÁNYI
műszaki tudomány
az Építőipari és
Műszaki Egyetem
tő egyetemi tanárá
a közlekedés ü
gyarországi tud
alapozásával e
nyeiért, a forgal
irányítás gépes
fejtett munkássá

kozatával tün

lőnösen a fino...
és emulzió szétválasztására
alkalmas centrifugák és szeparátorok gépcsaládjának kialakításáért,

DR. NOSZKAY AURÉLT, az orvostudományok doktorát, a János Kórház osztályvezető főorvosát
négy évtizedes kiemelkedő gyógyító, tudományos és társadalmi munkájáért,

DR. GÁBOR LÁSZLÓT, a műszaki tudományok doktorát, az Építőipari és Közlekedési Mű-

.50 Ft —

fakitermelő segédmunkását

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

A magyar forradalmi munka
társadalmi rend építéséért folyó tev
kulturális és művészeti eredmér
összefüggő tudományos-szervező te

a Kossuth-díj I. foko

FERENCZY BÉNI Kossuth-díjas szobrászművészt, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészét
egész életművéért, különösen a legutóbbi időben kifejtett munkásságáért,

Fónyi Géza festő M.N.K.

Müvei a kiállitáson

Sárvári Márta: Képzőművészeti kiállitás a Hazafias Népfront klubjában

Magyar Nemzet 1965. január 6. 4.l.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Népszabadság 1965 okt.31 .9

Fónyi Géza, festő MDK

Résztvesz Erfurtban a „Kertészet a mai magyar képzőművészetben" c. Kiállításon.

—: Árubemutató és művészeti alkotások az erfurti nemzetközi kertészeti kiállításon

4

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. márc. 11.

Fónyi Géza

Sárgadinnyés csendélet c. képéről repr.

Karács 1965. dec.

X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Karács Gyula

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1965 ápr.21.lap -

MDK.

Fónyi Géza

Rövid méltatás

Müvészet 1965 ápr.lap -

Fónyi Géza
de stó

M.D.V.

Méltatás. – Sárgadinnyes
Csendélet" ("repro)

Lanár Sándor: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.
Művészet, 1965. október – 20 lap.

M.D.K

Fonyi Géza
festő-

1965-ben a Magyar Népköztársaság
Érdemes Művésze lett.

—: 1965 Állami és Kossuth díjasai . . .
Élet és Irodalom, 1965. okt. 3-2 lap

Fónyi Géza festő M.D.K.

Sakkozók, repr.

H usz év a képzőművészetben

Népművelés fbr. 1965. febr.

M.D.K

Fönyi Géza
festő

Méltatás

Pogány Ö. Gábor: Kilencen.
Művészet, 1967. február - 15 kap

Fónyi Géza

Szerepelt az indiai első magyar képzőművészeti kiállításon.

M. N. 1967. jan. 31.

Fényi Géza, festő MDK

Baroda, Chandigarh és Új-Delhi
Kiállításán szerepel.

–: Magyar festészeti tárlat India
három városában 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 31.

MDK

Fónyi Géza, festő

Rövid élmény minden műve.

Rózsa Gyula: XI. Magyar képzőművészeti kiállítás 9.

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

MDK

Fónyi Géza

Hervadt napraforgó, paszt.

Szentendrei festőművészek nyári tárl.

Ferenczy Károly Muz. 1966.

MIK

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.12.

3529 tnyv 1

Tóvi Géza

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

FÓNYI GÉZA

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYILIK
1969 NOVEMBER 29-ÉN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

A MŰCSARNOK KAMARATERMÉBEN
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

M.N.K.

Fónyi Géza festő

Művei a kiállításon

Tavaszi tárlat a Rednóti Klubban

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7. 7.l.

Pónyi Géza Ferenc

MDK

Fónyi Géza

Kiállitási hir

Zalai Hirlap 1967 okt.3.

MDK

Fónyi Géza

Palicz József tanára volt a főiskolán

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Fónyi Géza

A Magyar Nemzeti Galéria, 1965.

MDK

Fónyi Géza

Sárgadinnyés csendélet, o.

2o. sz.i m. festészet és szobrászat N.Gal. és Móra F. Muz. Szeged 1966.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

M.D.K.

Fónyi Géza

Munkácsy-dijas festőművészt, a Képzőművészeti Főiskola tanárát a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze cimmel tüntették ki.

"Az emlékezés napja" c. közl.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. ápr. 2. IX. évf
14. sz. 2.lap.

.

Fónyi Géza

Aradi Nára írt róla tanulmányt „A művészetek kiskönyvtára" sorozatban.

Népszabadság 1965. okt. 29.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Művészet 1966 jan.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási meghivó

Szentendre 1967 juli.16.

MTK.

Fónyi Géza

Kiállítási megnyitó

Szentendre 1967 jún.16.

MDK

Fónyi Géza

~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~

Demény Miklós festő és Márkus Károly szobr. kiáll. Mednyánszky Terem 1964.máj.

MDK.

Fónyi Géza

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 febr.

MDK

Fónyi Géza, Jestő

Egy képét adta.

–: Magyar művének alkotásai
Lidiének 7

Népszabadság, Bp. 1967 ápr. 26.

Fonyi Géza
festő

M.D.K

Lene (repro)

Művészet, 1965. december - 12 kap

Fónyi Géza MDK

Sárgadinnyés csendélet, o.

20.sz. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móra F.Muz. Szeged, 1966.

Fényi Géza

Csendéleta

nezepel a X. nagy. Kép. mus.

Kiállításon

Vázgadinnyés csendélet (szepkó)

Kortárs 1965 XII n. 2004 old.

MDK

Fónyi Géza

M.Nemz. Galéria, vezető 1965.

Fónyi Géza

MDK

neve említve

Somos Miklós kiáll. Ernst Muz. 1965. okt.

Föingi
festő

M.D.K.

Az első seremben van a képe
kiállítva

Miklós Pál: Az XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 – 7 lap

MDK

Fónyi Géza

Hegyen épült házak, o.

Csendélet fekete_kockás abrosszal, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

MDK

Fónyi Géza

Kék mosdótál, .

Fiatal lány, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Fónyi Géza

Kiállitási hir

Művészet 1968 okt.p.27.

MDK

Fónyi Géza

Csendélet abrosszal, o. repr.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Fónyi Géza

fényrép

Selmeczi Tóth János, Bemutatjuk a neukendrei Művasiklapot
Népművelés, 1468, ott. 38, 39.

Fónyi Géza

szerepelt a szemlenderi
Miall.-ou.

Élet és Irod. 1968, szept. 28.
Pesnetiz y Géza, a szemlenderi
kisvénet.

M.D.K.

Fónyi Géza festö

Asztal ablakkal,

Akvárium,

Csendélet feketekockás abrosszal c.
müvét a Müvelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Müvelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 2.1.

Forrigi Géza
festő

M.D.K.

Méltatás.

Fóthy János: Kiállítási Krónika,
Művészet, 1968. július - 39 lap.

M.D.K.

Forrigi Géza
festő

Részt vett a II. her képrőmű-
vészeinek tárlatán.

Lakos Sándor: Krónika
Művészet, 1968. jelenés – 45 kap.

Fónyi Géza
festő

M.D.K.

A Műv. Mín. megvásárolta
Fónyi Géza csendéletet.

Ujvári Béla: Állami képzőművészeti vásárlások..
Művészet, 1968. október - 25 lap.

Fónyi Géza

emlitve

Pogány Ö. Gábor, A Magyar Nemzeti Galéria (vezető), 26. l.
Budapest 1965

Negatív

Lilahy István Hegedűsné

Fónyi Géza (Csendélet)

Festmény

Fónyi festő MDh

Művei mai fejlődésünket tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművészek Szövetségének Közgyűlése elé 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. febr. 13.

Negatív

Lilahy István Hegedűsné

Fónyi Géza: (Leány ablaknál)

Festmény

Negatív

Lilaby Edvárd Hegedüsné

Fónyi Géza: Virágcsendélet.

Festmény

Fónyi Géza
pestő

M.D.K.

Pikenő aratólány" c. művével
"szerepel a kiállításon + repro

D. Fehér Eszersa: Mennkát ábrázoló festmények a IX - Magyar -
Művészet, 1962. május - 8 l.

Fónyi Géza
festő

M.D.K

Néhány műve a Nemzeti galériában van.

Bertalan Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeményei
Művészet, 1962. augusztus – 44 lap.

Fényi Géza

bb 36. fényi géza kiállitása miskolcon

gg vid-jú -cz 1021 1970. február 8.

vasárnap nyilt meg a miskolci galériában - a városban elsőizben - fényi géza festőművész kiállitása. a kiállitást már az első napon igen sokan keresték fel és elismeréssel szóltak a látottakról. /mti/

-.-

Fónyi Géza, festő

M.D.K.

nevét a művésztelep tagjai között

említi:

Haulisch Lenke: A szentendrei művésztelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV.évf. 3.sz.

226. old.

Sztálinvárosban és
a Földalatti vasállom-

villában. A Szépmüv.Muzeum tulajdonában: Páholy, Sakkozók, Csendélet c.képei. Számos tanulmányt irt a mozaikról a Szabad Müvészet, a Rajzoktatás és az Élet és Tudomány c.folyóiratokban. Jelenleg /1954/ a Népmüvelési Miniszterium megbizásából az 1945.évi felszabadulás emlékére kiirt pályázatra fest "Május elseje falun" és "Falusi könyvtár" cimen két képet.

5.069/1926.szám.-

III.a.

Az Országos Tak
szükségleteknek központosito
az anyagok olcsóbb beszerzés
hathatós ellenőrzése érdekéb
eszközölhetése végett, végül
gyelembevételével a központo
vileg állást foglalt és ily
jesztést tett.

Az Országos Tak
nisztertanácsnak végeredmény

1942: „hectlacki"

Fónyi/Frimml/Géza, festő és mozaik-müvész, főiskolai tanár, szül. 1899 jul. 6. Trencsénben. 1925. végezte a Képzőmüvészeti Főiskolát, ahol Benkhard Ágostnál tanult, s rajztanári oklevelet szerzett. 1927. Párisban és Olasz országban volt tanulmányuton, 1937. állami ösztöndijjal a római Collegium Hungaricumban dolgozott. 1930-38. a Munkácsy-utcai gimnáziumban volt rajztanár, 1938-1945. a Müegyetem rajzi tan-

M ... ére
H ... jé-
k ... á-

hére utaljon ki.- Budapest, 1925. évi
zter rendeletéből: Dr. Haasz Aladár

97.867/1925.szám.-

III.a.

A Műemlékek Országos Bizottságának,

B u d a p e s t.-

Tudomás végett másolatban azzal adom ki, hogy jelen utalványozásról a m.kir. központi Statisztikai Hivatalt egyidejüleg értesitettem.

Budapest, 1925.évi december hó 28-án.

A miniszter rendeletéből:

D. Haaszlledon

- 2 -

székének 8. 1947 óta a Képzőmüv. Főiskola tanára. 1925. megnyerte a Benczur Társ. diját, 1953. a Munkácsy-dij III. és 1954. az I. fokozatát nyerte. Nagyméretü panneau-ja van Bpesten a Lenin-köruti Házasságkötő diszteremben /Ezüstlakodalom/, mozaikjai: a győri plébániatemplomban, a csornai Mezőgazdasági Iskola homlokzatán, a pestszentlőrinci ravatalozóban és egy virányosi

gyi miniszternek 97.348/1925.III.a.
g XII. és Csekkosztályához intézett

ehoczky András fényképésznek /Buda-
4/16.sz./ a Műemlékek Országos Bizott-
sorozathoz szállitott 35 drb diaposi-
tvenötezer /875.000/ papirkoronát a

nyi és szentendrei müvésztelepeken dolgozott. Tagja volt az UME, a KÉVE müvészegyesületeknek, a Miskolci Festők Társaságának és a Szentendrei Festők Társaságának. Gyüjteményes kiállitásai voltak 1926. Salgótarjánban és 1944. Bpesten, Almásy-Teleki Éva müintézetében. 1925. megnyerte a Benczur Társaság kétmilliós diját, 1953. a Munkácsy-dij III.- és 1954. az I. fokozatát nyerte. 1942. feltalálta a "Metlachi" nevü müanyagot, amelyből szines mozaikokat készitett és ezzel a mozaikmüvészet számára jelentős segitséget az elsó uj anyaggal

nyujtott. Nagyméretü panneau-ja van Bpesten a Lenin-köruti Házasságkötő diszteremben /Ezüstlakodalom/. Fontosabb mozaikjai: Kolozsvárt a Szociális Nővérek szentély-padozata, a győrnádorvárosi plébániatemplomban, a csornai Mezőgazdasági Iskola homlokzatán, a pestszentlőrinci ravatalozóban, egy virányosi villában, Sztálinvárosban. A Földalatti Gyorsvasut Stadion-állomásának képzm.pályázatán dijat nyert és két mozaikra való megbizást kapott. 1954. a Népmüvelési Miniszterium megbizásából festette "Május elseje falun" és

Falusi könyvtár

"Falusi könyvtár" c.képeit, az 1945. évi felszabadulás emlékére kiirt pályázatra. A szakirodalomban is müködött, számos tanulmányt irt a mozaikról. A Szépmüvészeti Muzeum tulajdonában vannak Páholy, Sakkozók és Csendélet c. festményei.

F 1956. Munkácsy díj
és Munkácsy Érdemrend

Fónyi Géza

Müvei hazai kiállitásokon: Képzm. Főisk.Ifj.Kiáll. 1917-18.: Nógrádi táj, A baglyasi váromladék, Interieur I. - 1921.: Kaas Ivor-utca, Pipacsok, Köd a Dunán, Füzek. - 1923.márc. /Ernst Muz./: Levétel a keresztről, Önarckép, Facsoport, Alkony, Interieur II. - 1924.dec.-1925.jan. /U.o./: Vázlat, Uzsonna, of. - M.Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Orsz.Szöv. 1923. /N.Szal./: Krisztus siralma, Tájkép I. - KÉVE . 1925. /N.Szal./: Uzsonna II., Kukoricatörés, Tájkép II., Pleinair portré, of. - 1927.tav./Mücs./: Függöny előtt II., Csendélet I.,

Ilus. - 1928.tav./Műcs./: Malompart I., Tájkép III., Csendélet II. - 1929. /N.Szal./: Napraforgók közt, Fekete rigó, Kompozició, Nagymosás, Tájkép IV., Házak a folyóparton, Akt fekete kegyezővel I., of. - 1932.febr.-márc./Műcs./: Planétás asszony I., of. - Sz.T. Tav.Szalon. 1926. /N.Szal./: Ablaknál I., Függöny előtt I., of. - 1928. /U.o./: Csendélet III., Angyali üdvözlet I., of. - Miskolci Művészek Társ. 1928. I.kiáll.: Angyali üdvözlet II., Csendélet IV., Malompart II., of. - Munkácsy Céh. 1929.okt. /Ernst Muz./: Zöldruhás

nő, Nő fekete legyezővel II. - UME. 1930.ápr. /N.Szal./: A hidon, Fényreklámok, Akt fekete legyezővel III., of. - 1931.febr. /U.o./: Pianétás asszony II., Szőllőt evő lány, Csendélet V., Vitorlások, Fürdőházak, of. - 1931.febr.-márc. /Mües./: Csendélet VI-VII., Koncert, Balaton. - 1932.jan./Tamás Gal./: Csendélet VIII. - 1932.nov. /N.Szal./: Tájkép V., of. ; Csendélet IX., temp. - 1934. /Fränkel Szalon/: Erkélyen, Lovasok, Csendélet X., of. - 1936.márc. /Tamás Galéria/: Fésülködő, Aktok, Szüret, Asszonyok I., Szántás I.,

Tehenek, Boglyák, Pihenés, Falu, Lovasok, pasztellek. - 1940. márc.-ápr. /N.Szal./: Hazatérés, Asszonyok II., Tihany, Szopós borju, Halászok, of. ; Olasz város, Balatonpart Tihanynál, Capri, Szántás II., Felvidéki falu, Tájkép VI., grafikák. - 1942.ápr. /U.o./: Tájkép VIII., of. - Nemz.Képzm.Kiáll. 1939. /Kassa/: Freskóterv, temp.; Felvidéki falu II., graf. - Nyiregyházi Müv.Hetek. 1940. máj.-jun.: Tájkép VII., Tóparton II., szines graf. - M.Müvészetért c.kiáll. 1940.febr. /r.Mües./: Külváros III., of. -

1940-41. /Műcs./: Falu II., of. - 1943.máj./U.o./: Dunaparton, Halászbárkák, pasztellek. - 1944.jun. /U.o./: Külváros III., paszt. - N.Szalon."1942"jan.: Asszonyok, Szt.László, Fej, mozaikok ; Szt.László, freskóterv; Szt.István, mozaikterv. - 1943. okt.-nov. /KUT/: Tihanyi táj, Balatonnál, Pihenés II., paszt. - 1948.jan. A m.képzm.uj irányai c. kiáll.: Csendélet XIV-XV. - Almásy-Teleki É.Müint. 1944.márc. gyüjt.kiáll.: Boglyák II., Csónakok, Dombok közt, Külváros IV., Dunaparton, Gyártelep, Álom II.,

Fónyi /Frimml/ Géza, festő és mozaikművész, főiskolai tanár ; sz. 1899 jul.6. Trencsénben. 1925. rajztanári oklevelet szerzett a bpesti Képzőművészeti Főiskolán, ahol Benkhardt Ágostnál tanult. 1927. Párisban és Olaszországban volt tanulmányuton. 1937. állami ösztöndijjal a római Collegium Hungaricumban dolgozott és az olasz városokban tanulmányozta a mozaikművészetet. 1930-tól 1938-ig a bpesti Munkácsy-utcai gimnáziumban volt rajztanár. 1938-1945. a Műegyetem rajzi tanszékén volt tanár, 1947 óta a Képzőművészeti Főiskola tanára. Nyaranta a miskolci, tiha-

Tüzfalak I., Domboldal, Hid alatt, Szőllőhegy, Kültelek, Falu III., pasztellek. - Nemz.Parasztpárt. 1945.jun./v.Ernst Muz./: Tüzfalak II., Álom III., Külváros III., paszt. - M.Képzőművészetért c.kiáll. 1946.jul. /v.Ernst Muz./: Csendélet XI., of. - Fokusz Galéria. 1947.márc.: Női fej, Csendélet XII., paszt. - M.Képzm.Sz.Sz. 1947.márc.-ápr. /Károlyi-palota/: Csendélet XIII., paszt. - Főv. Képtár. 1948.ápr.: Esti hangulat, of. ; Csendélet I-II., paszt.; Fejkendős néni, graf. - 1948.okt.: Csendélet I-II., of. - Szentendrei

I.M.Képzm.Kiáll. 1950.aug./Mücs./: Olvasók, of. - M.Katona a Szabadságért c.kiáll. 1951.szept. /Főv. Képt./: Szabadságharcok, mozaikterv, sz.rajz. - II.M.Képzm.Kiáll. 1951. nov.-dec. /Mücs./: Műteremsarok I., of. ; Csillések, cer.r. - Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951 okt. /Szentendre/: Tájkép IX., of.- 1952. okt.-nov. Szentendrei Festők II.kiáll.: Olvasó nő, Család /vázlat/, of. - 1953. aug.-szept. III.kiáll.: Fák, szénrajz. - Tavaszi Tárlat. 1952. máj.-jun. /Mücs./: Tavaszi est, of. - III. M.Képzm.Kiáll. 1952-53. /U.o./:

Család, Uj közönség a páholyban, Müteremsarok II., of. - IV.M.Képzm. /U.o./ Kiáll. 1953.dec.-1954.jan.: Müterem, Sakkozók, of. - V.M.Képzm. Kiáll. 1954-55. /U.o./: Virágárus lány, Olvasó nő II., Falukönyvtár, of. - VI.M.Képzm.Kiáll. 1955.jan.-febr. /U.o./: Könyvnap, Csendélet XVI., Tanulmány, Női fej, Szerelmespár, of. - Miskolci Orsz.Képzm. Kiáll. 1955.: Müteremsarok III., Falukönyvtár II., Falukönyvtár II., Virágcsendélet, of. - Külföldi kiállításokon való részvételek: 1938: Velence, - 1954: Párizs.

Abonyi A.: A m.Képzm. Főiskola hallgatóinak diploma-munkái. SzM. 1951. 306.l. - A bpesti m.kir.József nádor müszaki és közg. egyetem 1941-42.tanévi évk. Bp.1942 68.l. - Farkas N. - Artner T.: Az V.M.Képzm. Kiáll. SzM. 1955. 59,62.l. - Artner (2) AzE. 1936.márc.22. /Szines grafika./ - Bán B.: A posztimpresszionizmus mai müvészetünkben. SzM. 1954. 190.l. - Bauer J.: Tárlatbeszámoló. M.Kulturszemle. 1942.febr.15. - Csemiczky: Az ujesztendő első kiállitásai. Film-Szinház-Irodalom. 1942. 3.sz. - Csermátony Zs.: A

Benore cifka

szentendrei Művésztelep. KU. 1951. okt.16. - Domonkos L.: A IV.M.Képző müv.Kiállitás. SzN. 1954.jan.15. - Dutka M.: A IV.M.Képzm.Kiállitás festményei. MN. 1954. jan.10. - U.a.: 1954 képzőművészeti tükre. MN. 1955. jan.9. - É-G. I. 355.l. /Friml cimszónál./ - Épitészet. 1942. 1.f. 4,-6.l.,/Képpel./- 1942. 2.f. 53.l. - EU. 1942.ápr.14./T.D.: Három kollektiv kiállitás./ - Farkas Z.: Kiállitás az Almásy-Teleki É.K müv.intézetben. M.Csillag. 1944. I. 440.l. - Fekete L.: Képek, szobrok két tárlaton. RÉ. 1944. márc.25. - Fónyi G.: A korszerü

mozaikról. Rokt. 1942. 2-3.sz. - U.a.: A mozaikról. Alkotás. 1947. 9-10.sz. 14-19.l., 1.t. - U.a.: A mozaik-kép. SzM. 1948. 372-374.l. /Képekkel./ - U.a.: A sztálinvárosi mozaikok. SzM. 1953. 186-188. l. /Képekkel./ - Független Kritika 1936. 4.sz. /Kép./ - Halmay-Leszih: Miskolc és Borsod-Gömör-Kishont vm.-beli községek. MVM. V.k. Bp. 1929. 259.l. - Hid. 1942.jan.20. /M.V.: "1942"./ - Kállai E.: A m. képzőművészet ujabb irányai. Bev. tanulmány a N.Szalon katalogusához. 1948.jan. 89,91.sz. - Képzőmüv. 1928. 8-9.sz. 84.l. - Képzm.Főisk.

Évk. 1932-33. 83.l. - Képzőművészetünk 10 éve. Műcsarnok. Bp.1955. /Képpel./ - KÉVE Könyve. 1928. 49.l. /Kép./ - 1929. 37.l. /Kép./ - Ki-Kicsoda ? Kortársak lexikona. Bp. 1937. 229.l. - Kisléghi Nagy-Pogány: A mozaik. MÉM. 1944. 97.l. /Képekkel és sz.mümelléklettel./ - KU. 5.évf. 21.sz./jan.26./ Miért vesz részt a szabad pártnapokon egy pártonkivüli képzőművész-tanár ?/ - Lyka K.: Müvészeti krónika. MM. 1929. 115.l. - MÉM. 1942. 49.l. /A N.Szalon januári kiállitása, képpel./ - MM. 1925. II. 44.l. /A Benczur-Társaságból./ - 1926. 418.l.

/A KÉVE művészegyesület./ - MN. 1952. aug.9. /A Szentendrei Művésztelep.../ - 1953. ápr.4. /Kiosztották az 1953.évi irod.és művészeti dijakat./ - 1954. ápr.4./Átadták az 1954.évi müv.és irod.dijakat./- 1955.dec.18. /Megnyilt a VI.M. Képzm.Kiállitás./ - Mor. 1936.márc 22. /Az UME kiállitása a Tamás Galériában./ - Msg. 1925.ápr.1. /A Benczur Társ.ösztöndij-pályázata./- 1925.jun.21. /A KÉVE ösztöndijai./- 1938.jun.21. /A Szt.István-kiállitás dijnyertesei./ - Miklós P.: Tiz év alkotásai. SzM. 1955. 197.l. - Nagy T.: Győzött a páros munka az

ifju épitészek és képzőmüvészek kiállitásán. KU. 1952. nov.5. - Németh L.: A II.M.Képzm.Kiállitás grafikai anyaga. SzM. 1951. 544.l.- U.a.: Tavaszi Tárlat. SzN. 1952. máj.25. - NU.1927.jun.10. /K.M.: Az I.Ferenc József koronázási dij pályamüveinek kiállitása./ - 1944. máj.7. /R.D.: F.G.két hatalmas uj mozaikját fejezte be, képpel./ - Orsz.Ösztöndijtanács jelentése, 1936-37.évről. 42,43.l. - Paál Á.: A müegyetem szabadkézirajzi tanszékének kiállitása és annak tanulságai Rokt. 1941. 2.sz. 14.l. - Pécsi-

Pilch D.: Öt esztendő. Bevezető tanulmány az UME III. bpesti kiáll. katalogusához. 1931. febr. - Pest. 1944. márc. 31. /r.p.: Csoportkiállitás./ - PH. 1938. jun. 21. - 1944. márc. 22. /f.j.: Csoportki állitás az Almásy-Teleki É. Müintézetben./ - PN. 1936. márc. 22. /r.m.a.: Az UME kiállitása a Tamás Galériában, képpel a mellékletben./ - Pogány Ö.G.: Szabad müvészet. SzN. 1945. ápr. 22. - U.a.: Az I.M.Képzm Kiállitás. III. SzN. 1950. szept 8. - U.a.: Befejezetlenség és minőség. SzM. 1951. 541.l. - U.a.: A IV.M.Képzm. Kiállitásról. SzM.

1954. 22.l. - Radocsay D.: Megjegyzések a II.M.Képzm.Kiállitásról. SzM. 1951. 486,489.l. - Rokt. 1926. 7-10.sz. 79.l. - 1943. 2.sz.hátsó belső boritékom. - RátStr. 150.l. /Képekkel./,- 540-41.l. /Arcképpel/ - Regis Bergeron: M.festők képei Párizsban. SzN. 1954.jul.13. - Rényi P.: Az V.M.Képzm.Kiállitás festményeiről. SzN.1955.jan.9. - Rónay K.: Almásy-Teleki É.Szalon. Szépmüv. 1944. 140.l. - Somogyi A.: A modern egyházmüvészet Győrött. Szépmüv. 1943. 155.l. - SzM. 1948. 62.l. /Müvészeti hirek. A képzm.

főiskola./ - 1950. 367.l. /Az I.M. Képzm.Kiállitás sikere./ - 1951. 51.l. /A M.Képző-és Iparmüv.Szöv. és tagjainak kongresszusi felajánlásai./ ,- 396,397.l. /A Földalatti Gyorsvasut Stadion-állomásának képzőmüv. pályázata, képpel./ - 1952. 2.l. / Az 1951.év képzőmüvészeti munkájáról./,- 558,559.l. /V.L.: Szentendrei festők kiállitása./ - 1953. 94.l. - 1954. 49.l. /Munkácsy-dijasaink./ - SzN.1949. ápr.28. /Képzőmüvészek május 1.-ért./ - 1953. ápr.4. /Kitüntetések ápr.4. alkalmából./ - Szablya J.: A KÉVE müvészegyesület. MM. 1925. 435.l. -

Szegi P.: Freskóvázlatok és mozaikok az I.M.Képzm.Kiállitáson. SzM. 1950. 470.l. - U.a.: A III. M.Képzm.Kiállitás festményei. SzM. 1953. 16,19.l. - Szépmüv. 1942. 43.l. /y.z.: Az "1942" csop.kiállitás./ ,- 2.sz. /Kép./,- 266.l. /Az Orsz.Egyházmüvészeti Tanács./ - Szózat. 1925. ápr.5. /A Benczur Társ.pályázataira beérkezett müvek kiállitása./ - Tóth D.: Fiatal szobrászok és festők a N.Szalonban. EU.1942. jan.10. - Uj M. Képzőmüvészet. A IV.M.Képzm.Kiállitás anyagából. Bp. 1954. 124.l. és

kép. - UM. 1938. jun.21. /Aba-Novák V.és Szőnyi I. kapták a Szt. István-kiállitás nagydijait./ - 1944. márc.23. /G.S.: Gyüjteményes kiállitás./ - Ujság. 1928. máj. 20. / e.a.: A Képzm.Főiskola növendékeinek kiállitása./ - 1942.jan. 10. / e.a.: 1942. A szobrászat és a festés helye az épitészetben./ - Végvári L.: Két képzőművészeti pályázat. Épités-Épitészet. 1949. 4.sz. 50.l. - U.a.: A II.M.Képzm. Kiállitás. SzN. 1951. nov.4. x

~~Bánáti Schwerák József~~

~~Barcsay Jenő~~

Szvalyi ~~Döbröczöni Kálmán~~

~~Fónyi~~ Friml Géza

Ü. 4078.

1925-ugyarán a Képzőművészeti főiskola miskolci Művésztelepén dolgoztak és a Kéve művészegyesülettől 2-2 millió ösztöndíjat kaptak -

Magyarság

1925. jun. 21.

(A KÉVE ösztöndíjai)

439. Ziegler József(?),
Sz. 1774-ben. † Wienben 18

~~18~~ Szirmay Ádám.

balra fordulva,

Mellig, (szembe néző tojás
bajusza szőke, szeme kék, arcza leb
mányának gallérja álló, körülcsavar
panyókára vetett fekete mentéjének
bolt felhős. Jelzése alól jobbra: P

Rézlemez, méretei 18: 14.
Vétetett 1892: I. 2-án öz
Elszámoltatott 1892: XII.
Az elszámolást elfogadta

43

904: v. 3.

Friml Géza

Planétás anzony
és Vitorlások c.
képei
Repr.
Rátstr. 150. l.
képeszel

540-41. l
arck.

VASÁRNAP

9

Kat. Tivadar vt.
Prot. Tivadar
Ó-g. 27. Nesztor

N. k. 6 ó. 55 p. N. ny. 16 ó. 32 p.

HÉTFŐ

10

Kat. Avell. András
Prot. Luther
Ó-g. 28. Ecc. enc

KEDD

11

Kat. Márton pk.
Prot. Márton
Ó-g. 29. Anasztázia

SZERDA

12

€

Friml Géza

1926. karácsonyakor
olaszkeszítőt gyűjt. kiszki-
tárt rendezett Salgó-
tarjánban a varoshaza
tanácstermében.
Benkard Agost tanít
vanya. Főleg tájkép-
háttérű kompozíciókat
állított ki.

Rajzoktatás

1926 - 7 - 10 st
79 l

Anselm Feuerer mainzi érsek, vál. fejedelem és főkancellár III. 34.
(I. 213. – arcok.)

Fővári Friml Géza

U. 4095

2 milliós díjat nyert

Magyarság

1925 ápr. 1.

(A Beöthy Társaság ösztöndíjpályázata.)

BRUMMER GALLERY (INC.)

55, East 57th Street NEW-YORK

Antik bútorok
és régiségek
(kizárólag
garantált eredeti darabok)

Sándor Emil

Budapest, IV.,
Régi posta-utca 17. szám.
(Váci-utca sarok)
Telefon: 836—65

RÉGI FESTMÉNYEK
ANTIK BÚTOROK
RÉGISÉGEK

DONÁTH SÁNDOR

mű- és régiségkereskedő
IV., KOSSUTH LAJOS-U. 3.
Telefon: Automata 855-37.

KÉPVISELET:
PARIS V
18 RUE CARDINAAL LEMOINE

KISS LAJOS

1021

FÓNYI GÉZA mozaikja

mint Borowski, s a könyvet olvasva igazat kell adnunk neki, különösen, ami megalap-
tásának utolsó részét illeti: a lengyel író valóban kétségbeejtő nyíltsággal beszél a „meg-
kínzott test legbarbárabb ösztöneinek u
a közeledő szovjet csapatok elől társai
hetetlenül sokat látott, hallott és élt
embert szembefordítják ösztöneivel és
építi föl Wajda látomását arról az Eu
valószínűtlennel érintkező mentői
tanúságtevőjének, aki világgá próbá
melyek valaha is megtörténtek.

Borowski könyvének ereje abb
idéző novellái nem pusztán kétségbee
egyszersmind azoknak a körülményeknek
közepette a végső vadság fölülkerekedhet
kínzatását, meddig lehet bírni a szenvedést s
veszti az erkölcsi tartás követelményrendsze
Gramsci megdöbbentő konzekvenciájú önvalle
mostanában, *A börtönélet lélektana* címmel: „...
lárisan változik (érthetően a nagyobb erő hatására), mint ha valaki hirtelen változik meg
jóllehet általában másképpen ítélik meg ezt. Gyakran halljuk mondogatni: *öt évig ellenállt
mért nem hatig? Még egy évet ellenáll és győzedelmeskedik.* Többnyire azonban utólagos előre
látásról van szó, mert az egyén az 5. évben nem tudta, hogy már »csak« egy évi szenvedé
vár rá. De hozzájárul az is, hogy az 5. év embere nem egyenlő a 4., 3., 2., 1., stb. é
emberével. Új, teljesen új személyiség, akiben az elmúlt évek éppen azokat az erkölcs
gátakat, az ellenállás azon erőit lágyították meg, amelyek az 1. év emberét jellemezték
Tipikus példa erre a kannibalizmus esete. Azt mondhatjuk, hogy a civilizáció jelen fokán
a kannibalizmus visszataszít bennünket, olyannyira, hogy hitelt kell adnunk az átlagem
bernek, amikor azt mondja: *ha nem lenne más választásom, mint hogy kannibál legyek
megölném magam.* A valóságban ugyanez a személy, ha az előtt a választás előtt találn

KORTÁRS
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Tóth Géza

Fónyi Géza öt képe tiszta örömet szerez a kiállítás látogatójának, aki a festmények között a művész őszinte vallomását keresi a mai életről. Az örömnek két forrása is van. Egyik természetesen a képek szépsége és igazsága. de mielőtt erről beszélnénk, szólni kell valamit Fónyi útjáról, amelyet az évről évre ismétlődő nemzeti kiállításokon nyomon kísérhetett a figyelmes néző.

Nyiltan beszélni, s igazat mondani csak a saját hangján tud az ember. Fónyi hosszú időt áldozott a keresésre, amíg festői ereje megtalálta a kibontakozás útját, s a világ egyoldalú tudomásulvételétől eljutott az élet alakításának próbáratévő munkájáig. S hogyan jutott el! Semmit, semmit nem engedett a látszatra mindig „megváltó" téma könnyű csábításának, minden önámítástól irtózva, felületességre képtelenül haladt folyvást előre.

S most már az igazat, a mondanivalót mindenütt megtalálja és hangsúllyal hirdeti, ott is, ahol a könnyebb szem szívesen elsiklana a felületen. Minden látnivalóban az értelmet, az ember számára fontos jelentést keresi és találja meg, s ettől festői érzékelése is felszabadulttá válik, a tartalmat és a formát együtt mondja ki. A „Csendélet"-en olyan friss erővel nyitja virágait s mereszti leveleit a fehér pünkösdi rózsa, s a zöld és a fehér színek nyers vitája úgy kibeszéli a szerény virág minden titkát, hogy tágulni érzi az ember — szinte ropogva tágulni — a kisméretű kép világát.

A „Tanulmány" cím egy szőlőevő kisfiú rendkívül elevenen megragadott képét jelzi. Ez és a „Női fej" arról tanúskodik, hogy az emberábrázolásban micsoda ereje van azoknak a festői erényeknek, melyeket a „Csendélet"-en is láttunk. A „Könyvnap" és a „Szerelmespár" című képek az emberábrázolás nagyobbszabású feladatait oldják meg, s — különösen a „Szerelmespár" — emlékezetes sikerrel.

Líra a Fónyi költészete is, átszőve a látvány örömét élvező művész szemlélődő, elbeszélő hajlamaival.

★

Erdei Sándor

valóság hősi jellegét. Az olvasó jogosan hivatkozik arra, hogy számos műben nem találja meg kortársainak, a kommunizmus építőinek tipikus, telivér, mélyreható ábrázolását. Az újnak a régivel vívott élet-halálharcával telített hősi korszakunkat az író nem kelti életre a benne meglevő ellentmondások teljes bonyolultságában, nem tárja fel a réginek káros voltát, nem mutatja az újnak, a haladónak összehasonlíthatatlanul hatalmasabb, győzelmes nagyságát és szépségét. Még mindig megjelennek olyan szürke, művészi szempontból gyenge alkotások, amelyek arra val-

Fonyi Géza

Domók Sándor

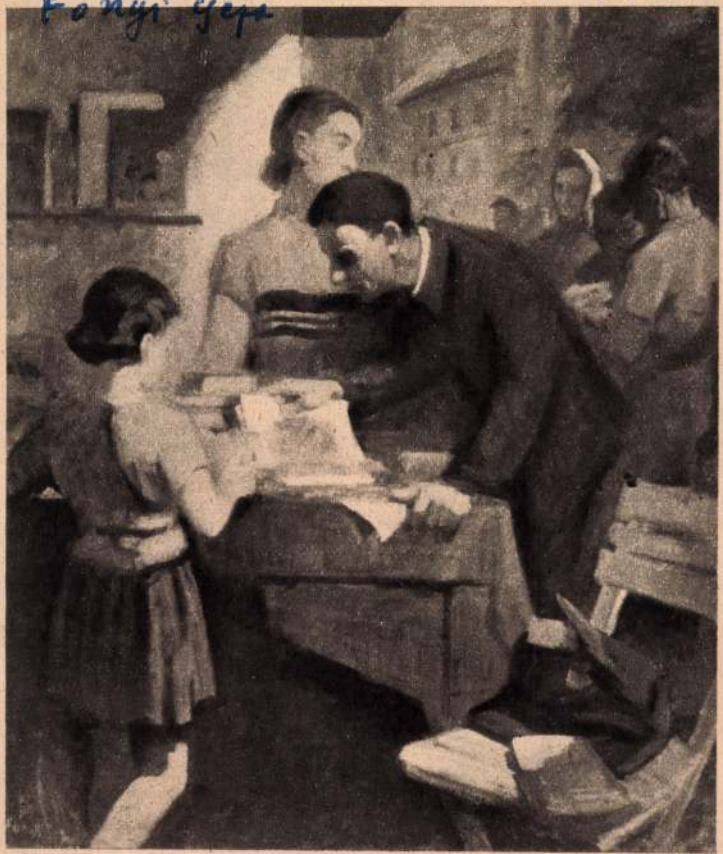

Fónyi Géza: Könyvnap

Művelt Nép
1955. dec 25

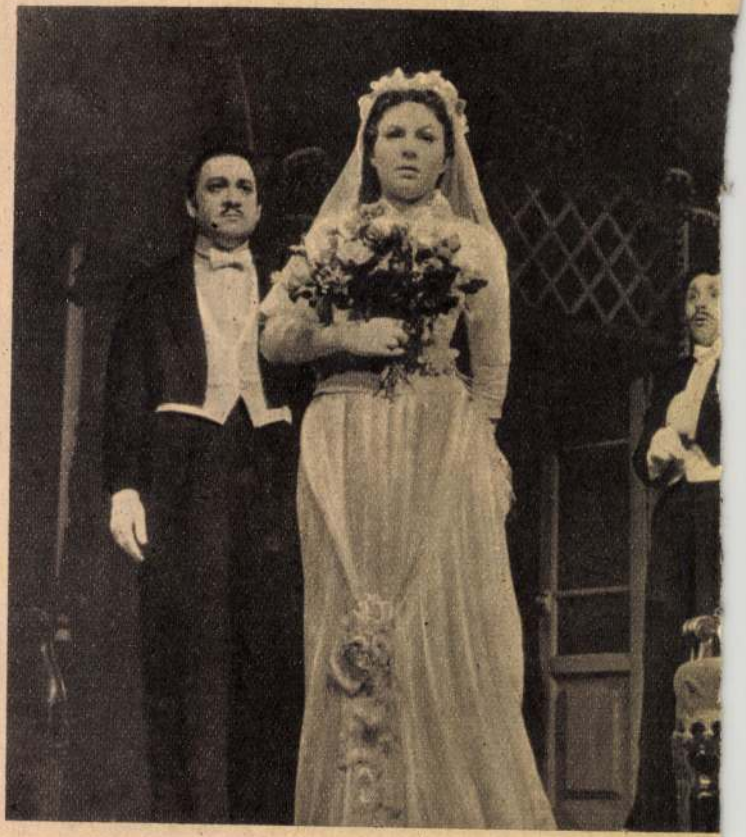

A moszkvai drámai és vígszínházban előadták Csiky Gergely »Ingyenélők« a második felvonásból

1021

„...két Rubensért egy Tiziant..."

— Egy festőtanár portréja —

KEREK HARMINC ESZTENDEJE, hogy a Markó utcai reálban új rajztanár mutatkozott be a kollégáknak: Fónyi Géza (akit akkor még Friml Gézának hívtak.) Az érdeklődők azt is megtudhatták, hogy a magas fiatalember már tíz éve elvégezte a főiskolát, s csak most szánta rá magát a tanároskodásra. Miért? Ő is művészi ambiciókkal, a festőművész elhivatottságával hagyta ott a főiskola padjait és azt hitte: a tanár és a művész hivatását nem lehet összeegyeztetni. De akkoriban képet eladni nem volt könnyű dolog; különösen nem egy kezdő, még ismeretlen nevű művész számára. Valamifajta minimális jövedelemre szüksége volt. Elment tanítani. Aztán megszerette az iskolát. Először nem is az oktatást, — inkább a gyerekeket. Mert az akkori gimnázium harmadik osztályában tizenhárom éves lurkóknak a köcsögrajzolást tanítani nem különösen szórakoztató foglalkozás annak a számára, aki már több kiállításon szerepelt.

Ám a gyerekek kedvesek voltak és alighanem megérezték, hogy a hosszú tanár bácsi nem akar belőlük köcsögrajzoló művészeket faragni. Aztán jött a rajztanítás reformja, a műalkotások ismertetése is a rajztanár kötelessége lett. Megbeszélés az idős kollégával: az boldogan vállal minden köcsögös órát, Fónyi Géza pedig megkönnyebbülten úszkál a művészettörténet számára oly otthonos vizein, most már valódi örömmel készül minden órára. S az eredmény: egy meglesett kis epizód az iskolafolyosón. Két gyerek beszélget: „Nekem sok Rubens-reprodukcióm van. Nem tudnál adni két Rubensért egy Tiziant?"

APRILIS NEGYEDIKE UTÁN sokat csengett a telefon a budai műteremlakásban, (ahol a kilátást egy kicsit elrontotta az újonnan épült Hotel Ifjúság és az éjszakai nyugalomnak sem sokat használ az éjfél után virágos kedvvel hazatérő külföldi szállóvendégek hada). A telefon a kitűntetés miatt szólt annyit, Fónyi Gézát a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címmel jutalmazták. Az egyik gratuláló a régi iskolában még az ő vezetésével gyűjtögette a Rubenseket és a Tizianokat.

A műteremben sehol semmi „festői rendetlenség" — lakószoba is ez. A falakon sorban felaggatott képek, alighanem a mester kedvencei. Távolról mintha kissé hidegek, feszesen zártak lennének, de ha a néző közelebb megy, itt-ott szinte rejtve, melegebb színeket fedez fel és a szigorú kompozíció rendjét egy-egy rakoncátlan vonal otthonosan oldottá varázsolja.

Minden művész magáról is vall, amikor a világot magyarázza számunkra. Nem nehéz a festmények és alkotójuk karaktere között a hasonlóságot felfedezni: Szigorú, zárkózott külső, szinte előkelő tartás; de néhány szó a mai fiatalokról és apásan otthonos, megértő mosoly az arcon, — kedves közvetlen, fiatalos szóhasználat.

— Megértem én a mai srácokat, hogyne érteném meg a most végző főiskolások húzódozását a rajztanári pályától. Magam is átéltem ezt... Egy kicsit jobban kellene gazdálkodni a rajztanárok idejével a középiskolákban, hogy maradjon idejük festeni is. Mert azért össze lehet egyeztetni a két hivatást. Talán az én példám is igazolja ezt. Meg aztán ma ott a Képcsarnok: majd minden képet megvásárol. Talán ez is a baj. Gyakran nem maguknak festik a képet a fiatalok, tehát nem ak-

tése közben talán világosabban kell látnunk, mint azelőtt. A gyakorlati tapasztalatok pedig azt bizonyítják, hogy beszélnünk kell ezekről az új feladatokról és azok megvalósításáról.

Vizsgáljuk meg először magát az osztályozást. Még mindig eléggé általános az a tapasztalat, hogy a pedagógusok egy része jóformán csak az ismeretek gazdagságát, a tudást, az emlékezet pontosságát értékeli az osztályozáskor, és ez nagy mértékben befolyásolja őket a tanuló egész személyiségének megítélésénél is. Az ilyen tanári szemléletnek szinte szükségszerű kísérő jelensége a következmények maximalizmusa. Elgondolkodtató, hogy mennyi a lélektelen, sivár magolás még ma is iskoláink egy részében! A tapasztalatok szerint még egyébként „jóhírű" intézményeinkben is a tanulók nagy százaléka *örömtelenül*, kényszerítve tanul, otthon naponta 4—6 órán át terheli reproduktív emlékezetét, és minél közelebb jut az érettségihez, annál inkább utálja már a tankönyveket, a sok mechanikus tanulást. Minden tantárgy szinte a maga külön életét éli, *oktatásuk* párhuzamosan halad előre, és sok tanár nem is gondol rá, hogy vajon megvannak-e csakugyan a támasztott követelmények teljesítésének feltételei, és hogy intellektuális oktatási ambíciói milyen egyoldalú hatással vannak a tanulók személyiségének fejlődésére.

Különösen kezdő, fiatal pedagógusoknak lehet ajánlani, hogy legalább eleinte ne a feleltetés és osztályozás szigorú igényességét tekintsék szinte legfőbb feladatuknak. Ezzel természetesen nem akarok a liberalizmus szószólója lenni, és egy pillanatig sem gondolok arra, hogy elnéző, enyhe elbírálással próbáljuk megnyerni a tanulókat. De a fiatal nevelők elég gyakran az egyetemek és főiskolák követelményszintje és vizsgalégköre emlékét hozzák magukkal, ahol nem egyszer csak az intellektuális felkészültséget, az ismeretek mennyiségét mérlegelték, néhol túlzottan hideg, józan, vallató módszerekkel. Sokan büszkék arra, hogy mindenkit részrehajlás nélkül, egyforma szigorú tárgyilagossággal ítélnek meg. Nem szükséges, hogy a középiskolában vagy különösen az általános iskolában ennyire szélsőségesen értelmezzük az objektivitást, mert ez ma már többnyire a korszerűtlen tanári munka és magatartás takarója. Szerintem sem-

feleletét e szavakkal nyugtázta: „Tőled nem így tam. Ez kettes!" A tanuló zavartan ült le, al könnyeit visszatartani. Az óra elemzésekor szó tem az esetet. Megkérdeztem a kartárstól, nem dolja-e, hogy valami otthoni esemény vagy egyéb mény befolyásolhatta a tanulót gyengébb szereplésében. (A felelet egyébként még így is megérdemelte volna a hármast.) „Én megértem — volt a válasz —, de ez a felelet csak kettes, mert tőle többet várok."

Ez az egy példa is világosan mutatja: ismernünk és mérlegelnünk kell tanítványaink teljesítményeinek iskolán kívüli feltételeit is, hogy ne csak osztályozzuk, hanem *helyesen megítélni* tudjuk őket. Ilyen esetekben nem is a jegy beírása a legfontosabb, hanem a feleletet kísérő emberi szó. Körülbelül így: „Látom, most valami nincs rendben nálad. Majd óra után elmondod, mi történt!" Elképzelhető, hogy ma még néhányan mosolyognak, és így vélekednek: „Érzelgősség, férfiatlan nyavalygás! Mire jó ez?" — Nincs igazuk! Az így gondolkodó pedagógusoknak többet kellene foglalkozniuk a pszichológiával.

Általában megállapíthatjuk: a tanulók lelki életével, érzékenységével sokkal többet kell törődnünk! Bizony a szigorú követelmények és az objektív elbírálás hangsúlyozása mellett kevesebbet gondolunk arra, hogy tanítványainkat érzelmileg hangoljuk, magunk mellé állítsuk. Pedig az osztályzatokkal való regisztrálás, az otthoni munka „tárgyilagos" lemérése önmagában nem sokat ér, ha nem párosul a tanulók diszpozícióinak állandó alakításával, a meglevő motivációk felkutatásával, gazdagításával. Be kell látnunk, hogy a gyermek érzelmi hangolása alapvető pedagógiai feladat, szinte fontosabb magánál az ismeretnyújtásnál. A tanulók érzelmi egyensúlyhiányának rendkívül sokféle oka lehet. Ezeket az okokat meg kell ismernünk, ellensúlyoznunk szeretettel, meleg együttérzéssel.

Különösen nagy jelentősége van a tapintatos, szeretetteljes pedagógus-magatartásnak pl. az általános iskolából középiskolába került gyermekek megnyerésénél. Ha kellő pedagógiai érzékkel kezdeti sikerélményekhez juttatjuk tanítványainkat, ha elismerjük eredményeiket, még ha azok

a legidőszerűbb feladat. Meg intetni azt az állapotot, amikor 6 életre kelnek, s egymással soha-

radjon, és gyötrő, könyörtelen intézménynek lássa azt a helyet, amely második otthona tanárnak, diáknak egyaránt.

---

kor, amikor valamit mondani akarnak, hanem gyakran csak úgy, „Képcsarnoknak". Magam is zsűriztem ott. Tudom, hogy mennyire fellélegeztünk, ha egy-egy igazán jó képet találtunk, a Képcsarnok tehát nem eleve a gyenge képek gyűjtőhelye akar lenni.

1947-BEN, amikor Pátzay Pál, a Képzőművészeti Főiskola akkori rektora, meghívta tanárnak, meglepő utasítást adott a új kollégának: — Te fogod tanítani az iparművészeti enciklopédiát. — Mi az? — kérdezte meglepetten. — Azt pontosan én sem tudom — kapta a választ. — Neked kell kitalálnod...

Azért nagyjából, persze, mind a ketten tudták, miről van szó. És Fónyi Géza tudományos elmélyültséggel buvárkodta a művészettörténetet, hogy sok-sok vizuális problémát tisztázzon. A legfőbb haszon: megértette és diákjaival is megtudta értetni, hol a határ képző- és iparművészet között. Ennek a határnak a megvonására nem az értékítélet, hanem az alkotó módszer megközelítése miatt van szükség.

— Azt hiszem — mondja, — manapság a legtöbb problémát az okozza, hogy ezek a határok tisztázatlanok, és a fiatalok könnyen bedőlnek minden látszólag új dolognak. De én hagyom őket vitatkozni. Szeretem, ha vitatkoznak, ez legjobb módja a művésznevelésnek. Olyan kócosok ezek a gyerekek — szellemileg természetesen — (néha persze az üstökük is) — de én éppen a kócosságukat szeretem. A művészképzés különben is egy kicsit gyógypedagógia. Itt csak akkor lehet eredményt elérni, ha a tanár az egész emberre igyekszik befolyást gyakorolni, érdeklődik olvasmányaik iránt, szemmel tartja emberi kapcsolataikat, tudja, mi érdekli őket, s vitázik, vitázik, vitázik... Mint egyenrangú partnerekkel. Másképpen nem megy.

Fónyi Géza

(Masznyik Iván rajza)

A FŐISKOLÁN ma alakrajzot tanít, korrigálja a diákok rajzait és magyaráz: a képzőművészetek, különösen a festészet a fotografálás és a film elterjedése óta elvesztette azt a dokumentatív feladatát, ami egykor még szintén hivatása volt. Nehéz ma megtalálni a helyes utat. Régebben az izmusok, stílusok időben egymást követték, ma egymás mellett élnek, párhuzamosan. Mit tehet ma a művészképző iskola?

— Megtanítja a diákokat a mesterségbeli alapokra. A Zeneművészeti Főiskolán skálázni tanulnak az énekesek, a festőknek is a legnagyobb biztonsággal kell használniok a „skáláikat". Ezt adja tehát a főiskola. Aztán, hogy a főiskola után ki mire használja a tudását, az már más kérdés. Végül is, mi hát akkor a korszerű, ami után minden művész oly áhítattal törekszik, s amire a főiskolán nevelni kell? Ha valaki ma éli, és a lehetőség szerint minél mélyebben átéli a világot, a ma emberének kapcsolatait, érzelmeit és gondolatait, s mindezt őszintén tolmácsolja: az csak korszerű lehet.

Fónyi Géza könyvet tervez pedagógiai tapasztalatairól. Csak írni nagyon nehéz. Azt tartja: festeni sokkal könnyebb. Jó lenne azért, ha hamarosan rászánná magát az írásra. Sokan forgatnák örömmel ezt a könyvet.

BERNÁTH LÁSZLÓ

Kürthy Sándor rajza

Köszöntjük olvasóinkat a Pedagógusnap alkalmából!

1965 — 11

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-261

KÖZNEVELÉS

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) épülő genfi székházának berendezését, díszítését a tagállamok vállalták. A magyar egészségügy ajándéka egy tizenhárom négyzetméteres mozaik, Fónyi Géza, háromszoros Munkácsy-díjas Érdemes Művész alkotása. A szüretelőket ábrázoló műalkotás minden egyes négyzetmétere tízezer velencei üveg mozaikkockából áll. A képen Fónyi Géza és a mozaikfal egy részlete

gol válogatottakból álló vegyes-csapat, az English Wanderers Budapestre látogatott, huszonötezren szorongtak az Üllői úti pályán. A zöld-fehérek remek játékkal 3:0 arányú győzelmet arattak és a siker a ködös Albion felé is megnyitotta az utat. A Fradi a futball őshazájába, a labdarúgás tanítómestereihez Angliába készült. Már útközben, a németországi bemutatkozás is kiválóan sikerült, de jól szerepelt a Fradi Angliában is. A több mérkőzésen diadalmaskodó csapatot örömmámorban úszó város várta idehaza. A közvélemény követelésére maga a polgármester köszöntötte a hazatérőket. Harmincezren várták a játékosokat, s ekkor, 1912 január 10-én, vasárnap délben fogták ki Slózi fiakerjéből a lovakat, húzták maguk a szurkolók a nagyszerű csatár kocsiját egészen az Üllői úti pályáig.

A »T« CSATÁRSOR. A háborús időszakban komoly vérveszteségeket szenvedett Fradi lassan tért magához. Szigeti Imre nevéhez fűződik az új csapat kialakítása. Slózi is visszatért a rendkívüli viharokat kiváltó kirándulásáról, az MTK együtteséből, együtt volt a Lyka, Bukovi, Blum fedezetsor, s Tóth Potya István edző — akit a fasizmus éveiben bátor kiállásáért kivégeztek — újabb és újabb fiatalokat szemelt ki. Később a Táncos, Takács, Tu-

Nehány bevez
július 21-én ke
zóra. A Ferenc
piai győztes Ur
kőzött. A világ
»uruk« sem tu
rohamainak. B
Görögországban
kos élete legjo
dálatos karmest
szó csapatnak.
ben még 3:0 v
di javára. A játékvezető hosszabbított, 3:2-re alakult a végeredmény, de a kedvenc magyar csapat így is a futballvilág akkori legnagyobb szenzációját, a magyar labdarúgás addigi legnagyobb sikerét szolgáltatta, legyőzte a világ legjobbjait!

Rejtő László

Slózi, a legendáshírű Schlosser Imre kapura lő

MAGYAR HÍREK
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1981 JÁN 5

/1021

GENF 1967. Az Egészségügyi Világszervezet /WHO/ új genfi székházának berendezését és díszítését a tagállamok vállalták. Magyarország Fónyi Géza tizenhárom négyzetméteres mozaikjával járul hozzá az ENSZ tagszervezetének palotájához. A műalkotás szüretet ábrázol, minden négyzetmétere tizezer velencei üveg-mozaikkockából áll. /Fotó: Horling/

atómiája

hírű angol karikatúrista nemrég
ája Nyugat-Németország. Heinz
szövegében azt írja: »A szövet-
idonságot egyesít magában ...
esztény, modern ember, béke-
kommunista, állat-barát ... De egy dologgal nem ren-
nincs személyisége ... Ugyanolyan formátlan, mint az
Searle-nek, aki korábban már találóan karikírozta saját
ait, a franciákat, az oroszokat és az amerikaiakat, mégis
z arcnélküli és történelemnélküli országot nagy mélység-
zolni."

entálta a Spiegel a Searle könyvéből készült válogatást,
közreadunk. Úgy gondoltuk, a nagyobb szemléletesség
em árt, ha a képek alá irodalmi illusztrációkat helyezünk,
usoktól napjainkig. Az idézeteket Tarján Imre válogatta.

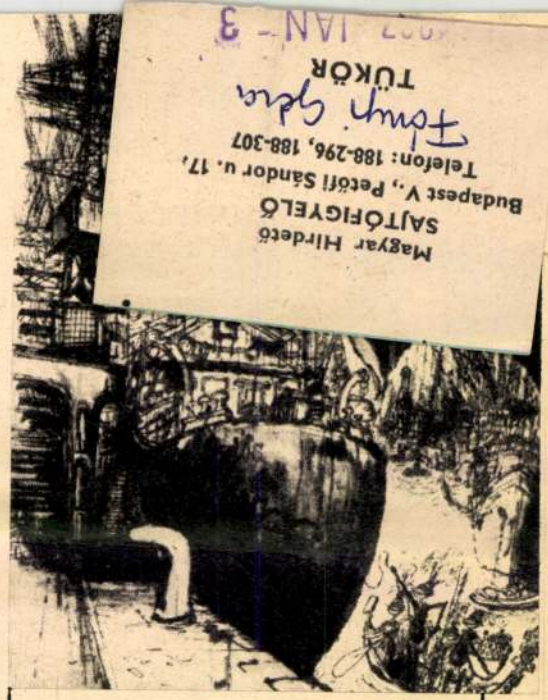

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
TÜKÖR

HAMBURG

„Égett a város! Lengtek a
lángoszlopok s a kormok;
fellobbantak – egy perc – s hanyatt
vágódtak mind a tornyok."

... „De hál' isten még áll a Bank,
a város ezüst lelke!
s a Főkönyv! s benne, hogy mit érsz
készpénzbe és hitelbe."

(Heine)

■ **121. Fónyi Géza (1899-1972): Sakkozók, 1953**
olaj, vászon, 70X90 cm / Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

Az ötvenes évek első felének munkásélet-centrikus tematikai követelményrendszeréhez Fónyi Géza, a lírikusan gazdag, halk szavú, konstruktív határozottságú csendéleteket és néhány, tömören összefogott mozaikot maga mögött tudó festő főként a munkás és kultúra kapcsolatának az oldaláról közelít. A *Sakkozók*, az *Olvasó munkás*, a *Színházi közönség*, a *Könyvnap* című ekkori alkotásai – akárcsak későbbi, a hatvanas évek elején alkotott olvasó-változatai – egy ösztönösen folytatott daumier-i témaválasztásról és képépítési szellemről is tanúskodnak. De nem hagyhatók figyelmen kívül a felszabadulást megelőző korszak azon alkotásai sem, amelyek a munkásosztály vezető szerepét és a munkás kultúrálódását, önművelését egymást feltételező történelmi tényezőkként értelmezték. A *Sakkozók* világosan példázza ezt a koncepciót. A kisméretű kép belső zártsága, az ábrázolt alakokban megtestesülő összpontosítás, a magatartásukat is átható képi logikai rend olyan alkotást teremt, amely arra is bizonyíték, hogy milyen sokféle módon tudtak a művészek továbblépni az ötvenes évek elejének uniformizált igényein, a maguk meggyőződése szerint értelmezve azt, ami ezekből az igényekből társadalmi és festői szükségszerűség.

Aradi Nóra: Munkás ábrázolás a magyar festészetben
Bp. Kossuth 1976

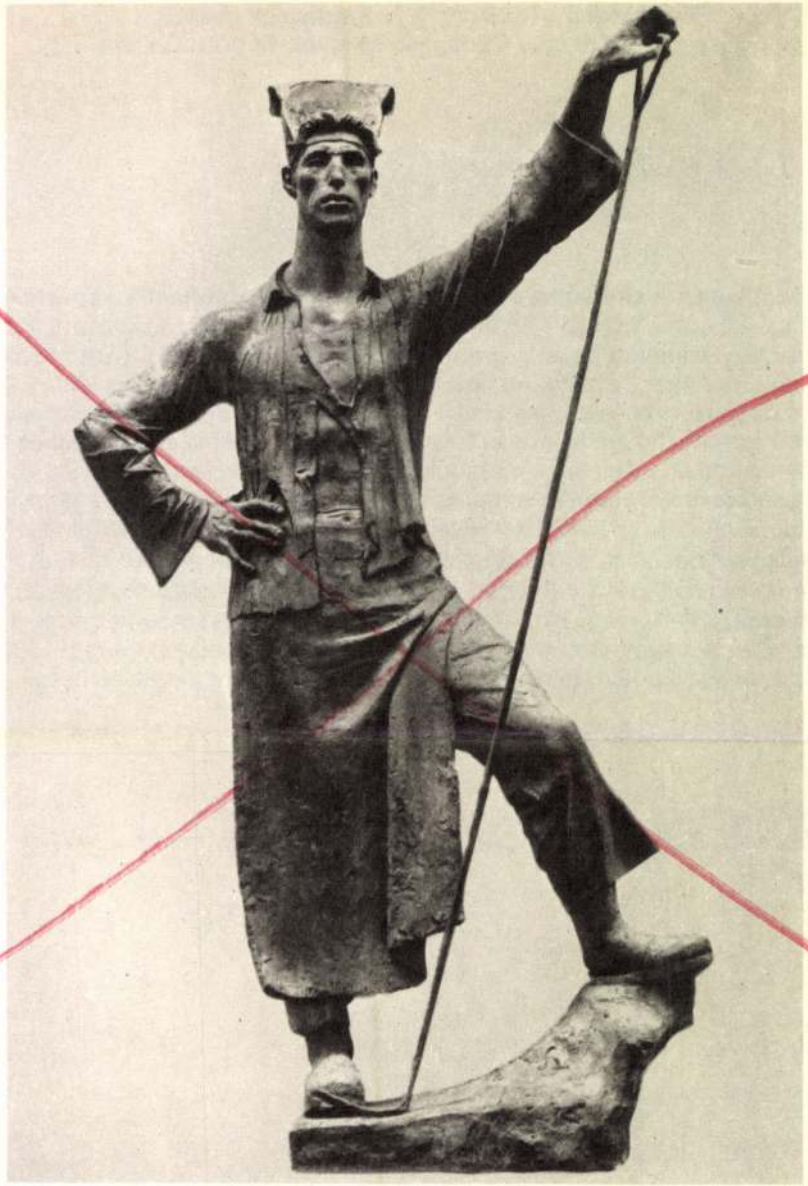

■ **122. Kerényi Jenõ (1908-1975): Felvonulók, 1953**
bronz, 82,5X50,5X37,5 cm / Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

A budapesti Népstadionhoz vezető Ifjúság útján álló szobor itt látható terve a második világháború után nemzetközileg elterjedt témának, az ifjúságnak elementáris erejű megfogalmazása. Fiatalok cselekvőkészségével és békevágyával reagáltak világszerte a háborús iszonyatot követő évek kérdéseire. Kerényi Jenő alkotásában a felvonuló munkás-fiatalok hármas csoportja a felvonulók nagy tömegét testesíti meg. Nem zárt sorokban való menetelés ez, hanem táncos-dalos ünnepi felvonulás. A lengő zászló, a lombos ág, a karok-lábak mozgása előre, hátrafelé, jobbra, balra megnyitja a csoportot, s éppen az alakok mozgás-tengelyének ellentmondása és összehangzása az a kompozíciós elem, amely az együvé tartozást, a zártságot, a csoport-jelleget biztosítja. Az ötvenes évek elején képben-szoborban annyira elterjedt elbeszélő elemek itt alárendelődnek a szobor lényegi mondanivalójának, s áradni engedik az ifjúság életkedvét, a szervezett ifjúság társadalmi erejét.

Öt ügyész vizsgálta a dokumentumokat

Ma várható határozat Nagy Imre és társai ügyében

A Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsa a *Nagy Imre és társai* ellen folytatott büntetőügyben a legfőbb ügyész által benyújtott törvényességi óvás tárgyalását mára tűzte ki. A nyilvános ülésről értesítést kapott az ügy két élő szereplője, *Kopácsi Sándor* és *Vásárhelyi Miklós*, továbbá a perben halálra ítéltek és kivégzettek, illetve a szabadulásuk után elhunytak hozzátartozói.

Az Elnökségi Tanács ülésén először a terjedelmes iratanyagból ismertették mindazt, ami lényeges az ügy megítéléséhez. Ezt követően a legfőbb ügyész képviselője összefoglalja az óvás lényegét, és megindokolja azt. Ezután a védelemé a szó.

A Legfelsőbb Bíróság héttagú Elnökségi Tanácsa előreláthatóan *még ma délután határozatot hirdet.*

Mint emlékezetes a Minisztertanács ez év április 20-i ülésén kérte fel a belügyminisztert, adja át a Nagy Imre és társai elleni büntető eljárás iratait a legfőbb ügyésznek, hogy az *megvizsgálja az eljárás és az ítélet törvényességét.* Néhány nap múlva az iratokat tartalmazó 88 dossziét a legfőbb ügyész rendelkezésére bocsátották. Ezt követően *öt ügyész* látott hozzá, hogy *jogi szempontból elemezze a több ezer oldalnyi dokumentumot*, köztük a Legfelsőbb Bíróság Népbírósági Tanácsának 1958. június 15-i, 52 oldalas ítéletét. Ezzel együtt vizsgálták *dr. Szilágyi József* ellen, 1958. április 22-én hozott ítéletet is.

A Magyar Távirati Iroda június 9-én jelentette, hogy befejeződött a rendelkezésre álló iratanyag felülvizsgálata. Ennek alapján a legfőbb ügyész *Nagy Imre, dr. Donáth Ferenc, Gimes Miklós, Tildy Zoltán, Maléter Pál, Kopácsi Sándor, dr. Szilágyi József, dr. Jánosi Ferenc* és *Vásárhelyi Miklós* javára törvényességi óvást emelt a Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsa előtt. A 70 oldalnyi óvásban a *törvénysértő ítéleti rendelkezések hatályon kívül helyezését és az ártatlanul elítéltek felmentését indítványozta a legfőbb ügyész.*

Losonczy Géza ügyében a bíróság nem hozott ítéletet, mert ő 1957. december 21-én, még a nyomozás befejezése előtt meghalt. A büntetőeljárás *vele szemben is alaptalan és törvénysértő volt.* Ennek tényét a törvényességi óvás benyújtásával egyidejűleg a Legfőbb Ügyészség külön határozatban állapította meg.

(MTI)

Hét évig feküdt a fellebbezés

A felmentő ítélet „szigorúan titkos"

Dr. Zsedényi Béla rehabilitálása

Az Igazságügyi Minisztérium az alábbiak közlésére kérte a Magyar Távirati Irodát:

Dr. Zsedényi Bélát 1944. december 21-én Debrecenben az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnökévé választotta. E minőségében az államfői jogkört is gyakorolta. A későbbiekben, 1947 őszéig a magyar politikai élet egyik résztvevője, a Magyar Függetlenségi Párt alapító tagja és országgyűlési képviselő volt.

1950-ben első fokon a Budapesti Törvényszék, *koholt vádak alapján kémkedés, valamint háborús és népellenes bűntett miatt életfogytig tartó fegyházra, a politikai jogoktól 10 évi eltiltásra és teljes vagyonelkobzásra ítélte.*

Az első fokú ítélet ellen benyújtott *fellebbezést* a Legfelsőbb Bírósághoz csak késedelmesen, *hét év elteltével 1957-ben terjesztették fel.* A Legfelsőbb Bíróság az ítéletet hatályon kívül helyezte és az eljárást a nyomozati szaktól megismételni rendelte azzal, hogy a terhelő bizonyíték kizárólag dr. Zsedényi Béla beismerő vallomása volt. *A megismételt eljárás során vált csak világossá, hogy dr. Zsedényi Béla már 1955-ben a fegyházban meghalt.*

Az Igazságügyi Minisztérium az elhunyt leányának kérelmére feltárta az eljárás további részleteit, és a következőket állapította meg. Dr. Zsedényi Béla ügyében a Legfelsőbb Bíróság 1963-ban *perújítási eljárást folytatott le*, és végzésében kimondotta: az elhunyt politikus *fizikai és lélektani kényszer hatására tette beismerő vallomását, és ártatlanul ítélték el 1950-ben.* Az ügyet azonban akkor a Legfelsőbb Bíróság *„szigorúan titkos"* minősítéssel látta el, miértis a perújításról és annak eredményéről, vagyis dr. Zsedényi Béla ártatlanságáról sem családja, sem a magyar közvélemény nem értesülhetett.

Az Igazságügyi Minisztérium erkölcsi kötelességének tekinti, hogy a közvéleményt tájékoztassa a dr. Zsedényi Béla ellen folytatott büntetőeljárás törvénysértő voltáról. *Az igazságügyi kormányzat és a magyar jogásztársadalom kegyelettel emlékezik meg dr. Zsedényi Béláról, a kiváló jogászról, akinek kiemelkedő szerepe volt a demokratikus Magyarország megteremtésében.*

(MTI)

Budapesti reformkörök tanácskozása

Nemcsak pártreformra, hanem reformpártra van szükség

Az MSZMP mai életében nagyon szükséges és hasznos feladatot töltenek be a reformkörök — hangsúlyozta *Nyers Rezső*, az MSZMP elnöke a budapesti reformkörök és reform-alapszervezetek tagjainak összejövetelén, az MSZMP Budapesti Bizottsága Villányi úti művelődési központjában. Hozzátette: a *reformkörök igyekeznek megbontani az elavult struktúrákat, s új szellemiséget, új gondolatokat akarnak belevinni a szocialista mozgalomba.* Reményét fejezte ki, hogy ezzel elősegítik a szocializmus oly annyira szükséges újragondolását, az MSZMP érdemi megújítását, egy új egység megteremtését a párton belül.

Nyers Rezső rámutatott: a reformok célja a nemzet jövőjének megalapozása, az újragondolt demokratikus szocializmus révén. Ebben *a politikai és a gazdasági demokratizálás nélkülözhetetlen.* Mint mondta, a reformelkötelezett MSZMP nélkül nagyon nehezen adaptálható a demokratikus szocializmus Keletközép-Európában. Ezért az MSZMP-nek különleges felelőssége és feladata, hogy a nemzet jövője érdekében törekvéseit *nemzetközileg is elfogadtassa.* Szólt arról is, hogy a reformok megvalósításához rendkívül fontos két feladat összekapcsolása.

Az egyik *a gazdasági és a politikai modell átalakítása*, valamint az, hogy ne engedjük meg a visszarendeződést. A másik, hogy a hosszabb távú törekvések megvalósítása közben a mindennapi élet bajait is orvosolni kell, területi részreformok sokaságát kell megvalósítani. *Nem szabad a reformköröket a jobboldaliság jelszavával minősíteni*, a párton belül nem helyes az ilyen megjelölés, nem szabad a magyar politikában *kétségkívül meglévő reális jobboldali veszélyt belevinni a pártéletbe*, mert erre már korábban többször ráfizettünk.

Azt is hangsúlyozta, hogy aki viszont nem fogadja el a demokratikus szocializmus eszméjét, az *önmagát rekeszti ki a reformpolitikából.* Hangsúlyozta: ha a párton belül nincs tolerancia az áramlatok között, akkor nehéz lesz a többi párttal politizálni. Végezetül arról szólt, hogy a párton belüli reformok még nincsenek befejezve, valóságos demokratikus tömegpártot akarunk kialakítani, *ami igazán még sosem volt Magyarországon.*

A reformkörök összejövetelén számos felszólalás hangzott el. *Többen is visszautasították azt az állítást, hogy az elmúlt 40 évben történtekért az MSZMP tagjai kollektívan felelősek lennének.* Szó volt arról is, hogy a tagság zavarodott, elszokott az önálló cselekvéstől, a reformkörök célja, hogy a tanácstalan párttagságot a reformok oldalára állítsa.

Visszautasították a Budapesti Pártbizottság legutóbbi állásfoglalásának azt a részét, amely úgy fogalmaz, hogy *el kell határolódni az MSZMP jobboldalán működő reformmozgalom, főként a Budapesti Reformkör szélsőséges követeléseitől.* Ez a kétfrontos harc logikáját melegíti föl.

A reformkörök nemcsak pártreformot sürgetnek, hanem az *MSZMP reformpártá válását.* Egy elhangzott felhívás felszólít minden honpolgárt, aki szívén viseli hazánk békés, demokratikus fejlődésének és a nemzetközi enyhülésnek az ügyét, hogy Bush elnök látogatásának előestéjén *alkossanak élő láncot a Szovjetunió és az Egyesült Államok nagykövetsége között.* (MTI)

AZ ORSZÁGOS SAJTÓSZOLGÁLAT KÖZLEMÉNYEIBŐL

Szerkesztőségünkhöz az Országos Sajtószolgálat útján tegnap több közérdekű nyilatkozat és nyílt levél érkezett.

Nyílt levelet fogalmazott meg a Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetének Pest Megyei Bizottsága, amelyben a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter intézkedését kérik a gyümölcs- és zöldségfélék nyomasztóan alacsony felvásárlási ára miatt. Hangsúlyozzák, hogy a mezőgazdasági dolgozók munkáját olyanok fölözik le, akik a termeléshez nem járulnak hozzá.

Nyílt levelet kapott a belügyminiszter is az MDF Somogy megyei érdekegyeztető tanácsától. Ebben az ellen tiltakozik a szervezet, hogy egyes személyek még napjainkban is kaphatnak önvédelmi fegyvert. Követelik ennek azonnali megszüntetését, egyúttal azt is, hogy lényegesen csökkentsék a magánszemélyeknél levő fegyverek számát, még a fegyveres erők tagjai számára is tiltsák meg az otthoni fegyverviselést.

Az ipari miniszter is megkapta esedékes nyílt levelét a Mátraaljai Szénbányák dolgozóitól, akik tiltakoznak az ellen, hogy a kormányzati intézkedések az 1960-as évekhez hasonló kilátástalan helyzetbe hozzák a bányászatot.

A Magyar Újságírók Szövetsége javasolja a háromoldalú tárgyalások résztvevőinek, hogy akár a választási törvény megtárgyalása, akár a választások időpontjának meghatározása előtt állapodjanak meg a választás nyilvánossági szabályairól. E szabályok nélkül ugyanis a szövetség tagjai nem lesznek abban a helyzetben, hogy eleget tehessenek legfontosabb feladatuknak, annak, hogy hozzájárulhassanak a szabad választások tisztességes előkészítéséhez és lebonyolításához.

Az SZDSZ ügyvivői testülete tiltakozik az ellen, hogy az Országgyűlés külügyi bizottságának elnökévé Berecz Jánost tették, mert ez a politikus, aki disszertációjában 1956-ot ellenforradalomnak bélyegezte és rágalmazta, az utóbbi időben szinte naponta változtatja nézeteit.

Belföldi repülésdosszié

Légterünket is meg kell nyitni...

A közelmúltban lapunk beszámolt az első magánrepülőgép leszállásáról a Siófok melletti Balatonkiliti repülőterén, s a riportban szó esett a belföldi légi utazás jövőjéről is. Írtuk, hogy hiányzik még egy minisztertanácsi döntés, amely alapján közforgalmúvá lehet fejleszteni a belföldi légi forgalom számára számításba jöhető repülőtereket, amelyeket eddig sport- vagy mezőgazdasági célokra használtak, illetve honvédelmi feladatok ellátását szolgálták. Ez a döntés elősegítheti majd, hogy az ügyben leginkább érintett szervezet, a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság teljes erővel hozzálásson a belföldi légi közlekedés előkészítéséhez, szervezze a propagandamunkát, s megkezdje a repülőterek elengedhetetlen fejlesztését.

Skonda Ödönt, a Közlekedési, Hírközlési és Építésügyi Minisztérium légügyi főigazgatóságának vezetőjét arról kérdeztük, *mi akadályozza a kormánydöntés megszületését?*

— Éppen *egy éve* volt témája az akkor még közlekedési tárca miniszteri értekezletének a belföldi repülés újraindításának ügye — mondja Skonda Ödön. — Rendelkezésre áll ugyanis egy, *szabad kapacitásokkal is bíró* repülőgéppark, ugyanakkor *erősödött az igény* ezek belföldi használatára, elsősorban üzleti és idegenforgalmi célból. A miniszteri értekezlet úgy döntött, vizsgáljuk meg, mely repülőterek jöhetnek számításba egyáltalán: milyenek a belföldi légi közlekedés újraindításának feltételei. A munka során 24 ma is működő belföldi repteret vizsgáltunk meg, a Közlekedéstudományi Intézet révén pedig elkészült *az igények várható alakulásáról* egy repülési, idegenforgalmi, tanácsi szervek közreműködésével kidolgozott tanulmány. A tárca gyakorlatilag ez év februárjában már elkészítette a minisztertanácsi előterjesztést.

Hiányzó kormánydöntés

— Döntés azonban még nincs...

— Szeretném hangsúlyozni, hogy döntés e kérdésben csak az érdekeltekkel való *alapos egyeztetés után* születhet. Az egyeztetéssel járó esetleges bürokratikus korlátok pedig nem jelentenek akkora akadályt, amekkorát a nyilvánosság feltételez. Elég, ha csak a már gépeket fogadó siófoki reptérre gondolunk. A belföldi repülés ügye számos tárcát, főhatóságot érint, kezdve a légtér használatáért felelős Honvédelmi Minisztériumtól, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériumon, a közlekedési infrastruktúra alakulásának jövőjével foglalkozó Országos Tervhivatalon át az idegenforgalom miatt érintett Kereskedelmi Minisztériumig. Az is tény, hogy *valamennyi szerv rendkívül dinamikusan*, a dolgot szívügyének tekintve állt a kérdéshez. Sajnos, az egyeztető munka ennek ellenére sok időt vett igénybe.

— Napjainkban egyre többet hallani, hogy az ország különböző részein, különböző szervezetek helikopteres sétarepülést hirdetnek. Mások szerint az efféle vállalkozások még nem bírják az önök engedélyét. Mi az igazság?

— Azok a szervezetek, amelyek helikopterrel rendelkeznek, munkájukkal kapcsolatban eddig is szállíthattak személyeket, és *külön engedély alapján* — időszakonként — *fizető utasokat.* Ahhoz azonban, hogy valamelyik cég *hivatásszerűen* és *rendszeresen* végezzen személyszállítást, jó néhány, a légügyi hatóság által támasztott repülésbiztonsági és más követelményeknek is meg kell felelni. A helikopterrepülésekkel kapcsolatos feladatokon a MÉM Repülőgépes Szolgálata dolgozik. A magunk részéről hajlunk az egészséges *kompromisszumra*, de az alapvető *biztonsági* és *környezetvédelmi* követelmények érvényesítéséből nem engedhetünk.

Korlátozások a műholdak korában

— Menetrend szerinti belföldi légi forgalomra mikortól számíthatunk?

— Az igényektől függ. Véleményem szerint a májusban megkezdődött, s fokozatosan erősödő idegenforgalmi célú repülések *segíteni fogják*, hogy egyes vonalakon újra induljon a menetrendszerű légi közlekedés.

A magyar légtér használatáért felelős szervezet vezetőjét, *Kárpáti Ferenc* honvédelmi minisztert kérdeztük, mi a véleménye arról, hogy a belföldi polgári repülés ismét bontogatja szárnyait?

— A belföldi légi közlekedés újraindulását elsősorban idegenforgalmi szempontok miatt *elkerülhetetlennek* tartom — mondja a miniszter. — Hiszen az ország gyönyörű vidékei, amelyek a *fejletlen közlekedési hálózat* miatt *szinte megközelíthetetlenek* a hazánkba látogató külföldiek számára, a repülés révén *gyorsan elérhetővé* válnának.

— Jönnének külföldi magánrepülőgépekkel is turisták, akik voltaképpen eddig sem önszántukból hagyták otthon a repülőjüket, hanem kényszerűen beletörődtek a magyar hatóságok tilalmába.

— Ez így van, s bizonyos korlátokat *máris feloldottunk. Légterünket is meg kell nyitnunk* a külföldiek előtt, méghozzá a saját érdekünkben. *Jobb fogadási feltételeket kell teremtenünk a kis magánrepülők, sportgépek, helikopterek számára.* Ehhez a honvédelmi tárca minden támogatást megad. Távolabbra tekintve, amennyiben a haderőcsökkentési tárgyalások előbbre haladnak, akkor nagyobb repülőtereink is használhatóvá válhatnak a polgári légi közlekedés számára.

— Netán *Debrecenre* gondol, amely reptér katonai használatának megszüntetése miatt legutóbb interpellációt is kapott az országgyűlésen?

— Például a debreceni repülőtérre is gondolok. Nagyon bízom abban, hogy néhány éven belül ennek a leszállóhelynek a profilja megváltozhat. *A reptér közforgalomba állítása sokat segíthetne a belföldi légi forgalom ügyén.*

— *Lukács Béla*, NSZK állampolgár a balatonkiliti reptér megnyitása után elsőnek hozzánk érkező sportgép tulajdonosa számos észrevételt tett meglévő korlátozásainkra, amelyek nehezítik a repülést, s *el is riaszthatják a repülős turistákat* egy részét. Gondolva a többi között a szűk légi folyosókra, a repülési magasság *szigorú* meghatározására, ami feltehetően egyfajta állambiztonsági érdeket szolgál. Ezen azonban már túllépett az idő, hiszen *az NSZK-ban is állomásoznak külföldi csapatok, mégis nagy a magánrepülők mozgásszabadsága.*

— E kérdéskörben is a *változások korát éljük*, bár a korlátozások teljes körű felszámolása *nem várható* a jövőben sem. De a szigor oldására már vannak kezdeményezések. Megemlíthetném például a Fényképezni tilos táblák *leszerelését* a katonai objektumok környékéről, hiszen a műholdak korában *naiv* dolog tiltani a fényképezést. A közelmúltban pedig Ausztria magyar határa mellett megrendezett *nemzetközi vitorlázórepülőversenyen* résztvevők berepülhettek hazánk légterébe, ami a honi légtérhasználat merőben *új szemléletű kezelésére utal.* Azon leszünk, hogy előírásainkat *hozzáigazítsuk a kor követelményeihez.*

Jó a világkiállításra is

— Az új szemlélet kialakulása összefüggésben van a Budapest—Bécs világkiállítás várható megrendezésével?

— A merev szabályok oldása *nem az esetleges világkiállítás miatt történik*, de a Bécs—Budapest világkiállítás megrendezése esetén a hozzánk érkező külföldiek könnyebben eljuthatnak az ország távolabbi részeibe is, ami nyilván célja valamennyiünknek, hiszen az esemény *nem lehet kizárólag a budapestiek ügye.* Épp ezért *a kormány minapi ülésén is fölvetettem*, hogy behatóan foglalkozik a minisztériumunk a repülési feltételek könnyítésével.

— Mikorra várható, hogy tovább oldódnak a belföldi repülés szabályai?

— Hiába oldanánk máris a megkötéseket, ha *egyelőre még nincsenek meg a belföldi repülés megindításához, annak kiszélesítéséhez szükséges feltételek.* Azon vagyunk, hogy meglegyenek. A közlekedési miniszter is nagyon *jó szövetségese* az ügynek, közösen igyekszünk minél hamarabb kézzelfogható eredményeket elérni ezen a téren.

Horváth K. József

Az MSZMP KB készül az 1956-os népfelkelés és a párt megalakulásának évfordulójára

A MSZMP vezető szerveivel szemben megnyilvánuló bizalmatlanság nem egyéb, mint a társadalmunkban általánosan tapasztalható *legitimitási válság egyik tünete* — mondta *Barabás János*, az MSZMP Politikai Intéző Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára.

Szerinte a kormányzó pártnak *kötelessége megvizsgálni*, mi az oka annak, hogy egyre többen megkérdőjelezik mindenféle vezető szerv legitimitását. Az alapvető indítékot abban jelölte meg, hogy *megrendült az emberek elemi szociális biztonságérzete*, nem működik az az életszínvonal-alku, amely a társadalmi stabilitást évtizedeken át biztosította. A hosszú ideje tartó stagnálás és leépülés váltotta ki a hatalommal, a rendszerrel és a szocializmus értékeivel szembeni bizalmatlanságot.

A jelenlévők kérdéseire válaszolva Barabás János elmondta, hogy a közelmúlt eseményeiből okulva az MSZMP Központi Bizottsága *kezdeményezően készül az 1956-os népfelkelés évfordulójára.* Október 23-a és november 4-e között a nemzeti megbékélés jegyében *több megemlékezést tervezznek*, keresik azokat a kapcsolódási pontokat, amelyekben az MSZMP és a Történelmi Igazságtétel Bizottság a kölcsönösség és az egyetértés alapján működhet együtt. Felmerült az az igény, hogy *október 31-én illő módon megemlékezzenek az MSZMP megalakulásáról*, s reális képet alkossanak Nagy Imre pártalapítói szerepéről is.

(MTI)

A hét filmjei

DIRTY DANCING

Ugyancsak ezen a héten mutatják be John Waters Hajlakk (Hairspray) című filmjét, mely a bodorított hajak, fodros blúzok, testhez tapadó nadrágok, azaz a zenés tv-műsorok csalóka bűvöletét igézi, idézi. (Jelenet a filmből)

Amikor meghalt *Bob Fosse*, a *Kabaré*, a *Lenny* és a *Mindhalálig* zene világhírű rendezője — akkor arra gondoltam; halálával együtt befejeződött az amerikai filmmusical nagy korszaka. Persze, tudtam, Bob Fosse mellett — előtte és utána is — több tucatnyi, kitűnő musicalrendező, koreográfus szorgoskodik *Hollywoodban* és a *Broadway*-n. (Mert én is olvasom *M. G. P.* roppantul szórakoztató, szellemes, a zenés műfajt elemző beszámolóit.) Meg láttam is az újabb, fergetegesen mozgalmas break, meg egyéb zenés-táncos filmeket. És mégis. Időnként, alig titkolható nosztalgiával idézgettem Bob Fosse talán már „időszerűtlen" filmmeséit, melyekben a zene és a tánc nemcsak ellenpontozza, kiegészíti, továbblendíti a történetet — hanem egyszersmind elválaszthatatlan szerves része. Mondhatnám: Bob Fosse-nál a zene és a tánc — elsősorban érzelem. Egyfajta szenvedélyes szerelem — és így sohasem éreztem bizarrnak — avagy „filmidegennek" —, ha a szereplők a legváratlanabb pillanatban dalra és táncra váltanak.

A Dirty dancing (Piszkos tánc) rendezője, *Emile Ardolino* is a Bob Fosse-i hagyományokat folytatja. Akarva vagy akaratlanul — nem tudom pontosan. De tény: Ardolinónál is a zene és a tánc — mindenekelőtt — érzelem. Szenvedélyes, elragadó, mámoros érzelem, amely átjárja, befonja, módosítja, sőt, már-már hitelesíti — az amúgy hiteltelen, kissé giccses történetet.

Mert ki is vehetné komolyan a Dirty dancing botlábú, esetlen, kisvárosi lánykájának történetét — „aki" a mesék szabályai szerint a film végére táncos tündérkirálynővé alakul? Hasonlóképpen kissé giccses a parkett-táncosból, szerelmes „jó fiúvá" váló Johnny sorsa is. De hát — ahogy már írtam — a zene és a tánc tökéletesíti (vagy inkább: felejthetővé) teszi a mesécskét.

Persze, Emile Ardolino kitűnő partnerekkel dolgozott. A zabolátlan, szenvedélyes, „érintős" társastáncok koreográfiáját *Kenny Ortega* készítette, megannyi szenzációs videoclip *(Cher, Madonna* stb.) alkotója. *John Morris* muzsikája tökéletesen igazodik a kora hatvanas évek stílusához. (Ugyanis a filmben megszólalnak — az új nóták mellett — a régi, híres dalok is.) A két színész — *Jennifer Grey* és *Patrick Swayze* — egyszerűen szenzációs. Jennifer Grey, a kinyúlt pulóverű, tornacipős fiatal „esetlenke" — még azt is elhiteti, hogy a forgatással egy időben, képről képre tanult meg táncolni. *Patrick Swayze* viszont lenyűgöző biztonsággal használja testét. (Szenvedélyes, mámoros és egyszersmind nagyon tudatos táncos.) Ugyanakkor a kissé „koros-kamasz" arcával, a száj melletti ránc szomorúkesernyés bájával — a hatvanas évek kezdeti, öntudatlan lázadóit jelképezi, a *„nem tudják, mit cselekszenek"-féle* hősöket.

Mert a film a hatvanas évek legelején játszódik. Méghozzá a *„csendes többség földszintes Amerikájában"* — ahol legfeljebb csak a zene és a felnőtteket megbotránkoztató *„piszkos tánc"* előlegezte-jelezte a későbbi robbanást.

Meglehet, azért is kedvelem Emile Ardolino filmjét, mert olyan konszakot idéz, amikor még összekapaszkodva, összesimulva, nemcsak lábbal, de szemmel, vállal, csípővel is lehetett „piszkosul" táncolni . . .

VÍKEND EGYMILLIÓÉRT

Ez a krimi *„piszkosul"* unalmas. Ha nem lenne sértő az ilyesfajta, egymondatos értékítélet — bizony, csak ennyit írnék a kéziratpapírra. *Dusan Tracnik* bűnügyi történetet ígérő víkendje csupán *„kis halálokra"* ösztökéli nézőit. (Valaki, valamikor *„kis halálként"* jellemezte azt a pillanatot, amikor az ember feje előre- vagy hátrabillen az álmosságtól. Kivált az értekezleteken, de még kiváltabban az unalmas filmeknél.)

Pedig a *Víkend egymillióért* című filmben — van minden. Pénzrablás, emberölés, túszszedés, és ilyenolyan álcázás. Csakhogy Tracnik — a kelet-európai filmkészítési gyakorlat szerint — megpróbálja *„társadalmasítani"* a bűnügyi történetet. Azaz a pénzrablási história mellé felsorakoztatja az élet kisebb-nagyobb ellentmondásait. (Szó esik a filmben a család széthullásáról, a házépítés gyötrelmeiről, a henye kisipari munkáról, s a fiatalok elítélendő értékvesztéséről stb.) Természetesen az ellentmondások halmazata csak a szólamok szintjén jelentkezik. Következésképp: a film krimiként elnagyolt, unalmas — társadalmi ügyként pedig siralmas. A nyugtalan, önmagát kereső fiatal szobrász szerepét *Bán János* játssza. Őt legalább dicsérhetjük. És nemcsak *„magyarsága"* okán . . .

Gantner Ilona

Emlékezetünkben: Fónyi Géza

Vonzó festőnek, ideális tanárnak és mélyen etikus gondolkodású embernek írják le a tanítványi és baráti visszaemlékezések az 1971-ben elhunyt *Fónyi Gézát*, aki ha élne, ma lenne 90 esztendős. Hátrahagyott életművének ismeretében hitelesnek kell elfogadnunk a visszaemlékezők állításait: a Képzőművészeti Főiskola egykori professzora valóban egyéniség, s tevékenysége minden síkján színvonalasat és maradandót nyújtó szellem volt.

Pályája látványos mozzanatok nélkül bontakozott ki, s ritka egyenességgel haladt a beteljesülés felé. A főiskolás Benkhardt Ágoston növendékeként végezte el, majd a húszas évek második felében Párizsban járva Braque dekoratív-kubista piktúrájának a bűvkörébe került. Hazatérve tanári állást vállalt a Kölcsey Gimnáziumban, majd a Műegyetem rajzi tanszékén, miközben rendszeresen szerepelt a kor haladó művésztársulásainak kiállításain. 1936—37-ben ösztöndíjasként Rómában dolgozott; itt fordult figyelme a mozaik felé, amelynek egyik legrangosabb hazai művelője lett.

Festői beérése a felszabadulást követő évekre esett: ekkor alakította ki jellegzetes, egyszerre lírai és konstruktív érdekeltségű stílusát, amely egyként hasznosította a nagybányai természetfestés érzelmi közvetlenségét, és a modern piktúra rációkeresésének tanulságait. A hétköznapok világából vett egyszerű témák kaptak szűkszavú, férfias megfogalmazást képein, amelyek érzékeny realizmusuk és emberi közvetlenségük folytán csakhamar komoly megbecsülést szereztek alkotójuknak. 1955-től több nagy méretű; murális alkotás kivitelezésére kapott megbízást: sgrafittót készít a dabasi tanács számára, mozaikot Inotára és a genfi Egészségügyi Világszervezet palotájába. Számolva az állandó nyilvánosság követelményeivel, ezeken a munkáin még szorosabbra vonja motívumainak körét, s mind mondandóiban, mind előadásmódjában az általános érvényű törvényszerűségek felmutatására törekszik.

Fónyi Géza külsőségektől mentes, letisztult életműve nemcsak festői konklúzióiban, de etikai tartásában is példaadó az új magyar művészet számára. Eredményeit következetes munkával, a tartalmi és formai problémák kitartó tisztázásával érte el; mindig tartózkodva attól, hogy vélt igények gyors kielégítése érdekében nem festői eszközöket is bevonjon művészi fegyvertárába. Volt idő, amikor részben szigorú önkontrollja, részben külső tényezők miatt háttérbe szorult, kompromisszumellenessége azonban mindig meghozta a maga gyümölcseit. Így lett 1969-es műcsarnoki kiállítása az új arcot öltő magyar művészet fontos állomása, amiért méltán nyerte el a Kossuth-díjat.

Művei a beléjük zárt esztétikai értékeken túl egyben a művész felelősségérzetét, s e felelősség mindenkori erkölcsi jelentőségét is dokumentálják.

T. A.

Tudósítás a holland fesztiválról

Látomás és politikum

Fehér deszkapalánkkal körülvett, kopott, tengerparti fürdő homokbuckái közt adja elő Nyina a *Sirály* Trepljovjának monológját. Mint sebzett kutya, farkasbőr alá bújva négykézláb kóválygó és nyüszít fájdalmában a *Ványa bácsi* szerelmes Asztrovja az áhított asszony után. Tudós doktorok és öntudatos prolik, statiszták és főszereplők kóbor ebekként kotorásznak az utcai hulladékban, majd a rivalda elé kuporodva, panaszos kórusban ugatnak a Holdra, *Bulgakov Kutyaszívének* színpadi változatában.

Eredetieskednek vagy tréfát űznek klasszikusaikból a tőzsgyökeres szovjet színházak? A *holland fesztivál* hónapjában szokatlan játékstílusával, darabértelmezésével lepte meg mindenre elszánt közönségét amszterdami vendégjátékán a vilniuszi *Litván Ifjúsági Színház*, a moszkvai *Krasznaja Presznya*, s az *Ifjú Nézők Színháza*. Céljuk korántsem merült ki a polgárpukkasztásban. Korszerű és teljes értékű klasszikus értelmezésük kifogástalan művészuniverzumot hozott világra. A művek mélyrétegeit bolygatta meg, hogy a mögöttes tartalmat felszínre segítse. És ugyanakkor — ama bizonyos nagy orosz lélek ismeretében és tolmácsolásában — érzelmileg is magával sodort.

— *Jó három éve, amikor eldöntöttük az idei fesztivál szovjet profilját* — nyilatkozta kérdésemre *Arthur Sonnen*, a műsorválogató elnök —, *már megmutatkoztak a glasznoszty jelei az orosz politikában és a színházművészetben. Sikerült is kiválasztanom három olyan előadást, mely a realizmus kitágításának más-más csapásán indult el, és nagyszerű esztétikai eredménye, tartalmassága, eszmei gazdagsága sokat nyújthat az avantgárd iránt fogékony* fesztiválközönségnek.

A *Sirály*, a magam értelmezése szerint, a kiüresedett, klasszikus forma, az elavult, Sztanyiszlavszkij diktálta játékmód — és a friss tartalmakra pillantó, új törekvések ütközését példázta, többek között a konformista művészek — Arkagyina és Trigorin — kifigurázásával egy olyan korban, amikor az újnak hasonlóképp meg kellett küzdenie a ránehezedő tradíció képviselőivel, akárcsak manapság a glasznoszty híveinek a maradiakkal. Erre utal már a színpadkép motívumrendszere is. A vízparti környezetben a palánk menti öltözők fogasán lógnak a szereplők ruhadarabjai. Fölöttük — akárcsak a kabinokban — tükrök láthatók. A színpad közepén álló cölöp derekán *Csehov* portréja díszeleg, baloldalt meg a darabbeli színjátékhoz összetákolt deszkapódium. A helyszín — semmi kétség — színházi próbaterem, a maga dísztelenségében, vakolatlan háttérfalával. Itt játszódik le a két színésznő s a két íróember drámai konfliktusa. A személyes sors a színész, azaz a modern színjátszás sorsának példázatává tágul. A *„konformisták"*, Trigorin és Arkagyina felülkerekedése, a fiatal tehetség, Trepljov kudarca önpusztítása, — a kényelmes konformizmus továbbélésére figyelmeztet, az újat keresők, a felfedezők kockázatára int.

Ez a Trepljov azért emel fegyvert magára, mert művészi indításainak forradalmisága nem talál visszhangra, s mert a régi gárda fagyos világában, a befutottak ellenében nem tud utat törni. Eszményeinek halála önnön pusztulását követeli. Nem véletlenül keresztelte át a darab címét *Miért lőtte magát főbe Konsztantyin?*-ra az előadás rendezője, *Jurij Pohrebnyicsko, Ljubimov* egykori Taganda színházbeli tanítványa. A kérdésre pontos választ adott. Hozzásegítette ehhez csapata, a remek, improvizációkra trenírozott társulat.

Metz Katalin

Gáti Jolán

LEVÉL EGY HALOTT BARÁTOMHOZ

Az a régi kislány, ne tagadjuk, csacska vidéki fruska volt akkor, Géza, amikor te szárnyaid alá vetted. Nézem ezt a negyedik koporsót: élt negyvenegy évet . . .

Úgy kelünk mi ettől életre, ahogyan a mester kezében Pinocchio. Vagy a Proust teájába mártogatott süteménytől a gyerekkor . . .

Úristen, kik tették?! Ej, ha tudom, akkor sem kelsz többé életre. Ahogyan tavaly, azt a másik koporsót sem tudtam felnyitni. S ha lehetett volna, Miklós fiam akkor is olyan üveges szemmel mered rám, amit soha, soha nem tudok elfelejteni! Tudod, hogy ő is éppen a negyvenegyet töltötte be? Közgazdász volt. Az ő halálába nem szólt bele a történelem . . . vagy mégis? „Anyu, itt aztán nem engedünk többé ötvenhatot!" Azért nem mondott jelzőt, mert ő még akkor csak tízesztendős volt, az iskolában tanulta a történelmet, s a valódi arculatáról — definíciók nélkül — csak tőlem hallott igaz, őszinte szót. Azt is, hogy kaptunk egy kézigránátot, de valószínűleg nem nekünk szánta az a tizenegy esztendős srác, hanem mögöttünk, annak a basák basájának. Nekünk Albertfalván nem esett bántódásunk. Talán azért nem, mert apám egykor, negyvenöt után, bíró is volt, népakarat választotta és soha senkitől semmit el nem vett, inkább adott.

Ne várja a történelmi igazság tőlem azt, hogy megértsem halálodat, Géza! Mert az bizony, örökké érthetetlen marad, igazságtalannak látom. S nemcsak én, hálstennek!

Ne keverjünk most ebbe a beszélgetésünkbe semmiféle politikát.

Barátom voltál, s most a barátommal akarok egyedül maradni. „Szelídíts meg, s akkor a barátommá fogadlak" — ezt mondta a kis hercegnek a róka. Vadóc kislány voltam, s te jó szóval szelídítettél. És könyvekkel. És örök mosolyoddal, tanáros készséggel arra, hogy mindig, mindent megmagyarázz. Látod, ezért nem tudtak becsapni soha, az ötvenes esztendőkben sem azzal, hogy elárulod a hazát, kémkedsz az imperialistáknak. Te, éppen te! Marhaság!

Forgatom ezt a fényképet az újságban: aki lekapott, ismernie kellett téged jól. Rajtad a szemüveg, de mintha nem takarná örökké nevető szemedet. A mosoly is ugyanolyan csintalan, mint régen, a szád nyitva, hiszen te folyton mondtál, vagy mondani akartál valamit . . . Ilyen arca, szeme csak az embereket nagyon szerető, bennük igen bízó, hinni tudó embernek lehet. S az a történelemben is bízzik. Nem az aznapiban, a hosszú távúban. Ezért akar mindig, mindenkit tanítani, emberszabásúra formálni. Nem, az ilyen nem hazudik.

Évekig dolgoztam veled, mi aztán nem hazudhattunk egymásnak más jellemet, más lényeget, mint amink volt. Barátságot sem lehet hazudni akkor, amikor egyik élete függ a másiktól, annak jóindulatától, becsületességétől, vagy éppen — az ellenkezőjétől. Tudtál szónokolni — apád örökébe léptél —, de én nem tapasztaltam soha, hogy szókincsedet, beszédkészségedet emberek ellen fordítottad volna. Nem, soha, pedig ebből is meg lehet élni. Nem kerestél olyan sokat a Népszavánál, hogy ezért kellett volna hinned, tenned az emberekért . . .

Játékban fejezted ki gyakran önmagadat, mint egyszer, a Rózsadombon, amikor becsöngettél az úriházakba, aztán intettél, szaladjunk. Lali haragudott is rád: tiszikém, a fene beléd, nem a nagysága jön ki, hanem az a kis álmos libuska. Igaz — hajtottad le bűnbánóan a fejed, aztán odatoltad a hátsódat: rúgj seggbe, megérdemlem. Majd zsoltárba kezdtél: Kövesd a Jézust, kövesd még ma . . . mint aki bűneit bánva, vezekel. Csoda-e, hogy ebben a szerkesztőségben voltam a legboldogabb egész életem során? Együvé tartoztunk, sokszínűen is valami kedves, nagy család. „Röhög az osztály" — mondta egyszer Gyufa. Akkor is nagyokat kacarásztunk, amikor elloptad az Andreánszky Pista két kiló narancsát és megetetted velünk. „Te is egyél, Csirke! Mi az, hogy lopott holmi nem kell, mert nem a tied? Szamárka, a Pista olyan irigy, hogy ebből ki kell gyógyítani. Most majd megtanulja!" És Szőcs Áronnak, a szerkesztőségi altisztnek is ennie kellett belőle. Az nem finnyáskodott, megtörölte székely bajuszát és azt mondta: Jó volt, csak kevés volt. Nincs több?

Hol van itt a politika? — kérdezné egykori cenzorom most, szigorú szemekkel. Akkor is összeráncolta a homlokát, amikor ötvenben elétettem azt az írást Ságvári Endréről.

— Nem engedélyezem! — mondta és megtehette, mert — nálunk sosem volt cenzúra. Csak a budapestin egy fej, aki dönthetett, hogy amit írtam, közölheti-e Bíró Laci az Estiben.

— Fúj, az nem volt fej! Ez rossz vicc volt — mondanád, így, egyszerre. Mert volt stílusod. Azt is tőled tanultam meg, mi az a stílus, miért hívják így, s mi az, hogy stílustalan valami.

Ez a koporsó stílustalan, már meg ne haragudjon a bírálatért a rendezőbizottság. Stílustalan, mert sehogyan sem illik lényedhez, életszeretetedhez a halál szimbóluma. A fityisz jobban illett hozzád, amelyet akkor mutattál, amikor ráöntöttem a vacsorai paprikás krumplit az egyik szemtelenkedő főmuftira. A lé szépen csordogált a vadonatúj öltönyön . . . A fityiszt nem nekem mutattad, hanem, te tiszteletlen bohém, tulajdon nagyfőnököddnek.

Hát illik ez? Szabad ilyesmit csinálni?

És még te nőttél fel — állítólag — államminiszterré?

Akárki akármit mond most itt, a koporsód mellett, ahhoz a Losonczy Gézához nem illett az államminiszterség. Igaz, senki nem születik annak, amivé lesz. A körülmények . . . meg minden.

De ezt hagyjuk, mert megint felmegy bennem a pumpa. Már nem vagyok elég fegyelmezett. Akkor is felment, ötvenhatban, azért írtam, amit írtam, kaptam érte, amit kaptam, nem rólam van most szó, hanem rólad. Rád akarok emlékezni. Később talán azt is elmondom, mi történt velem, amíg te börtönben voltál. Mondd, másként nem lehetett megoldani azt, amiért te annyiszor eltűntél, hogy már sokallottam? De tudod, mi volt nekem a legrosszabb? Az, hogy hiába mondogattam a főnökömnek: Laci, ez nem igaz, Gézát én ismertem! Rámkiabált, nem haragosan, majdnem féltőn: az istenért, kussolj, mert mellé kerülhetsz! De hiszen mindig beleírtam az önéletrajzomba . . . Kinevetett: csakhogy én nem azt küldtem ám fel, mit képzelsz . . .

Mondtam én annak a nagyon becsületes, nálam húsz évvel idősebb első férjemnek, Papp Lajosnak is, hogy Losonczyt én ismertem, ne beszéljen nekem senki Rajkperről, mert szétverem a világot . . . rámnézett, szomorú volt a szeme, aztán:

— Ágyazz, Csirke! És nyugodj már meg, ezzel senkinek nem használsz. Miki is felébred, ha kiabálsz. Tudod, hol voltam ma? Rákosinál. Arra kért, tanúskodjak, mert én csak tudom, hogy igaz . . . Kénytelen voltam nemet mondani. És ez nagyon fárasztó volt. Az én édesanyám a tiszaroffi földes szobában arra tanított: Lajoskám, szentem, soha ne hazudj . . . akkor sem, ha úgy gondolod, segíthetsz vele valakinek. Akkor meg végképp ne, ha árthatnál. De tőlem — és akkor már Lajos sem beszélt halkan — azt kérték ma, hogy hazudjak! Mit? Hát hogy amikor Rajk levelet kapott a kedvesétől, Júliától — „azt az ellenség írta . . ." Egy frászt. Nem így mondtam, épp az volt benne a fárasztó. Aludjunk, hogy okosodjunk. — Persze, egyikünk sem tudott elaludni. Az én emberem fel is kelt néha, lenézett az erkélyről az utcára, egyik cigit szívta a másik után . . . Bizonyára azt a fekete kocsit várta, ami nem jött. De rövidesen elbocsátották a pártközpont osztályvezetői székéből és némi kerülővel az építésügyi minisztérium főosztályvezetői székébe tették. Képzeld, Géza, magasabb fizetéssel! Persze, a politikához akkor már nem engedték közel. Én azt is csodáltam, hogy belenyugodtak ebbe a „nem"-be. Miért? Nem tudom. Kihagyták — ahogyan ő nevezte — az istenek tanácsából is, de azt nem bánta. Amikor megírta a könyvét: Törvényen kívül, ott fejezte be, amikor még

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

BUDAPEST V, VÁCI UTCA 25

FÓNYI GÉZA FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLITÁSA

1961. DECEMBER 8-TÓL DECEMBER 22-IG

Képeim bemutatása nem lép fel egy teljes retrospektív kiállítás igényével. Ilyet sajnos nem is tudnék rendezni, mert a háború előtt és alatt festett képeim jórészt elpusztultak, vagy elkallódtak. Ezzel a kiállítással csupán annyi a célom, hogy mindazon képeimet, melyek még nem szerepeltek kiállításon, vagy csak kevéssé ismertek, egybegyűjtve bemutassam.

Egyben némi ízelítőt szeretnék adni mozaikmunkásságomról, már amennyiben ezt a célomat a nem mindig kielégítő fotókkal el tudom érni. Első mozaikomat 1942-ben készítettem. Tudtommal az országban ez volt az első metlachi-mozaik. „Alla prima" eljárással, azaz közvetlen cementbe rakva. Ugyanígy készült a két kiállított mozaik tanulmányom is. A többi mozaikomon a különböző eljárásokat kísérleteztem ki. Az inotai mozaiknál alkalmaztam először munkatársaim: Hegyi György, Rácz András és Nagy Lajos festőművészek segítségével a klasszikus kirakási módtól eltérő nova-burkoláshoz hasonló technikát.

Klasszikus értelemben vett grafikával soha nem foglalkoztam. Az itt kiállított rajzok tehát inkább csak jegyzetek és képötletek. Csupán ennyivel akartam megmagyarázni a bizonyítványt.

Budapest, 1961. december

Fónyi Géza

Nő kosárral 1959.

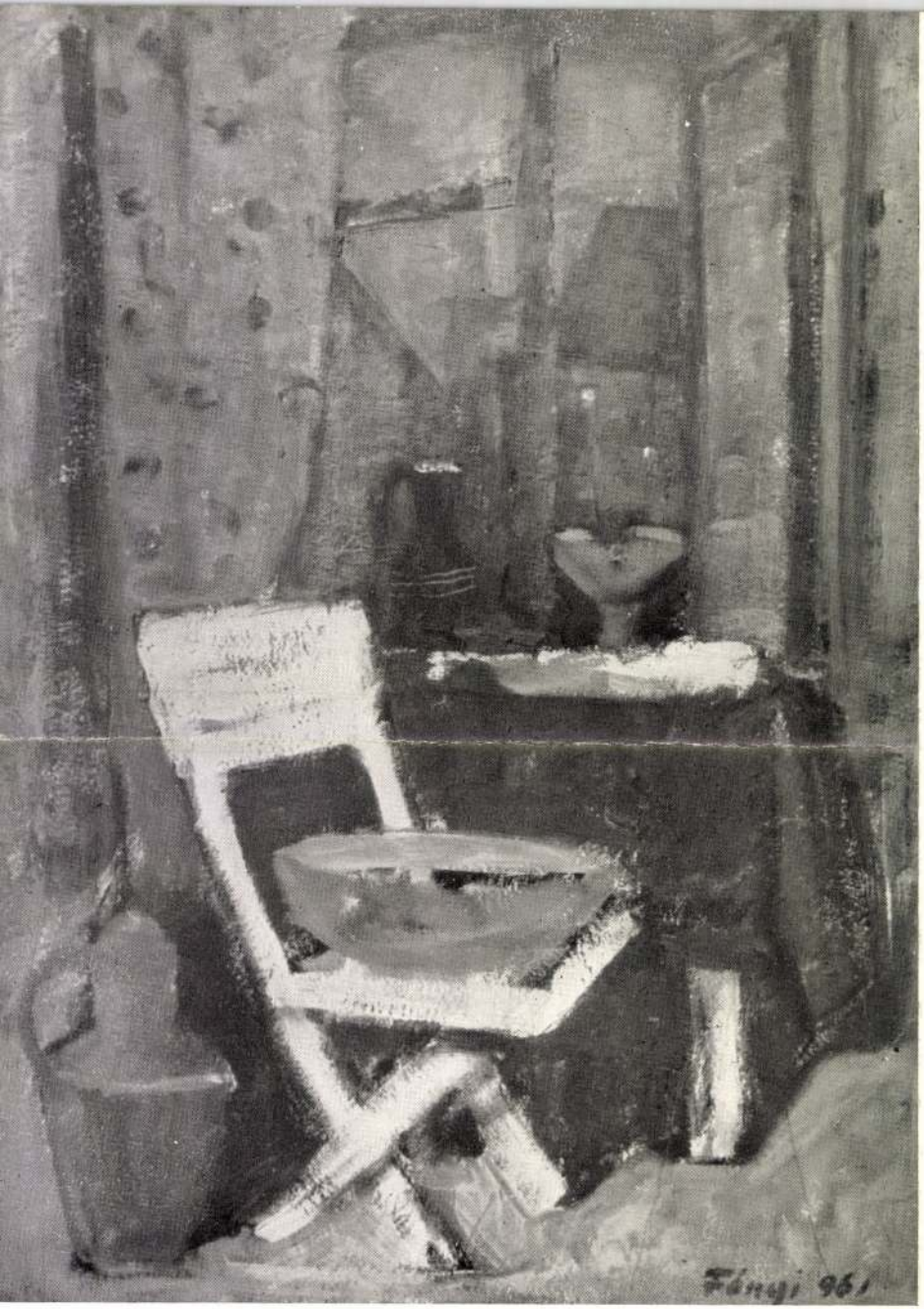

Fehér szék 1961.

Öreg halász 1960.

Gyümölcsös tálca 1960.

Tengerpart 1948.

KIÁLLÍTOTT MŰVEK

1.	Tengerpart	olaj	40 × 60	1948.
2.	Görögdinnye	pasztell	50 × 60	1961.
3.	Hervadt napraforgó	olaj	40 × 60	1948.
4.	Fehér szék	olaj	70 × 50	1961.
5.	Sárga csendélet	olaj	40 × 50	1947.
6.	Gyümölcsös tálca	pasztell	30 × 60	1960.
7.	Dinnyés csendélet	pasztell	30 × 60	1960.
8.	Kócsögök	pasztell	45 × 50	1946.
9.	Fejek	pasztell	50 × 60	1960.
10.	Akvárium	pasztell	50 × 60	1959.
11.	Gyümölcsös tál	olaj	40 × 50	1947.
12.	Boglyás tájkép	olaj	40 × 50	1946.
13.	Halak	pasztell	40 × 60	1959.
14.	Öreg halász	pasztell	50 × 70	1960.
15.	Csendélet barna kócsöggel	olaj	50 × 60	1947.
16.	Reggeli	olaj	40 × 50	1947.
17.	Táj	olaj	50 × 60	1947.
18.	Gyümölcsös tál körtékkel	olaj	40 × 60	1958.
19.	Kék gyümölcsös tál	olaj	40 × 50	1946.
20.	Gordonkás	pasztell	60 × 80	1960.
21.	Öregasszony	pasztell	50 × 70	1959.

22.	Hazafelé	olaj	50×70	1948.
23.	Tengerparton	pasztell	30×60	1960.
24.	Pihenő	olaj	70×70	1961.
25.	Kilátás az erkélyről	pasztell	50×70	1960.
26.	Balatonnál	olaj	50×70	1961.
27.	Asszonyok	pasztell	50×70	1960.
28.	Termékenység	pasztell	50×60	1960.
29.	Nő kosárral	pasztell	40×60	1959.
30.	Dinnye és köcsög	pasztell	40×60	1961.
31.	Szőlős csendélet	pasztell	40×60	1959.
32.	Erkélyen	pasztell	40×60	1959.
33.	Galambok	pasztell	50×50	1959.
34.	Lila tál	pasztell	40×50	1960.
35.	Teás csendélet	pasztell	50×65	1958.
36.	Fekvő nő	kréta és pasztell	80×100	1943.
37.	Régi házak	kréta és pasztell	80×100	1943.
38.	Zöld tál	pasztell	30×40	1947.
39.	Tengeri halak	pasztell	25×45	1947.
40.	Pohár és körték	pasztell	30×40	1947.
41.	Körték	pasztell	30×40	1947.
42.	Sárga tálca	pasztell	30×40	1947.
43.	Öreg házak	pasztell	30×40	1947.
44.	Asztalon	pasztell	30×40	1947.
45.	Csendélet I.	pasztell	30×40	1947.
46.	Csendélet II.	pasztell	30×40	1947.

MOZAIKOK:

1.	Halak	mozaik	60×70	1947.
2.	Két fej	mozaik	40×60	1947.

FÉNYKÉPEK MOZAIKOKRÓL:

1. Asszonyok. Mozaik a Műszaki Egyetemen. 1942.
2. Győr. Nádorvárosi templom padlómozaikjának részlete 1942.
3. A pestlőrinci ravatalozó mozaikjának részlete. 1943.
4. Paraszt férfi fej.
5. Paraszt női fej.
6. Félfigura.
   Részletek a Csornai Gazdasági Iskola falán levő mozaikból.
7. Az inotai kultúrház mozaikja. 1955—57.
8—9. A sashalmi rendőrkapitányság előcsarnokában levő mozaik. 1960.

Jegyzetek, képötletek 1—45 számig.

F. k.: Dr. Balázs Istvánné

Globus nyomda

1971 JUL 27

Fónyi Géza

Meghalt Fónyi Géza festőművész

Fónyi Géza festőművész, Kossuth-díjas, kiváló művész, a Képzőművészeti Főiskola tanára 72 éves korában meghalt.

Kétszeres veszteséget szenvedett halálával a magyar képzőművészet. Személyében ugyanis nem csupán piktúránk egyik nagy életművel rendelkező, mesterségbeli és emberi tisztaságával egyaránt következetes példát mutató egyénisége távozott el, hanem művészetpedagógusaink egyik legjelesebbike, akinek negyedszázados főiskolai tanári munkája remek tehetségű fiatalok sorát indította el a festészet útjain.

A pálya, amelyet végigjárt, egyenes vonalban vezetett kitűzött céljai felé. Fiatal éveiben érett megfontolással választotta hivatásául a festészetet; s csupán szülei kívánságának engedve választotta a képzés kínálkozó lehetőségei közül 1917-ben a Mintarajziskolán a festői szak helyett a biztosabb kenyeret ígérő rajztanárit. Célja elérésében azonban ez a kitérő végeredményben nem hátráltatta, s nem téritette szándékával ellentétes irányba: három esztendő múltán, amikor már a kezében volt a rajztanári diploma, ismét felvételizett a Lyka Károly által épp akkor megreformált Képzőművészeti Főiskolára.

A bemutatkozás egyértelműnek mondható kritikai sikerét — szerencsés módon — közönségsiker is követte. Így hosszabb tanulmányútra indulhatott: 1926-ban Bécsbe, hogy a régi korok művészetével ismerkedjék, majd Párizsba, Londonba és Firenzébe. S az utazás, és a múzeumokban, valamint a kortárs művészek munkáit bemutató galériákban tett tanulmányok hamarosan éreztették hatásukat Fónyi piktúrájában: képein nagyobb szerepet kapott a rajz, s lazúrosak, áttetszően finomak, fénnyel telítettek lettek a színek.

A harmincas évek derekán — egy válságos periódus kétségei fölött győzedelmeskedve — Fónyi Géza ismét útra kelt: Olaszországba utazott, hogy a mozaik művészetét, hagyományait és technikáját tanulmányozza. S az új ízekkel gazdagodó munka hamarosan maradandó eredményekkel gyarapította oeuvre-jét: megbízást kapott a győr—nádorvárosi templom céhjelvényekkel díszített mozaikpadlójának elkészítésére, majd a pesterzsébeti ravatalozó, a Műegyetem, s a monumentális, nagyszabású csornai mozaik komponálására.

A felszabadulás utáni években, évtizedekben Fónyi Géza már, mint a hazai festészet egyik jeles mestere, kapcsolódott be az újjászületett ország új művészetének formálásába; folytatva és elmélyítve tevékenységét a már meghódított területeken és műfajokban, valamint 1946-ban elnyert új posztján, a Képzőművészeti Főiskola tanári katedráján.

Tevékenységének, jeles művekkel gyarapodó életművének valamennyi állomását, termékeny évtizedeinek teljes termését e perctől kezdve már nagyon nehéz volna hiánytalanul számbavenni. Hiszen, ha csupán emlékezetes munkáit, a kor sokszor hullámzó színvonalú összképéből magasan kiemelkedő képeit soroljuk is elő, máris impozáns tettek hosszú sorozatáról kell megemlékeznünk. Kezdve a negyvenes évek végén festett csendéletekkel és tájképekkel, s folytatva a sort az 1953-ban komponált *Sakkozók*kal, az 1955-ben született *Könyvnap*pal, majd a kétségek periódusa utáni újjászületés első remek gesztusaként számon tartott *Borjúszoptatás* című képpel, s rokonaival: az *Öreg halász*zal, a *Pihenő*vel, a *Vörös csendélet*tel, az *Olvasó férfi*val és a *Zenélők*kel, vagy a monumentális *Kosaras nő*vel.

Hiányos lenne azonban a kép, ha művei mellett meg nem emlékeznénk termékeny pedagógiai munkásságáról is. Nála felelősebb, s felkészültebb nevelő kétségtelenül ritkán vette kezébe a növendékek sorsát, a hazai művészképzés évtizedei alatt. Mert ő nem stílusának modorrá gyötört folytatására, hanem önálló gondolkozásra, saját útjuk keresésére biztatta, segítette tanítványait. Nem epigonokat, de művésztársakat formált belőlük — s ennél többet soha, senki nem adhat induló, magát kereső tehetségnek.

Fónyi Gézát a Képzőművészeti Főiskola és a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjának tekinti és temetéséről később intézkedik.

H. Gy.

MAGYAR NEMZET

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31.
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

a római-par

A III. kerületi Re
tányság előzetes leta
ba helyezte *Zalánfi*
éves büntetett előéle
kozásnélküli és *Sza*
19 éves, ugyancsak
zás nélküli fiatalen
nyomozás befejezése
emelési javaslattal
az ügyészségnél visszaesőként
elkövetett betöréses lopás
miatt.

A két Római-fürdőn lakó fiúnak nem volt maradása otthon. Szabó először barátja, Zalánfi családjához költözött, de dologtalan életmódjuk, erkölcsi magatartásuk miatt Zalánfi szüleinél is hamar betelt a mérték. A szigorú családi intelmek elől szedték sátorfájukat és kiköltöztek a Római-partra, a Duna kioszkkal szembeni bozótos részre. Sátrat vertek, napközben süttették a hasukat a nappal, éjjel pedig fosztogatták a víkendházakat.

Helybeliek lévén, ismerték, már kifigyelték, hogy melyik víkendházba jönnek ki csak hét végén a tulajdonosok, melyik utcában gyenge a világítás, hol van olyan szomszéd, aki még az éjszakai erős kutyaugatásra se dugja ki orrát az ágyból, hogy megnézze, nem jár-e illetéktelen a szomszédos üres víkendházban. Jellemző, hogy a két fiatalember minden betörését egykilométeres, ismerős körzeten belül követte el. És mert egyes víkendház-tulajdonosok valóságos raktárt tartanak ugyan hétvégi házikójukban, ám csak szúnyoghálóval, s nem ráccsal védik az ablakokat, erős lakat-

tak az így szerzett pénzen. Sátortanyájuk hamarosan ismertté vált az intézetből, vagy otthonról megszökött fiatalok, gyerekek, fiúk, lányok körében. Anélkül, hogy baráti vagy akár jóismerősi kapcsolat állt volna fenn a vendéglátók és vendégeik között, „betyárbecsületből" mindenkit befogadtak, aki valamilyen közösségből szökött meg. Volt olyan kislány sátorlakójuk, aki még a tizennegyedik évét sem érte el.

Jó ideig egy zord képű boxer kutya őrizte a családi sátort. Zalánfi lopásból származott pénzért vette a kutyát, de amikor később kiderült, hogy a kutya „ebül szerzett" jószág — akitől ő vette, az is tolvaj, az is lopta —, sürgősen szélnek eresztette. Kínosan vigyázott arra, hogy lopott holmi ne legyen még a sátor környékén sem, nehogy lebukjanak, vége szakadjon a dologtalan életnek, a jól menő víkendház-fosztogatásoknak. Ám hiába vigyázott oly nagyon éppen csak erre az egyetlen körülményre. A két római-parti víkendház-fosztogató lakat alá került. De nem ártana, ha a víkendház-tulajdonosok jobban törődnének azzal, hogy hétvégi házukban tárolt értékes holmijukat erősebb lakat őrizze.

Gyorsított eljárás ittasan vezetők ügyében

A Miskolci Járásbíróság gyorsított eljárással hozott ítéletet ittas gépjárművezetők ügyében. Gyorsított eljárás során kétezer forint pénzbüntetésre ítélték a büntetlen előéletű *Mester* György szikszói lakost, mert motorkerékpárját Miskolcon alkoholos állapotban vezette. Az ítélet jogerős.

Ugyancsak gyorsított eljárással tárgyalták *Darab* Bertalan miskolci gépkocsivezető ügyét, akit *ittas járművezetés miatt kéthónapi szabadságvesztésre* ítéltek, a gépjármű vezetésétől pedig egy évre eltiltották. Korábban hasonló okok miatt kapott négyhónapi felfüggesztett szabadságvesztését is le kell töltenie. Az

A Legfelsőbb Bíróság halálra ítélte a kaposvári gyilkost

A Legfelsőbb Bíróság fellebbezés folytán tárgyalta *Csáki* Béla Zoltán 43 éves kaposvári volt sütőipari munkás emberölési bűnügyét. Csákit korábban hatszor ítélték el szabadságvesztésre, s több mint nyolc évet töltött börtönben. A férfi mértéktelenül italozott, s már háromszor volt alkoholelvonó-kezelésen, de eredménytelenül. Tavaly, december 11-én kaposvári lakásán megfojtott egy 82 éves asszonyt, majd elvitte mintegy 15 ezer forint készpénzét. Tettét közölte élettársával, *Herman* Gyulánéval, majd együtt Dombóvárra, utána Budapestre utaztak, s a pénzt szórakozásra

Fónyi Géza 1021

Elhunyt Fónyi Géza

Hetvenkét éves korában elhunyt Fónyi Géza Kossuth-díjas kiváló művész, a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára.

Fónyi Gézát a Magyar Képzőművészeti Főiskola és a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjának tekinti; temetéséről később intézkednek.

* * *

Kétszer végezte el a főiskolát, sikerekkel a háta mögött ment el évekre rajztanárnak, „nagy öreg" korában válogatta kiállításra szánt műveit a legszigorúbban — Fónyi Géza vívódó művészi tisztességből és nagy tudást sejtető szakmai alázatból is példát adott tanítványainak.

Példát adott művészete és embersége is. Ő maga a nagybányai festészet tanítványa volt, de Nagybánya festőiségét és Nagybánya humanizmusát megváltozott, erős és monumentális formában teremtette újjá, mint nemzedékének legjobbjai. Amikor elvégezte külön a rajztanárképzőt, külön a művészképzőt a főiskolán, maga is Nagybánya-ízű képekkel jelentkezett — és aratott gyors sikereket — a húszas évek derekának kiállításain. Ám szépségtől hatalmas asszonyalakjaiban, komolyságtól súlyos kompozícióiban már ekkor volt valami Nagybányánál keményebb és monumentálisabb; hajlam, amit a legjobb pillanatban szabadított fel a modern francia festészet és elsősorban az éppen beérett Braque példája.

Fónyi rácsodálkozott Braquera. Ezt a vonzódást érett korában is készségesen elismerte, elismerhette: a második nagy élmény után éppúgy nem lett Braque-utánzó, miként az első lelkesedés sem tette feltétlen Nagybánya-követővé. Elmélyült mester lett. Azzá érlelte a húszas évek rövid expresszív törekvése, az egyéves itáliai ösztöndíj, s azzá érlelte az a visszavonulás is, amely művészi vívódásai után a gimnáziumi, műegyetemi rajztanársághoz vezette.

Akkor sem, később sem volt oka, szüksége a visszavonulásra. Piktúrája, amely a tüzes és finom színek költőiségéből meg a határozottan körülírt, megszerkesztett formák okosságából épült egésszé, már ekkor meggyőzően és tartalmasan egyesítette ezeket az ellentéteket. Munkásságának története valójában innen az egyik vagy a másik elem előretörésének története, mert harmincas dátumokat viselő tájain, negyvenes évszámokkal jelzett csendéletein, hatvanas években keletkezett asszonyalakjain csak oldottság és keménység, festőiség és szerkezetesség aránya változott, az alaphang azonos maradt. Az alapállás is: képei sem olyan oldott-festőiek, sem olyan megszerkesztett-szárazak nem voltak soha, hogy a lagymatag lírizálás vagy a tudóskodó spekuláció megölte volna egyszerre érzelemmel élt és gondolattól erős humanizmusukat. Ez a csendes, de csendesen erős, mély humanizmus volt Fónyi festészetének legerősebb vonása, minden műfajban halk diadalra jutó ereje. Ez keresett — és talált — magának formát a mozaikokban, ez emelte magasan a kor átlaga fölé az ötvenes évek zsánerképeit, ez avatta igaz művekké a grafikákat.

Ezt a múlt rendszerben tüntetően meg nem alkuvó, ezt a mi éveinkben következetesen szocializmust szolgáló humanizmust honorálta szellemi életünk Fónyi Géza tevékenységében. Három Munkácsy-díj, érdemes, majd kiváló művész cím, Kossuth-díj a felszabadulási jubileum esztendejében: Fónyi Géza emberi nagyságát bizonyítja, hogy ennyi elismerés után is megmaradt tépelődő, mélységesen szerény alkotónak. Tavalyelőtt a hetvenedik születésnapjára rendezett retrospektív kiállítását úgy emlegette a kritika, mint a szikár önvizsgálat és az önmagához kérlelhetetlen igényesség példáját. A képeiben, közéleti szerepléseiben megnyilvánuló elmélyültség jellemezte Fónyi pedagógusi tevékenységét is.

Rajztanárkodás után több mint két évtizedig tanított a Képzőművészeti Főiskolán. Türelme és tudása, tapintata és segítőkészsége kitűnő festők évfolyamait nevelte. Fónyi Géza után csak jellegzetes Fónyi-képek maradtak ránk, jellegzetes Fónyi-epigon egy sem: ez is része az életművének.

1971 JUL 27

NEGYVEN

NÉPSZABADSÁG

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Befejeződött a Pamutnyomóipari Vállalat újpesti üzemében a rekonstrukció első szakasza. A fonodában öt csehszlovák gyártmányú, modern, orsó nélküli fonógépet helyeztek üzembe. Ezek termelékenysége kétszeresen felülmúlja a hagyományos gépekét: 24 óra alatt 40 ezer kilométernyi pamutfonalat gyártanak. 1975 végéig még 33 orsó nélküli fonógépet állítanak munkába.

(Csikós Gábor felvétele — MTI Foto.)

Magyarországon képeznek ki külföldi öntözési szakembereket

(Tudósítónktól.)

A *második tiszai vízlépcső* és öntözőrendszereinek üzembe lépése teljesen új termelési, gazdaságvezetési feladatok elé állítja majd a víz áldásában részesülő gazdaságokat. Az új módszerek megismerésére — a csatornarendszer térségében — *hét mintagazdaságot* hoztak létre, hogy az itt szerzett tapasztalatokat később szélesebb körben elterjeszthessék.

A magyar kormány 1968-ban kétoldalú *megállapodást* kötött a FAO-val. Ennek értelmében az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Világszervezete a mintagazdaságok egy-egy ágazatát ellátja a világpiacon található legkorszerűbb nagyüzemi mezőgazdasági berendezésekkel, a magyar fél pedig lehetőséget nyújt a gazdaságilag elmaradott országok öntözési szakembereinek képzésére.

A szerződésben kitűzött feladatok zavartalan lebonyolítására magyar és külföldi tagokból álló *konzultatív vegyes bizottságot* hoztak létre, amely a Szarvason és a kondorosi modellgazdaságban most tartott tanácskozásán elfogadta *évi munkatervét*. Egyebek közt határozatot hoztak arra is, hogy *a külföldi öntözési szakemberek magyarországi képzését jövőre kezdik meg*. Az első tízenöt fős csoport — 15 afrikai országból — 1972 júniusában érkezik Magyarországra s ezt követően *3 hónaponként* újabb turnusok kiképzésére is sor kerülhet.

A konzultatív vegyes bizottság elhatározta, hogy a FAO ösztöndíjával a jövő évben több magyar öntözési szakembernek nyújt lehetőséget 4—12 hónapos külföldi tanulmányutakra.

---

ca-colát. Ezek nem műszaki csodák, csupán lehetőségek keleti országok számára, lehetőségek, amelyeket ki lehetne használni. Mindez számunkra nem rizikó-

ket. Azóta, tehát viszonylag rövid idő alatt, *a hazai walkfrottír gyártása egyenesbe jutott*, például az NSZK-ba meghárom

Száztizennyolc ország képviselője az Egészségügyi Világszervezet idei közgyűlésén

Dr. Felkai Dénes, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője szombaton a minisztériumban tájékoztatta az újságírókat az Egészségügyi Világszervezet (WHO) idei genfi közgyűlése — a 19. egészségügyi világértekezlet — fontosabb eseményeiről. Elmondta, hogy a tanácskozáson 118 ország több mint 500 küldötte vett részt. A magyar delegáció vezetőjét, *dr. Szabó Zoltán* egészségügyi minisztert beválasztották a 14 állam képviselőiből alakított igazgatótanácsba.

A közgyűlés megvitatta az elmúlt év fontosabb egészségügyi eseményeit, majd meghatározta a világszervezet 1967. évi programját és költségvetését. *Dr. M. G. Candau* főigazgató beszámolójában rámutatott, hogy még mindig nem sikerült áthidalni a fejlett és az elmaradott országok közötti szakadékot.

A világértekezlet alkalmával avatták fel a WHO új székházát, amelyhez *hetvennél több ország járult hozzá* különféle berendezési tárgyakkal, pénzadományokkal. Osztatlan sikert aratott *a Magyar Népköztársaság ajándéka*, egy 4,6x2,5 méteres kerámiamozaik, *Fónyi Géza* festőművész alkotása. *(MTI)*

1966. június 19

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 JUN 19
NÉPSZAVA

joggal. A Munkaügyi M...
niszt...
utas...
alap...
óvás...
kive...
bizo...

És e...

A CÍM...
oktatási...
keztet, hi...
határozás...
szeforrott...
technikai...
ben az esetben azonban egy családról van szó, ahol tíz gyerek nőtt fel, pontosabban 9+1.

Mindannyian édestestvérek, szüleik ma már öreg emberek, akik tisztességben nevelték fel őket és bizony meglehetősen nehéz körülmények között. A kis foltozósuszter sok éjszakán át ült a háromlábú széken. A lakást is átitatta a csiriz fanyar szaga, amíg minden gyereküket felnevelhették, szakmát adtak a kezükbe. Közülük kilenc ma is tiszteletre méltó, megbecsült polgára az országnak. Jut belőlük mindenhova, a fővárosba, az Alföldre, mások a Dunántúlra, s a nógrádi hegyek közé. Az öregek pedig itt élnek Pesten kis otthonukban, a nyugdíjból, (mert az öreg az utóbbi másfél évtized alatt már egy ktsz-nek volt a tagja) — és viselnek hatalmas terhet a vállukon.

EZ A TEHERTÉTEL a »+1«, a legkisebb lányuk.

1966. június 19

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Fónyi Géza

MAGYAR NEMZET

1966 FEB 10.

1021

5

Magyar orvosok részvétele az Egészségügyi Világszervezet munkájában

Fél évszázaddal ezelőtt a Föld lakóinak hetven százaléka élt gyarmati sorban. Ma is csupán az emberiség egyhatoda él fejlett országban, megfelelő egészségügyi körülmények között.

Dr. *Felkai* Dénessel, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetőjével folytatott beszélgetés során esett szó minderről, aki arról tájékoztatott bennünket: *hogyan vesznek részt a magyar egészségügyi szakemberek az Egészségügyi Világszervezet (WHO) munkájában, amelynek egyik feladata a fejletlen országoknak nyújtandó egészségügyi segítség.*

— Az Egészségügyi Világszervezet 125 tagállama közül igen sok a segítségre szoruló. A szervezet tavalyi felmérése szerint például *a világ tíz lakója közül kilencnek nincs egészséges ivóvize*, a Föld lakóinak fele rosszul táplált, a csecsemőhalandóság aránya ijesztő. Az afrikai országokban csupán a gyerekek fele éri el a 3—5 éves kort! Óriási erőfeszítést kell tehát tenniük a szervezet tagállamainak, hogy ahol csak lehet, segítséget nyújtsanak. Emellett a szervezet feladatai közé tartozik például az életkor meghosszabbodásával járó számtalan egészségügyi probléma megoldása, a keringési, szív-, daganatos megbetegedések kérdése, az öregek táplálkozása stb. A fejlett országok problémái közé sorolható a többi között a település-egészségügy, a levegő szennyeződés, a zajártalom, s a mindezek következtében erőteljes növekedést mutató ideg- és elmebetegségek tanulmányozása is.

— Magyarországon az elmúlt évben 22 különböző ázsiai, afrikai és dél-amerikai ország szakorvosa vett részt az Országos Közegészségügyi Intézetben tartott egyhónapos tanfolyamon. Ezen a bélfertőzések problémáját tanulmányozták. *Segítséget nyújtottunk Irak röntgenszolgálatának létrehozásához is.* Számos fejlődő ország orvosa tanulmányozta eddig a világszervezet ösztöndíjasaként hazánk különböző egészségügyi intézményeit. Nagy elismerése a magyar orvostudománynak, hogy mind a genfi központban, mind Koppenhágában dolgozik magyar szakember.

— Csaknem hatvan azoknak az orvosoknak a száma, akik az elmúlt évben a WHO segítségével szakmai ismereteiket külföldön gyarapíthatták. Ezek az aneszteziológusok, hematológusok, gyermeksebészek, település-egészségüggyel, laboratóriumi kérdésekkel és más szakágakkal foglalkozó orvosok, kutatók számos új tapasztalatot szereztek és ezeket a magyar egészségügy fejlesztésében hasznosítják.

— *Milyen fontosabb megbeszélések, tudományos tanácskozások szerepelnek az Egészségügyi Világszervezet ez évi napirendjén?*

— A minden évben megrendezésre kerülő *Egészségügyi Világnapot április 7-én az urbanizáció kérdésének szentelik »Az ember és városa«* címmel. Májusban kerül sor az Egészségügyi Világszervezet XIX. genfi közgyűlésére és új székháza felavatására. Ennek a székháznak az egyik folyosóját díszíti *Fónyi Géza* érdemes művész 13 négyzetméteres mozaikja.

— A közgyűlés napirendjén a családtervezés problémája, a himlő és malária elleni küzdelem fokozása szerepel. Első ízben tart beszámolót munkájáról a Nemzetközi Rákellenes Központ, amelynek magyar tagja is van. Szeptemberben a WHO európai területi irodájának értekezletére *Rabatban* kerül sor, miután Marokkó és Algír is ehhez az irodához tartoznak. Az európai országok csecsemőhalandósága szerepel a megbeszélés napirendjén. Októberben a vízszennyeződésről Budapesten rendeznek szimpoziont; ezen 35—40 szakember vesz részt, jeléül annak, hogy a magyar egészségügy mind jobban bekapcsolódik a nemzetközi egészségügyi hálózatba.

(F. R.)

NAPI KRÓ

— **Nagyszabású együttműködés** jött létre a magyar autóvillamossági ipar és az NDK autóipara között. Ennek alapján ezentúl az NDK-ban gyártott teherautókhoz Magyarországon készülnek az indítómotorok és a dinamók. A dinamók gyártását már korábban átvette az NDK-tól az Autóvillamossági Felszerelések Gyára, s a kedvező tapasztalatok hatására ez évtől az indítómotorok gyártásáról is lemondtak Magyarország javára.

— **A szakmunkás-képzés helyzetét** vitatta meg szerdai ülésén a Fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága. Az ülésen elmondották, hogy a megye munkaerőigényét a szakmunkás utánpótlás nem tudja megfelelő mértékben kielégíteni. A vb. ezért határozatot hozott, hogy a jövőben fokozott gondot fordítanak a szakmunkás-képzésre.

— **A Budai Önkéntes Ezred** hősi halottainak síremlékén február 12-én, szombaton délelőtt 10 órakor koszorút helyeznek el a Farkasréti temetőben a Magyar Partizán Szövetség, valamint a Budapesti Helyőrség parancsnokságának képviselői, a főváros felszabadulásának évfordulója alkalmából.

— **Az Ilyen ez a háború** című dokumentumfilmet, Schiffer Pál rendező és Tóth G. János operatőr vietnami riportfilmjét szerda délután bemutatták a Magyar Sajtó Házában. A vetítésen részt vettek a VDK nagykövetségének és a DNFF budapesti irodájának képviselői is.

— **A Szentgotthárdi Selyemszövőgyár bővítése** megkezdődik az idén. A beruházási programnak megfelelően az új szövődében 360 automata szövőgépet helyeznek üzembe.

— **Francia vasúti filmnapokat** rendez február 14—17. között a Technika Házában a Közlekedéstudományi Egyesület. A megnyitót Rödönyi Károly miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója tartja.

— **Új egyetemi könyvtár** épül Miskolcon. A könyvtár épületét makettel, fotókkal, vázlatokkal és [illegible] szemléltetik a Bu[illegible] hétfőn

— **Az év első export daru** a lengyel és a kínai megren delő vette át a Magyar Hajó és Darugyár daru-gyáregysé gében. Lengyelország számár egy darab három tonna teher bírású portáldarut, Kína ré szére pedig két darab öttonnás 30 méteres óriásdarut adtak á A gyár első negyedéves terv értelmében 18 darut exportá

FARSA

— *Jesszus, a gyereket az*

— **Üdülővárossá fejlesztik Tatát.** Új üdülési körzetet ala kítanak ki s ennek középpont ja az Öregtó lesz. Most má nem szórnak bele semmiféle trágyát, hogy gyarapítsák a tófenék növényzetét. A ví már fürdőzésre alkalmas. hogy az üdülőtelep sikerre alakuljon ki, társadalmi mun kában több budapesti intéz mény dolgozói is segédkeznek A tóparti kemping építésére a Országos Idegenforgalmi Hi vatal 1,5 millió forintot bizto sított 1966-ra.

— A RENDŐRSÉG ŐRIZETBI

Fónyi Géza

1924 óta állandó és jelentős részvevője a különböző képzőművészeti tárlatoknak, 1947 óta a képzőművészeti főiskola alakrajz tanára. Az idősebb mai magyar festőnemzedék egyik legjelentősebb tagja.

— Elválaszthatatlannak érzem alkotói és pedagógiai tevékenységem — mondja. — Szeretek tanítani. Elképzelhetetlennek tűnne, hogy ne adjam át az ifjú művésznemzedéknek mindazokat a tapasztalatokat, amelyeket életpályám során gyűjtöttem. Egyik régi főiskolai tanárom, *Benkhárdt Ágoston* arra tanított, hogy legfontosabb a művészeti etika. Ezt a tanítását akarom tovább adni növendékeimnek is.

Nemcsak festő. Az újkori magyar mozaikművészet, s ezen belül is a metlahit mozaik szorosan kötődik munkásságához. Erről így beszél:

— Egy kis félreértés van abban, hogy művészetemhez olyan szorosan kapcsolják a mozaikot, bár a ravennai technikát valóban én alkalmaztam először a modern magyar művészetben. 1941 óta készítek mozaikképet, de megvallom, hogy a nagy méretek nem igazán alkalmasak művészi mondanivalóm kifejezésére. Részben ezért, részben mert sajnos erősen megromlott a látásom, az utóbbi időkben nem is készítettem mozaikképet. Utoljára 1966-ban az Egészségügyi Világszervezet genfi palotája részére csináltam egy nagyméretű mozaik kompozíciót.

— *A hírek szerint gyűjteményes bemutatóra készül. Mikor láthatjuk ezt a kiállítást?*

— Még magam sem tudom. Az az igazság, hogy én állandó „képhiányban" szenvedek. Van olyan művem, amely évekig készül. Természetesen nem dolgozom rajta állandóan, hanem időnként félreteszem, újra előveszem, alakítom, munkálom. De talán rövidesen mégis rászánom magamat, hogy egy nagyobb anyaggal a közönség elé lépjek.

Magyar Hírlap 1969 IV. 3

i Miklós látogatása Somogy megyében

:lós, az MSZMP Politikai
óttagja, a Minisztertanács
kedden kétnapos látoga-
negyébe érkezett. A ven-
Ferenc, az MSZMP Köz-
nak tagja, a megyei párt-
itkára és *Böhm József*, a
vb-elnöke fogadta Kapos-
oztatta a megye gazdasági

a Minisztertanács elnök-
gye vezetőinek társaságá-
Kaposvári Villamossági
tott el. Ott *Jancsich Imre*,
gazgatója, *Csapó Sándor*, a
ttság titkára és *Szerecz*
igazgatója fogadta, s tájé-
san fejlődő üzem életéről.
Gyárból a kaposvári Fel-
zdasági Technikumba lá-
sztertanács elnökhelyettese. *Dr. Guba Sándor* igazgató tájékoztatta az intézet oktatást, tudományos kutatást és gyakorlati szaktanácsadást egybekapcsoló munkájáról.

Ezután a városi tanácsnál tett látogatást dr. Ajtai Miklós. *Rostás Károly*, a városi tanács vb-elnöke üdvözölte és számolt be a város fejlődéséről, gondjairól. A délutáni órákban a Minisztertanács elnökhelyettese városnézésen vett részt. Szerdán — Németh Ferenc, a megyei pártbizottság első titkára és Böhm József, a megyei tanács vb-elnöke társaságában — az ország legfiatalabb városába, Siófokra látogatott. Ott *Jankó Ferenc*, a városi tanács vb-elnöke és *Juhász István*, a városi pártbizottság első titkára fogadta. A Minisztertanács elnökhelyettese megtekintette többek között a Balatonparti szállodasort.

ZÉLET — DIPLOMÁCIA

pítésügyi küldöttség
zott Budapestről

gyarországi látogatásának
ítero Vayrynen, az építés-
ügyeletét ellátó belügymi-
ével szerdán elutazott Bu-
n építésügyi küldöttség.
f építésügyi és városfej-
er búcsúztatta a finn ven-
negyi repülőtéren. Ott volt
Raustila, a Finn Köztár-
li és meghatalmazott bú-
vete is.

pestre érkezett új nagykövete

pestre érkezett *dr. Sumal*
i Köztársaság új magyar-
tében dr. Erdei Ferenc „Szeged szellemi karaktere" címmel tartott előadást, amelyet vita követett.

Korszerűsítették a balatonfüredi szívkórházat

Befejeződött a balatonfüredi szívkórház csaknem egy évtizede tartó rekonstrukciója. Szerda délután — amikor a kórház kollektívája házi ünnepséget tartott hazánk felszabadulásának évfordulója alkalmából — egyben a rekonstrukció befejezését is ünnepelték.

A régi, időközben elavult kórházi épület korszerűsítésére és átalakítására több mint 30 millió forintot költöttek. Az épület felújításával együtt korszerűsítették a

bb 39. kiállitás nyilt fónyi géza alkotásaiból

t ol/mm/ny zs -cz 1021 1969. november 29.

fónyi géza munkácsy-dijas, kiváló müvész munkáiból szombaton kiállitás nyilt a mücsarnok kamaratermében. a tárlaton látható 31 olajfestményt több mint két évtized terméséből maga a müvész válogatta. a kiállitás érdekessége, hogy azon szerepel a mester két régebbi - 1948-49-ben készült - mozaikja is. mint ismeretes, az idén 70 esztendős fónyi géza a modern magyar mozaikmüvészet egyik kezdeményezője.

a tárlatot - a tervek szerint - december végéig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

-.-

13.50/ny -23-

Fónyi géza

Tb 14.40

13.55/Ju

Tb 14 co he!

Fónyi Géza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

DÉLI HÍRLAP

1970 FEB 9

1021

Harmónia vagy izgalom?

~~Fónyi Géza kiállításán~~

Képzőművész körökben időnként még most is eredeti nevén, Friml-ként emlegetik. Talán így emlékeznek a művészre az idősebb miskolciak is, akik a két háború között évről évre itt üdvözölhették a város művésztelepén. S még jobb, ha nemcsak a nevére, hanem korai műveire is emlékeznek, melyek jórészt elpusztultak a háború viharában. Vajon az utóbbi évek termése mit mutat meg a pályakezdő művészből? A műtörténészek pontosan tudják, mi csak találgathatunk. De aligha tévedünk, mikor kijelentjük: Friml Fónyi Géza ebben a zaklatott, ideges világban a harmónia megteremtője. Művei irigylésre méltó lelki egyensúlyról vallanak, szerkesztése magabiztos, színei meleget, derűt sugároznak.

Sajnos, ennél nem sokkal többet mondhatunk a tegnap délben megnyílt kiállítás után sem. Mert mi az, ami megragadja a nézőt — a nem képzőművészt méginkább, mint az értő bírálót? Nyilván a téma. A tegnap megnyílt kiállításról pedig mindent elmondhatunk (természetesen sok dicséretet is), csak azt nem, hogy Fónyi Géza művészetét reprezentálta.

Technikai nehézségekkel ugyan indokolható, hogy hazánk jelentős mozaikkészítő mesterének egyetlen alkotását sem láthattuk. (Falakat nehéz lenne mozgatni, de a mozaikok reprodukcióinak azért jutott volna hely.)

És a kiállítás egészét tekintve aránytalanul sok volt a csendélet, illetve enteriőr. Nyilván nem maradunk egyedül azzal a véleménnyel, hogy manapság az emberábrázolás került az érdeklődés előterébe, s ez a kiállítás éppen ezzel maradt adós. Ez a válogatás hibája lehet, hiszen a néhány „alakos" kompozíció (Kenyérszelő, Csodálkozó, Töprengő, Öregasszony stb.) jól bizonyítja, hogy Fónyi — eszközeinek birtokában — mennyi mindent képes láttatni az emberből is.

A hetvenegy esztendős művészről a kiállítást megnyitó beszédében, meleg hangon és Fónyi Géza művészetének alapos ismerőjeként szólt *Csabai Kálmán* festőművészünk. A kiállítás iménti vázolt gyengéit azonban a színvonalas bevezető sem feledtette. Mert a szépség, a harmónia megállít bennünket egy-egy percre, de az élmény izgalmát nem pótolhatja...

(gyarmati)

Hidegpárna és smog

Miskolcon kevesebb a napsütés

Miskolc nagy része völgyben fekszik, ezért itt általában vastagabb és erősebb a hidegpárna, mint hazánk többi részén. Ezenkívül a város ipara és a hagyományos fűtés rengeteg füstöt, kormot stb. termel, s — felfelé irányuló légmozgás hiányában — ez is rátelepszik a völgyre. Az így képződött füstködöt nemzetközi szaknyelven smog-nak nevezik. A smog megakadályozza, hogy a napsugárzás elérje a talajt és így átmelegítve megszüntesse a hidegpárnát. A smog a legfőbb

rándulóhelyein tartózkodók azonban ilyenkor — kellemes időben és enyhe hőmérsékleti viszonyok között — gyönyörködhetnek a völgyekben fekvő, festői látványt nyújtó, háborgó tengerhez hasonlító ködtakaró, smog felső rétegében. Nem is gondolnak arra, hogy a számukra élményt nyújtó látvány, a ködtakaró alatt, pár kilométer távolságban esetleg 10—15 fokkal hidegebb levegőben didereg sok ezer ember.

Az idei tél azonban nem volt ilyen mostoha a miskolciakhoz. Az Európa fölött átvonuló ciklonok pályája az utóbbi években megszokottól eltérően délebbre, a Balkánfélsziget és Erdély fölé tolódott el. A mediterrán térségből ősztől kezdve szinte egymást követték a ciklonok ezen a pályán. Ennek következtében ezen a télen huzamosabb ideig tartó leszálló légmozgás alig volt a Kárpát-medencében, így erős hi-

a Rekord

A Miskolci Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat 670 bolti mérleg tulajdonosa. Megtalálhatók köztük a kitűnő, de már húszéves Berkel-típusok, de van néhány modern, beosztott számlapos mérleg is. Ezekkel egy-két kilogrammos árukat mérnek, s a súly mellett a mutató egyben az árat is megállapítja. A legtöbb üzletben a Rekord-típusú mérlegeket használják.

1021

Egyszerűség és tisztaság

Fónyi Géza kiállítása Miskolcon

MISKOLC tárlatszerető közönsége előtt — jóllehet, a felszabadulás óta nem volt önálló kiállítása a városban — nem ismeretlen Fónyi Géza művészete. Szinte valamennyi országos jellegű kiállításon részt vett, s ide Miskolcra is elküldte képeit.

Képei előtt nem maradhat közömbös az ember. Mindenkit meditálásra, érzelmi azonosulásra késztet, a belőlük kisugárzó nyugalom, harmónia és életszeretet. S jóllehet, színei a barna, a kék, a zöld és a lila, mégsem érezzük borongósnak az általa festett világot. Nem, mert a festő sem annak látja. Hihetetlen biztonsággal mutatja meg környezetünket: az egymástól elválaszthatatlan embereket és tárgyakat. S ezt nemcsak hallatlan biztonsággal teszi, hanem egyszerűen is. Fónyi Géza mindig a lényeget festi meg a dolgokból és az emberekből, az esetlegest, a nem jellemzőt „lehántja" róluk. S teszi mindezt azért, hogy minket is megtanítson a makro- és mikrovilág értésére.

A mélyen érzők és értők szemével mutatja meg nekünk azt, amit a reneszánsz óta az élet értelmének vallunk: itt a földön, közvetlen környezetünkben kell megtalálnunk mindazt, ami életünk értelmét adja. A láttatás lehetősége minden művész számára adott, csak élnie kell vele. Fónyi Géza él ezzel a lehetőséggel.

Csabai Kálmán festőművész a kiállítás megnyitásakor mondotta: Fónyi Géza a szépség és a humánum csodálója. A művész alázatával és zsenialitásával közelíti meg a világot, annak dolgait, hogy azután átnyújtsa nekünk.

A KIÁLLÍTÁS anyaga a felszabadulás utáni éveket öleli fel. Ahogy Csabai Kálmán mondotta, a művészi átrendezés adta lehetőséggel élve, az önemésztés és az önmarcangoló töprengés után a felfedezés élményét adja az embereknek. Megcsodáljuk a „Kenyérszegő" lágy, s mégis biztos mozdulatát, mely kifejezi a munka szépségét is. S mennyi mindent tud elmondani a „Töprengő" kézmozdulatával, vagy a „Csodálkozó"-éval. Csendéletei is magára vonják az emberek figyelmét. A „Sárgadinnyés csendélet", vagy a „[illegible]tál" — sorolhatnánk [illegible]b — mind-mind közvetlen környezetünk szépségeit mutatja meg.

Fónyi Géza egy kicsit Miskolchoz is tartozik. Hiszen fiatalabb éveiben hét alkalommal dolgozott a miskolci művésztelepen. A többszörös Munkácsy-díjas és kiváló művész Fónyi Géza kiállítását melegen ajánljuk a festészetet szeretők figyelmébe. A kiállítás március 1-ig tart nyitva a Miskolci Galériában.

Csutorás Annamária

OSHOZ

Egy környékbeli termelőszövetkezet eredményei

emelkedik az egy tagra jutó átlagos jövedelem a tsz-ben, de még nem vagyunk elégedettek — mondotta az elnök. — Nagyon szeretnénk elérni, majd túlhaladni az évi húszezer forintot. Ha nem építkeznénk gyors tempóban és nem vásárolnánk annyi új gépet, amennyit vásároltunk, már lehetne húszezer forint az átlagos évi jövedelem, de a holnapért, a korszerűségért, és a még több jövedelemért áldozatokat is hozni kell. Nálunk mindenki érti ezt. És igyekszünk is a nagyváros igényeihez igazodva minél korszerűbb gazdaságot kiépíteni a Sajó innenső oldalán.

(Sz. J.)

Közös vá

Öt

mot

Az időjárás enyhülése, a havas-jeges terep- és útviszonyok megszűnése kedvezett a fakitermelési és a szállítási munkáknak is. Az ország erdőben szegény részein ugyanis az elmúlt hetekben hiány volt tűzifából, elsősorban a szállítási nehézségek miatt.

A Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság területén is előfordultak szállítási nehézségek a téli időjárás miatt, de a fakitermelés terv

fejlesz

Népgazdaságunk egyik legs építőipar viszonylagos termelékenységgel, elavu tőipari vállalatok csak részbe ágazat igényeit: a kapacitáshiá forint értékű építési igényt k

Az építőipar iránti kereslet ellentmondást csak az építőip korszerű és termelékeny techn Ebből indulnak ki az 1970-re irányzatai, amikor a korábbin az építőipar fejlesztésére. A ka

SZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

1021 1969 JUN 22

Fónyi Géza

Reflektorfényben

Fónyi Géza Kiváló művész

Fónyi Géza művész és pedagógus. Festőnek és pedagógusnak is kiváló. A Munkácsy-díjas Érdemes művész most méltán kapta meg a Kiváló művész kitüntetést.

— Nem jelenti valamiképpen művészetének háttérbe szorítását a tanárkodás?

— A festés és a tanítás egy és ugyanazon dolognak a két oldala — mondja. — Nem lemondás, hanem többlet, hogy taníthatok. A fiatalokkal egyébként nagyon óvatosan kell bánni. Nehogy az ember elnyomja egyéniségüket, inkább irányítani, segíteni, hogy magukra találjanak. Éppen ezért nem szigorú professzorként, hanem mint idősebb bátyjuk foglalkozom velük. Úgy érzem, ezt méltányolják is.

— Előbb a Kölcsey Gimnáziumban tanítottam, aztán a Műegyetemen és 1947. óta a Képzőművészeti Főiskolán. Tanítványaim voltak többek közt a Munkácsy-díjas Szabó Zoltán, Konfár Gyula, Vecsési Sándor, Szurcsik János, Scholz Erik.

És Fónyi a művész?

Még ifjúkorában a Miskolci Művésztelepen megsérült a jobb keze — de nem vesztegette, nem veszgethette az időt! — a bal kezével rajzolt. Most pedig az egyik szeme beteg. De ez inkább erőteljesebb küzdelemre készteti. Kis méretekre kényszeríti, fegyelmezettebb konstruálásra, még szigorúbb zártságra.

Fónyi Géza önmagával szemben eddig is mindig szigorú — igényes volt. Még akkor is, amikor apja kívánságára először a rajztanárképzőt végezte el. Aztán, a főiskola Lyka-féle reformja után új felvételivel, ismét beiratkozott művésznövendéknek. Szeretettel gondol vissza a miskolci művésztelepen töltött nyarakra, a kitűnő művész-pedagógus Benkhard Ágostra, akinek pedagógiai elveiből is sokat magáévá tett.

Első festői sikerét az 1925-ös év hozta meg. A Nemzeti Szalonban — a főfalon — kiállították Uzsonna című képét. Ybl Ervin írt kritikát róla: „Igaz várakozással tekintünk a fiatal művész jövője elé."

— Akkor alig akartam elhinni, hogy a kiállításon az én képem a legjobb. Azóta se éreztem ezt az örömöt, ezt a felszabadult alkotói sikert.

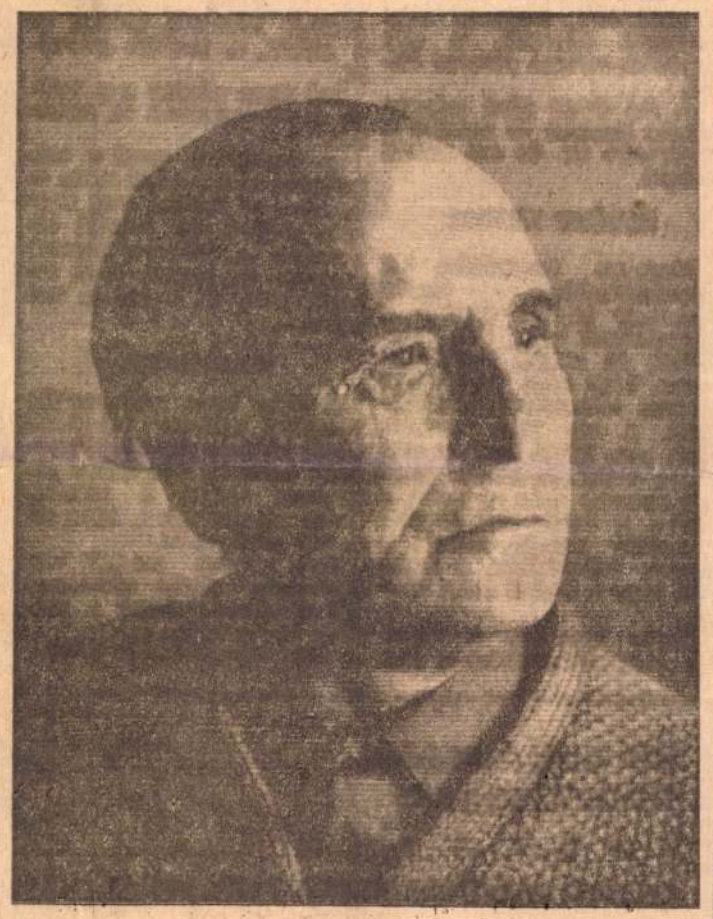

Fónyi Géza, Kiváló művész (MTI fotó)

Most? Bölcsebben, más arányérzékkel nézem a képeimet.

Első sikere után évekig nem festett. A tihanyi táj és az emberek szépsége — harmóniája adott újból ecsetet a kezébe. Hogy aztán évtizedek múlva is elővegye, érlelje, egy-egy mottóvá a tihanyi látomásnak.

— Lassan festek, és tulajdonképpen mindig fejből — mondja. — A helyszínen vázlatokat, feljegyzéseket csinálok magamnak. Ezekből a kis rajzokból aztán kinlódva-gyötrődve festem meg — sok változattal — a végsőt. Egy-egy téma öt—hat évig is foglalkoztat. A próbálkozásokat aztán megsemmisítem. Csak egy kép marad.

Olajjal, pasztellal, papírra fest. Azt mondja, a papír a legidőtállóbb anyag. Nem repedezik, nem változik rajta a festék színe.

Nemcsak táblaképeket festett, mozaikkal is foglalkozott. A főiskolán évekig vezette ezt az osztályt. Fónyi készített először nálunk metlachi-mozaikot, és kipróbálta a ravonnai eljárást, amikor is előrajzolás nélkül, közvetlenül a cementbe rakják a lapokat.

Legjelentősebb mozaikmunkáit a Budapesti Műegyetemen, Sashalmon, az inotai művelődési otthonban és Genfben, az Egészségügyi Világszervezet székházában őrzik.

Nézegetem a gondozott képeket. Egy halvány kékesszürkés csendéletet, szentendrei tájat, két ölelkező lányfejet, s a kedvenc képét, a nagyméretű Kenyérszegőt.

Az idén lesz 70 éves. Készülő gyűjteményes kiállítására fényképeken már összeválogatta a csaknem fél évszázados életmű legszebb darabjait.

Kádár Márta

ez a krónika...

ÉGI SZÓZAT

Egy kanadai pap értesítést kapott a bíróságtól, hogy gyorshajtásért pénzbüntetést kell fizetnie. Azt sem tudta, hová legyen a csodálkozástól, mert hiszen aznap egyetlen emberrel sem találkozott az országúton.

A tárgyaláson kiderült, hogy a közlekedési rendőrök helikopterrel követték, s úgy figyelték, milyen sebesen halad.

— Az égből jövő szózatra mindig figyelek — mondta a tisztelendő úr és szó nélkül fizetett.

ELTŰNT NYUSZI

Alaposan megtréfálta a vámtisztviselőket Hardy Smootney bűvész. Amikor a nyugatnémet határ felé közeledtek, az utasok figyelmeztették, hogy nem viheti át a határon műsorának főszereplőjét, a kis fehér nyuszit, mert nem kapta meg az előírásos oltást. A bűvész erre egy dobozba tette a nyulat, s átadta a vámosnak. Amikor visszafelé utazott, elkérte a dobozt. Felnyitották, s kiderült, hogy a nyuszi nincs benne.

Hardy Smootney a vámosok megrökönyödésére a zsebéből varázsolta elő az [illegible] tot.

A SZOKÁS HATALM[illegible]

Piero Del Papa az [illegible] legjobb olasz ökölvívó á[illegible] lanságban szenved. Olya[illegible] voshoz fordult, aki elle[illegible] pirulamániát. Ehelyett [illegible] delte, hogy a bajnok e[illegible] rű terápiával próbálk[illegible] Amikor lefekszik, huny[illegible] a szemét, és kezdjen sz[illegible] ni.

Del Papa néhány nap [illegible] va újból megjelent az [illegible] nál.

— Doktor úr, azzal a számolással nem megyek sokra — mondta. — Nyolcig még nyugodt vagyok, de mihelyt kimondom a kilencet, menten kiugrom az ágyból. Nem tehetek róla, ez a szokás hatalma...

DILIREKORD

A világ talán legbolondabb rekordját állította föl Mike Elliot 19 éves amerikai egyetemi hallgató: 156 darab rágógumit tömött a szájába. Ötven percbe tellett, mire sikerült összerágnia.

Ezzel ismét megdőlt egy dilirekord: elődje mindössze 106 rágógumit tudott a szájába gyömöszölni...

Krónikás: Révész Tibor

ÜM Salgótarjáni Öblösüveggyár

f e l v e s z :

VASIPARI SZAKMUNKÁSOKAT, FÉRFI, NŐI

SEGÉDMUNKÁSOKAT,

BETANÍTOTT MUNKÁSOKAT.

Kéthetenkénti szabad szombat, üzemi étkeztetés, utazási hozzájárulás biztosítva.

Jelentkezni lehet: a Salgótarjáni Öblösüveggyár Munkaügyi Osztályán, Mondru Lászlónál.

5 varrásos cirokseprűt

I. o. minőségben szállítunk ab leadóállomás Dunántúlon 18 Ft. Tiszántúlon 17,50 Ft-os termelői áron. Kereskedelem, vállalatok, közületek, szövetkezetek részére. 1.5 vékás gazdasági kosarat is felajánlunk eladásra. A Békési Kosárfonó H[illegible] suth u. 38.

APRÓHIR[illegible]

Épületlakatos, vasszerkezeti lakatos, szere-[illegible] beta-

Az Orszá[illegible] tani Kutat[illegible] Vállalat üzemvezet[illegible] gádmunk[illegible]

SALGÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRLAPTÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-72[illegible]

NÓGRÁD

Salgótarján

[illegible] mezők állatait, vadjait. A Polgári Törvénykönyv 128. paragrafusának második bekezdése kimondja, hogy a természetben, a vadászterületen elejtett, elfogott, vagy elhullott vad a vadászatra jogosult társulat tulajdona — tehát másnak hazavinni tilos.

Nemrégiben a Salgótarjáni városi Tanács VB szabályrendeletet hozott, hogy a kutyákat megkötve kell tartani. Mégis lépten-nyomon lehet találkozni a város környéki erdőkben kóborló kutyákkal, amelyek nagy pusztítást okoznak a hasznosvadállományban. Az ilyen ebeket, vagy amelyeket gazdájuk nem pórázra kötve visz ki az erdőbe, a terület vadőrei vagy vadászai jogosan lelőhetik.

Kevesen tudják azt is, hogy rendelet intézkedik azok megbüntetéséről, akik szabálysértést követnek el. Aki hasznos szárnyas tojásait, vagy a hasznos vad ivadékait elpusztítja, engedély nélkül élő vadat fog be vagy elpusztítja, ezer forint pénzbüntetéssel sújtható. A szabályrendelet betartását a jövőben szigorúan ellenőrzik, s aki vét ellen, megbüntetik.

***Gépírónőt* keresünk!**

Jelentkezni lehet:

NÓGRÁD

1971

Fónyi Géza

Fónyi Géza kiváló művész

Fónyi Géza művész és pedagógus. Festőnek és pedagógusnak is kiváló. A Munkácsy-díjas érdemes művész most méltán kapta meg a kiváló művész kitüntetést.

— Nem jelenti valamiképpen művészetének háttérbe szorítását a tanárkodás?

— A festés és a tanítás egy és ugyanazon dolognak a két oldala — mondja, — nem lemondás, hanem többlet, hogy taníthatok. A fiatalokkal egyébként nagyon óvatosan kell bánni. Nehogy az ember elnyomja egyéniségüket, inkább irányítani, segíteni kell, hogy magukra találjanak. Éppen ezért nem szigorú professzorként, hanem mint idősebb bátyjuk foglalkozom velük. Úgy érzem, ezt méltányolják is.

— Előbb a Kölcsey Gimnáziumban tanítottam, aztán a Műegyetemen és 1947. óta a Képzőművészeti Főiskolán. Tanítványaim voltak többek közt a Munkácsy-díjas Szabó Zoltán, Konfár Gyula, Vecsési Sándor, Szurcsik János, Scholz Erik.

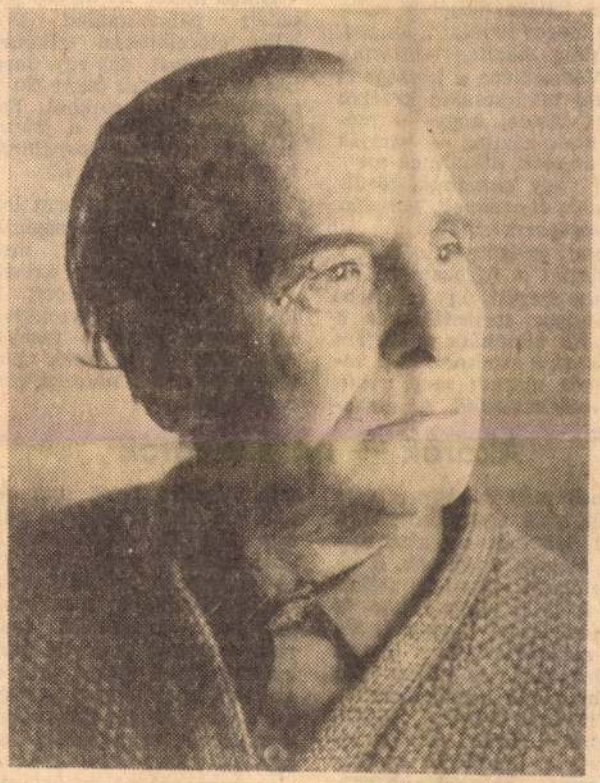

Fónyi Géza kiváló művész (MTI foto)

És Fónyi a művész?

Még ifjúkorában a Miskolci Művésztelepen megsérült a jobb keze — de nem vesztegette, nem vesztegethette az időt! — a bal kezével rajzolt. Most pedig az egyik szeme beteg. De ez inkább erőteljesebb küzdelemre készteti. Kis méretekre kényszeríti, fegyelmezettebb konstruálásra, még szigorúbb zártságra.

Fónyi Géza önmagával szemben eddig is mindig szigorú — igényes volt. Még akkor is, amikor apja kívánságára először a rajztanárképzőt végezte el. Aztán, a főiskola Lyka-féle reformja után új felvételivel, ismét beiratkozott művésznövendéknek. Szeretettel gondol vissza a miskolci Művésztelepen töltött nyarakra, a kitűnő művészpedagógus Benkhard Ágostra, akinek pedagógiai elveiből is sokat magáévá tett.

Első festői sikerét az 1925-ös év hozta meg. A Nemzeti Szalonban — a főfalon — kiállították Uzsonna című képét. Ybl Ervin írt kritikát róla: „Igaz várakozással tekintünk a fiatal művész jövője felé".

— Akkor alig akartam elhinni, hogy a kiállításon az én képem a legjobb. Azóta se éreztem ezt az örömöt, ezt a felszabadult alkotói sikert. Most? Bölcsebben, más arányérzékkel nézem a képeimet.

Első sikere után évekig nem festett. A tihanyi táj és az emberek szépsége — harmóniája adott újból ecsetet a kezébe. Hogy aztán évtizedek múlva is elővegye, érlelje, egy-egy motívumát a tihanyi látomásnak.

— Lassan festek, és tulajdonképpen mindig fejből — mondja. — A helyszínen vázlatokat, feljegyzéseket csinálok magamnak. Ezekből a kis rajzokból aztán kínlódva-gyötrődve festem meg — sok változattal — a végsőt. Egy-egy téma öt—hat évig is foglalkoztat. A próbálkozásokat aztán megsemmisítem. Csak egy kép marad.

Olajjal, pasztellal, papírra fest. Azt mondja, a papír a legidőtállóbb anyag. Nem repedezik, nem változik rajta a festék színe.

Nemcsak táblaképeket festett, mozaikkal is foglalkozott. A főiskolán évekig vezette ezt az osztályt. Fónyi készített először nálunk metlachi-mozaikot, és kipróbálta a ravennai eljárást, amikor is előrajzolás nélkül, közvetlenül a cementbe rakják a lapokat.

Legjelentősebb mozaik-munkáit a Budapesti Műegyetemen, Sashalmon, az inotai művelődési otthonban és Genfben, az Egészségügyi Világszervezet székházában őrzik.

Nézegetem a gondozott képeket. Egy halvány kékes-szürkés csendéletet, szentendrei tájat, két ölelkező lányfejet, s a kedvenc képét, a nagyméretű Kenyérszegőt.

Az idén lesz 70 éves. Készülő gyűjteményes kiállítására fényképeken már összeválogatta a csaknem fél évszázados életmű legszebb darabjait.

Kádár Márta

KISALFÖLD
Győr
1969 JUN 15
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szülőföldün

RÓKA

Fertőd nevének említésekor a turista, az építész a kastélyra gondol, a mezőgazda az új növényfajtákra. A muzsikusok, a zenekedvelők Haydnra emlékeznek.

Községünk magja a süttöri rész, a középkori kis településekre jellemzően fésűs, az út hajlatát finoman követő „T" alakban épült. *Évszázadokon át így állt mozdulatlanul.* Fejlődni nem tudott, mert a hercegi birtok naprapotogoja őrölte körül. A családalapítások egymás után növelték a közös udvarok számát. Így alakultak ki a kettes, hármas, sőt négyes lakások.

A település fejlődését nemcsak a házhelyhiány gátolta, hanem *a rátartiság és a földimádat is.* Miért éppen én épüljek a kert végére, miért én menjek ki a „faluból"?

A múlt század végén a mai volt a férfiak háziipara. Az asszonyok, lányok a *kender és len fonálig történő feldolgozásával* foglalkoztak. A család fehérneműjéhez szükséges összes fonalat a századfordulóig *házilag állították elő.* Vászonként a községben élő két takácscsalád kezéből került vissza, hogy — megint csak házilag — varrják meg *üngnek, püntölnek* (pendely), vagy *gatyának, törülközőnek, lepedőnek, konyha- és zsomporruhának.*

Amint az igények nőttek, a népviselet is fokozatosan feledésbe merült, úgy csökken háziipar termelése, és a második világháború idejére *már csak a zsompor- és a korfonás maradt meg, mint egy emlékeztetőül.* Az asszonyok fonás helyett a kötéshorgolást választották, a divat is ezt diktálta.

Hiába mérte fel az elnépesedett parasztcsalád feje bölcs előrelátással telkének életképességét, egy-egy darabot az iparosnak ment fiú is kiszakított a birtokból. Ennek következtében *a felszabadulás igen sok törpebirtokost talált Fertődön is.*

Az 1945-ös földreform legdöntőbb hatása községünkben úgy mutatkozott meg, hogy *majdnem egy szintre emelte a parasztságot.* A földreform után a birtokszerzés vágya lépett a fasiszta idők alatt közömbössé, nemtörődömmé vált paraszti gondolkodásba.

Akarók — nem akarók

Élnek még néhányan azok közül, akik gyerekkorukban húi lehettek az akarók—am akarók vitájának, a vi- eldöntő salamoni ítélet-k. A közös tehén-, ökör- és rtéslegelőket a gazdák fe- szántóföldként akarta sznosítani. A másik fele ábbra is a legelőgazdálko- s mellett döntött. *A vita akarók javára dőlt el, kiérték a legelőket, meginlhatott a belterjesebb gazlkodás,* ami a süttöri pasztság termelésstruktúráját apjaiban változtatta meg.

A mezőgazdaság szocialis- átalakulása a termelésben, lakosság életében a leg- ntőbb változás. A telkes zdaságok kialakulása, a dreform, az akarók—nem arók vitája mind-mind átakította — egyik így, a sik úgy — a termelést, az tkörülményeket. *A pasztság életét azonban egyik m változtatta meg annyira, nt a szocialista átszervés, ami a világnézeti fejlőst is magával hozta.* Tíz után a közös gazdaság lekvő alanya *többes szám ő személy lett.* Annak elére, hogy a parasztság toklásra vonatkozó, sajá- kifejezései a múltban is gvoltak — tulajdon földről sokszor így beszélt: *mit mi használunk*" —, gis jólesik hallani a gazdálkodás *igazi célját* jező *értelmezéseket, szókat,* mert ezek a magunkérzés megnyilvánulá-

nek, népszínművet sem adnak elő, így legfeljebb egy-egy padláson porosodnak a *pacós-majkók* (lányokhoz járó legények ruhadarabjai), *posztódolmányok, a csuklyás szűrök, a piros-zöld írha,* vagy a posztó borította *drézbundák.* Igen életre való az az ötlet, hogy legyen az anyagyit verejtékezett ősök iránti tisztelet és megbecsülés jele egy-egy ruhadarab felkutatása, megőrzése, *egy helytörténeti múzeum megszervezése.*

A népviselet temetése majdnem egy napra esik a népszokások elhalásával. Amiben a dátum nem egyezik meg, ott a gyerekek játékos kedve, *az ajándékszerzés lehetősége hosszabbította meg a népszokások életét.*

A bormester nagy kutyája

A falu legöregebb embere emlékeztet így: *„A megöregedett öregapám szokta mondani, hogy az ő öregapja, amikor első legény volt, ugyanúgy mulatoztak a húshagyó napokon, mint ahogyan mi legénykorunkban."* Torkos-csütörtökön hozták a bort felpántlikázott lovakon. A legények éneke az egész falut az utcára csalta. A bort az egy hétre árendába vett Pokker-házhoz rakták le. A *vajda* — a legénysereg választott fejedelme — ügyelt a rendre, tisztességre. Az

már emelkedett vo
gulat. A lányokka
odébbálltak, Po
folytatták a táncot
tyaszelídítést.

Még kétszer volt
mulatság, *Örangya*
Katalin napján, de
csak a kocsmában
le. Nem így az
kocsmaházban —
kertje az akkori

Lyuk

A farsangi mu
után a böjti pih
egyikén, amikor a
a kocsmában bu
egy-egy pohár bo
megjött a nyúlbőrk
— *Rókabőrt nem*
tette fel neki a ké
génysereg bormest
— *Veszek én, am*
Kinek van eladó?
máros és a legény
ték, hogy ugratás
még nem sejte
valójában mi lesz
— *A kocsmáros*
tállójában meg is
tatni a róka verm
Azzal felállt, ki
reskedőt, aki sajá
győződött meg eg
ha nem látott lyul
bormester elmagya
kafogás fortélyát,
délelőtt és nem
délután lehet elvé
visszajöttek, kész
ku. Tíz liter bort
kereskedő a leg
mivel esteledett,
meg az áldomást,
baktatott szürke,
val, a kocsmáros
ta közben fizetet
litert a legényeki
ván: *„Igyatok, leg*
sokszor rászedett
az öreg a marhab
Így ittak előre a
gények a róka bő
még ma is adósak
ják a süttörieket
Az eszterházia
nak hívja a szájl
Egy szárnya sér
baromfiak között
itt annyira megjá
hogy néha-néha
cán is látták nap
éjjelihőr, aki nag
ember volt, az eg
azon morfondíroz
ténne akkor, ha
nák. A következe
ban látja is a r
kező állást vesz f
a rémre szegezi.

FÓNY.

Első ismert birtokosa a 14. században a Fónyi-család, akik e helységtől vették családnevüket. Fónyi Balázs magvaszakadtával 1352-ben I. Lajos az olnódi Czudar-családnak adományozta birtokait. 1470-ben a Czudarok férfiágon kihaltak és javaik már előzetes egyezség alapján a Rozgonyiakra szálltak. E század végén Zápolya Imre szerezte meg Fónyt és regéci várának tartozékai közé sorozta. 1528-ban Ferdinánd seregei elfoglalták Zápolya János birtokait és Ferdinánd Serédy Gáspárnak adományozta Fónyt hű szolgálataiért. János rövidesen visszafoglalta Fónyt és csak jóval halála után került vissza Serédy birtokába. 1565-ben Alaghy Belzény Jánosé a helység 19 portával, aki Serédy halála után kapta azt a királytól. Alaghy Judit kezével a Rákóczi-család tulajdonába került Fóny is. 1608-ban ref. egyháza van. 1635-ben mint a regéci uradalom tartozéka kincstári birtok. 1696-ban 5 jobbágy és 5 házas zsellér lakta.

Kisközség az abaújszántói járásban. Hozzátartozik Fónycsonkás. Területe 7339 k. hold. Lakosainak száma 951, akik 1 kivételével magyarok és 599 rk., 245 ref., 73 gk., 27 izr., 4 gkel., 3 ev. Főként őstermelésből élnek. Lakóházainak száma 195 és 1 rk., valamint 1 ref. temploma van. Iskolái 1 rk., 1 ref. népiskola és 1 rk., 1 ref. általános továbbképző. Vasútállomása és postája helyben. Utolsó távirdája: Vilmány.

der schönste Situs ist und alwo der Bassa gewohnet hat mit Nris 338., 340., 341., 342., 343., 344., 345. sambt gedachter Moschea.

A consilium bellicum tovább is figyelemmel kísérte a szerzet elhelyezkedésének kérdését. 1687 április 27-én arról értesíti az ud kamarát, hogy lelkészi tevékenység folytatására csak a jezsuiták, a ferenc és a karmeliták jöhetnek a felső várba (dasz neben denen Geistliche die Pfar zu versorgen haben, nur die Patres Societatis, Franciscaner Carmeliter in die obere Vöstung komben sollen.). A Haditanács egyidej Beck várparancsnokot is értesíti erről, azzal a hozzáadással, hogy az ut kettő lehetőleg ott helyeztessék el, ahol előbb volt a helye, a jezsu részére azonban megfelelő helyet kell kijelölni (und zwar die letztere b in denen Orthen, die sie vorhin gehabt . . . in der oberen Statt einzunehi denen Jesuitern aber eben ein tauglicher Orth zu assigniren).

A második telet már kedvezőbb körülmények között élték á budai jezsuita atyák. Báró Beck várparancsnok különös jóindulata foly (praesidii gubernatore nobis singulariter propitio) 1687 advent első va

FÓNYI Géza

H. Dennet
1992. ápr. 15.

Fónyi Gézáné Majláth Auguszta tanár, sajtótörténész hosszan tartó súlyos betegség után nyolcvanéves korában meghalt.

összeü
kedő
még k
csak
szemé
nen él

ség lappang szerkesztésmódjában, az tisztára az olt
előtt leboruló félénkségnek tudható be. Keményeb
hogy művészetének tartalma ne merüljön ki a megv
jelekben nincs hiány. Gábor Marianne maga is érz
zengeni. Egyik önarcképe városháttérrel, a *Szalma*
okos változásra gyanúsak. Merjük-e hinni, hogy l
kezdeti rohamszerű kibontakozás után továbbra is

Téli Tárlat (Nemzeti Szalon)

Sivárság. Rengeteg dilettantizmus, még csak ne
szolgai utánérzés. Mintha letarolt mezőn járnár
szürkeségbe *Ámos* Imre pompás színes grafikái, *B*
bor Marianne képei, *Göllner* Miklós kellemes vízf
*csendélet*e és *Pap* Gyula erőteljessé tisztult vásznai

1972 MÁJ 4-?

Déli Hírlap

Fónyi Géza

1021

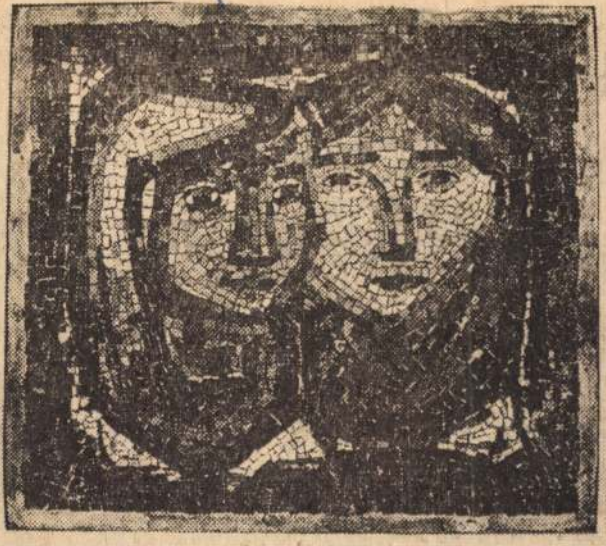

★ *Nővérek. Fónyi Géza mozaikja. (A Miskolci Képtár állandó kiállításának anyagából.)*

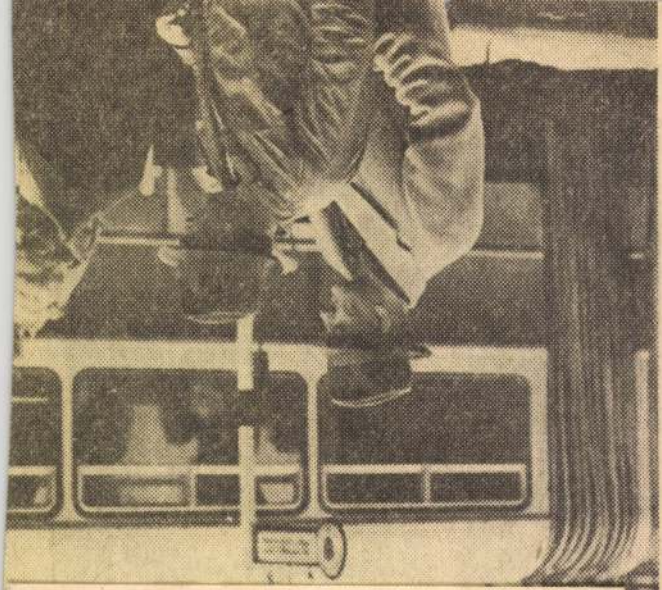

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Jegyzetek egy fékbódéban

Egy pécsi irányvonattal Budapestre

I.

Pécsbányarendező—Dombóvár vasútvonal 1951 január

(A Kis Ujság kiküldött munkatársától.)

A déli órákban Pécsbányarendező állomásra begurult a huszonhatodik, szénnel alaposan megrakott vasúti tehervonat is. A szénmosó, ahol a bányából érkezett szenet többi közt válogatják is, délelőtt szorgalmasan működött. Dr. *Szentkirályi* Lajos állomásfőnök felhívja felettes szerveit és telefonon jelenti:

— *Az 1969. számú szén-irányvonat Budapest Rákos rendezőpályaudvar rendeltetéssel, 26 kocsival, 733 tonnával indulhat!*

Mikor ezt jelentette, már működött is az a gépezet, melynek segítségével lehetőleg zökkenőmentesen s mielőbb feljut az irányvonat Pestre. Már befűtötték a fűtőházban a mozdonyt, jóval korábban értesült az irányvonat útjáról a vontatási személyzet és az egész vasútvonalon már gondolkodnak azon a menetirányítók, hogyan biztosítsák az 1969. számú vonatnak a „szabad útját".

Ez a szerelvény is az ötös mozgalom keretében közlekedik, mely mozgalom annyi sikert hozott már a magyar vasutasoknak, mióta a szovjet vasutas sztahánovisták munkamódszerátadás keretében segítségünkre siettek.

— Tehát: irányvonat lesz az 1969. számú vonat.

Lehető leggyorsabban

igyekszik rendeltetési helyére, jelen esetben Pestre, a közbeeső állomásokon nem rendezgetik sehol, órákhosszat kis állomásokon nem vesztegel, legfeljebb Dombóvárott kap majd még egy kis terhelést. Résztvesz a 2000 tonnás mozgalomban, tehát az előírtnál 20—30 százalékkal nagyobb terhet visz. A mostani esetben is, hisz a vonatnak a megengedettnél 168 tonnával lesz nagyobb a súlya. Az 500 kilométeres mozgalomban is résztvesz, a mozdony a fűtőháztól kiindulva csak az 500 kilométer lefutása után tér vissza kiinduló helyére. Felemelt menetsebességgel közlekedik, a mozdonyvezető vállalja, hogy az óránkénti 35 kilométer helyett 50 kilométeres sebességgel viszi a vonatot. Végül: légfékes az egész szerelvény, tehát a régebbi kézifékes megoldás helyett, mely 10—15 ember munkáját vette igénybe, most mindössze ketten-hárman ülnek csak a fékbódékban, azok sem fékeznek kézzel, csak felügyelnek. S mert még az utolsó kocsi is légfékes, meredeknek fölfelé sem szökhet meg a vonat fele, ha véletlenül útközben szétszakadna.

Idáig tart az állomásfőnök tájékoztatója s közben feltűnik a láthatáron, a végtelen sínpályákon a mozdony is, mely viszi majd a szénirányvonatot Pest felé. Már le is olvashatjuk számát: *328.654. Kovács* György mozdonyvezető és *Rufka* József mozdonyfűtő gondjaira bízták. A mosolygós, vidám, fiatal mozdonyvezető kétszer is elmondja:

— *Vállaljuk, hogyne vállalnánk az 50 kilométeres sebességet.*

Megismerkedem a vonatkísérőkkel is:

— *Igaz Béla főtiszt, menetirányító ... — Horváth József vonatvezető ... — Arató Gyula menetirányító ... — Orbán János gócponti menetirányító.*

Egy pillanatig nem értem a dolgot, hisz úgy tudtam mindig, hogy a féken vonatkísérők ülnek, fékezők, ők meg ... megmagyarázzák:

— Mi négyen a Magyar Dolgozók Pártja Pártkongresszusának tiszteletére vállaltuk, hogy egy alkalommal helyettesítünk egy vonatkísérő csapatot, akik most más vonatot vihetnek.

Ez a mi felajánlásunk

a magunk, menetirányítói munkánk minőségi javítása mellett.

S már indulnak is a szerelvény megtekintésére. Jól működnek-e a fékek, nincs-e valami hiba a vonókapcsok körül, följírják a kocsiszámokat s hogy mennyi az ön- s mennyi a raksúly. Mert mindezt tudni kell ám!

A kocsivizsgáló lakatosok is működnek szorgalmasan: vizsgálják, jók-e a tengelyfémágyak, nehogy útközben hőnfutás következzen be, ami miatt leálljon a vonat s megzavarodjon az egész forgalom. Hisz minden egyes megállás legalább 50 forintba kerül. A mozdony újraindítása ennyi értékű szenet emészt fel.

A cél: mielőbb Dombóvárott lenni! S meg nem állani addig lehetőleg egyszer sem!

A kocsivizsgálók valami kis hibát vettek észre. Megvan: a K. 284 476 számú kocsi légfékje javításra szorul. *Betegcédulát* helyeznek rá; a kocsi újbóli megrakása tilos. Ezen útja után tehát a vagon-kórházba kerül; a legközelebbi járműjavítóba.

— *Kész, minden rendben!*

Végigszalad a tekintet mégegyszer a szerelvényen, aztán, indulás.

Tizenöt óra 10 perc: szabad a pálya Dombóvárig... sípol egyet a mozdony, elindul.

Robog a szerelvény... a szél se versenyezne vele... szemembe vág a szénpor... nem baj... irány előre... már mehetünk vagy 40 kilométeres sebességgel...

Pécs!

Hatvankilométeres sebességgel száguld át az állomási vonalon az irányvonat... csattognak a kerekek a váltókon.

...Fékez a mozdony. Megáll a nyílt pályán.

— *Hát ez borzasztó!* — hallom.

Pillanat az egész. *Fékszorulás.* Megtörténhet ilyen, de már javítják is, néhány mozdulat... s már indul újra a gép.

Száguld a végtelen pályáján.

A fékbódéban ülök. Szép most innen a táj, szinte elvonul előttem.

A mozdonyvezető, úgylátszik, igyekszik behozni nagyon a kis késést, mert csak úgy zakatol a tehervonat, a vasúti őrházak előtt elviharzik, csak azt látom, hogy az őr tisztelgésre emeli fel kezét... már a Pécs utáni első állomásokon is átszaladtunk.

...Hideg ilyenkor a fékbódé.

Erdőrészlet mellett halad el vonatunk... nagyon szép ez a táj... lila fénytakarót von a sűrű fekete ágak fölé az alkonyatbabukó napfény... de alighogy belemélyedek a táj szépségének élvezetébe, kizökkent rögtön a vonat zakatolása s hogy újabb állomásokon haladtunk át megint, megállás nélkül.

A jelzők szabad utat mutatnak... most emelkedő következik, nekifeszül a masina, megbirkózik a domb nehezével... a kanyarok se aggasztják, a sötétszájú alagúttól sem riad vissza... a fékbódét telepőfékeli füsttel... de rohan.

Sásd.

Itt — úgy emlékszem — keresztezzük a személyvonatot. Talán meg is kell állnunk. Nem! Ügyesek voltak a menetirányítók, úgy oldották meg a találkozást, hogy egyik vonatnak se kelljen várakoznia a másikra...

A mozdony is mintha megérezné, hogy a vonalon a forgalmisták, a pályaőrök, a menetirányítók, a távírászok, a vasúti dolgozók segítik, könnyítik útját, ezért rohan oly vadul. Megfeszíti erejét, mert kitüntetésnek érzi, hogy irányvonatot vihet.

— *Dombóvár!*

Az irányvonat útjának első szakaszán megnyerte a csatát...

Horváth B. Jenő

Magyar írók felajánlásai a Kongresszus tiszteletére

Most, amikor az egész ország népe lelkesen készülődik az országépítést irányító nagy munkáspárt kongresszusára, a magyar írók is kiveszik részüket abból a mozgalomból, amely munkafelajánlásaival fejezi ki tiszteletét a Kongresszus iránt. *A Magyar Írók Szövetsége* előbb pártszervezetében, majd taggyűlésen *az összes tagok részvételével együttes és egyéni felajánlásokat jelentett be ebből az alkalomból.* Az írók felajánlásait *Devecseri* Gábor, a jeles költő és műfordító, a Magyar Írók Szövetségének főtitkára ismertette a Szövetség székházában a sajtó képviselőivel.

Az Írószövetség tagjainak együttes felajánlásából nagyterjedelmű és rendkívül érdekes munka születik meg: *a párttörténet antológiája.* Versek, novellák, regényrészletek és néhány cikkrészlet világítja meg az írásművészet eszközeivel, hogy *a történelmi mult haladószellemű mozgalmainak letéteményese, igazi örököse a Magyar Dolgozók Pártja.*

Az antológia 400 oldalán a művek nem születésük időrendjében, hanem tárgyuk történelmi sorrendjében sorakoznak és több fejezetben idézik fel *haladó hagyományainkat, a magyar szabadságküzdelmeket és a munkásmozgalom nagy mozzanatait.* Az albumalakú mű első fejezetei a történelmi multat tárgyalják és az első oldalakon *Vörösmarty* Szózat-a, Bánk bán Tiborc-részlete, *Zrínyi* Miklós Török áfium-ának egy részlete mellett megleljük *Illyés* Gyula Dózsa-versét. A kuruckorszak fejezetének érdekessége egy ismeretlen szerző éneke a Rákóczi-szabadságharc áruló vezérei ellen, a XVIII. századból. A felvilágosodás korszakát *Bacsányi* János, *Csokonai, Kazinczy* Ferenc, *Berzsenyi* Dániel, *Kölcsey* Ferenc képviselik a korabeli írók közül. A 48-as forradalom megörökítőinek élén természetesen *Petőfi* Sándor halhatatlan verseit és prózáit leljük, de megtaláljuk *Arany* János verseit, *Mikszáth* Kálmán *Tizek asztala* című írását is. Ezekben a fejezetekben szerepelnek az újabbkori költők: *Ady* Endre, *Babits* Mihály, *Juhász* Gyula, *Tóth* Árpád és a történelmi multat megörökítő írók, mint *Gárdonyi* Géza az *Egri csillagok* egy részletével. Az antológia további fejezetei a magyar munkásmozgalmak mozzanatait, *Rákosi* Mátyás és pártja küzdelmeit, valamint a felszabadulást és az azóta eltelt évek országépítő munkájának döntő eseményeit és eredményeit idézik fel. Itt *József* Attila lép a nagy költők nyomába, de az újabb költők is, köztük a legtehetségesebb *Zelk* Zoltán, regény-, novella- és színdarabírók is gazdagon szerepelnek nagyrészt új munkákkal, tehát kongresszusi felajánlásukkal. Az új művek közül kiemelkedik *Illés* Béla: *Rákosi a Volga partján* című novellája, amely azt mondja el, miként jelent meg Rákosi Mátyás a Szovjetunióban a magyar hadifoglyok között. *A Magyar Írók Szövetségének felajánlása, az ötíves antológia, a Kongresszus napjára jelenik meg.*

Miért vesz részt a szabad pártnapokon egy pártonkívüli képzőművész-tanár?

A Képzőművészeti Főiskola tanári kara e héten tette meg felajánlásait a februári pártkongresszusra. Ezzel kapcsolatban *Fónyi Gézával*, a Képzőművészeti Főiskola mozaik-tanszékének pártonkívüli tanárával beszélgettünk.

— Mindnyájunknak el kell ismerni, hogy a szocialista-realizmus nélkül az egész képzőművészet kátyuba jutott volna s nem kerülhette volna el az elsorvadás veszélyét — mondja. A szocialista realizmus igényével egészségesen a talpára állt mindaz, ami eddig a feje tetején volt. Legnagyobb eredmény, hogy *az ember, a mai dolgozó ember került ismét az ábrázolás középpontjába.* Mindennek a felismeréséhez és szükségességére a *Magyar Dolgozók Pártja* vezette rá a magyar művésztársadalmat és elméleti oktatás segítségével módot adott arra, hogy a képzőművészek ki tudják elégíteni azt a társadalmi igényt, amelyet velük szemben a dolgozók támasztanak.

— *Lunacsarszkij: „Lenin és a művészet"* című könyvében megemlékezik arról, hogy egyízben, még 1905-ben, az első forradalom idején Lenin egy barátja szállásán töltötte az éjszakát. A szobában megvolt a világ legnagyobb művészeinek szentelt Knackfuss-féle kiadványok egész sorozata. Másnap reggel Lenin azt mondta vendéglátójának: *„Milyen vonzó terület a művészettörténet. Mennyi tennivaló van itt, egy kommunista számára."* Ennek a lenini megjegyzésnek szelleme hatja át a Magyar Dolgozók Pártját, amikor *minden dolgozó számra megnyitja a művészetek világát,* azt a világot, amely a multban csak egy szűk réteg számára volt bejárható. Megnyíltak a főiskolák kapui a munkás- és parasztifjúság előtt, rengeteg tehetség került felszínre és nekünk, tanároknak egyénileg *óriási élmény az a sok új, friss erő, az új növendékek serege, akik a művészetek iránt nagy szeretetet éreznek s pályájukat hivatásuknak érzik.*

— A festők a mult évtizedekben önmaguknak adtak feladatokat s most, amikor a társadalom fordul feléjük kívánalmakkal, bizonyos nehézségekkel kell megbirkózniok. De lehet-e művész számára szebb feladat, mint az új generációt helyesen irányítani és a nagy tömegek művészeti kultúrájának megerősödését elősegíteni? Érzem, hogy mindehhez *elméleti fejlődés* szükséges. Ha festményeim tematikáját helyesen akarom megoldani, elengedhetetlenül szükséges az elmélet alapos ismerete. Éppen ezért, azonkívül, hogy részt kívánok venni egy mozaik-tervvel *„A magyar honvéd a szabadságért"* című kiállításon, felajánlottam a Pártkongresszus tiszteletére, hogy *résztveszek a szabad pártnapokon.* Érzem ennek a szükségét és biztosra veszem, hogy a szabad pártnapokon való részvétel még jobban meg fogja világítani előttem a művész kötelességét a dolgozók társadalma iránt és az utat a szocialista realizmus felé.

A jugoszláv nép — Tito ellen

Jugoszláviában senki sem hozhat létre hadsereget a Szovjetunió elleni háborúhoz

A titoisták arra törekszenek, hogy soviniszta gyűlöletet oltsanak a jugoszláv hadseregbe a szomszédos népi demokráciák békés népei ellen, hogy megfertőzzék e hadsereget és terrorista bandává változtassák. Így akarják az amerikai imperialisták háborús céljaira alkalmassá tenni. Ezért a titoisták több mint egymillió jugoszláv munkást és parasztot tartanak fegyverben. Ezért szítanak határincidenseket és provokációkat a népi demokráciák határain. A legutóbbi események, különösen nyiltan beszélnek

az angol-amerikai imperialisták szándékairól a jugoszláv hadsereggel kapcsolatban.

Truman a kongresszus tagjaihoz intézett levelében azt mondta, hogy a jugoszláv hadseregnek különös fontossága van az amerikaiak stratégiai és politikai tervében. Truman e nyilatkozata után az amerikai imperialisták utasítására „megegyezés" történt az amerikai kormány és Tito kormánya között, melynek értelmében az amerikaiak átveszik a jugoszláv hadsereg ellátását és ellenőrzését. Ezzel egyidejűleg Tito az amerikai újságírók előtt adott nyilatkozatában kifejtette, hogy hajlandó a jugoszláv hadsereget az imperialisták rendelkezésére bocsátani, akkor és amikor azt az ENSZ-en keresztül tőle kérik.

Titoéknak és gazdáiknak eme tervei ellen a jugoszláv hadsereg katonái, altisztjei és tisztjei a kommunisták vezetésével

a legelszántabban harcolnak az imperialista háborús tervek ellen.

Az altisztek között végzett illegális munka odáig vezetett, hogy Rankovics helyettesének Micsunovics tábornoknak beismerése szerint a jugoszláv hadsereg altisztjeinek 90 százaléka kérte leszereltetését. Több tízezer tartalékos altiszt közül csak igen kevesen aktivizáltatták magukat. Ilyen módon a titoista jugoszláv hadsereg e fontos kapocs — az altiszti kar nélkül marad.

Az illegális csoportokba szervezett forradalmi hazafiak munkájának eredményeképpen a titoisták nem képesek arra, hogy a jugoszláv hadsereget felhasználják a jugoszláv nép elleni harcra. A jugoszláv hadsereg egységei nem voltak hajlandók harcolni a búza elrablása miatt fellázadt parasztok ellen. Ugyanígy nem harcolnak a katonaszökevények ellen sem, akik fegyveresen állnak ellen. A titoisták kénytelenek voltak legodaadóbb szolgáikból úgynevezett vadászegységeket alakítani, amelyeket a lázadások esetén akarnak felhasználni. Ezekben a titoista egységekben is felállítják a jugoszláv forradalmárok az illegális szervezeteket, amelyek

keresztülhúzzák a titoisták bűnös szándékait.

A hadseregben lévő illegális szervezetek napról-napra erősebbek és tapasztaltabbak lesznek. Sok tiszt és altiszt van már ezekben az illegális szervezetekben. Az illegális forradalmi szervezetek az utóbbi időben különösen nagy sikerrel leplezik le a tito-fasisztáknak és gazdáiknak azt a szándékát, hogy a jugoszláv hadsereget agresszív terveik eszközévé változtassák.

A hadseregen belül egyre jobban erősödik a békemozgalom.

Mindezek a tények arra vallanak, hogy a jugoszláv hadsereg hű marad a néphez, harcolni fog a titoista-fasiszta banda megdöntéséért és nem hajlandó fegyverét a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen fordítani.

(Nova Borba)

A Fővámpalotában kap korszerű elhelyezést a Közgazdaságtudományi Egyetem

Újabb nagy egyetemi építkezések

Egyetemi építkezéseink ötéves tervünk második évében tovább folynak. A Budapesti Műszaki Egyetem épületében több tantermet létesítenek és laboratóriumokat bővítenek ki. Befejezik a Fővámpalota átalakítási és felszerelési munkálatait és ezzel a Közgazdaságtudományi Egyetem korszerű elhelyezést nyer. Helyreállítják a Budapesti Tudomány Egyetem II. számú anatómiai intézetét.

A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem építkezése tovább folyik. Ujabb tanulmányi és kollégiumi épületeket létesítenek korszerű felszereléssel. Veszprémben elkészül a nehézvegyipari kar B és C épülete és ugyanebben az évben a felszerelése is. A Debreceni Tudomány Egyetemen folytatják a természettudományi kar építését és kibővítik a gyógyszertani intézetet. A Szegedi Tudomány Egyetem B épületéhez toldalékot építenek. Ott helyezik el a természettudományi kar új intézményeit: az elméleti, fizikai, szervetlen kémiai stb. intézeteket. A fizikai és kémiai intézetek mellé kapcsolják a műhelyeket, a hallgatók részére szolgáló kutató laboratóriumokat, egy százötven személyes tantermet, továbbá a könyvtárhelyiséget.

Párbeszéd a IV. ker. Tanács folyosóján

— tíz perccel a szabad pártnap előtt

— Tíz perc mulva kezdődik.

— Igen, még átnézem ezt az aktát, aztán indulhatunk.

— Biztosan sokan leszünk, hiszen mindnyájunkat érdekel a tárgy...

— Nem, én nem így mondanám. A tárgy — ez olyan szó, ami mögé sok minden elfér, mégsem mond semmit. Pedig nagyon sok mindenről van és lesz szó, nemcsak a következő órákban, hanem azután is...

— Igen, tudom, hiszen magam is több és jobb munkával készülök...

— Így vannak a többiek is. *Még soha ennyi felajánlás nem volt nálunk, mint most.*

— Éppen tegnap hallottam, hogy a dolgozók *90 százaléka már tett felajánlást.*

— Nincs olyan osztály és csoport, amelyik ne igyekezne felajánlásként javítani, észszerűsíteni a hivatali munkát. És az egyéni felajánlások között is nagyon sok hasznos van. Tegnap átnéztem az egyéni felajánlásokat, néhányra így kívülről is emlékszem. *Simon* Jánosné kartársnőnk a közegészségügyi osztályról például vállalta, hogy rendszeresen utánanéz, betartják-e osztályán a takarékossági intézkedéseket. *Józsefi* Edit, az oktatás- és sportosztály faliújságjának gondozását vállalta, felajánlotta, hogy rendszeresen ismerteti a szovjet nevelési módszert és állandóan tájékoztatást ad a kerület úttörőinek munkájáról. *Bodóczi* Margit iskolaorvos február 24-ig felülvizsgálja a körzetébe tartozó valamennyi iskolás- és óvodás gyermeket, összesen 3166-ot. *Szál* Margit, a pénzügyi osztály dolgozója takarékossági versenyre hívta ki a többi osztályt. *Ölveczky* Vilmos, *Serli* Ilona és *Guzsik* István, a forgalmiadó-csoport dolgozói vállalták, hogy a feleknek a legmesszebbmenő szakszerű felvilágosításokat adják. A műszaki csoport felhívást adott ki, hogy a takarékossági mozgalom minél nagyobb eredménnyel járjon és ne legyen kampányszerű.

— Ahogy így felsoroltad a neveket, úgy veszem észre, *nagyon sok pártonkívüli kartársunk is tett felajánlást.*

— **Ez nem meglepő, hiszen tudjuk:** *a kongresszus mindnyájunk ügye.*

— De indulhatnánk is, nemsokára öt óra.

Czakó Sándor és *Csizmadia* Zsigmond, a IV. kerületi tanács tisztviselői kilépnek a tanácsház folyosójára. A Bajcsy-Zsilinszky-útról felhallatszik a villamosok csöngetése, az induló 20-as autóbusz motorja berreg, vidám biciklicsengők hangja vegyül az utcai zajba s az ablakon keresztül látni a kivilágított szovjet hősi emlékművet. Czakó Zsigmond megáll egy percre és megszólal:

— *Most érzem igazán, hogy pártonkívüli létemre mégsem vagyok pártnélküli.* Hiszen minden ügyünk közös, minden gondolatunk egy. Minden alkotásból, az építőmunka minden eredményéből *éppenúgy részesülünk mi pártonkívüliek, mi értelmiségiek is, mint minden dolgozó magyar ember.* Közös, legszentebb ügyünk a béke is, mert *a béke jelenti mindnyájunk életét.* Ezért igyekszem minél jobb, minél eredményesebb munkát végezni a Tanács békebizottságában, ezért vagyok tagja a Szabadságharcos Szövetségnek, ezért igyekszem minél több észszerűsítéssel javítani a hivatali munkát. Örömmel megyek most a kongresszust előkészítő szabad pártnapra, mert tudom, hogy *az elmult fél év eredményeit mind a dolgozó nép nagy pártjának köszönhetjük.* A tanácsokat is a párt hívta életre és joggal mondhatom, hiszen másfél évtizede vagyok közigazgatási tisztviselő, hogy *az értelmiségi dolgozókat még soha nem becsülték meg ennyire, mint most, mióta a tanácsok intézik a dolgozók ügyeit.*

A terem már zsúfolt, amikor *Czakó* Sándor, a párttag és *Csizmadia* Zsigmond, a pártonkívüli belépnek az újpesti, IV. kerületi tanács MDP szervezetének szabad pártnapjára. S így, egymásmellett, váll a váll mellett készülnek a kongresszusra, segítik a kongresszus sikerét, mert mindketten tudják: *a kongresszus hosszú időre megmutatja az utat, amelyen a párt vezeti az ország egész dolgozó népét.*

A szovjet versenyzők már a IX. Téli FVB színhelyén készülődnek

A Szovjetunió együttese szerdán megérkezett a Bukarest melletti repülőtérre, majd onnan *Pojanába* mentek, a IX. Téli Főiskolai Világbajnokság színhelyére. *A világhírű szovjet versenyzőket ünnepélyes keretek között fogadták.* Gheorghe *Vidrascu*, a román minisztertanács mellett működő Testnevelési és Sportbizottság elnöke köszöntötte őket. *A bukaresti fiatalok virágcsokrokkal halmozták el a Szovjetunió versenyzőit.*

Az alábbi szovjet versenyzők érkeztek Romániába:

Vclujev, N. Avdonyina, Bajenov, Bjeljajev, Berezin, Natalia Bogdanova, Zoja Bolodova, Borin, Vatyina, Golovcsenko, Grisin, Natalia Doncsenko, Karbov, Korolev, Kusztov, Tamara Leontjeva, Letcsford, Makarov, Alekszandra Malceva, Mamonov, Mensova, Remma, Morozov, Oljasov, Pavlov A., Pavlov I., Margareta Popova, Vera Postnyikova, Anna Romaseva, Szvesnyikov, Szergejev, Szmirnov edző, Ferencjev, Margaréta Timohina, Zinajida Tolmacseva, Valentina Careva, Csernyejev, Antonina Csigurkina, Julianna Jarmolenko.

A csapat tagjai között találjuk *Golovcsenkot*, a Szovjetunió összetett gyorskorcsolyázó bajnokát, Natalia *Bogdanovát*, Leningrád gyorskorcsolyázó bajnoknőjét, N. *Avdonyinát*, Gorkij város gyorskorcsolyázó bajnoknőjét, Mamonov *Nikolájt*, a Sztálinról elnevezett testnevelési és sportintézet kiváló versenyzőjét, *Doncsenko* ifjúsági gyorskorcsolyázót, aki nemrégen állította fel két új ifjúsági csúcseredményét, *Grisin* gyorskorcsolyázót, aki éppen a napokban ért el kitűnő eredményeket, *Oljasovot*, a 30 és 50 kilométeres sífutó bajnokot, *Morozovot*, a tavalyi 30 és 50 kilométeres sífutó bajnokság második helyezettjét.

*

A *Nemzetközi Diákszövetség* több tagja már megérkezett Romániába, Alfredo Guevara alelnök vezetésével.

*

A *magyar* gyorskorcsolyázók, műkorcsolyázók és jéghokizók *Sztálinvárosban* tartanak komoly edzéseket. Délelőtt a gyors- és műkorcsolyázók, délután pedig a jégkorongozók készülődnek a nagy nemzetközi találkozóra.

A vidék repülői is nagy lelkesedéssel készülnek a repülők kongresszusára

Január 27-én és 28-án szombaton és vasárnap az Élelmezési Dolgozók Vilma királynő-úti székházában ülnek össze

a magyar népi repülők legjobbjai,

a kongresszusi küldöttek, hogy résztvegyenek a *Magyar Repülő Szövetség* életrehívásában, megtárgyalják a magyar repülés *további fejlesztésének kérdéseit.* A főváros szerény készülődése mellett nem maradt tétlen a vidék sem. A *vidéki* repülőklubok munkafelajánlásokkal,

termelési és tanulási eredményeik fokozásával

készülnek a repülők kongresszusára. *Debrecenben, Ózdon, Békéscsabán* egymásután történtek a munkafelajánlások. A kongresszust *szombaton* délután 4 órakor nyitják meg. A *Honvéd Művészegyüttes* műsora és a megnyitóbeszéd után megválasztják a *Magyar Repülő Szövetség* vezetőségét. A küldöttek ezután a *Városi Színházba* mennek, ahol este 7 órakor levetítik a

„Bátor emberek" című szovjet filmalkotást és hemulatják a magyar sportrepülés most készült filmjét, amelynek „Hódítsátok meg a levegőt" a címe.

Vasárnap reggel 8 órakor kezdi el tanácskozásait a kongresszus. *Rágyánszki* András főtitkári beszámolóját vita követi. Vasárnap délben 1 órakor a repülőkongresszus tagjai

megkoszorúzzák a Szovjet Hősi Emlékművet,

utána *folytatják a tanácskozásokat.*

A Dózsa rendezi a válogató tőrvívóversenyt

A **válogató** *kard*, majd *párbajtőr* és *női tőrvívó* verseny után vasárnap bonyolítják le a válogató *tőrvívó* versenyt. A viadalt a *Dózsa Sport Egylet* rendezi az Eötvös-utcai vívóteremben. Tőrvívóink az idén

most csapnak össze először.

A többi között *Gerevich, Sákovits, Tilly, Palócz, Ballazár, Berzsenyi, Dunai, Hajdú, Maszlai, Hennyei* és *Köhegyi* mérkőznek az elsőségért. A *Csepeli Vasas* a Sztálin-téri vívóteremben tartja meg *III. osztályú kardvivó versenyét*, amelyen az utánpótlás legjobbjai állnak ki a porondra. Itt említjük meg, hogy

szépen fejlődik a győri vívóélet.

1949-ben a *Győri Vasas* vívószakosztályának életre keltésével kezdődött el a győri ifjú dolgozók teljes bekapcsolódása ebben a kitűnő sportágba. 1950-ben már 30 vívója volt a vagongyáriaknak, ugyanakkor a *Győri Textilgyár* fiataljai is vívószakosztályba tömörültek.

Az idén 150 vívója van Győrnek.

Ezek vagy *tőrrel, lárddal* vagy *párbajtőrrel* mérkőznek. Még több vívó is foglalkozna ezzel a sporttal, *ha több terem állna rendelkezésre.* A *vagongyári* és *textilgyári* vívóknak az a céljuk, hogy *méltó utódai lehessenek a magyar világbajnokoknak.*

A VVSZ nyerte a Szovjetunió jégkorong-bajnokságát

A Moszkvai Dinamo stadionban tartották meg a szovjet jégkorong-bajnokság utolsó mérkőzését a VVSz—CDKA között. A mérkőzést szép küzdelem után a VVSz nyerte meg 5:1 arányban s ezzel a jégkorong-bajnoki címet is megszerezte.

A bajnokságban a Moszkvai Dinamo végzett a második helyen, a Krilja Szovjetov lett a harmadik, a CDKA a negyedik és a Leningrádi Dinamo az ötödik.

Csütörtökön kezdődik...

A *Magyar Asztalitenisz Szövetség* rendezésében csütörtökön este 6 órakor kezdődik a *tizek bajnoksága.* A következő párok mérkőznek:

6 órakor: *Kóczián—Halász, Banyák—Gyetvai, Sólyom I.—Mezei, Sági—Stalczer.*

6.30 órakor: *Sidó—Jávor, Farkas—J.—Simon dr., Jávorné—Rozgonyiné, Sólyom II.—Simonné.*

7 órakor: *Szepesi—Bán, Gyetvai—Kóczián, Király—Anderlik, Stalczer—Sólyom I.*

7.30 órakor *Jávor—Banyák, Simon dr.—Sidó, Rozgonyiné—Sági, Simonné—Jávorné.*

8 órakor: *Bán—Farkas J., Szepesi—Halász, Anderlik—Sólyom II., Király—Mezei.*

Csepelen is kezdődik az alapfokú tornászcsapat-bajnokság

Pénteken délután fél 3 órai kezdettel Vasas vonalon is megkezdődnek az alapfokú tornászcsapatbajnokság küzdelmei. A viadalt Csepelen tartják meg. A Vasasok egészen február 11-ig bonyolítják le különböző üzemek számára az alapfokú csapatbajnokságot.

Pénteki műsor:

Rádió

KOSSUTH-RÁDIÓ. 5.20: Lapszemle. — 5.30: Alexandrov-együttes. — 5.40: Női szemmel. — 6.00: Falurádió. — 6.20: Magyar és szovjet könnyűzene. — 6.45: Hírek. — 7.05: Hanglemez. — 7.15: Részletek mai operettekből. — 7.45: Lapszemle. — 8.00: Tánczene. — 11.30: Szolgaság. Veres Péter regénye folytatásokban. — 12.00: Hírek. — 12.15: Pénzügyőr Zenekar. — 13.00: Könnyű muzsika. — 13.30: Hangos újság. — 14.10: Ütőrőhíradó. — 14.25: Hanglemezek. — 15.30: Grieg-dalok. — 15.55: Glazunov: Hegedűverseny. — 16.20: Iskolások rádiója. — 17.00: Hírek. — 17.10: Dolgozóknak zenéről. — 17.40: Micsurin, az alkotó biológia kifejlesztője. — 18.00: Alapfokú politikai iskola. Területi és falusi. A béketábor harca a Szovjetunió vezetésével az imperialista háborús gyujtogatók ellen. IV. rész. — 19.00: Hangos újság. — 20.00: Hírek. — 20.20: Tíz perc sport. — 20.30: Verdi: Requiem. Emlékhangverseny Verdi halálának 50. évfordulója alkalmából. — 22.00: Hírek. Sport. — 22.25: Bor Kálmán zenekara. — 22.20: Operettrészletek. — 24.00: Hírek. — **PETŐFI-RÁDIÓ.** 5.30: MHK-negyedóra. — 5.45: Zsiganov: Szvit tatár témákra. — 6.05: Üzemi lapok szemléje. — 6.45: Jó reggelt, gyerekek! — 7.00: Vidám reggeli zene. — 7.15: Állami vállalatok hírei. — 7.35: A távfűtés. — 7.45: Balettmuzsika. — 8.00: Szimfónikus zene. — 9.00: Paul Robeson énekel. — 9.20: Iskolások rádiója. — 10.00: Hírek. — 10.10: Dalok és indulók. — 10.40: Brahms-dalok. — 11.00: Óvodások műsora. — 11.20: Dalok. — 15.00: Oláh Kálmán és zenekara. — 15.40: Könnyű hanglemezek. — 16.40: Tánczene. — 17.00: Szív küldi. — 17.45: Hanglemezek. — 18.00: Ifjúsági Rádió. — 18.40: Üzemi énekkarok műsora. — 19.00: Dalok. — 19.35: Egy falu — egy nóta. — 20.00: Köd a Dráván. Összeállítás. — 20.30: Szórakoztató zene. — 20.45: Szocialista hazafiság. Kiss Károly előadása. — 21.30: Tarka muzsika. — 22.00: Hanglemez. — 22.15: A Magyar Rádió szórakoztató műsora a Lengyel Rádió hallgatóinak.

— A debreceni városi tanácshoz azzal a kéréssel fordult a debreceni Petőfi-utcai általános iskola néhány tanulója, hogy *távirász szakmát* akarnak tanulni. A tanács közbenjárására a főposta egy teljes távirókészüléket adott az iskolának s gondoskodott arról is, hogy a tanulókat szakemberek oktassák és készítsék elő a távirász-vizsgára.

Látogatás egy budai minta-gazdasszonynál

„A takarékosság fontos fegyver minden háziasszony kezében a béke melletti harcunkban!" — mondotta

Délelőtt 11 óra. Ott ülünk egy csendes budai kis bérház kertre nézö szobácskájában, szemben *Balázs* Józsefné 30—32 év körüli gesztenyebarna, kerekarcú, okostekintetű háziasszonnyal. Az asztalon ott fekszik előtte egy hosszúkás könyvecske, amelynek fedelén egy cimkén

„Háztartási könyv"

felirat van.

Első kérdésünk Balázsnéhoz:

— Hány tagból áll a család?

— Két gyerekünk van, *tehát négyen vagyunk.* A gyermekek most iskolában vannak, egy órakor jönnek haza. Férjem adóhivatali tisztviselő, ő rendszerint négy órakor érkezik haza.

Mielőtt a további kérdéseket feladnók Balázsnénak, elmondjuk, hogy címét a házban lévő fűszerüzletben tudtuk meg. *A fűszeres*

minta-gazdasszonynak

tartja őt, aki kis cédulával jön vásárolni, nem felejt el semmit, papírzacskót is hoz magával és jó tanácsokkal látja el az üzletben bevásárló asszonyokat.

Balázsné újra elmosolyodik.

— Nem is tudtam, hogy a fűszeresem ilyen jó véleménnyel van rólam — mondja. — *A gazdálkodást anyámtól tanultam.* Tisztviselőcsaládból való vagyok és a régi világban a rosszul fizetett hivatalnokcsaládok összehúzták magukat, hogy kis fizetésükből ki tudjanak jönni. Sok praktikus dolgot sajátítottam el anyámtól.

— Hogyan osztja be a cukor- és lisztfejadagot? — kérdezzük.

Balázsné mielőtt válaszolna, a háztartási könyv után nyúl, majd azt lapozgatva elkezd beszélni.

— Megfelelő beosztással

egészen jól kijövök — mondja. — A cukorutalványokra havi 3.25 kg-ot kapok. *Egy kilogramm cukor 145 kockát tartalmaz, vagyis*

470 kocka jut egy hónapra.

— A gyermekek naponként kétszer kapnak tejet két-két kockacukorral, *ez napi nyolc, havi kétszáznegyven kockát jelent.* Marad tehát még *kétszázharminc kocka cukrom.* Férjem és én reggelenként jó tányér *ránlottlevest, vagy pergelt daralevest fogyasztunk felváltva,* előre **zsírban** pirított kenyérkockával. Ez orvosi megállapítás szerint is *a legtáplálóbb és legegészségesebb reggeli felnőttek számára.* A fennmaradó 230 kockacukrot *csak nem teljes egészében tésztáknál, sütemények készítésére használom fel,* de jut belőle teához is, ha férjem és én teát kívánunk. Gyermekeink emellett *megfelelő mennyiségű és kiváló minőségű cukorkákat és édes kekszet fogyasztanak az Édesség Boltokból.* Ugyanilyen ésszerű és praktikus beosztást vezetem be a liszttel való gazdálkodásnál is. A leveshez és főzelékhez szükséges rántást

egy hétre előre

készítem el és esetenként használok belőle. Ennek előnye: nyugodtan pirítom ki, nem ég oda, ezáltal *sok időt és gázt takarítok meg.* Amikor főlt-tésztát készítek, annak levét nem öntöm ki, *hanem másnap berántva, egy kis burgonyával kitűnő levest készítik belőle.* A kirántott hús, fasirozott, fánk, vagy palacsinta utáni megmaradt zsiradékot is felhasználom zsemlye és kenyérmorzsa kisütéséhez. Így a lisztutalványra kiutalt finomliszt legnagyobb részét sütményeknél és tésztáknál használhatom fel. Amint láthatja, ésszerűen és nyugodtan gazdálkodom. *Változatosan főzök, gyermekeim részére megfelelő vitaminokat juttatok.* Az olcsó cukorsárgarépa, a cékla, a savanyított nyerskáposzta, gomba, a tartalmas zellermártás *mindmegannyit tehetve van*

vitaminnal és kalóriaértékkel.

Végül feladjuk az utolsó kérdést minta-gazdasszonyunknak, hogy van-e valami üzenete asszonytársai számára.

— *Van!* — feleli. — A nap hosszú. A szomszédolás helyett inkább törődjünk háztartásunkkal, varrjunk, stoppoljunk, olvassunk hasznos könyveket, *használjuk ki jól a rendelkezésünkre álló időt.* A dolgozó asszonyok számára otthonunk és háztartásunk *a mi kis birodalmunk, amely a béke egyik fontos őrhelye.* Az ésszerű, takarékos gazdálkodás *erős fegyver a mi kezünkben* a béke melletti harcunkban, amelyet magunk és gyermekeink szép jövőjéért vívunk . . .

Mozi

A NAGY HAZAFI. I.—II. rész: (magyarul beszélő szovjet film) VÖRÖS CSILLAG (Lenin-körút 45) csak 7-kor, vas. 3-kor is. — TÁNCSICS (Csepel) csak 6-kor, vas. 2-kor is. — KORZÓ (Ujpest) csak 5-kor, jan. 26-tól: ½7-kor, vas. ½3 és 7-kor. — SZABADSÁG (Bartók B.-út 64) jan. 27-én este 7-kor premier megnyitó díszelőadás!

POTYOMKIN-PÁNCÉLOS: (a szovjet filmművészet halhatatlan alkotása) SZIKRA (Lenin-körút 120) ½5, ½7, ½9, v. ½3. — FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3) 4, 6, 8, v. 2. — MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) ½6, ½8, v. ½4.

TITKOS MEGBIZATÁS: (magyarul beszélő szovjet film) FÓRUM (Kossuth L.-u. 18) 4, ½7, ½9, v. ¾2. — DÓZSA (Róbert K.-körút 61) ½5, ¾7, 9, v. ½3. — MÁJUS 1 (Mártírok útja 55) ½5, ¾7, 9, v. ½3. — ROYAL (Kispest) 6. ½9, vas. ½4.

BÁTOR EMBEREK: (magyarul beszélő színes szovjet film) DUNA (Fürst S.-utca 7) ½5, ¾7, 9, v. ½3. — TÁTRA (Pesterzsébet) ½6, 8, v. 3. — BRIGÁD (Pestszentlőrinc) 5, ½8, v. ½3.

DICSŐSÉG A MUNKÁNAK: (művészi szovjet dokumentfilm) FÁKLYA (Lenin-körút 88) d. u. 5-től este 11-ig és vas. d. e. ½11-től este 11-ig folytatólag.

SPORTDICSŐSÉG: (színes szovjet sportfilm) UTTÖRŐ (Bajcsy-Zs.-út 38) 4, 6, vas. 10, 2, 4, 6.

Vihar Grúziában, I. rész: (történelmi film) BÁSTYA (Lenin-körút 8) 11, 1, 3, 5, 7, 9. — SAVOY (Üllői-út 4) ½4, ¾6, 8 (jan. 27-ig!). — BETHLEN (Bethlen-tér 3) ½5, ½7, ½9, v. ½5. — UGOCSA (Ugocsa-u. 10) 4, 6, 8 (jan. 27-ig!).

Vihar Grúziában, II. rész: ZUGLÓI (Angol-utca 26) 4, 6, 8.

Berlin eleste I.—II. rész: (magyarul beszélő színes szovjet film) STÚDIÓ (Akácia-utca 4) ½5, ½8. — BODOGRÁF (József-körút 63) ½4, ¾7, vas. ½3, ½6, ½9.

Kúrhozottak összeesküvése: (magyarul beszélő színes szovjet film) TINÓDI (Nagymező-u. 8) ½5, ½7, ½9, v. ½3. — ELIT Szt. István-körút 16) ½5, ½7, ½9, v. ½3. — PLUTÓ (Kerepesi-út 44) 4, 6, 8, v. 2.

Erdei történet és Artyek: (színes szovjet filmek) ADY (Somogyi B.-út 3) 4, 6, 8, v. 2. — MARX (Landler J.-u. 39) 4, 6, 8, v. 2. — ALKOTÁS (Alkotás-u. 11) ½5, ½7, ½9, v. ½3.

Legény a talpán: (Szimonov színművéből) PATRIA (Népszínház-u. 13) 4, 6, 8.

Az orosz kérdés: (magyarul beszél) JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7) 4, ¼7, ½9. — SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64) 4, ½7, ½9 (jan. 27-ig!). — GLÓRIA (Thököly-út 56) 4, 6, 8, v. 2. — ASTÓRIA (Szt. László-tér 14) ½6, ½8, v. ½4.

Sztálingrádi csata, I.—II. rész: (magyarul beszél) KOSSUTH (Váci-út 14) 4, ½8.

Támadás 6.25-kor: (Alexandr Matroszov) PHÖNIX (Rákóczi-út 68) 11, 1, 3, 5, 7, 9. — VESTA (Lenin-körút 39) 10, 12, 2, 4, 6, 8.

Berlin eleste, I. rész: (magyarul beszélő színes szovjet film) ELŐRE (Delej-u. 41) 6, 8, v. 4. (Csütörtökön szünnap!)

Berlin eleste, II. rész: ÉVA (Erzsébet királyné-út 36/b) 4, 6, 8, v. 2.

HIRADÓ MOZI: (Lenin-krt 13) 1. Magyar híradó. 2. Szovjet sporthíradó. 3. **MOSZKVAI DINAMO STADION.** Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

FÉNY (Ujpest): 1. Magyar híradó. 2. Szovjet sporthíradó. 3. **TABERDÁTÓL KLUHORIG.** 4. **ELBRUSZ.** 5. **A NAP VÖLGYE.** 6. **OROSZLÁN ÉS A NYUL.** Délután 5-től este ½10-ig folytatólag, vas. d. e. ½11-kor és d. u. ½1-től este ½10-ig folytatólag.

Kis kockázat, nagy nyeremény: kéthasábos Totó szelvény!
Szórakozás, játék, sport

Előfizetési ügyben
felvilágosítás, reklamáció
VI, Eötvös-utca 12. Telefon: 420-760

FÉRFIALLÁS
Elektromechanikai gyár
felvesz
vaseszstergályosokat, szerszámkészítőt, hegesztőt, műszerészeket
és gyártási vonalon járatos műveze őt.
Jelentkezés: VI., Ó-utca 44.

ADÁS-VÉTEL
Táskaírógépet, irodai írógépet vennék. T.: 220-953.

BUTOR
Vogel csillárüzemtől részlet, javítás felüvegezés Horváth Mihály-tér 1. (Baross-utca sarok.)

Csőbútor,
Összecsukható kárpitozott vendégágyak, sodronyágybetétek. Javítást is vállalok! VINCZE, Népszínház-utca 26. Telefon: 330-290.

SZONYEG
Mindenfajta szőnyegek vétele, eladása Ungár Rákóczi út negyvenkettő. Telefon: 224—343

Szőnyeget, ponyvát
POKROCOT ÉS RUHAT VESZEK. VIDÉKRŐL IS!
FALUS (FREUND) Ecseri-út 4
Telefon: 13—58—12.

Összekötő perzsaszőnyeget veszek. Markovits, Városház-utca 2. Tel.: 189-653.

Eladó keleti, magyar és másfajta szőnyegek. Frankel, Wesselényi-utca huszonkilenc. I. 5.

HANGSZER, RADIO
VENNÉK sürgősen ZONGORÁT vagy PIANINÓT privátlól! Telefon: 110—823. Pozsonyi-út 1. Virágüzlet.

Apróhirdetési árak
1 szó hétköznap 50 fillér
1 szó vasárnap 1 forint
Legkisebb hirdetés tíz szó!
Az első szó és a vastagon szedett szó duplán számít!
A Kis Ujság hirdetési osztálya: Budapest, Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Telefon: 125—340.

Ha valamit venni, eladni vagy cserélni akar,
HIRDESSEN A KIS UJSÁGBAN

KIS UJSÁG
5. évfolyam 21. szám
Kiadja a Független Kisgazda Párt
A kiadásért felel KATONA JENŐ felelős szerkesztő
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Eötvös-utca 12. Telefon: 420—760
Hirdetési osztály: Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Telefon: 125—340
Csekkszámlaszám: 61.080
Az előfizetés ára havonként 12 forint
Csekkszámlaszám: 61.023
Nyomatott: Független-nyomda, Bp., VI., Eötvös-utca 12.
Felelős: Földi Vilmos

1021 Fonyi Géza

„Korunk esztétikai zűrzavaráról"

A murális műfajok kérdései

Mindenkinek, aki képzőművészetünk fejlődését féltő gonddal figyeli, vagy azt alkotásaival elősegíti, látnia és éreznie kell, hogy bizonyos kérdések elméleti tisztázatlansága, bizonytalansága mennyi zavart, félreértést okozhat és okoz is. Világos, hogy az egymást követő korok művészetét elsősorban művek sorozata határozza meg. De a művek létrejöttében akár tudatosan, akár nem, része van a különböző *filozófiai, esztétikai* elméleteknek is. Úgy vélem, hogy korunk embere, tehát művésze is lényegesen *tudatosabb* annál, semhogy nélkülözni tudná az értelem rendjét. Ezalatt nem dogmákat, merev szabályokat, előre meghatározott stílust értek, csupán annyit, hogy igyekeznünk kell a dolgokat az őket megillető helyre tenni.

Való igaz, hogy a vizualitásban fogant és fogalmazott műveket, és magát a művészetet szavakkal megközelíteni nagyon körülményes. A művészet pedig roppant sokrétű, bonyolult világ, olyan, mint az *élet*. A korunk művészetében fölmerülő és roppant szétágazó problémákat úgy vélem, csak több oldalról történő megvilágítással lehet tisztázni.

A Pátzay Pál cikkéből (Kortárs, 1962. dec.) kicsendülő aggodalmat és felháborodást megértem. A rendszerező értelem világos okfejtésével tapint rá bizonyos jelenségekre és követeli a zűrzavar felszámolását. A képet azonban, amit fest, *egyoldalúan sötétnek találom*. Nem vitatkozás a célom, inkább szeretném a fonalat tovább gombolyítani. Megkísérlem korunk művészeti problémáit másfelől megközelíteni. Napjainkban mindinkább előtérbe lép a *társművészetek együttműködésének* kérdése. A műtörténelem általában nem igen foglalkozik vele. Tudtommal idehaza építész részről indult el ennek a szétágazó kérdésnek a vizsgálata. A terület roppant széles, főbb vonásaiban én is ebbe az irányba szeretnék tapogatózni.

Egy-egy kor vizuális érzületét nemcsak az építészet, festészet és szobrászat jellemzi, hanem a *hasznos tárgyalkotás és a díszítés használata is*. Ezek mind más és más indítékból születnek, más és más igényt elégítenek ki. Ennek megfelelően megjelenésükben, anyagukban, technikájukban erősen különböznek egymástól, de mindegyiknek megvan a maga sajátos, egymással össze nem téveszthető jellege. Úgy gondolom, hogy ezeket a szétágazó, mégis összetartozó területeket sajátos jellegükben, összefüggéseikben kell megvizsgálni. Ezek együttesen adják egy-egy kor *művészeti profilját*.

A síkon vagy felületen megjelenő ábrázolás és díszítés mindig valamilyen elvont formához kötődik. Hosszú évszázadokon, sőt évezredeken keresztül az épület, vagy valamilyen hasznos tárgy, tehát elvont forma nyújtott felületet az ábrázolásnak és a diszítésnek. Az ábrázolás, a díszítés és az őket elfogadó vagy befogadó forma között valamilyen *társas* viszony jön létre. A társulás módja koronként, sőt azon belül esetenként is roppant változatosságot mutat. A változások, módosulások aszerint mennek végbe, amilyenek a kor általános eszmei és vizuális mondanivalói, formaalakító szándékai. Ez nemcsak a megjelenésben, hanem az anyagban, technikában, sőt a helyzetváltoztatásban is megmutatkozik. Például a díszítés és ábrázolás megjelenik a görög váza felületén, de a mű teljességét az edény formája, a rajta ülő ábrázolás és díszítés együttese adja meg. A nem festőtechnikával készült mozaik úgyis, mint ábrázolás, és mint díszítés, az ókeresztény és bizánci művészetben a padlóról felkerült a falra, és egész korszaknak meghatározó művészete lett. Olykor az épület szerkezete mutat nagy változást, aminek következtében az ábrázolás például a gótikában a falak híján az ablakokon mutatkozik, az épület belsejében egészen új szín és fény-effektusokat hozva létre. Ezek éppen csak felvetett és kiragadott példák. De a művészettörténelem ismeretében csak bámulni tudjuk azokat a sokszor ismeretlen lángelméket, akik olyan csodálatos művészi szervezettséggel tudtak létrehozni egy-egy ókeresztény bazilikát, gótikus katedrálist vagy renaissance palazzot, ahol az épület, az ábrázolás, a díszítés — bár alapjellegét mindegyik megtartja — művészi szintézisben együtt lélegzik.

A történelmi korok egyértelmű szemlélete, a különböző területek társulása már a XIX. században, de a századfordulótól kezdve egyre gyorsuló ütem-

ben fölbomlott. Ez a bonyolult, éppen nem zökkenőmentes, világméretekben jelentkező folyamat végülis a különböző területek egymástól való elszakadásához, illetve *önállósulásához* vezetett. Korunkban az építészet és tárgyalkotás megkereste a maga *sajátos* lehetőségeit, létrehozta végsőkig letisztult, szinte kilúgozott formáit. Ennek egyik jellemző következményeként az építészet és a tárgyalkotás egyre fokozottabban szakított a társművészetekkel. A festészet minden építészeti társulástól mentes, a bekeretezett táblakép formájában szintén önállósult (a holland táblaképfestészet kis területre szorítkozott), az ornamentika használata pedig, mint letűnt korok díszítő művészete, napjainkban már teljesen megszűnt.

A modern építészet a XX. század egyik legjelentősebb megnyilvánulása. Merőben új megjelenési módját, elsősorban az új igények, a korszerű technikai tudományok, új anyagok és konstrukciók segítették elő. Sokrétűen egyesíti magában a gazdasági, társadalmi és eszminden sallangtól mentes, értelmes, világosan látható, hogy a modern építészet minden sallangtól ment, értelmes, világos és tiszta fogalmazásával hangsúlyozottan a saját hangján szólal meg. Ez ad egyben a jó épületeknek új esztétikai hatást is. Ez a letisztult új formavilág már bizonyos fokig felszívódott a közvéleménybe. Senkinek sem hiányzik a párkány, az oszlop és a balluszter, és a történelmi korok többi kelléke. Az eklektikus gondolkodás ma már elképzelhetetlen.

A hasznos tárgyalkotás a múltban sokszor roppant szövevényes volt, megrakva díszítéssel, ábrázolással. Sokszor még a plasztikus ábrázolás köntösében is jelentkezett (fej alakú edények, aquamanilék stb.). A túlhalmozott díszítés a múlt század végén hallatlan ízléstelenségekre vezetett, szinte elnyomta, eltorzította a tárgy értelmét, használhatóságát. A hasznos tárgyalkotás az építészettel együtt, vagy azt követően szintén teljesen letisztult, hangsúlyozottan kifejezi a tárgy rendeltetését. Újszerű arányaival, különböző anyagokkal, értelmes konstrukcióval akar szépérzéket kelteni. Ez az új esztétikai hatás már csatát nyert: sekinek sem kell faragott bútor, díszítéssel eltorzított hamutartó stb.

A modern építészet és tárgyalkotás, vagyis az elvont formák művészetének elvei ma már alig vitathatók. Ha a gyagyarlatban találunk sikerületlen épületet vagy bútort, abban nem a modern építészet és tárgyalkotás elvei a hibásak, hanem a tervező. Természetes, hogy nem minden építész egyben művész is. De áll ez a festészetre, szobrászatra, a hasznos tárgyalkotásra is.

Az építészet és tárgyalkotás elvont formáival szemben az ábrázolás a koronként változó vizuális természetmegfigyelésekre támaszkodva, mondanivalóinak megfelelően *alakítja, változtatja, kreálja,* formáit. Gyakorlati funkciója nincs. Bonyolult, sokrétű érzelmeket, mély emberi tartalmakat közvetít. Engedtessék meg, hogy elsősorban a *festészetről* beszéljek, nem akarom az amúgyis sokrétű kérdést, a szobrászat sajátos problémáival bonyolítani, terjengőssé tenni.

A múltban az egymást váltó korok vízuális közérzete *egyértelmű* volt. Ennek megfogalmazása különböző festői műfajokban jelentkezett. A műfajok között nem lényegi különbség, hanem csak módosulás mutatkozott. A bizánci mozaik ugyanazzal a szemlélettel ábrázol, mint a korabeli zománcművek, vagy ikonok. A renaissance táblakép sokkal közelebb áll a renaissance freskóhoz, mint a barokk táblaképhez és így tovább. Míg az egymást váltó korok festészete mind stílusban, mind műfajban egyértelmű volt, ma egyértelműségről aligha beszélhetünk. A festészet sokféle, roppant különböző, gyakran egymásnak ellentmondó törekvéseket mutat, amelyek gyors egymásutánban, vagy éppen egyidejűleg jelentkeznek.

A XIX. században a festészetnek világszerte olyan merőben új mondanivalói támadtak, amelyeknek megfogalmazását az épülettel való társulás feszélyezte volna. Gondoljunk az impresszszionizmus, plein-air, naturalizmus, posztimpresszionizmus, vagy a belőlük kiágazó festészetre. Ennek a művészetnek önálló, minden kötöttségtől mentes műfajra volt szüksége. A festészet általános és újszerű mozgása táblaképen mutatkozott meg. A XX. században tovább folytatódik ez. A századunkra oly jellemző keresgélés és laborálás, a művészet állandó zajlása nem mehetett végbe az épületek falain, a festészet tehát a *táblaképen* élte ki magát. Meszszire vezetne ennek a szövevényes, bonyolult kornak ismertetése, a művészet eredményeinek és eredménytelenségének esztétikai bírálata, annyit azonban meg lehet állapítani, hogy ebben az időben a festőket nem műfaji problémák gyötörték.

Ebben a nyugtalan korban a különböző laborálások és kísérletezések egy része arra irányult, hogy a természeti

látvány tapasztalatait elvetve, a festészetet megtisztítsa minden tárgyi elemtől. Az csupán alapelemeinek (folt, ritmus, szín stb.) önértelmű, elvont alkalmazásával hasson. Ezzel a festészet szubjektív, ellenőrizhetetlen területre jutott. A festők az ábrázolástól menten valaminő tiszta, zenei, abszolút festészetet akartak és akarnak ma is teremteni. A festészet ezzel tulajdonképpen *kettévált:* ábrázoló és elvont (nonfiguratív) festészetre. Sokan úgy vélik, hogy korunk építészetének a festészetben az utóbbi a megfelelője.

A modern építészet minden megváltozott megjelenése ellenére, éppúgy mint bármely kor építészete, céljának megfelelően az elvont formák művészete. Nem távolodott el az építészeti gondolattól, ellenkezőleg hangsúlyozottabbá tette azt. A nonfiguratív festészet viszont abban a törekvésében, hogy a festészetet elvont elemeire bontsa, *megtagadta* az ábrázolást és ezzel nem tágította, ellenkezőleg, leszűkítette a vizuális kifejezhetőség határait.

Elgondolkoztató tünet, hogy az ornamentika megszűnése és a nonfiguratív fesztészet feltűnése szinte egyidejű. Az ornamentika használata szükségszerűen megszűnt, korszerű tárgyakon elképzelhetetlen. De az ember díszítő, játékos kedve ezzel nem merült ki. Az ornamentika eredete roppant bonyolult, sokféle indítékból származik, jelek, jelzések, melyeknek különböző, jórészt kultikus jelentése volt. Ezek idővel elvesztették jelentés tartalmukat, később már csupán díszítő elemekként alkalmazták azokat. A történelmi korok tovább kombinálták, variálták és sok-sok hozzáadással váltak díszítménnyé. Együtt változtak a kor építészetével és ábrázolásával.

A nonfiguratív festészet, ha nem is azzal a szándékkal jött létre, bizonyos fajtáiban erősen díszítő jellegű. Berámázva indokolatlannak érzem. Különböző felületeken különböző anyagokban alkalmazva, műfajilag hitelesebbé válik. Nem véletlen, hogy ezt az új, kötetlen fantáziát megmozgató díszítő módot a textil, a kerámia stb. (főleg egyedi darabjaiban) igen jól és zavarmentesen alkalmazza. Ilyen értelemben el tudom képzelni a modern épület belső tereiben is, pl. mint mozaik, vagy kerámiaburkolást. *A vizuális kifejezhetőség legmagasabb lehetőségét, az ábrázolást, azonban nem helyettesítheti és nem pótolhatja.*

Az ábrázolás ténye még önmagában nem művészet. Korunk sokféle irányban keresi az ábrázolás művészi formáját. Ez a változatosság nagymértékben gazdagította ugyan a különböző kifejezési módokat, ugyanakkor azonban lehetőséget adott arra is, hogy a dilettántizmus a fotonaturalizmustól a természeti formák képrejtvényszerű összeállításáig, visszaélhessen az ábrázolás adta lehetőségekkel. De minden zavaros és kétes kísérlet ellenére, voltak és *vannak* korunkban is jó művészek és születtek jó művek.

A XIX. század közepétől, mint mondottam, az építészet és festészet között a kapcsolat egyre lazább lett. Az eklektikus építészet és a haladó festészet érthetően nem tudott egymással mit kezdeni. A szecesszió ugyan megkísérelte egy egységes stílus megteremtését, de erről kevés kivétellel igen rossz emlékeink maradtak, amelyek sajnos helyyel-közzel még ma is kísértenek. A két világháború között az alakuló építészet és az állandóan változó festészet gyér és zavaros együttműködési kísérletei azt mutatják, hogy ez a kor a műfajok szempontjából inkább negatívumokkal szolgál.

A magyar festészet legnemesebb értelemben vett *ábrázoló festészet.* Törekvéseiben, bármilyen változásokat is mutat, elsősorban táblaképfestészet. Legszebb eredményei, kiváló alkotásai elsősorban ebben a műfajban jöttek létre. Ha akadtak is a murális festészettel kapcsolatban kísérletek, tervek, ezek elszigetelt jelenségek maradtak, melyek a negyvenes évek végéig nem változtattak a magyar festészet alapvetően táblakép jellegén.

Társadalmunk igénye és áldozatkészsége a második világháború után megteremtette az építészet és társművészetek együttműködésének lehetőségét. Véleményem szerint művészeti életünkben ennek igen nagy jelentősége van, *hatással lehet egész képzőművészeti kultúránk fejlődésére.* Az embernek önkéntelenül a nagy művészeti korok jutnak az eszébe. Remény van arra, hogy az építészet, szobrászat, festészet újra együttesen alkossák meg a kor nagy műveit. Ennek az útnak még csak az elején tartunk, a feladat nehéz és újszerű, mert jóformán semmi közvetlen előzményre nem támaszkodhat sem az építész, sem a festő. A festők elszoktak a kötött, nagyobb lélegzetű feladatoktól, az építészek egyrésze pedig *nem tudja* elképzelésébe beilleszteni a társművészeteket. Természetes, hogy még sok a zökkenő és éppen ezért kell még sok mindent tisztázni, helyére tenni.

A modern építészet a két világháború között világszerte és nálunk is elutasítóan viselkedett a társművészetekkel szemben, annyira, hogy a lakószobákból is száműzte a képeket. Egy ponton mégis feladta merev álláspontját. Az ipari kiállítások falain megjelent a reklámgrafika, korunk új jelensége, mely ma már kiterjed életünk minden területére. Az épületnek és az ábrázolásnak ez a házassága azonban sok félreértésnek, tévedésnek lett az elindítója. Innen ered az amorf-forma szeretete, a plakát-dekorativitás, az ábrázolásnak jelzésekké való leszűkítése, vagyis a dekorációs jelleg.

A dekorációnak agresszív kifejezési formája elsősorban a figyelem felkeltésére irányul, mely mindig az aktualitás irányába mozog. Leszűkített eszközei nem lehetnek alkalmasak maradandó hatás elérésére. Szellemi funkciója *nem azonos* más festészeti műfajokkal. Ízlés, szellemesség, ötletesség önmagukban még nem elegendőek mély emberi tartalmak kifejezésére. A dekoratőr munkája nem azonos a festőművész alkotásával. A különböző szellemi funkciók azonosítása és összecserélése oda vezet, hogy az amorf-formát, a leszűkített kifejezési módot olyan műfajoktól is elvárják, melyektől az effajta szellemiség és fogalmazás teljesen idegen. A freskó, a mozaik, a kerámia ilyenkor kellemetlenül hamis hangot ad, elbizonytalanodik, szellemi funkciója csökken, sokszor lekívánkozik a falról.

A freskó (szecce) festészeti eljárásánál fogva a leggazdagabb, a legtelítettebb műfaj, a legszélesebb skálán játszhat. A modern épület geometrikus foglalatában, éppen ellentétes szellemiségénél fogva, mintegy pszichikai váltást hoz létre a néző számára.

A mozaik, a kerámia nem kép, nem festmény, hanem burkolás, (eredetileg padló majd falburkolás) ahol a díszítés és ábrázolás esetleg együttesen adják meg a kívánt hatást. Ha a mozaikot burkolás jellegénél fogva amorf-formában vakolat környezetbe helyezzük, megszűnik műfaji egzisztenciája. Éppenolyan értelmetlen, mintha a padló helyenként amorf-formával volna burkolva betonkörnyezettel. Fokozza még a műfaji tisztázatlanságot és félreértést a csökkentett színskála alkalmazása. Ezzel a mozaik tulajdonképpen már kőbe fogalmazott sgrafittó, tökéletesen elveszti saját jellegét. A sgrafittó vakolattal azonos anyaga, esetleg amorf-játéka, szűk színskálája, síkra terülő formája saját jellegzetes hangján beszél. Nem imitál sem festményt, sem mozaikot. Nagy tévedés azonban a freskótól és a mozaiktól ugyanazt a hangzást várni.

A murális műfajok *nem egyszerűen* valamilyen művészeti eljárásnak falon való alkalmazásai, hanem az alkotó szellem *különböző* kivetülései. Nem csupán megjelenésükben különböznek egymástól, hanem *tartalmi* igényeikben is. A műfaj megválasztása esetenként éppen ezért roppant fontos, egyik műfaj sem helyettesíthető a másikkal, de mindegyikre szükség lehet a maga helyén. A műfaj sajátságainak tiszteletbentartása, annak tisztasága, döntő kérdés a modern építészettel való együttműködés szempontjából. *A műtörténelem ma is érvényes tanulsága, hogy minden murális műfaj csak úgy tud igazán együtthangzani az épülettel, ha megtartja sajátos tartalmi és formai jellegét.* A modern építészet tisztán beszél, a murális műfajoknak is tisztán, félreérthetetlenül kell hangzani. A modern építészet nagy síkfelületei, az elvont, geometriai formák sokszor egyoldalú merevésge szinte *kívánja* a feloldódást, a beszédes formát, az ábrázolást. Hogy melyik műfaj végzi el ezt a feladatot, az elsősorban az épület megjelenésétől, rendeltetésétől függ. A modern épülettel való társulás törvényszerűségei a sokféle lehetőség miatt nem egészen tisztázódtak. Semmiképpen nem lehet ötletszerű applikáció, hanem az építész és festő *együttműködésének eredménye.*

Egy vidéki kultúrházunkkal kapcsolatban kísérlet történt arra, hogy a belső terekben a műfajok váltsák egymást, mozaik, freskó, kerámia. Sajnálatos, hogy az ilyen irányú kísérletek nem folytatódtak. Sokan túlzásnak tartották. Véleményem szerint afelé kell haladni, hogy az országban szerte egy-egy kulturális vagy reprezentációs létesítmény mint művészeti góc a *maga teljes gazdagságában, változatosságában mutassa be művészeti kultúránkat.* Nagy feladat ez az építész, festő és szobrász számára egyaránt. Nevelő hatása pedig felbecsülhetetlen, elősegítené egy egészséges, művelt, jóltájékozott közvélemény kialakulását, ami nélkül művészet nem fejlődhet. Az országban itt-ott elszórt műfaji alkotások nem tudnak ilyen erőteljes hatást kiváltani.

Ma a táblakép és a murális műfajok vizuális egyértelműsége sem olyan természetes jelenség, mint volt a múltban. A modern épület nagy, tiszta tagolású felületei a festőtől nagyvonalú szellemi és formai gesztust igényelnek. Monu-

mentális zárt formákat, hangsúlyozott konstrukciót, tiszta ritmust és színeket, a festőiségnek újszerű, igen tiszta fogalmazását. Ilyen erényei táblaképnek is lehetnek. Ebben az esetben a művész nem kényszerül a falon hangot változtatni, nem stiláris alapváltozás, csak természetes módosulás következik be. A mai táblaképfestészet sokféle tartalmi és formai keresései azonban *nem* mindig egyeznek a modern értelemben vett murális műfaj igényeivel, hiszen minden murális műfaj más és más. A plein-air, naturalizmus, atmoszférikus-oldott festőiség bármilyen kvalitást is mutathat, erős természetközelségénél fogva csak táblaképen érvényesülhet, a modern épületen idegenül hat. Ez a tény is sok zavar forrása. Akadnak vélemények, melyek a táblakép időszerűtlenségét hirdetik, a festészet virágzását a murális műfajok fejlődésétől várják. Ez a vélemény enyhén szólva felületes és elhamarkodott. *Táblakép nélkül vizuális kultúránk elképzelhetetlen.* A táblakép érzékenysége, mely életünk finom rezzenésnyi érzelmeit is képes megmutatni, nem helyettesíthető semmiféle más műfajjal. De továbbmegyek, a táblakép gyakorlatából eredő vizuális tapasztalatokat *egyetlen* murális műfaj sem nélkülözheti. A falon megjelenő ábrázolás tulajdonképpen már *összegezése* a művész vizuális élményeinek, tapasztalatainak.

Festészetünk sokféle irányban keresi életünk sokrétű valóságát és az annak megfelelő kifejezési formát. Egyesek táblaképen, mások épületen és táblaképen s vannak, akik a legkülönbözőbb műfajokban keresik és találják meg a vizuálisan kifejezhető életérzést. *A festői rangot nem a műfaj adja meg, hanem a művész képességei, kifejező ereje.* Nagy jelentősége van annak, hogy a festők érdeklődése sokszor egyidejűen a legkülönbözőbb műfajok felé fordul. Ezzel nagymértékben tisztázódhat a műfajok szerepe s egyben gazdagodik művészeti kultúránk is. A murális műfajokkal való intenzív foglalkozás visszahathat egész festészetünkre, kölcsönhatást eredményezhet újra a táblakép és a murális műfajok között. Nem lehet jósolni, de *hinni kell* abban, hogy egy nagy művészeti korszak következik, aminek most még csak az elején tartunk.

Művészeink többirányú erőfeszítése, a műfajokkal való intenzív foglalkozás mind arra irányul, hogy különböző módon, különböző utakon, *de megkeresék és megtalálják a kor hangját.* A mi korunkét, amelyik olyan sokrétű, gazdag és komplikált. A művészek legfőbb gondja a *korszerű* művészet kialakítása. Ennek gyakori következménye a mindenáron való újítás vágya, a stílusnak, kifejezési módnak sűrű váltogatása, amelyben sokan eltévednek, szaporítva a XX. században oly gyakori művésztragédiákat. De az eltévedés, gyakori irányváltoztatás, még ha kerülő utakon is, *nem* teszi lehetetlenné a célbajutást. Ma nem sima és zökkenőmentes a fejlődés útja. Főleg a fiataloknak nehéz megtalálni saját képességeik területét és határát. Minden korban vannak a művészetnek megőrzői, továbbvívői és újítói. Van aki keveset, van aki többet, van aki nagyon sokat ad hozzá az elődök munkájához. A hangsúly a *hozzáadáson* van. Ahogy a modern építészetnek is megvannak a maga előzményei, ugyanúgy nem mozdulhat a festő sem elődök nélkül, hacsak nem akar olyan légüres térben mozogni, mint századunk sok festője, akiket ma már csak a művészettörténet tart számon. Igen! Új művészetet, korszerű művészetet akarunk, ezt kívánja a társadalom, a haladás s ezt kívánja a művelt közvélemény és ezt kívánják jórészt maguk a művészek is. Újat keresni és maradandóan újat találni azonban csak nagyon keveseknek adatik meg. A művészre ma nagy erkölcsi felelősség hárul. Őszintén, *nyitott szemmel* kell látnia a világot.

FÓNYI GÉZA

Néhány szó a [illegible]óról"

A *Népszabadság* 1963. február 17-i számában *Történelmi ágyrajárók* címmel glossza jelent meg. A *T. I.* szignójú jegyzet Karinthy Ferencnek, a Kortárs februári számában közölt *Aranyidő* c. novellájával foglalkozik. Megállapítja, hogy „különös és bizarr" az írói ötlet, de *„még különösebb és bizarrabb az a szerkesztői „koncepció", amely ezt az írást leközölte"*. A glossza szerzője a „koncepció" szót idézőjelbe rakta. Iróniájával valószínűleg jelezni kívánta: koncepcióról itt szó sincs, a novella közlése puszta szerkesztői elvtelenség megnyilvánulása. S ez az a bírálat, amivel nem lehet egyetérteni. Ez teszi szükségessé számomra, hogy a közlést meghatározó elgondolásról — ha úgy tetszik „koncepcióról" — itt a nyilvánosság előtt is számot adjak.

Ha valaki a párt megbízásából s kommunistaként dolgozik egy területen, kell, hogy legyen „koncepciója", kell, hogy a párttól kidolgozott általános elveket végiggondolja s azokat a maga munkájában alkotó módon alkalmazni próbálja. Így kívánja ezt a belső meggyőződés; annak tudata, hogy nagy történelmi feladatok megvalósítása sosem magányos egyéniségek, „tündöklő intellektuelek", fiók-übermenschek „hősitetteinek", hanem mindig csak egységes, célra törő, közös emberi erőfeszítésnek lehet eredménye. Nem elvtelenül s nem anarchista-mód kíván dolgozni a Kortárs szerkesztősége: a párt iránymutatását szeretné követni a maga munkájában. Jól esett volna, ha a Népszabadság glosszaírója feltételezi ezt rólunk, fölényeskedő gúnyolódás helyett, arra igyekezett volna választ adni: miben értelmezzük, illetve alkalmazzuk rosszul véleménye szerint a párt irányelveit. Kár, hogy nem ezt tette. Hasznosabb lett volna így a jegyzete.

Az MSZMP VIII. kongresszusán elfogadott határozat a kultúra kérdéseiről szólva többek között a következőket mondja: *„Irodalmi-művészeti közéletünk ma még különféle eszmei arculatú csoportokból áll. Minden erővel és eszközzel segítjük, támogatjuk a marxista-realista irodalmat, de teret adunk minden más jószándékú, nem ellenséges művészi tevékenységnek is. Az a feladatunk, hogy megteremtsük irodalmunknak és művészetünknek a szocialista eszmeiségen alapuló egységét."* Igazak s helytállóak ezek a szavak. Világosan megjelölik az elérendő célt, de úgy, hogy közben higgadtan számot vetnek az adott helyzettel is. Az irodalom területén dolgozók számára megvalósítandó feladatként írja elő itt a határozat, hogy a szocialista irodalomért kell küzdeniök, de nem csapkodó, hatalmon belüli kivagyisággal, hanem körültekintő, szívós türelemmel, okos, megértő s meggyőző szóval: úgy, hogy közben lehetőleg egyetlen írói érték se vesszen el. Az irodalom s az írói tehetség iránt érzett felelősség fogalmaztatta meg ezt a követelményt. S ha valahol komolyan kell venni az itt kifejtett elveket — hát épp a folyóiratok szerkesztőségében: az irodalmi életnek ezekben az érzékeny s messzi-hatású műhelyeiben.

A Kortárs szerkesztősége számára az adott esetben — mint számtalanszor máskor — a kérdés így merült fel: megfelel-e Karinthy Ferenc nem mindennapi művészi tudással megírt novellája annak a követelménynek, hogy „jószándékú s nem ellenséges" munka? Azt hiszem erről a kérdésről Karinthy Ferenc emberi s írói útját ismerve sértő s felesleges lenne a vita. Meggyőződésem, hogy az *Ezer év* egykori írójának jószándékát s emberi-politikai becsületességét senki sem vonja kétségbe. Ettől függetlenül azonban jogos az ellenérv: objektív hatásában ellenséges lehet egy mű akkor is, ha a szubjektív jószándék vitathatatlan. De vajon Karinthy novellájára áll-e ez a tétel? Szerkesztőségünk úgy ítélte meg, hogy nem. Véleményünk szerint nem „a párzás, a vegetáció s a halált megvető szekszualitás bamba békéjét" eszményíti ez az elbeszélés, a „társadalmi erők politikai harcával" szemben. A Népszabadság glosszaírójának — gunyoros idézőjelei mutatják —, van érzéke az iróniára: Karinthy novellájában a lényeget jelentő s távlatot teremtő iróniára azonban mégsem figyelt fel. S így nem vette észre a vilódzó gúnyt. Ezért háborodhatott fel a „bizarr ötleten". Ezért nem tudott megbékélni azzal, hogy nem a történelmi megrázkódtatás, a nagy emberi katasztrófák ábrázolása volt itt az írói cél, hanem annak az irónikus, gunyoros megmutatása, ami ezt a katasztrófát előidézte: az úri Magyarország Walpurgisnachtját kívánta megjeleníteni az író. Azt a világot ábrázolta, amely a pusztulás árnyékában elárulta igazi arcát, ahol az összeomlás szorító hatására le-

Fónyi Géza

Halk szavú, ám belső izzásokkal teljes festészet Fónyi Géza művészete. Intim és emberi léptékű, még akkor is, amikor nagy lélegzetű, monumentális kompozíciók sora került ki mesterének keze alól. Fónyi Géza 1899-ben született Trencsénben. Hosszú és alapos felkészülés után — tanulmányait 1917-től 1925-ig végezte a Képzőművészeti Főiskolán, Benkhard Ágost és Réti István keze alatt —, 1925-ben állította ki első munkáit. Művészetét szüntelen kísérletezéssel két műfaj irányában terjesztette ki; s a kettő, a festészet és a monumentális mozaik- és freskóművészet egyaránt fontos helyet foglal el életművében. Realista tendenciájú művészetében a tematikus mondanivaló művészi színvonalú kifejtése ugyanolyan fontos, mint újabb művein a lendületes mozgások és szerkezetek kompozíciós megoldásainak kutatása. Emlékezetes művei főként e két említett műfajban fogantak, de életművének fontos fejezete illusztrátori munkálkodása és pedagógiai tevékenysége is, amelyet 1947 óta folytat hűségesen a Képzőművészeti Főiskolán.

Fónyi Géza
Magyar Nemzet 1976 IV. 4

gul Budapestre. A kon... megállapította, hogy mindkét karja elégett, karjait valamivel a vállízület alatt amputálni kell.

A műtét megtörtént.

Kiss János karjaiból csak két kurta csonk maradt. Amikor hazavitték Dudarra, épülőfélben levő házukban az édesanyja várta, belerokkanva a csapásba, és a reszkető nagyapa. A dudari bánya kommunista fiataljai kétezer munkaóra társadalmi munka árán felépítették a házát, a bányászok összeadták és kifizették harminchatezer forint adósságát. Kezei azonban még mindig nem voltak.

A végzetes baleset után két évvel édesanyjával a Német Demokratikus Köztársaságba utaztatták, ahol Európa legjobb művégtag-gyárában az orvosok és műszerészek hónapokig tartó munkával megtervezték és elkészítették a jobb kezét, amelyet bonyolult szelepek mozgattak az épen maradt izmok segítségével. Az orvosok úgy vélekedtek, hogy bal kart már nem kaphat, mert a hát- és mellizmok minden mozdulatát igénybe veszi a jobb kar működtetése. Kiss János, aki maga is részt vett jobb karjának megtervezésében, engedélyt kért, hogy elgondolásait valakivel közölhesse. Egy né-

Fónyi Géza
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD
Győr

1970 MÁJ 17
1024

1970. május 17., vasárnap

Fónyi Géza kiállítása

Akik számára csak ismerős Fónyi Géza neve, azoknak emlékeztetőül elmondjuk: *megyénkben, cementbe ágyazott, sajátos technikájú mozaikjai láthatók Csornán és a győri nádorvárosi templom padlóján.*

A Képzőművészeti Főiskolát 1921-ben végezte, 1925 óta rendszeresen kiállító művész. 1925-ben Bécsben, 1927-ben Párizsban, Londonban, Olaszországban járt tanulmányúton, 1936—37-ben a római Collegium Hungaricum ösztöndíjasa, 1949-ben Bulgáriába, 1957-ben az NDK-ba, Belgiumba és Hollandiába tett tanulmányutat. Volt középiskolai tanár, tanított a Műegyetem rajztanszékén, 1947 óta a Képzőművészeti Főiskola tanára.

A soproni Festőteremben most látható kiállításának anyagát a múlt év végén a Budapesti Műcsarnok kamaratermében mutatta be. A mintegy 30 kép nagyobb része az utóbbi évtized termése, de a néhány 20—25 évvel ezelőtti munkájáról is csak a feltüntetett évszám jelzi az időbeli távolságot.

Az 1947-es és az 196'—66-os „évjáratú" csendéleteinek és arcképeinek összecsendülő ecsetkezelése, színvilága igazolja, hogy *már a negyvenes években megérett, kiforrott egyéni látás- és kifejezésmódja.* A zöld, barna, szürke, lila, sárga meleg tónusai térnek vissza vásznain a fekete és fehér alapszínek mellé. Széles ecsetkezelés, dinamizmus jellemzi csendéleteit, s akár pasztellel, akár olajjal dolgozik, feltűnő az *üvegtárgyak* — pohár, kancsó, tálka, akvárium — *anyagszerűségének* érzékeltetése.

Az egyik művésznek sajátos fái, a másiknak jellegzetes figurái ismerősek. *Fónyi Gézának az arcképei azok, melyek megkülönböztetően jellemzőek.* A modell karakterétől függetlenül is rendszerbe álló „koreográfiája" van portréinak: elmaradhatatlan eleme a kompozíciónak a kéz, mely oly sokat mondó lehet, mint a szem: Fónyinál következetesen két kis pont. Minden kéz külön tanulmány. Már maga a mozdulat is a mondanivalót szolgálja, funkciót hordoz. Aztán az ujjak: az *Öregasszony*-é, aki lárva arca előtt tartja zsebkendőjét, agyondolgozott, bütykös; a *Festőnő* keze ecsetet tart; a *Parasztasszony*-nak vastag, tömpe ujjai vannak, a *Töprengő*-é fehér, sima, a *Nővérek* szabályos, fiatal keze óv, ölel.

Lényegre törő egyszerűsítés, szabadon, erőteljesen hangsúlyozott formák, dinamikus kontrasztok, fölényes technika jellemzik a mestert, s mindenek fölött *atmoszféarateremtés.* Nemcsak a portrékról árad az egyéniségalakító miliő, a *Tanyá*-ról is érzem a messzeséget, hogy a néhány viskót csak távolság veszi körül, az *Asztal ablakkal* című kis szobasarok várakozással van tele — hiányzik onnan valaki.

Nagyon szép kiállítás.

— mi —

íz- és Csatornamű Vállalat
) felvesz: nagy gyakorlattal

zerelőket,
ezetőt
ezetőt.
s szerint.

Vállalatvezetőség.

veszünk!

) óráig,
7 óráig.
s munkaidővel.
rint.
leltség,
tja 10. sz.

Vállalatunk

költségellenőri beosztásra 4 főt keres felvételre.

Fizetés megegyezés szerint, a megkivánt képesítés: mérlegképes könyvelői oklevél.

Gyakorlattal rendelkezők előnyben.

Jelentkezés a vállalat főkönyvelőségén, Győr, Fehérvári út 16/b.

GRABOPLAST
Győri Pamutszövő- és Műbőrgyár.

lasági Gépjavító Vállalat

ékeinek gyártásához a vállalat

i és abdai telephelyére

i szakmákban hirdet felvételt:

ályos, marós, fúrós, vésős,
és lyukköszörűs, autó- és

Fónyi Géza Kiváló Művész

Fónyi Géza művész és pedagógus. Festőnek és pedagógusnak is kiváló. A Munkácsy-díjas Érdemes Művész most méltán kapta meg a kiváló művész kitüntetést.

— Nem jelenti valamiképpen művészetének háttérbe szorítását a tanárkodás?

— A festés és a tanítás egy és ugyanazon dolognak a két oldala — mondja. — Nem lemondás, hanem többlet, hogy taníthatok. A fiatalokkal egyébként nagyon óvatosan kell bánni. Nehogy az ember elnyomja egyéniségüket, inkább irányítani, segíteni, hogy magukra találjanak. Éppen ezért nem szigorú professzorként, hanem mint idősebb bátyjuk foglalkozom velük. Úgy érzem, ezt méltányolják is.

— Előbb a Kölcsey-gimnáziumban tanítottam, aztán a Műegyetemen és 1947 óta a Képzőművészeti Főiskolán. Tanítványaim voltak többek közt a Munkácsy-díjas Szabó Zoltán, Konfár Gyula, Vecsési Sándor, Szurcsik János, Scholz Erik.

És Fónyi a művész?

Még ifjúkorában a Miskolci Művésztelepen megsérült a jobb keze — de nem veszegette, nem vesztegethette az időt! — a bal kezével rajzolt. Most pedig az egyik szeme beteg. De ez inkább erőteljesebb küzdelemre készteti. Kis méretekre kényszeríti, fegyelmezettebb konstruálásra, még szigorúbb zártságra.

Fónyi Géza önmagával szemben eddig is mindig szigorú — igényes volt. Még akkor is, amikor apja kívánságára először a rajztanár-képzőt végezte el. Aztán, a főiskola Lyka-féle reformja után új felvételivel ismét beiratkozott művésznövendéknek. Szeretettel gondol vissza a Miskolci Művésztelepen töltött nyarakra, a kitűnő művész-pedagógus Benkhard Ágostra, akinek pedagógiai elveiből is sokat magáévá tett.

Első festői sikerét az 1925-ös év hozta meg. A Nemzeti Szalonban — a főfalon — kiállították Uzsonna című képét. Ybl Ervin írt kritikát róla: „Igaz várakozással tekintünk a fiatal művész jövője elé".

— Akkor alig akartam elhinni, hogy a kiállításon az én képem a legjobb. Azóta se éreztem ezt az örömöt, ezt a felszabadult alkotói sikert. Most? Bölcsebben, más arányérzékkel nézem a képeimet.

Első sikere után évekig nem festett. A tihanyi táj és az emberek szépsége — harmóniája adott újból ecsetet a kezébe. Hogy aztán évtizedek múlva is elővegye, érlelje, egy-egy motívumát a tihanyi látomásnak.

— Lassan festek, és tulajdonképpen mindig fejből mondja. — A helyszínen vázlatokat, feljegyzéseket csinálok magamnak. Ezekből a kis rajzokból aztán kínlódva-gyötrődve festem meg — sok változattal — a végsőt. Egy-egy téma öt-hat évig is foglalkoztat. A próbálkozásokat aztán megsemmisítem. Csak egy kép marad.

Olajjal, pasztellal, papírra fest. Azt mondja, a papír a legidőtállóbb anyag. Nem repedezik, nem változik rajta a festék színe.

Nemcsak táblaképeket festett, mozaikkal is foglalkozott. A főiskolán évekig vezette ezt az osztályt. Fónyi készített először nálunk metlachi-mozaikot, és kipróbálta a ravennai eljárást, amikoris előrajzolás nélkül, közvetlenül a cementbe rakják a lapokat.

Legjelentősebb mozaikmunkáit a Budapesti Műegyetemen, Sashalmon, az inotai művelődési otthonban és Genfben, az Egészségügyi Világszervezet székházában őrzik.

Nézegetem a gondozott képeket. Egy halvány kékesszürkés csendéletet, szentendrei tájat, két ölelkező lányfejet, s a kedvenc képét, a nagyméretű Kenyérszegőt.

Az idén lesz 70 éves. Készülő gyűjteményes kiállítására fényképeken már összeválogatta a csaknem fél évszázados életmű legszebb darabjait.

Kádár Márta

1969 MAJ 4
KOMÁROM MEGYEI
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Galambos Lajos

Vizek

amikor megpillantották a mozgó fehér foltot, ugyancsak megijedtek, s azt hitték, szellemmel állnak szemben. Ha az oktalan, kalandvágyó kecske csak egyszer is elmekegi magát, minden másképpen történhetett volna, de mert néma maradt, tragikus véget ért. A négy bányász csak egy mozgó foltot látott maga előtt a gyér világításnál, és kisvártatva sarkon fordultak. Jelentették az esetet feljebbvalójuknak, aki kezdetben nehezelt, amiért visszajöttek, de aztán velük együtt indult a munkahely irányába. A feljebbvaló is meggyőződött a fehér folt jelenlétéről, arról is, hogy biz az mozog, ha jobban meg akarják közelíteni.

— Jóska fiam — fordult aztán a legfiatalabb bányászhoz — eredj jelentsd a főaknásznak, hogy mi van itt.

Jóska elkámpicsorodott. Örült, hogy rá esett a hírvivés feladata, ki tudja, mi történhet még ott — gondolta.

— Na mi van, mi történt — dörgött Jóskára a főaknász

— Szellem, szellem — dadogta Jóska. Fehér szellem, nem merünk tovább menni. A feljebbvaló magához vette a vadászpuskáját, aztán indultak is vissza a bányába. Ugyanaz ismétlődött harmadszor is, ami előtte. Ahogy a bányászok a fehér folt felé közeledtek, az úgy távolodott.

Gábor már két éve nem volt otthon. Most ölbe való gyermekével és feleségével nekivágott az útnak. Előző este minden szépet elképzelt falujáról; megjelent előtte minden ház, minden út, minden ösvény; nem is létezett más a világból, csak a falu, benne édesanyja, körötte a szomszédok, s szerte az ismerősök, akiknek neveit ízük és zamatuk miatt gondolatban is jó volt kiejteni: Zordon Miksa, Gagó Béni, Borkács Imre, Bő András, Boksa Gedeon. Nagy, régi nevek voltak ezek. Sámánnevek.

Gábort is Bő Gábornak hívták.

— Istenem — mondta az anyja —, hát megjöttetek? Nem kellene ennek a csepp gyermeknek megmosdani? Annyi út után? Annyi törődés után! Máris hozom a vizet.

Gábor tudta, hogy a fúrott kút jó öt percre van a házuktól, akarta venni a vödröt, meg a kannát, hogy majd ő hoz vizet, jóformán azonban az édesanyja addigra vissza is ért.

— De hamar megjárta.

— Hisz itt a csap a kapunál.

— Miféle csap?

— Vizet vezettek itt minden utcába.

Jó csirke-ebédet ettek, elpilledtek. Gábor járt egyet a környéken, beköszönt Gagó Bénihez, aki nemrégiben a tsz raktárosa lett, s megivott egy pohár bort a kocsmában Borkács In
a közös gazdaságo
zésének idején ink
úthoz menekült
lónak, csakhogy
a közösbe menni
— Csak most
itt vizek vanna
utcában.
— Vannak,
egye meg.

— Miért egye a fene a vizet? Rossz?

— Ízre jó, az isten verje meg.

Aztán hozott még egy pohár bort Borkács Imre.

— Az íze jó, sőt! Nagyon jó. Ráadásul ott van mindenkinek a kapujában. Csak a bánat, amit hozott! Azt nem tudja lenyelni az ember.

Többet nem szólt. Mások is jöttek az asztalhoz, Gábor pedig hazament az édesanyjához nemsokára, hisz disznóölésre készültek, meg kellett még reszelni a késeket, megdarálni a borsot, tisztába tenni a rizst, rendbe tenni a húsdarálót, megtisztítani pihés héjaiktól a fokhagyma-gerezdeket.

— Miféle bánat az — kérlálhatatlan marhája él a földön, te ne tudnád?

Éjfélre végeztek a disznóölés előkészületeivel, reggel négykor pedig már Gagó Béni, a raktáros zörgetett, hogy hát akkor kezdjük azt a mészárlást, mert halad a nap. Nem mintha annyira haladt volna, hogy a hajnali négy késő lenne, de az ember torka ilyenkor hamar kívánja a pálinkát.

Megitták a rendes adagot, megfogták a disznót, leszúrták, a tsz-től kapott szalmával megperzselték, aztán jöhetett a súrolás. Nem sajnálták tőle a vizet, hisz itt volt egy lépésre a csap.

— Valamikor, kölyök koromban — mondta Gábor —, a két karom majd leszakadt,

1021

Fónyi Géza Kiváló Művész

Fónyi Géza művész és pedagógus. Festőnek és pedagógusnak is kiváló. A Munkácsy-díjas Érdemes Művész most méltán kapta meg a kiváló művész kitüntetést.

— Nem jelenti valamiképpen művészetének háttérbe szorítását a tanárkodás?

— A festés és a tanítás egy és ugyanazon dolognak a két oldala — mondja. — Nem lemondás, hanem többlet, hogy taníthatok. A fiatalokkal egyébként nagyon óvatosan kell bánni. Nehogy az ember elnyomja egyéniségüket, inkább irányítani, segíteni, hogy magukra találjanak. Éppen, ezért nem szigorú professzorként, hanem mint idősebb bátyjuk foglalkozom velük. Úgy érzem, ezt méltányolják is.

— Előbb a Kölcsey gimnáziumban tanítottam, aztán a Műegyetemen és 1947 óta a Képzőművészeti Főiskolán. Tanítványaim voltak többek közt a Munkácsy-díjas Szabó Zoltán, Konfár Gyula, Vecsési Sándor, Szurcsik János, Scholz Erik.

És Fónyi, a művész?

Még ifjúkorában a Miskolci Művésztelepen megsérült a jobb keze — de nem vesztegette, nem vesztegethette az időt! — a bal kezével rajzolt. Most pedig az egyik szeme beteg. De az inkább erőteljesebb küzdelemre készteti. Kis méretekre kényszeríti, fegyelmezettebb konstruálásra, még szigorúbb zártságra.

Fónyi Géza önmagával szemben eddig is mindig szigorú — igényes volt. Még akkor is, amikor apja kívánságára először a rajztanár-képzőt végezte el. Aztán, a főiskola Lyka-féle reformja után új felvételivel ismét beiratkozott művésznövendéknek. Szeretettel gondol vissza Miskolci Művésztelepen töltött nyarakra, a kitűnő művész-pedagógus Benkhard Ágostra, akinek pedagógiai elveiből is sokat magáévá tett.

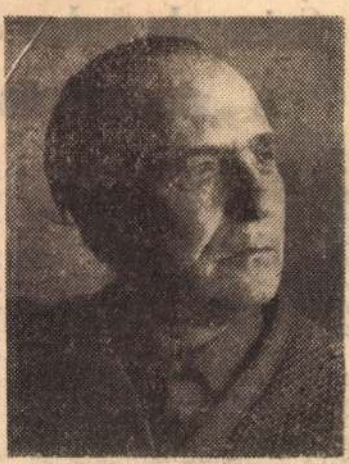

Első festői sikerét az 1925-ös év hozta meg. A Nemzeti Szalonban — a főfalon — kiállították Uzsonna című képét. Ybl Ervin írt kritikát róla: „Igaz várakozással tekintünk a fiatal művész jövője elé".

— Akkor alig akartam elhinni, hogy a kiállításon az én képem a legjobb.

Első sikere után évekig nem festett. A tihanyi táj és az emberek szépsége — harmóniája adott újból ecsetet a kezébe. Hogy aztán évtizedek múlva is elővegye, érelje, egy-egy motívumát a tihanyi látomásnak.

— Lassan festek, és tulajdonképpen mindig fejből — mondja. — A helyszínen vázlatokat, feljegyzéseket csinálok magamnak. Ezekből a kis rajzokból aztán kínlódva-gyötrődve festem meg — sok változattal — a végsőt. Egy-egy téma öt—hat évig is foglalkoztat. A próbálkozásokat aztán megsemmisítem. Csak egy kép marad.

Olajjal, pasztellal, papírra fest. Azt mondja, a papír a legidőtállóbb anyag. Nem repedezik, nem változik rajta a festék színe.

Nemcsak táblaképeket festett, mozaikkal is foglalkozott. A főiskolán évekig vezette ezt az osztályt. Fónyi készített először nálunk metlachi-mozaikot, és kipróbálta a ravennai eljárást, amikoris előrajzolás nélkül, közvetlenül a cementbe rakják a lapokat.

Legjelentősebb mozaik munkáit a Budapesti Műegyetemen, Sashalmon, az inotai művelődési otthonban és Genfben, az Egészségügyi Világszervezet székházában őrzik.

Nézegetem a gondozott képeket, Egy halvány kékesszürkés csendéletet, szentendrei tájat, két ölelkező leányfejet, s a kedvenc képét, a nagyméretű Kenyérszegőt.

Az idén lesz 70 éves. Készülő gyűjteményes kiállítására fényképeken már összeválogatta a csaknem fél évszázados életmű legszebb darabjait.

Kádár Márta

„Higgyétek el testvérek, ez a s

1969 APR 27
ZALA, H
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

nács

FÜGGŐLEGES: 3. Kutya. 4. Piros, németül. 5. Manó. 6. Latin és. 7. Mint függőleges 89. számú. 8. Lop, zsargonban. 9. Egy, németül (+'). 11. Keresztül, népiesen. 13. Román pénz. 15. Vidéken. 19. Ferde, zsargonban. 21. Sereg. 22. Testet borítja. 24. Házimunkát végez. 26. Időjelző. 28. Adagol. 30. Erőművész. 32. Vezérjuh. 34. Fizetését. 36. Olaj, angolul. 37. Lokál. 38. Szomorkodása. 40. Madár. 43. Csúnya. 51. Folyadék. 53. Igevégződés. 57. Többre számított. 58. Kötőszó. 59. Város Maliban. 63. Délnyugat-afrikai város. 65. Vaj. 66. Tojás — németül. 67. Hold, latinul. 69. Katonai szolgálat. 72. Ér- [illegible] 74. Mint függőleges 58.

Százny

a „ll

A Zequeida Donaciano és P[illegible] szor bebizonyított kívüli ügyességge[illegible] fegyvereket. U[illegible] rendőrt puffantot[illegible] sors úgy akarta, [illegible] tak a fivérek utolsó lövései.

Donacianot és Pedrot Mexiko legveszedelmesebb pistolerojának tartották. Hogy mi a pistolero, azt egész Latin-Amerikában minden gyermek tudja, mihelyt megtanulja kiejteni a „papa" és „mama" szót. A pistolero olyan ember, aki gyorsabban és biztosabban lő, mint bárki más, s nem sokat törődik azzal, hogy golyója kit talál. Az említett két pistolero a mexikói Guerrero szövetségi államban élt és „dolgozott". Ez a zord vidék két okból híres. Csendes-óceáni partján fekszik a milliomosok kedvelt piherőhelye, a varázslatosan szép, de botrányairól híres Acapulco; égnek meredő hegyei közt pedig a legvadabb pistolerok nőnek fel. A pistolerok között is a Zequeida Flores testvérpár számított a leggátlástalanabbnak. Ramirez de Aguilar mexikói publicista szerint Donaciano és Pedro az elmúlt év végéig több mint száz gyilkosságot követett el.

Ramirez de Aguilar a lövöldöző testvérpár tevékenységét a következőképpen jellemzi: „A Zequeida Flores fivérek kétféle gyilkosságot követtek el: először eltették láb alól mindazokat, akik ellenségeik voltak, [illegible] bármikoris azzá válhattak

[illegible] egyszer megjósolta volna a fivéreknek, hogy egy véletlen, egy tévedés áldozatai lesznek, bizonyára hangosan nevettek volna. Pedig így történt.

Donaciano és Pedro a falu kocsmájában barátai körében békésen iddogált, amikor váratlanul nyolc rendőr lépett be a kocsmába. A rendőrök, akiket Rómulo Catalan parancsnok vezetett, éppen a szokásos őrjáraton voltak, s nem volt más feladatuk, céljuk, minthogy megvizsgálják, nem hord-e valaki magánál engedély nélkül pisztolyt. Ha sejtették volna, hogy ott találják a hírhedt pistolerokat, sohasem jutott volna eszükbe, hogy éppen ezt a kocsmát keressék fel.

A pistolerok viszont abban a hiszemben, hogy a rendőrök le akarják őket tartóztatni, vagy esetleg meg akarják őket semmisíteni, semmibevéve a „Fel a kezekkel, senki se mozogjon" felszólítást, villámgyorsan lőttek, s a nyolc rendőr a földre roskadt, meghalt. Legalábbis a pistolerok azt hitték. De tévedtek. Rómulo Catalan az őrsparancsnok még egyszer feltápászkodott, utolsó erejét összeszedve előhúzta szolgálati revolverét, és két biztos lövéssel leteri-

Fónyi Géza, kés

LÁNCZ SÁNDOR

KÉPZŐMŰVÉSZETI KRÓNIKA

Magyarországon ritkán látható művekből nyílt kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában: a *Preraffaeliták* címmel a manchesteri Whitworth-galéria anyagából rajzokat, akvarelleket, textileket és tapétákat bemutató tárlat az 1848 nyarán megalakult „Pre-Raphaelite Brotherhodd" (Preraffaelita Testvériség) tagjainak alkotásait mutatta be. Nevük onnan származik, hogy félretolva a középkori itáliai iskolák és a nagy reneszánsz mesterek tanításait, „a már teljesen vértelenné vált szentekhez fordultak újra", azaz a trecento és a kora quattrocento festészete vált példaképükké. A preraffaeliták az ipari kapitalizmus „rútságát" kifogásolták, ellene lázadtak; az ipari kultúrával szembeni ellenérzésük tette őket egyrészt a természet rajongó híveivé, másrészt a kézműves technika felújítóivá, egy képzeletbeli „aranykor" rajongóivá. Törekvéseik nem állnak egyedül a 19. században: elődjeik azok a század eleji német festők, akik a klasszicizmus ellen lázadtak, s akik közül a legbuzgóbbak Cornelius Overbeck vezetésével a Nazarénus Testvériségbe egyesültek; de megtaláljuk szellemi rokonaikat Franciaországban és másutt is. Szimbolikus és vallásos vagy mitológikus témájú, az „ideát" megjelenítő, dekoratív felfogásban alkotott műveik nem az általuk piedesztálra állított középkorhoz, hanem a nazarénusokhoz, közelebbről pedig Alfred Rethel 1847 körül publikált fametszet-sorozataihoz kapcsolódnak. A budapesten bemutatott anyag jól mutatja ezeket a jellegzetességeket. Dante és Shakespeare műveiből vett témák, sejtelmes gyönyörű nőalakok, távoli keleti tájak jelennek meg a festményeken; az iparművészetet pedig a nagy virágos textilek és tapéták képviselik. Ez utóbbiakkal a Testvériség működésének második szakaszában, a múlt század hatvanas éveiben William Morris műhelye aratott sikert: s így romantikus antikapitalizmusuk, mely visszavezette őket a kézművességhez, a visszájára fordult, mert rendkívül drágán, kézműves technikával előállított termékeiket csak a jómódú polgárság tudta megvásárolni. A civilizációs újítások megtagadása „a gazdagok gyalázatos fényűzésének" (Morris) szolgálatába szegődött. Mindezen ellentmondások ellenére a preraffaeliták mozgalma a 19. század során jelentősen hozzájárult a modern művészet kialakításához, hiszen bennük jelölhetjük meg a szimbolizmus és a szecesszió egyik előfutárját; Morris ipari tevékenységétől pedig egyenes út vezet a Werkbundig és a Bauhausig.

*

Ugyancsak a Nemzeti Galériában került sor az 1971-ben elhunyt *Fónyi Géza* emlékkiállításának a bemutatására is. A viszonylag kis kiállítás egy jeles alkotót, művészetében mindig elmélyedő művészt mutat. Kompozíciós típusaiban elsősorban nagybányai iskolázottsága nyilvánult meg, jóllehet soha nem lett e stílus híve: megóvta ettől, hogy — mint ő maga mondta — „... megnéztem erősen Braque-ot is Párizsban, a hatása alá kerültem ...", s ez erősen hatott előadásmódjára, elsősorban a francia mester huszas években alkotott művei. Ez a kettősség jelentkezik Fónyi Géza művein: egyrészt soha nem szakadt el a látvány ihlető sugallatától, másrészt a stílusát jellemző tudatos szerkesztő felfogásban. Művészete valahol a középúton van a nagybányai lírizálás és a szerkesztett szárazság között: színekben finoman, érzékenyen konstruált képei a jelenség mögött meghúzódó lényeg megfogalmazására törekednek. Talán legjobb periódusa a felszabadulás utáni évek munkássága: olyan csendéletei, mint az 1946—47-ben készült Gyümöcsös táj vagy a Csendélet mákoskaláccsal a fegyelmezett ké-

ehhez tartozik Feledy is —, amely a grafikát ismét talpra állította, a miskolci grafikai biennále létrehozásával önálló fórumot teremtett neki, majd Feledy Gyula és Raszler Károly voltak azok, akik a litográfiát ismét meghonosították.

Feledy korai lapjain — mint Németh Lajos jellemzi — „a modern életre rezonáló szimbolikával" próbálkozott. Érett, önálló hangú művészként a hatvanas évek közepén bemutatott Énekek éneke sorozattal jelentkezett.

Innen indul a műcsarnoki kiállítás. Feledy a biblikus témavilág megjelenítéséhez a triptichon-formához nyúlt, mint kompozíciós előképhez, hol predellával, hol anélkül. Az egyes részeket rendkívül gazdagon munkálja meg, komponálja egybe; a sorozat lapjait a színkezelés, a kompozíciós eljárás, az előadásmód változatossága jellemzi. Később keletkeztek a Babits-illusztrációk. Ezek kompozíciós jellemzője az átvonuló mezőre helyezett kép: a kiemelt motívum alatt-mögött az alap mezője vonul, anélkül azonban, hogy az együttes kiemelkedne a síkból. E lapok legtömörebbike a Balázsolás: a babitsi tragikum konzseniális rajzba fogalmazása. Ezután kis kitérő következik: a budapesti Picasso-kiállítás után — vagy talán külföldi útjain látott alkotások nyomán is — Feledyre is erősen hatott a kitűnő spanyol mester. Ez tapasztalható a hatvanas évek második felében keletkezett halas-csendélet sorozatban, melyek tér- és szín-stúdiumok, de a Westerplatte kitűnő lapján, a Kohóban színes linómetszetén és más lapokon is. De Feledy erős egyénisége hamarosan „megemésztette" ezt a hatást: művészete gazdagabb, sokrétűbb lett általa. Előbb az 1969-ben keletkezett, foltra épített kompozíciókba idegen, csillogó anyagot (ezüstpapír, arany-fólia) épített be, majd pedig az 1970-es Hommage à Bartók lapok új kompozíciós típusát a montázsok ihlették. A foltra, ecsetvonásra és két színre épített művek mezejére más színű, rózsát jelenítő kisebb mezőt vág bele ferdén. A művészeti szuverenitás a Karcsolejtős sorozat lapjain állt ismét helyre: ezek a drámaiság jelenetei, amelyeken a küzdést, a kitörést, az ellenállást jelképező kicsit vastagabb, törtdelt, staccatokban megjelenő vonal uralkodik a lapok változatosan megoldott felületein. Mind közül talán a legmegragadóbb az utolsó lap mementója, amelyen egy ököl emelkedik magasra.

ÁRA: 10,– Ft 1021 INDEX 25.447

MŰTEREM

FÓNYI GÉZÁNÁL

Fónyi Géza hosszú évek elmélyült munkájával, a gondolkodó ember tudatosságával alakította ki a maga sajátos, egyszerűségében is rendkívül plasztikus festői formanyelvét. „A művészet olyan érzelmi világ — mondja —, amelynek az emberről, az emberalkotta környezetről kell vallania. Ezt a korszerű és társadalmi érvényű követelményt kívánom megvalósítani csendéleteimben és figurális ábrázolásaimban is. Főtörekvésem, hogy a kép önmagán belül fejezze ki mindazt, amit az adott témával el akarok mondani, ezért a mellékes mozzanatokat elhanyagolva mindig a lényegre, a tipikusra koncentrálok. Pedagógusi munkámban is ugyanezek az alapelvek vezetnek: az élet és a természet reális elfogadására, a művészi etika és felelősség következetes vállalására nevelem tanítványaimat."

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Fónyi Géza
KORTÁRS

19[illegible] — 5

Friml Géza: Napraforgók között

Domanovszky Endre: Előadás előtt

Fónyi Géza : Sakkozók

IV. M. Képrőm. kiáll.
1953. dec.
1954. jan.

Fónyi Géza

Törvényhatósági ösztöndíjasok:

Friml Géza (1899, Trencsén, róm. kat.), festőművész, középiskolai tanár, a Képzőművészeti Főiskoláról. Budapest székesfőváros egészévi ösztöndíjasa. Tanulmányai elsősorban az „alkalmazott“ monumentális festés felé irányultak. E célból tanulmányai tárgyává tette úgy az antik, ókeresztény, valamint a modern olasz mozaik- és freskó-

Friml Géza

Római Coll. Hungaricum

Orszászt 1936/37

42, 43. l.

festést. Ezeknek beható tanulmányozására nemcsak a Rómában levő műemlékeket használta fel, hanem tanulmányutat tett Nápolyba, Pompeibe, Sziciliába (Siracusa, Catania, Taormina, Monreale), továbbá Orvietóba, Firenzébe, Sienába, Velencébe. Tanulmányútja során számos vázlatot és tanulmányt készített a jellegzetes olasz tájakról, melyeket képei festésénél felhasznált. Színes grafikai munkákon kívül több olajfestésű képet, kompozíciót készített, mint „Vitatkozó papok“, „Archeológia“, „Anyaság“, „Akt“, „Asszonyok“ stb. Azonkívül elkezdett egy nagyméretű figurális kompozíciót. Ehhez készült rajztanulmányát eredeti méreteiben befejezte.

Gőbel Ervin, 102
Gruber Ferenc, 107
Gunda Béla, (800 P), 91
Guoth Kálmán, (800 P), 91
Győrfi János, (800 P), 106
Győry János, 91
Hadrovics László, (800 P), 92
Halász Márta, (200 P), 92
Hámori Artur, 85
Hegedűs Lajos, 93
Horváth Albert, (800 P), 100
Juhász Lajos, 93
Kampis Antal, 93
Kerpel-Fronius Ödön, (800 P), 84
Kormos József, 103
Kovács László, 107
Krámli András, (800 P), 103
Kulhay Gyula, 94
Lakó György, (800 P), 94
Szelényi Gusztáv, 96
Szelényi Tibor, 108
Szent-Iványi Béla, 97
Szőkefalvi Nagy Béla, 103
Temesi Alfréd, 102
Tolnai Gábor, 99
Török Gyula, 99
Turán Pál, 98
Udvardy László, 86
Ujsághy Pál, 87
Ungár László, 102
Urbán János, 83
Vajda György Mihály, 98
Valló József, 83
Varjas Rudolf Béla, 109
Vásárhelyi Dezső, 105
Végh József, (800 P), 101
Vértes O. András, 98
Visy József, (800 P), 100
Voit Pál, 99

Összesen: 74. Akiknél nincs külön megjelölve az összeg, azok félösszegű, 400 pengős ösztöndíjat nyertek. Akik teljes összegű, 800 pengős ösztöndíjban vagy töredékösszegben részesültek, azoknak neve mellett a kapott összeget feltüntettük.

Fónyi Géza

1021

(MTI Foto — Bojár Sándor és Kőrösi Ida felv.)

Fónyi Géza: Pihenő

a címben jelzett A
tos Sándor Nyári
mond a színek har
És a képzőművésze
pe is óriási. *Barcsa*
ségű kiállított műve
tené a nyomtatott k
kedvelő, hogy méretb
Ferenczy Béni Zsuzsa
erőt és bizonyosfajta monume
sejtetne képen — holott kispla
bemutatott alkotások tematika
lása is elszegényítené a látotta
a teremtő emberi munka i
művészeti alkotások stílusa
természetszerűleg igen szé
zog a tárlaton. *Kokas* Ignác
szky híres képére emlékeztető
ja, *Pirk* János érdekes Vízvezeték
képe és *Udvardi* Erzsébet Vízöntője
három jelentős színét jelzi a kiállításo
kibontakozó, szélesedő skálának.

Nőolvasóink érdeklődésére számítva megpróbáltuk számbavenni a női alkotóművészek szerepléséről. Sorra feljegyeztük *Csernó* Judit, *Gráber* Margit, *Garabuczi* Ágnes, *Turi* Mária, *Udvardi* Erzs
Schaár Erzsébet, *Beck* Judi
Katalin nevét. De jóval m
sor végére értünk volna, m
Hiszen *Szántó* Piroska Bu
Gábor Mariann Berta néni
című remekül jellemző portr
lában nem azért érdemes eml
történetesen nő alkotta — h
a művek rangja kötelez err
nőink szerepe a magyar képz
ben jelentősebb annál, minth
megkülönböztetett »asszonyi sz
sal« szóljunk róluk.

Nem a műbíráló, hanem az újság

Jegyzetek a Kilencedikről

Nem, ezúttal nem hallottuk, láttuk a Kilencediket. A magyar képzőművészet kilencedik országos seregszemléjét a Műcsarnokban. Okos, jó hagyomány ez az időről időre megrendezett nagy tavaszi tárlat, a művek, művészek és művészetek, stílusok és törekvések széleskörű felvonulása. És régen előzött meg kiállítást ilyen érdeklődés, mint az idén. Hiszen a szélesen gyűrűző képzőművészeti vita hullámai — amelyeket jórészt a XXII. kongresszus tisztítószele korbácsolt ilyen magasra — eddig jobbára elvekeit ringattak, stílusokat hánytakvetettek. A művek hajói most szálltak tengerre a kilencedik műcsarnoki tárlaton.

Több ezer beküldött alkotásból sok száz mű került most a szakmai kritika és az egyre szélesebbkörű nyilvánosság elé. Ki merné ennek mérlegét egyetlen szépre szomjas séta után, az adott szűk keretek közt megvonni? Maradna tehát kritika helyett az az élményt megosztó törekvés, hogy beszámoljunk és képet adjunk önöknek a látottakról. Képet a képekről... Mi sem könnyebb ennél. Azaz: mi sem nehezebb. Hiszen sem a szó, sem a szegényes nyomat nem adhatja vissza *Bernáth* Aurél Balatoni strand-jának derűjét, a kék ég és a haragos zöld nád közt *fehérlő víz* napfény nélküli ragyogását. S mi marad *Gábor* Mariann különlegesen szép Grúz parkjából, *Csáki Maronyák Egryt* idéző tájaiból, ha a feloldódó vonalak költőisége helyett csak összemosódó foltokat mutathatunk? Hiszen *Bartha* László legjobb kiállított képén csak a sínek gondolatát ébresztő vonalak, csak a tág kékséget áttörő sárga és vörös fényeket látva érzékeltetik

ép csak »szabályosan« ké-
es játszani. A fordítás már
omolyabb dolog: a szak-
ikkek lényegét hibátlanul
lteti át oroszból németre,
ngolból kínaira — de min-
lig csak *nyers* fordítást ad;
ehát a vers hangulati, ze-
nei elemeit nem tolmácsolja,
még kevésbé képes verset
irni. Az elektronikus gép
igazi területe, beláthatatlan
jövőjű távlata: a tömeges,
gyors számolás, vagyis gya-
korlatilag: a tervezés és
szervezés, beleértve a bérel-
számolástól az automatizá-
lásig és az űrhajózásig
ezerféle mai, modern admi-
nisztratív munkát.

Lebegyev szovjet akadémi-
kus példáján megérthetjük
ennek jelentőségét. A talaj-
kincsek felkutatásához pon-
tos térképek szükségesek.
Aránylag kis terület felmé-
résénél is több száz az ismé-
retlen, de kiszámítható ada-
tok száma. Egy konkrét
problémánál *800* ismeretlen-
ből álló egyenletrendszert
kellett volna megoldani, ez
pedig 250 millió alapmű-
velet (szorzás, összeadás) el-
végzését tette szükségessé.
Egy ember napi 8 órán át
és kézi számológéppel, *4000*
év alatt jutna a végére. Száz
matematikus *40 évig* dolgoz-
hatna a feladaton. Néhány
évtizeddel ezelőtt az ilyen

KÉT MŰSZAKBAN

4

Azzal kezdem, amivel a múlt-
kor befejeztem; tudniillik, hogy
nekünk, nőknek nem a leg-
erősebb oldalunk a tanulás...
De a legszívesebben visszavon-
nám ezt a mondatot, s ha már
nem lehet, átformálnám a meg-
állapítást ilyenféleképpen: ne-
künk, nőknek, szívügyünk és
erős oldalunk is lenne a tanu-
lás, ha néha nem kellene olyan
sok akadállyal megküzdenünk.

Három asszonnyal folytattam
tanulságos beszélgetést a Fe-
hérneműgyárban.

Az első

asszony *Kele* Jánosné, gyártás-
vezető. Életútja — még a szo-
cialista »karrierek« sorában is
— szédítő: 1949-ben munkásnő-
ként került a gyárba, 1950-ben
már teremmester, 1952-ben
üzemvezető, 1957-ben foglalta
el a termelésnek e fontos pa-
rancsnoki posztját. Így jellem-
zi munkakörét: „A csata itt
dől el..." (Mármint a terv-
és exporttervteljesítés csatája.)

Mindehhez kezdetben volt
hat elemije, s 57-ben még min-
ak az általános iskola
III. osztályát, meg egy mű-
tanfolyamot tudott ma-
gött... Mindennapi mun-
— az élet — sürgette,
anuljon, akármilyen te-
es is, a „rátermettség"
a funkcióban már nem
. De ugyancsak az élet
yozta is ebben:
fiam még pólyás volt
a kislányom súlyos be-
A férjem, amikor közöl-
ele, hogy be akarok irat-
közgazdasági technikum-
inyosan megkérdezte: —
el akarsz válni?... —
n, feleltem — de a tanu-
nem mondhatok le.
ıkadályokból ennyi elég
e, de tegyük még hozzá,
z az asszony másfél óra-
olságra lakik a munka-
l. Szinte megfoghatat-
gyan van ideje és ener-
a tanuláshoz, de van: —
éjjel tanulok. Energiám
muszáj, hogy legyen...
áztartást a nagymama
hogy van!) és a tizen-
es nagylány látja el;
incs máskor, csak szom-
délután, a bevásárlást
nyíti a házhozszállítás
kos előrelátás: — A nagy
et — zsírt, cukrot, lisz-
. — havonta egyszer vá-
meg, a tejet, kenyeret,
api szükségletet a Kö-
küldetem fel.
rj megbékélt már, esze
sincs válni. vizsgák
zorgalmasan kikérdezi a
ét, és évek óta fogad-
„Most már igazán itt az
ideje, hogy elvégezzem én is
legalább a VII—VIII. osztályt,
ez a matematika már végképp
olyan nekem, mintha kínaiul
lenne..."

A második

asszony — hadd ne írjam ki a
nevét a férje miatt — felsóhajt:

— Hja, ha minden férj ilyen
lenne! Én több mint tíz évvel
vagyok fiatalabb Rózsinál (ez
Keléné), nincs is két gyere-
kem, csak egy, s nem is lakom
a világ végén, hanem busszal
negyedórára a gyártól, még-
sem tudok tanulni! Az ősszel
beiratkoztam a ruhaipari tech-
nikumba, igazán kényelmes
volt, mert idén először itt, a
gyárban folyik a tanítás... A
tananyaggal is megbirkóztam
volna, úgy éreztem, még jól
fog az agyam, fiamat is el tud-
tam helyezni óvodában — mégis
lemorzsolódtam néhány hét
alatt. A férjem meggyőzött,
hogy a gyerek sínyli meg majd
az én tanulásomat. Józsika
ősszel kerül első osztályba. Egy
ideig vitatkoztam vele: „Hát
éppenséggel te is foglalkozhat-
nál majd a gyerekkel..." De
mindig akadt újabb és újabb
kifogás. Veszekedés még nem
volt, csak egyre ingerültebb,
szótlanabb lett; szeretem a fér-
jemet, nem akartam tovább fe-
szíteni a húrt...

Helyeslést várón pillant fel,
tekintete azt kéri: „Ugyan,
mondjátok már, hogy jól tet-
tem!" De a helyeslő szavak
nem hangzanak el.

A harmadik

asszony, *Hámori* Andorné szól
al meg:

— Pedig kár érted, fiam.
Szorgalmas is vagy, tehetséges
is, tanulással még sokra vihet-
néd. (Hámoriné főnöke a fia-
talasszonynak: üzemvezető.)

— ...De mondom, Hámori
néni, hogy baj lett volna. Meg
aztán éreztem: valamennyi
igazság is van abban, amit
mond... Néha megsajnáltam,
amikor késő este értem haza
az iskolából, s várt rám étlen-
szomjan...

Efölött nem lehet — nem is
szabad talán — vitatkozni; ki
venné lelkére egy házasság
felbomlásának felelősségét?!
Hámoriné sem vitatkozik, in-
kább példabeszédet mond:

— Negyvenhárom éves ko-
romra lettem elsősosztályos a
technikumban. Nem könnyű:
két gyerekem van, egy hat, meg
egy tizenhárom éves, és idős,
beteg szüleim. Felváltva, két
műszakban dolgozom, délelőtt
vagy délután, de ettől függet-
lenül minden nap hajnalban

»A csata itt dől el« — mondja Kele Jánosné, a Fehérneműgyár gyártásvezetője
Nádas Péter felvétele

négykor kelek. Az uram és a
fiaim teljesen átvállalták a ház-
tartási munkát, mosást, takarí-
tást, még a főzést is közösen
csináljuk. Ha késő este megyek
haza az iskolából, nem várnak
rám tehetetlenül, hanem engem
vár a kész vacsora... Nagyon
tisztelnek, hogy bele mertem
vágni a tanulásba és nagyon
megbecsülnek a magas beosztá-
somért. Megértik, hogy ezt csak
úgy tarthatom meg, ha megvan
hozzá a tudásom is; az ember
előbb-utóbb kezdi magát kényel-
metlenül érezni a beosztottjai
között, ha azok technikumi,
vagy akár gimnáziumi érettség-
givel rendelkeznek... És ilyen
egyre több van.

Kereken háromszáz nő tanul

a Fehérneműgyár mintegy 1800
—1900 dolgozója közül. Általá-
nos iskolába már kevesen jár-
nak, VII—VIII. osztályba össze-
sen 43-an; a gyárban működő
ruhaipari technikumnak 49 hall-
gatója van, üzemen kívüli tech-
nikumban 10 másod-, harmad-
és negyedéves tanul, 22-en jár-
nak közgazdasági technikumba,
ketten egyetemre, a különféle
szakmai továbbképző tanfolya-
mokon résztvevők száma csak-
nem 200. A gyár sokat segít,
elsősorban azzal, hogy helybe
hozta a technikumot, másodszor,
hogy még a korrepetálást is
házon belül oldja meg, vállalati
költségen fizetett szaktanárok-
kal. A lemorzsolódás meglepően
kevés, s a legtöbb esetben be-
tegség indokolja.

Mi van emögött? Az, hogy az
asszonyok nagy része megvívta
már a maga harcát az elmúlt
években — jellemző, hogy hat
évvel ezelőtt ez a kérdés egy-
általán fel sem merült! A fér-
fiak ma több belátással állnak
mellettük. De az is van emögött,
hogy a »második műszak« ma
már kevésbé nyüg — lehet hát
vállalni egy harmadikat is! A
megértésen, férji segíteniakarás-
son ma már több múlik, mint a
külső körülményeken... mint
ez a fehérneműgyári asszonyok
példáján látható.

— Vége —

Zsigmondi Mária

Friml Géza/1899, Trencsén, róm.kat./ festőművész, középiskolai tanár. Végezte a Képzőművészeti Főiskolát. Tanulmányai elsősorban az "alkalmazott" monumentális festés felé irányultak. E célból tanulmányai tárgyává tette ugy az antik, ókeresztény, valamint a modern olasz mozaik és freskófestést. Ezeknek behatóbb tanulmányozására nemcsak a Rómában levő műemlékeket használta fel, hanem tanulmányutat tett Nápolyba, Pompeibe, Sicíliába /Siracusa, Catania, Taormina, Monreale/ továbbá Orvietoba, Firenzébe, Sienába, Velencébe. Tanulmányutja során számos vázlatot és tanulmányt készitett a jellegzetes olasz tájakról, melyeket képei festésénél felhasznált. Szines grafikai munkákon kivül több olajfestésü képet, kompozíciót készitett, mint "Vitatkozó papok", "Archeológia", "Anyaság", "Akt", "Asszonyok" stb. Azonkivül elkezdett egy nagyméretű figurális kompozíciót. Ehhez készült rajztanulmányát eredeti méreteiben befejezte. Az 1936/37. évben a romai magyar intézet ösztöndijas tagja volt.

Friml Géra

festő

Fónyi Géza

Koll. kiáll. Almásy Teleki Éva intézetében 1944. márc.

Fónyi Géza témaválasztásában sokoldalú művész. A dombhátak, szántóföldek, monumentális, szigorúan leegyszerűsített, nagy formákat egybefogó megfestésében épp úgy otthon van, mint az égbenyúló gyárak és bérkaszárnyák ábrázolásában. Művészete mindenütt a szerkesztés szigorú szabályaihoz alkalmazkodik. Ebben a tekintetben sokban emlékeztet kiváló kortársára, Barcsay Jenőre. A Domboldal, Dombok közt, Szőlőhegy című pasztelljei különösen a föld mozdulatlan robosztus időtlen erejét érzékeltetik a nézővel.

Uj Magyarság

1944. márc. 23.

(G. S.: Gyűjtemeny kiállítás.)

RIMASZECS

1979

SZAVA 1979. dec. 14

KALAUZ

Fónyi Géza emlékkiállítása

Vonzó festőnek, ideális tanárnak és mélyen etikus gondolkozású embernek írják le a tanítványi és baráti visszaemlékezések az 1971-ben elhunyt Fónyi Gézát, akit most, születésének nyolcvanadik évfordulóján, emlékkiállítással tisztelt meg a *Nemzeti Galéria*. A hátrahagyott műveket szemlélve, hitelesnek kell elfogadnunk a visszaemlékezők állításait: a Képzőművészeti Főiskola egykori professzora valóban *egyéniség*, s tevékenysége minden síkján színvonalasat és maradandót nyújtó szellem volt.

Emberi és művészi pályája látványos mozzanatok nélkül bontakozott ki, s ritka egyenességgel haladt a beteljesülés felé. Trencsénben született 1899-ben. 1921-ben rajztanári oklevelet szerez a főiskolán, majd a művészképző növendéke Benkhardt Ágoston osztályán. A húszas évek második felében nagyobb nyugat-európai tanulmányutat tesz, s megismerkedik Párizsban a fiatal Braque dekoratívkubista piktúrájával. Hazatérve tanár a Kölcsey Gimnáziumban, majd a Műegyetem rajzi tanszékén, közben rendszeresen szerepel a kor haladó művésztársulásainak kiállításain. 1926—37-ben ösztöndíjasként Rómában dolgozik; itt fordul figyelme a mozaik felé, amelynek egyik legjobb hazai művelője lesz.

Festői beérése a felszabadulást követő évekre esik; ekkor alakítja ki jellegzetes, egyszerre lírai és konstruktív érdekeltségű stílusát, amely *egyként* hasznosítja a nagybányai természetfestés érzelmi közvetlenségét és a modern piktúra rációkeresésének tanulságait. A hétköznapok világából vett egyszerű témák kapnak szűkszavú, férfias megfogalmazást képein, amelyek érzékeny realizmusuk és emberi közvetlenségük okán már az ötvenes években komoly megbecsülést szereznek alkotójuknak. 1955-től módja nyílik több nagyméretű, murális alkotás kivitelezésére: szgrafittót készít a dabasi járási tanács számára, mozaikot az inotai kultúrház, a sashalmi rendőrkapitányság és a Genfben székelő Egészségügyi Világszervezet épületébe. Számolva az állandó nyilvánosság követelményeivel, ezeken a munkáin még *szorosabbra vonja* motívumainak és formaeszközeinek körét, s mind mondandóiban, mind előadásmódjában az általános érvényű felmutatására, az ábrázolt helyzetek és egyének társadalmilag tipikus vonásainak kifejezésére törekszik.

A művészetében mindig is jelenlevő összefoglaló igény a hatvanas években újabb, minden korábbinál *koncentráltabb* megjelenítéshez jut: ekkor született, javarészt korábbi táji, csendéleti és portrétémáit megismétlő kompozícióiban páratlan művészi logikával érzékelteti egy-egy hangulat, érzelmi állapot, természeti és társadalmi jelenség lényegét, esztétikai és erkölcsi szépségét (*Halas csendélet, Vörös dinnyés csendélet, Galambok az ablakban, Tanya, Öreg halász, Kosaras nő* stb.). Sosem a látvány, hanem a látvány nyújtotta érzelmek megörökítése érdekelte, s így építményes szerkezeteiben is meg tudta őrizni — nem utolsósorban a színek értékének, tömegének és súlyának kifinomult megéreztetésén keresztül — azokat a *poétikus tartalmakat*, amelyeket a valóságból kihüvelyezett. Nem véletlen, hogy kedvelt technikája éppen a *pasztell* volt; az ezzel elérhető különleges hatások, formai és színbeli modulációk tolmácsolták a leghívebben érzelmi sokhúrúságát.

Fónyi Géza külsőségektől mentes, letisztult életműve nemcsak festői konklúzióiban, de *etikai tartásában* is példaadó érvényű az új magyar művészet számára. Eredményeit következetes munkával, a tartalmi és formai problémák kitartó tisztázásával érte el; mindig tartózkodva attól, hogy vélt igények gyors kielégítése érdekében nem festői eszközöket is bevonjon művészi fegyvertárába. Ha úgy érezte, hogy nincs közérdekű mondanivalója, inkább hallgatott, s a pedagógiai munkában vagy a mozaik-műfaj technológiai megújításában élte ki ambícióit. Volt idő, amikor részben szigorú önkontrollja, részben külső tényezők miatt háttérbe szorult, kompromisszumellenessége azonban mindig meghozta a maga gyümölcsét. Így lett 1969-es műcsarnoki bemutatója az új arcot öltő magyar művészet egyik legfontosabb állomása, amiért méltán nyerte el a Kossuth-díjat.

Művei a beléjük zárt művészi értékeken túl egyben az *alkotó felelősségérzetét*, s e felelősség mindenkori *erkölcsi jelentőségét* is dokumentálják. **Tasnádi Attila**

ÚJ KÖNTÖSBEN A MŰEMLÉK TEMPLOM

Helyreállították a gyógyfürdőjéről ismert Vas megyei Bük község római katolikus *műemlék templomát*. A XIII. században épült, eredetileg román, de későbbi stílusjegyeket is magán viselő templomot az *Országos Műemléki Felügyelőség* anyagi támogatásával újították fel.

ácskozása

negye), *Juhász Tibor* Bács-Kiskun megye), *dr. onda György* (Vas me-ye), *S. Hegedüs László* Pest megye), *Szokola Károlyné dr.* (Somogy negye), *Hegyi Imre* (Bor-od megye), *dr. Nezvál erenc* (Budapest) és *Szé-s Lajos* (Szabolcs me-ye) is. A tanácskozáson észt vett *dr. Szakács dön*, a Legfelsőbb Bí-óság elnöke. Az ülés után a bizottság tagjai llátogattak az államigaz-atási főiskolára.

Csütörtökön a Parla-entben ülést tartott az rszággyűlés mentelmi és összeférhetetlenségi bi-ottsága. A tanácskozá-on *Madarasi Attila* énzügyi államtitkár is-ertette a képviselőkkel z 1980. évi költségvetés lőirányzatát.

Sándor Józsefnek, a izottság elnökének ve-etésével megtartott ta-ácskozáson felszólaltak: *Bozsó Lászlóné, Gáspár stvánné, Klaukó Má-yás, Kollár József, Má-ay Pál, Szücs János* és *árhelyi József* képvise-ők.

*

Az országgyűlési kép-iselők Szabolcs-Szatmár egyei csoportja csütör-ökön Nyíregyházán üle-ezett. Az ülésen részt ett és felszólalt *Biszku Béla*, az MSZMP Poli-kai Bizottságának tag-a is. *Pénzes János*, a egyei tanács elnöke, az dei esztendő mezőgazda-ági és ipari eredményei-ől adott tájékoztatást.

Szabadidő-központ

Az olajkutatás nyomán elszínre tört termálvíz agykanizsát jelentős endégforgalmi funkció-oz juttatja. Ezzel a vá-os Hévíz és Zalakaros tán a *Balaton* zalai part-zakaszának *harmadik* üdülőkörzetévé válik. A *Nagykanizsa* határában evő parkerdőhöz és cső-akázótóhoz kapcsolódva elepítik a közelben fel-ört termálvíz hasznosítá-ára a meleg vizű stran-ot. A víkend- és üdülő-erületen már megkezdő-ött az első létesítmények pítése.

Az alkoholról — a

Beszélgetés dr. Gajdócsi Istvánnal, az o

Börtön vagy kórház? Sokan így tették fel a kérdést, amikor értesültek róla, hogy az Elnöki Tanács Európában egyedülállóan törvényerejű rendeletével 1975. január 1-től *lehetővé tette az alkoholisták kötelező intézeti gyógykezelését.* A rendelkezés lényege: az az alkoholista, aki rendszeres és túlzott italozásából eredő magatartásával családját, kiskorú gyermekének fejlődését, környezetének biztonságát veszélyezteti, vagy a közrendet, illetőleg munkahelyén a munkát ismételten súlyosan zavarja, *munkaterápiás intézetben történő gyógykezelésre kötelezhető.* A kezelés a *nagyfai* munkaterápiás alkoholelvonó intézetben történik. Ide látogatott el egyik ülése után az országgyűlés *jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága* arra keresve választ, hogy az elmúlt évek tapasztalatai alapján hogyan valósul meg a jogszabály a gyakorlatban.

A rendhagyó bizottsági ülésen szerzett benyomásairól, a képviselők véleményéről és a testület állásfoglalásáról kérdeztük *dr. Gajdócsi Istvánt*, a bizottság elnökét.

— Aki közelebbről ismeri a jogi bizottság munkáját, az jól tudja, hogy a mi üléseinken *szinte mindig parázs vita alakul ki* — kezdte beszélgetésünket a képviselő, aki egyidejűleg a *Bács-Kiskun megyei Tanács elnöke.* — Ez a legutóbbi ülésünk azonban még a szokottnál is jobban felkorbácsolta a kedélyeket.

Bocsánatos bűn?

— Vágjunk mi is rögtön a téma közepébe. Többfelé hallani olyan véleményt, hogy az állam a hangzatos szólamok mögött tettekben csak „félgőzzel" küzd az alkoholizmus ellen, hiszen a szeszmonopóliumból származó bevétel igen jelentős tétel a költségvetésben, több mint évi 11 milliárd forint.

— Bár meggyőződésem szerint elsősorban nem anyagi kérdésről van szó, hadd mondjam el, hogy mi áll az említett bevétellel *szemben.* A becslések szerint az alkohollal összefüggő termeléskiesés és táppénz együttes összege *meghaladja a 4 milliárd forintot*, a szülők italozó életmódja miatt gondozásba vett gyerekekre pedig *évente mintegy 300 millió forintot* költ az állam. De kifejezhetők-e pénzben azok az emberi, családi tragédiák, amiket az alkohol okoz? Ezért egy pillanatig sem lehet kétséges, hogy *minden erőnkkel* küzdeni kell az alkoholizmus ellen. Nem új felismerés ez, s annál megdöbbentőbb, hogy csupán a tömény italok fogyasztása 1970 óta *csaknem négyszeresére* emelkedett. A kormányzat az utóbbi években igen nagy figyelmet fordít erre a kérdésre. Ezt igazolja az *1977 őszén született miniszertanácsi határozat az alkoholizmus elleni küzdelem fokozásáról.* Ennek nyomán több tanácsrendelet szabálysértéssé nyilvánította az utcai italozást, a Belkereskedelmi Minisztérium pedig országosan megtiltotta a vendéglátó egységekben a reggel 9 óra előtti szeszes ital árusítást. S az alkoholizmus elleni szigorúbb, következetesebb fellépés fontos részének kell tekintenünk a nagyfai intézet létrehozását.

— Szabályokban, intézkedésekben, tiltó rendelkezésekben tehát úgy tűnik, nincs hiány. De adódik a kérdés: lehet-e ilyen adminisztratív eszközökkel eredményesen küzdeni egy társadalmi jelenség ellen?

Beutalás nehé

— Parlamenti bizottságunk ülésén az a vélemény alakult ki, hogy ez a valóban érthetetlennek tűnő helyzet részben a beutalási eljárások elhúzódása, nehézkessége miatt alakult ki, de sok más tényező között *szerepe van benne a szűkebb tár-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 JUN 3

Pestmegyei Hirlap

Fónyi Géza festő

1021

Festők otthona

Képzőművészeti seregszemle Nagymaroson

Fónyi Géza: Kenyérszegő

A nagymarosi képzőművészeti program az idén különösen változatos. Alig zajlott le *Gádor Emil* és *Kaubek Péter* sikeres tárlata, máris újabb seregszemle következik a vasárnap *megnyílt* kiállításon, mely a váci járás festőinek, szobrászainak anyagából válogat. Régiekéből, újakéból egyaránt. Hírt ad művekben a magyar képzőművészet nagymarosi festőotthonáról, de a vizuális országút zebegényi, váci, gödi pontját is érzékelteti.

A Dunakanyar a természet és a művészet egyik központja. A táj kellemes nagyvonalúsága erős koncentrációkkal irányítja a festők képzeletét, a part Dunakeszitől Szobig feltárt és még ismeretlen képi forrás. *Szőnyi István* egész életműve zebegényi együtthatókkal érvel, *Szobotka Imre* Börzsönytől Bajáig kutatta, kereste a Duna látványkincsét, melyet *Fónyi Géza, Jakuba János, Medveczky Jenő* szükséges átalakításokkal Nagymaroson talált meg.

A vasárnap ünnepélyesen megnyílt tárlat felvonultatja azon alkotókat, akik ezen a vidéken születtek vagy véglegesen itt telepedtek le. Ebből a körből üdvözölhetjük *Raszler Károly* érzékletesen gazdag grafikáit, *Dániel Kornél* tájelemzéseit, *Uhrig Zsigmond* gödi, *Monos József* váci atmoszféráját, *Kapicz Margit* szobi sorozatának egyik rezdülékenyen finom festményét. A rendezők a történetiségre is ügyeltek, hiszen *Papp Gyula* vezetésével Nagymaroson működött a Nagy Balogh János Népi Kollégium, mely több ifjú alkotó tehetségét gondozta. Papp Gyula jelentős képe mellett *Újvári Lajos* nagymarosi részlete is elmélyült mű.

Tény, hogy a Képzőművészet Alap alkotóháza révén Nagymaros sok fővárosi festőnek második otthona. *Szentgyörgyi Kornél, Mácsai István, Batári László* évtizedek óta figyeli Nagymaros sokrétű látványforrását, és egyedi motívumokkal növeli festészetté más-más hullámhosszon. A hegyekre, erdőre, vízre tagolódó táj változatossága hozzájárul a festői magatartás dús árnyalataihoz, részben ez indítványozza a tág határok közt mozgó stíluskombinációkat. A valóság ezer arca a Dunakanyarban különösen szembetűnő, és a saját törvényeikre figyelő festők egyéniségüknek megfelelően válogathatnak és válogatnak is a természeti formák lebilincselő gyülekezetéből.

Király Sándor az egyik pólus. Ritmizálja színes sávokkal és tömbökkel a környezet szelíden viharos hullámzását, *Zirkelbach László, Freytag Zoltán* egy-egy fontos részt kiemelve; általánosít. Expresszív lendület jellemzi *Kárpáti Éva, Bojtor Károly* alkotásait — tekintélyes előrehaladást ért el *Garabuczy Ágnes* és *Dobrovits Ferenc*. Minden nemzedék a saját eszmesíkján mozog, minden festő a saját rangján szólal meg, s így más-más felismerésben részesíti *Orosz János, Papp Zoltán, Bér Rudolf, Monos József* művészete. Mindez azonban Nagymaros és a magyar képzőművészet gazdagodása, gazdagítása.

Nagymaros nyitott műhely a stílusokat és a személyeket illetően is. Nem zártak, hanem nyitottak az értékei, lehetőségei Jövőjén gondolkozva több időszerű elképzelés ölthet testet. Elsősorban az, hogy szobrokkal is gazdagodjon a tér Nagymaroson, amelyet a tárlaton is szereplő művek — *Pató Róza, Nemes József* és *Kaubek Péter* plasztikái is kezdeményeznek, másrészt az, hogy a nagyközségi tanács, a Dunakanyar Intéző Bizottsága és a Képzőművészeti Alap közös összefogása révén valósuljon meg a nagymarosi képtár szép gondolata.

Losonci Miklós

Batári László: Balatoni táj

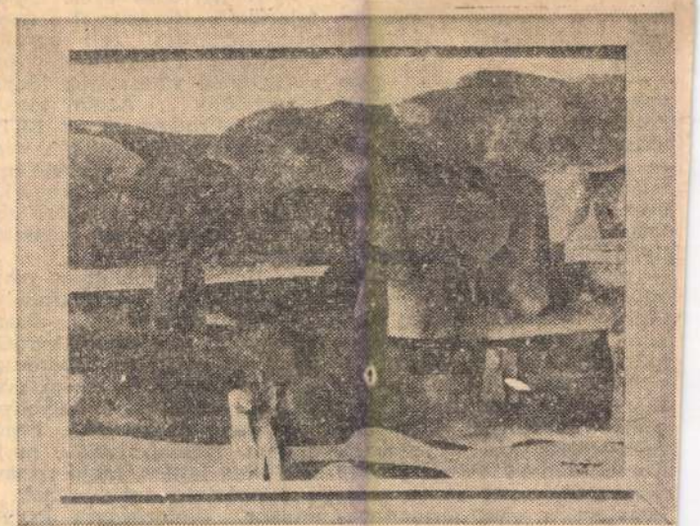

Szentgyörgyi Kornél: Nagymarosi táj

keresheti és a kellemes meleg vízből nézheti meg — ha kedve tartja — a tévéműsort.

Az első napon még vagy ötvenen megígérték, hogy eljönnek, most pedig csak tízen, ha voltak. Persze ebben bizonyára ludas volt az ősziesre forduló kora nyári idő is. Kilenc órakor *Babati Lajos* vezetésével — és ki irányíthatná megfelelőbben a sportoló hajlamú fiatalokat,

a környezetvédelem

A KGST-országok műszaki-természettudományos egyesületei képviselőinek részvételével ma, *nemzetközi környezetvédelmi tanácskozás* kezdődik a Technika Házában. Hétfőn *dr. Madas András*, a MÉM miniszterhelyettese sajtótájékoztatón számolt be a konferencia feladatairól.

kai politikot, az idén pedig folyamatosan bevezetik az egészségügyi dolgozók körében a *csökkentett munkaidőt*. Jelenleg a dolgozók 70 százaléka már csökkentett munkaidőben dolgozik.

— Felelősségteljes munkát végeztek a munkahelyi kollektívák és szakszervezeti testületeink a munkaszervezésben, a munkaerő-gazdálkodásban — mondotta, majd a

segítésének szükséges
beszélt. *Dr. Lencz*
hangsúlyozta: a lezajlot
szervi választásokon jó
minden szervezett eg
ügyi dolgozó részt ve
ményt nyilvánított.
kórház ápolónőinek
nyét *Tóth Istvánné* tol
ta: a munkaidő-csökkentés nyomán jó a hangulat, várhatóan ez is vonzóbbá teszi ezt a pályát. *Dr. Tengelyi Vilmos* megyei főorvos a többi között arra utalt, hogy Pest megye lakossága évente mintegy ezerrel nő, s emiatt is az egészségügy mind tárgyi, mind személyi feltételeiben *folyamatos és fokozott fejlesztést igényel.*

Dr. Bodó Ágnes, a dabasi járási rendelőintézet osztályvezető főorvosa, járási szb-titkár ezen a fórumon is felhívta a figyelmet arra, hogy *a rendelőintézet kinőtte a helyét. Bajkó Elek*, a megyei TBC-Gondozó Intézet gazdasági vezetője a többi között az évente jelentős *bérmaradvány* okait és felhasználásának lehetőségeit elemezte.

Koncsek Aranka, a szakszervezet országos titkára felszólalásában elmondotta: az elhangzott beszámoló és az eddigi vita is bizonyítja, hogy a megye egészségügyi szakszervezeti mozgalmának küldöttei nemcsak *a számadás, hanem a további tennivalók közös megvitatására jöttek el.* A szakszervezeti választások *kedvező politikai légkörben folytak és folynak.* Felelősségteljes munkát tud végezni a mai tanácskozás, mert az elmúlt négy évben a feladatokat kedvvel és tehetséggel vállaló testületek, tisztségviselők, aktívák dolgoztak és munkájukat támogatta a megyei pártbizottság, a Pest megyei Tanács és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa.

A továbbiakban meleg szavakkal méltatta *dr. Stark Jan-*

és minden szakszervezeti aktívát, mert szabad idejüket áldozzák fel azért, hogy a közösségért tevékenykedjenek. A lezajlott alapszervi választások és a megyei küldöttértekezlet ígéret arra, hogy az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete Pest megyében a jövőben *a magasabb igényeknek megfelelően fog munkálkodni.* További feladatok várnak a szakszervezeti aktívákra a párt kongresszusi határozatában hangsúllyal megfogalmazott *szociálpolitikai tennivalókban.*

Dr. Kovács Mária vitaösszefoglalója után a megyei küldöttértekezlet egyhangúlag *elfogadta a beszámolót* és *felmentette a megyei bizottságot tisztségéből.*

Választás

Az új, 25 tagú megyei bizottság, a 14 kongresszusi küldött és az SZMT-küldöttértekezlet 12 küldöttjének személyére *dr. Szinna Ferenc*, a megyei rendelőintézet igazgató főorvosa, a jelölőbizottság elnöke terjesztett elő javaslatot.

A küldöttértekezlet, egyetértve a javaslatokkal, *titkos szavazással egyhangúlag megválasztotta az új megyei bizottságot és a küldötteket.*

Az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete Pest megyei bizottságának elnöke *dr. Várkonyi András*, a Semmelweis Kórház osztályvezető főorvosa, titkára *dr. Kovács Mária.*

D. G.

Javaslatok a Házban

Bánáti Gézánét — bármily szokatlanul hangzik is — a zene nevelte közösségi emberré. Hatéves korában vette először kezébe a hegedűvonót, s még a *Budai Nagy Antal Gimnázium* bejáró tanulójaként is zenei pályára készült.

— Másképp alakult — mondja tűnődve, de hiába keresnék a hangjában nosztalgiát, keserűséget: *elégedett ember.*

— Az érettségi után nem vettek fel a Zeneművészeti Főiskolára, így aztán hegedűoktató lettem a *biai* 2. számú, és a *torbágyi* 1. számú általános iskolában. Akkor már évek óta játszottam a Beloiannisz Híradástechnikai Gyár szimfonikus zenekarában, — olykor még szólóhegedűsként is —, volt tehát gyakorlatom. 1959-ben részt vettem a KISZ első országos kulturális seregszemléjén. Később énekszaktanító lettem Bián, és jelentkeztem a szegedi Pedagógiai Főiskola ének—történelem szakára. Korengedéllyel vettek fel, 19 évesen. Kevéssel az ének államvizsgám előtt férjhezmentem, egy ugyancsak államvizsga előtt álló gyógypedagógus tanárhoz: *Bánáti Gézához.* Vele együtt egy évre Veszprém megyébe kerültem. Csakhát — törökbálinti lévén — visszahúzott a szívem Pest megyébe. Biatorbágyra pedagógusokat kerestek, s mi boldogan jöttünk. A férjem kisegítő osztályt vezet, én éneket és történelmet tanítok. Közben tanulok.

— Mit?

— A hetvenes évek elején fejeztük be férjemmel a marxista—leninista esti egyetemet; épp a legutóbbi országgyűlési választások idején vizsgáztunk... Aztán tavaly ősszel beiratkoztam az ELTE bölcsészkarára, levelezőn végzem a kétéves történelemkiegészítő szakot. A szigorlataim most épp egyidőre esnek az országgyűlési választásokkal...

— Hogy kezdődött a mozgalmi-közéleti pályafutása?

— Tipikusan úgy, ahogy manapság a legtöbb korosztályombelinek: *az úttörőcsapatban.* Voltam rajvezető, őrsvezető, csapatvezető-helyettes, szavaltam, énekeltem, hegedültem. Később DISZ-, majd KISZ-tag lettem, tagja voltam a gimnázium énekkarának, s amikor Biatorbágyra kerültem, én is azonnal megszerveztem az iskolai kórust. Később egy időre népművelési ügyvezető lettem, s a zene, a

művészet, a népművelés rávezetett arra, *mennyi mindent tehetek még azon kívül, ami munkaköri kötelességem.*

Nemcsak tehet — tesz is. *Egyike a megye legaktívabb* országgyűlési képviselőinek. Rendszeresen részt vett az országgyűlés kulturális állandó bizottságának munkájában, aholis tíz alkalommal tolmácsolta a megye, a budai járás, illetve választókerülete gondjait, s *tett javaslatokat* a fejlődés siettetésére.

Ny. É.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Fónyi Géza
MAGYAR NEMZET
1966 JAN 20.

Magyar mozaik

az Egészségügyi Világszervezet genfi palotájában

1021

Az Egészségügyi Világszervezet Genfben épülő új székházának belső berendezését és díszítését a tagállamok vállalták. A magyar egészségügy reprezentatív ajándéka egy 13 négyzetméteres mozaik-kép lesz, amelynek elkészítésére Fónyi Géza érdemes művész kapott megbízást.

Rózsadombi műtermében felkerestük Fónyi Gézát, hogy megtudjuk, milyen elképzelések vezették műve megalkotásánál, milyen stádiumban van a mozaik, amelynek a mai magyar képzőművészetet kell a genfi palotában reprezentálnia. A műterem fő falára feszített színes feles kartonon dolgozik éppen. Már kirajzolódik a kirakásra kerülő formák anyagszerű elképzelése. Lilás rózsaszínű alapon feketék, kékek, zöldek sorakoznak, kevés aranyló sárgával. A látvány igen vonzó és érzékletes, a hétfigurás kompozíció derűt és optimizmust árasztó, harmonikus egésszé olvad össze.

— Hogy mit akartam munkámmal elmondani?! Az életet megszépítő egészséget, harmóniát, életörömet, derűt! Úgy éreztem, hogy amit a színek nyelvén, a csillogó mozaik segítségével közölni tudok, az nemzetközi, mindenkihez egyaránt szól. A gyümölcstálat a fején hordó nőfigura ősi motívumát, régi kedvenc témámat variáltam ezen a mozaikon, talán azért, mert az egészséges harmónia kifejezése mellett ez a bőség jelképe is, és nálunk a Dunántúlon vagy a Balaton mellett épp úgy otthonos, mint Provence-ban vagy Itália földjén. A fuvolás és gitáros figurát a fiatalság szimbólumaként használtam fel a kompozícióban; szeretném, ha az Egészségügyi Világszervezet palotájának nemzetközi látogatói megértéssel fogadnák mondanivalómat.

— Milyen technikával készül el a Genfbe kerülő mozaik-kép?

— Csaknem negyedszázada foglalkoztat a mozaik-technika számos válfaja. Ezúttal új technikát alkalmazunk: eternitlapokra, különleges kötőanyagba rakjuk ki a mozaikot. Két fiatal tanítványomra, *Bugyil* Ferencre és *Markos* Verára vár munkám kirakása, irányításom mellett. A mozaikdarabokat lapokban szállítják ki Genfbe, a helyszínen illesztik össze és helyezik be a palota egyik termében kijelölt helyére. Nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy ilyen reprezentatív épületbe kerülő mozaik készítésével bíztak meg és szeretném ezt a munkát úgy elvégezni, hogy a mai magyar művészetet méltóan képviselje.

(L. r.)

behatóan mérleg
művelésügyi és
tárca költségvetés
tait és azokat *egy*
fogadta. Jó néhán
ra váró problémá
azonban az illeté
mét. A képviselők
ták, hogy a távla
érdekében a követ
dőkben az eddiginél nagyobb erőket kell fordítani mezőgazdasági beruházások végrehajtására, s ugyanebből a szempontból alaposan meg kell vizsgálni a mezőgazdasági szakoktatás, ezen belül külön a szakmunkás-képzés fejlesztésének lehetőségeit.

Egybehangzó volt a képviselők véleménye abban is, hogy az állategészségügyi ellátás jelenlegi rendszere nem biztosítja az állatorvosok közvetlen érdekeltségét a tsz-ek állattenyésztési eredményeinek javításában, az elhullás mértékének csökkentésében. Többen rámutattak, hogy a mezőgazdaság járulékos beruházásainak elmaradása már most, de a következő esztendőkben még inkább megbosszulhatja magát, mert a termőre forduló

évi 28 200-ról mintegy 17 000-re csökkent az új megbetegedések száma, s különösen jól kamatoztak a 14 éven aluliak védelmére hozott intézkedések. Amíg 1960-ban ebből a korcsoportból 3419, addig 1964-ben mindössze 556 fiatalt vettek nyilvántartásba. Ezzel egyidejűleg jelentősen csökkent a tbc okozta halálozások aránya is. Örvendetes, hogy 1965-ben minden eddiginél alacsonyabb, hozzávetőleg mintegy *38 ezrelék volt hazánkban a csecsemőhalandóság.* Ugyanakkor sajnálatos és megszívlelésre méltó, hogy évről évre növekszik az üzemi és közlekedési balesetek száma. Tavaly például 17,4 százalékkal részesedtek ezek sérültjei a táppénzes napokból, s ápolásuk egyetlen év alatt 3500 kórházi ágyat kötött le.

A tervek szerint az idén a múlt évinél csaknem 250 millió forinttal magasabb, *összesen több mint 2 milliárd 270 millió forintos költségvetésből gazdálkodik az Egészségügyi Minisztérium.* A beruházásokra, az egészségügyi intézmények hálózatának fejlesztésére szánt összeg meghaladja az 566 millió forintot. Az év végéig körülbelül 1200-zal növekszik a kórházi ágyak száma. Átadják rendeltetésének az új orosházi, vásárosnaményi kórházat, Budapesten a Korányi tbc-intézet új pavilonját, bővítik az István kórházat. Elkészül az új pécsi és szekszárdi mentőállomás és befejezik a 250 személyes egri gyermekotthon építését. A tervek szerint 1200-zal gyarapítják a szakorvosi órák számát; ez elsősorban a fogorvosi ellátás területén érezteti majd hatását. *A harmadik ötéves terv végére egyébként szeretnék elérni, hogy négy—hatezer lakosra jusson hazánkban egy egy fogorvos.*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

Fónyi Géza festőművész

1971. NOVEMBER 21., VASÁRNAP

PEST MEGYEI ALKOTÁSOK 1021

A Munka Népe

FÓNYI GÉZA DABASI SGRAFFITÓJA

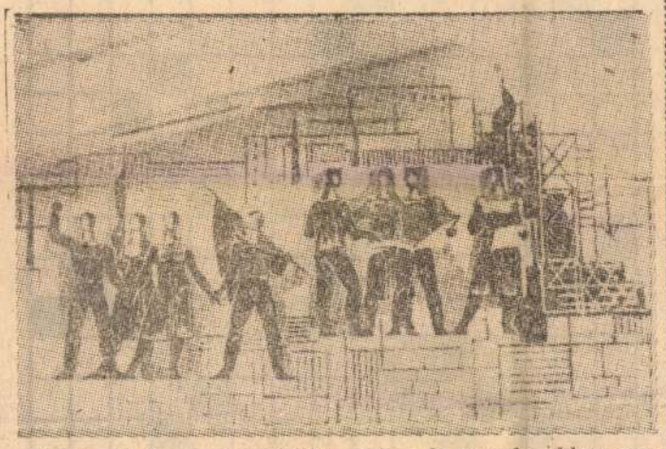

Dabas első monumentális méretű alkotása a járási hivatal tanácstermében lelte meg otthonát. Az építkezés lendületét kifejező sgraffitót 1965-ben készítette el kartonvázlatok alapján *Fónyi Géza* festőművész. A fekete-lila-fehér rétegek feltárását az eltérő mélységű rajzos karcolás alakítja egységgé — a himnikus téma kellemes látványszerkezetben jelenik meg. *Illyés Gyula* építőkhöz címzett nagy verse folytatódik a képzőművészet vizuális közegében Fónyi Géza sokrétűen elmélyült közreműködésével. Ebben a művében ars poeticáját is megfogalmazta a világosan körülhatárolt, igényesen közérthető festői formáival, mely a világ központi elemét — az építés dinamikájának emberi humánumát ragadja meg.

Illyés költeményének szárnyalását elégikusra szelídíti művének szabálytalan timpanon alaprajzában Fónyi, aki *„Állványok, frissen felrakott falak", „Téglát téglára"* halmozó iramával a hétköznapokat felmagasztalja, a munka nem szűnő szertartásait jeleníti. Emeletjelzőn két szinten helyezkedik el zászlólengető csoportja — a félig kész városra mutat szélső figurája, mások tervrajzot figyelnek — a kétkezi és szellemi munka jelenléte érződik a daru- és állványerdő között. A színrend és a rajz nyugtalanságának indokolt ellentéte a tisztázott célokra és az építkezés feszültségére utal: előrehaladás nem lehet soha problémamentes.

Mozgalmasság és lendület terebélyesül a munkaeszközökben, frissen elkészült házakban és az emberekben egyaránt. Minden „újakra" készül itt, a tervező gondolat is párhuzamosan emelkedik a téglasorokkal — a láncszerű kézfogás a munka népének összekovácsolódott egységét jelzi.

Fónyi Géza nemcsak általánosságban kereste az építkezések jellegzetes hangulatát, hanem azt fejezte ki, hogy *a fejlődés lényege a mozgás*, mely minden megtorpanást megszüntet — az emberi harmónia előfeltétele a folyamatos és közös alkotás. Ezzel akaratlan jelezte azt a termő pezsgést — mely a százados moccanatlanságot feloldotta Dabas környékén —, s a béresházak, kúriák kiáltó ellentétei helyett egyenletes derű áramlik Inárcs, Sári, Gyón, Alsónémedi, Ocsa gyorsan épülő új utcasoraiban.

Fónyi kapcsolata 1965-ben kezdődött Dabassal, s ez nem szakadt meg haláláig. Tavaly nagy sikerű kiállítása volt a járás székhelyén, s ez alkalommal köszönte meg a dabasi meghívás figyelmességét, Magnószalag őrzi hangját — komolyan, szerényen válaszol Platthy Iván kérdésére, érinti a festő hivatását, aki monumentális méretekkel is az emberekhez kíván szólni, felemelkedésüket szorgalmazza. Mindez 1970 januárjában történt, s akkor még senki sem tudhatta, hogy életművének lényegét fogalmazta meg a csendéletek festésében is magaslatra jutott mester az interjú kapcsán. Bárki ellenőrizheti szavainak igazságát, aki közelebbről is megismerkedik dabasi művének tiszta értékeivel.

Losonczi Miklós

KERESZTREJTVÉNY

OPTIMISTÁK, PESSZIMISTÁK

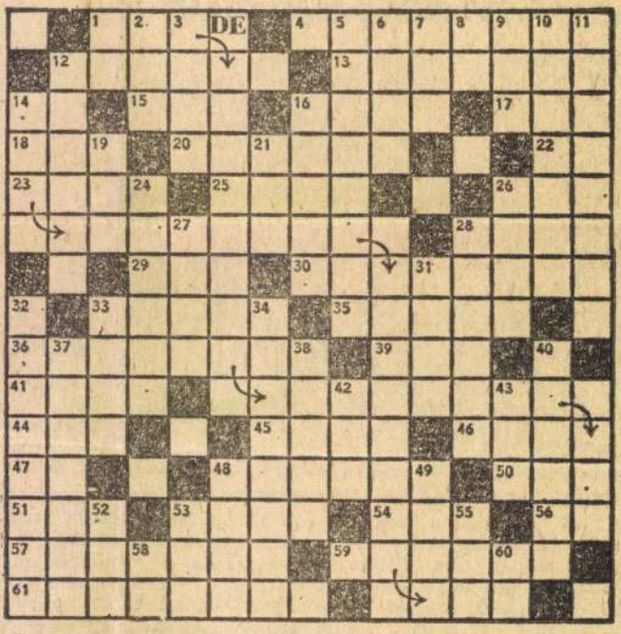

VÍZSZINTES: 1. Mily rút az élet, szól a pesszimista (folytatása a rejtvényben). 4. Neves szovjet filmszínésznő (Az ifjú gárda). 12. Kis, lapos sporteszköz. 13. Valamely állítás igazságának kétségbevonása. 14. A. I. 15. Gyere. 16. Burkolatsúly. 17. Török férfinév. 18. Vitéz. 20. Tengerben élő virágállat. 22. Zenei rövidítés. 23. Puskin „Anyegin"-jének egyik nőalakja. 25. Az egyik görög betű. 26. Kaolin fele! 28. Folyadék szállítására szolgáló tartály. 29. Alma... 30. Nagy mennyiségben fogyaszt szeszes italt. 33. Kikötőváros az Északi-tenger mellett. 35. Egy napra eső (névelővel). 36. Ibolya színű (névelővel). 39. Végtelenül okos! 41. Finom, könnyed kellem, báj. 44. Magasrangú török tisztek neve volt. 45. A születéssel kezdődik. 46. A zöld szín egyik árnyalata. 47. Orosz helyeslő szó. 48. Módosított formában átalakít (ruhaneműt). 50. Becézett Irén. 51. Az elülső része felőli helyre. 53. Az észak-amerikai Nagy-tavak egyike. 54. Az elektromos ellenállás róla elnevezett törvényének felfedezője. 56. Földmunkát végez. 57. Dalolók, énekl ők. 59. Elhamarkodottan cselekvő, kapkodó. 61. Dél-Amerika leghosszabb folyója.

FÜGGŐLEGES: 1. Molibdén vegyjele. 2. Küldj levelet! 3. Nők — táviratban. 5. A bergamói bányászok labdarúgó-csapata Olaszországban. 6. . . . -Marx-Stadt (NDK-beli város). 7. Lásd a 41. számú vízszintest. 8. Egyiptomi napisten. 9. Arra a helyre. 10. Pénzt kisebb címletekre cserélni. 11. Déli szél Olaszországban névelővel). 12. Kinyújtja (a nyelvét a szájából). 14. Milyen szép az élet, szól az optimista (folytatása a rejtvényben). 16. Kitűnő brikettfajta. 19. S. G. Ó. 21. Vízi átkelőhely, ahol nincs híd. 24. Kihalt lovas nomád nép, amely Belső-Ázsiából a mai Magyarország területére vándorolt. 26. Kiváló futónő-testvérpár. 27. Bírói szóval dönt felette. 28. Egyhelyben járkáló. 31. Salt . . . City (Utah állam fővárosa az USA-ban). 32. Los Angeles egyik elővárosa. 33. A szarvasmarha hímje. 34. Különböző sportágak gyűjtőneve. 37. Mulatozás. 38. Egészen megtöltve. 40. Irásmű átdolgozása. 42. Gyógyital. 43. Y. L. I. 48. Férfinév. 49. Sylvia (a rómaiak ősanyja). 52. Görög betű. 53. E. Z. Ó. 55. Római 1051. 58. Á. Z. 60. Kiejtett betű.

BEKÜLDENDŐ: a vízszintes 1. és a függőleges 14. számú sorok megfejtése.

MEGFEJTÉSI HATÁRIDŐ: egy hét.

A NOVEMBER 7-I LAPSZÁMUNKBAN KÖZÖLT KERESZTREJTVÉNY HELYES MEGFEJTÉSE: „Még tojást sohasem raktam, és mégis / megmondom, jó-e a rántotta vagy sem".

KÖNYVJUTALMAT NYERTEK: Majercsik Eszter (Bp. XIV., Lumumba u. 161.), Kalo Jenő (Bp. XIX., Attila u. 8.), Kökény István (Bp. VII., Rottenbiller u. 29/a.), Bíró Károlyné (Vác, Siketnéma Intézet), Ballai Gáspárné (Szigetszentmiklós, Ifjúság útja 9/b.), Prokopp Pál (Nagykovácsi, Bánya u. 6.), Szecsei Antal (Cegléd, Ilona u. 10.), Ifj. Szilágyi István (Nyíregyháza, Diófa sor 80.), Bernula Árpád (Újlengyel, Kossuth u. 37.), Borókai László (Farmos, Deák F. u. 633.).

Gyárfás Miklós rádióburleszkje. 21.59: Pontos időjelzés. 22.00: Hírek. Időjárásjelentés. 22.15: Új Vietnam-dosszié. Tökéletes manipuláció. Bögös László jegyzete I. 22.25: A Stúdió 11 játszik. 22.43: Marxista filozófusok Olaszországban. 23.03: Pierre Fournier (gordonka) és Rudolf Serkin (zongora) lemezeiből. 24.00: Hírek. Időjárásjelentés. 0.10: Gulyás László: Békési esték. 0.25: Himnusz. 0.30: Vízjelzőszolgálat.

PETŐFI RÁDIÓ

4.25—7.59: A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. Közben: 4.25: Rákóczi-induló. 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 5.00: Hírek. Időjárásjelentés. 5.30: Hírek. Időjárásjelentés. 6.00: Hírek. Időjárásjelentés. 6.17:

GYERMEKREJTVÉNY

1021 Fónyi Géza

Szombat, 1969. december 13.

Fónyi Géza kiállítása

a Műcsarnok kamaratermében

Az idén tüntették ki a Képzőművészeti Főiskola professzorát, három Munkácsy-díját és érdemes művészi címét követően a „kiváló művész" megtisztelő rangjával. Mennyiségileg nagyobb anyaggal is állhatott volna a közönség elé *Fónyi* Géza, a halkszavú mester, de érzésünk szerint számvetést csinált, s talán azzal a szándékkal is, hogy évtizedek művészi és pedagógiai tapasztalatait összegezze, inkább saját művészi portréját tette elénk. Azt, amit fontosnak tart, ami teljességgel jellemzi legbensőbb énjét.

Harmincegynéhány gondosan válogatott alkotása fejezetekre bontva illusztrálja, reprezentálja törekvéseit, megrajzolja útját, irányát és egységes, zárt képet ad arc poeticájáról. Igazi kamarakiállítás a Fónyié, intim és mégis nagyvonalú, mentes a külsőségektől, a heves gesztusok, a formai játékok csillogó mutatványaitól, s hiába keresnők benne zaklatott korunk rejtvényes, nyugtalanító gesztusait. Biztos alapokra épített életműve szilárdságában, következetességében a tartalmi, festői-formai problémák kitartó tisztázásának eredménye.

Egyik vonzó érdekessége kiállításának, hogy kísérleteit 20 év távlatában láthatjuk, ahogy ugyanazon a témán belül, például a csendéleti elemek váltogatásával tanulmányozta a formákat, kutatta a formák és a tér összefüggéseinek új lehetőségeit, egyre szélesebb utat nyitva maga előtt, mindig óvakodva a műtermi bezárkózottságtól, az elefántcsonttorony kísértésétől.

A valóságtól teljesen sohsem szakadt el, festményeit ma is a valóság ízei táplálják, a valóság gyökérzete biztosítja nedvdús életszerűségüket. Kétségtelenül sokat merített Braque eredményeiből, de még inkább alkotómódszere tehetett rá döntő hatást. Építményes szerkezeteiben, strukturális megoldású kompozícióiban, melyekben a színek tömegének, súlyának megfelelő szerepet juttat, érezhető a nagy francia, kubista mester ihlete, felszabadító ereje az előítéletek alól. Ahogy a fiatal Braque gal eltökéltséggel végigjárta Cézanne tájképeinek színtereit, Fónyi hasonló szívóssággal kutatta, fürkészte saját kitűzött céljainak, megálmodott festői világának égtájait, klímáját, atmoszféráját. A hétköznapok valóságában, a rendet, a szépséget, a klasszikus szépségeszmény korszerű kifejezését kereste és találta meg. Nehéz leckét adott föl magának és a leckét meg is oldotta. Nem tagadta meg tanítómestereit, nem fordított hátat a posztnagybányai hagyományoknak; felismerte, meggyőződött róla, hogy rejlenek benne fejleszthető lehetőségek.

Lépésről lépésre haladt, olykor vissza is kellett lépnie, ami együttjár a kísérletezéssel. Feláldozta a színek atmoszférikus könnyedségét, a színfoltok érzékletes puhaságát; színskáláját redukálta, számbavette a színértékeket, súlyt adott alájuk, tömeget csempészett belé jük, hogy azután dekoratív szervezésükkel, új ritmusú használatukkal a szerkezeti rend fontos tényezőjévé avassa jellegzetes mély liláit, buja zöldjeit, melyeket lendületükben is fegyelmezett, lebegő körvonalakba burkol.

Keveset hallani mostanában a *befejezettség* követelményéről, sokkal inkább annak hangoztatásáról, hogy a néző, a szemlélő állítsa be magát a társszerző aktivitást igénylő magatartásába, a szellemi készenlétbe, mellyel a művész szándékát felfogja, kipuhatolja, megsejtse és magyarázza, ő igyekezzék választ adni az alkotásokban felvetett és nyitvahagyott kérdésekre, replikázni a szellemes rögtönzésekre.

Kétségtelen, hogy ez is egyik módja lehet a műélvezetnek. De hát az ember különböző táplálékokkal él szellemileg is, és hiába tagadnánk, a káprázatos dinamikájú jelzésszerű művészettel szemben társszerzőként állni fárasztó, kimerítő mulatság. Nem adhat fel rébuszokat az olyan művész, mint Fónyi Géza, aki az általános érvényűt keresi, az egyetemest, a változóban is azt, ami tegnap, holnap és holnapután is érvényes, ami szilárd és megszilárdítja az esendő embert.

Fónyi — művei legalább is ezt szuggerálják — a tökéletes meggyőződés, az átélés, a szelekciók, az elhagyások, az érlelés hosszú folyamatának leszűrődése, forrpontja után teszi vászonra élményeit, amikor már tökéletesen birtokba vette a mondanivalót, belülről megfogalmazta. A legegyszerűbb tárgyi elemekből, egy asztalon elhelyezett korsó, néhány körte, aranyhalas akvárium olyan harmóniákat teremt, mint klasszikus szimfóniák záróakkordjai. Széles, szabadon lendülő körvonalai nemcsak éltetik a formákat, hanem jellemzik, lényegüket tárják fel, anélkül, hogy önkényesnek, torzítottnak, erőszakoltnak tűnnének. Miért is tűnnének, amikor a szerkesztés autonom törvényeinek engedelmeskednek. Fónyi kompozícióit belső logika, a kiállításán nyomon követhető egyre tudatosabb képépítés hitelesíti s ennek kiváló példája legszebb, legfelszabadultabb, 1969-es dátumú *Szobrászműterem* című festménye.

A magának feladott problémát a kitűzött célt Fónyi elérte: a sajátos, a távolról sem egyértelmű *nagybányai hagyományok* és a *modern törekvések* egyik lehetséges szintézisét hozta létre, egyéni hangon, magas esztétikai igényességgel. Nem lehet elfeledkezni annak említéséről sem, milyen segítségére volt eredményeinek kialakításában a *mozaik*. Az elsők között volt, aki már a negyvenes években murális feladatokat oldott meg. Helyet adott kiállításán csempe és üvegmozaik képeinek is, utal ezzel a mozaikrakás fegyelmező, sűrített előadást, összefogottságot követelő törvényeire, melyek átélése nélkül aligha jöhettek volna létre rendkívül kevés eszközzel megoldott, monumentális női alakjai, mint például az egyszerűségében, szűkszavúságában is bravúros szerkezetű *Testvérek* című, nagy lélegzetű festménye.

Akinek nincs alkalma Fónyi kiállításának megtekintésére e beszámolót olvasva azt hihetné, hogy a *Műcsarnok kamaraterme* most egy szigorú, elméleti alapokon kikísérletezett lombikfestészetnek adott helyet. Ennyivel Fónyi beállítottsága, humanizmusa sohasem érte be, még az ötvenes évek kényszerű visszalépésének idejében sem. Festésmódja, stílusa tele van sajátos gráciával, eleganciával, festői és érzelmi finomságokkal. Puritán tartózkodásán átdereng a lírai alkatú művész csöndes öröme, kompozícióinak üde ritmikáiában ott cseng a komolyságot feloldó-egyensúlyozó harmóniák friss dallama.

Dutka Mária

MAGYAR NEMZET
Budapest
Szombat, 196
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-976

dél-vietnami kegy

A külpolitikai helyzet

AZ EURÓPA TANÁCS MINISZTERI BIZOTTSÁGÁNAK péntek délelőtti ülésén Görögország bejelentette, hogy *kilép* a tanácsból. A 18 nyugat-európai országot magában foglaló Európa Tanács előző értekezletén a skandináv országok kezdeményezésére *vizsgáló bizottságot* alakítottak, amely megállapította, hogy a görög junta megsérti a demokratikus jogokat. Ennek következtében a mostani miniszteri szintű tanácskozásnak kellett döntenie arról, hogy az athéni kormány fenntarthatja-e tagságát, vagy pedig felfüggesztik jogait. Görögország kilépésére a pénteki ülésen az után került sor, hogy a tanács 18 tagja közül 11 *a görög junta tagsági jogának felfüggesztése mellett foglalt állást.*

A helsinki szovjet—amerikai előzetes tárgyalások a stratégiai fegyverek korlátozásáról, a jelek szerint, zárószakaszukhoz érkeztek. *Thomson*, volt moszkvai amerikai nagykövet, az amerikai küldöttség fontossági sorrend szerint második embere és a delegáció egy másik tagja is, pénteken hazautazott a finn fővárosból. A *Reuter* — miután közölte az amerikai küldöttség szóvivőjének kijelentését, amely szerint a két tag távozása személyes okokkal függ össze és nem jelent változást a tárgyalásokra vonatkozó amerikai álláspontban —, valószínűnek tartja, hogy az előzetes tanácskozásokat kedden vagy szerdán be is fejezhetik.

Brandt bonni kancellár pénteken sajtóértekezleten foglalkozott bel- és külpolitikai kérdésekkel. Gazdasági kérdésekre válaszolva beismerte, a kormánynak gondjai vannak az áremelkedések miatt, amelyek nagy részben abból származnak, hogy a márkafelértékelés a késedelem miatt csak csökkentett mértékben hatott. A moszkvai csúcsértekezlet nyilatkozatának az európai biztonság kérdéseit érintő részével kapcsolatban kijelentette: nincs kizárva, hogy az NSZK önállóan is állást foglal ebben a kérdésben. „Jelenleg azonban még abban a stádiumban vagyunk, hogy szövetségeseinkkel és a szocialista országokkal együtt előzetes megbeszéléseket folytatunk" — mondotta.

A Közel-Kelettel kapcsolatos nyugatnémet álláspontról nyilatkozott Brandt a kairói *Al Ahramnak*. Kifejtette, hogy a bonni kormány véleménye szerint a közel-keleti válság békés megoldásának a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozatán kell nyugodnia. Óvatos formában utalt az arab országokkal való kapcsolatok normalizálásának lehetőségére is. Végül közölte, hogy „az NSZK továbbra sem szállít fegyvert a konfliktusban részt vevő egyik félnek sem".

Az ENSZ-közgyűlés 52 szavazattal 13 ellenében, 49 tartózkodással elfogadott határozatában *elítéli Izraelnek a megszállt területeken alkalmazott módszereit* és felszólítja Tel Avivot, hogy tegyen eleget az 1949-es genfi konvencióból eredő kötelességeinek, hagyjon fel a megszállt területek polgári lakossága elleni megtorló akciókkal.

Az SZKP Politikai Bizottságának közleménye a moszkvai értekezletről

Moszkvából jelenti a *TASZSZ*: Az SZKP Központi Bizottságának Politikai Bizottsága pozitívan értékelte Bulgária, Magyarország, az NDK, Lengyelország, Románia, a Szovjetunió és Csehszlovákia párt- és állami vezetői által december 3-án és 4-én Moszkvában tartott értekezlet munkáját és teljes egészében jóváhagyta a szovjet küldöttség tevékenységét.

Mint Moszkvában közzétett hivatalos közlemény hangsú-

dekében, hogy egybehangolt, közös lépéseket tegyenek a békéért, a népek biztonságáért, így az európai biztonságért vívott harcban".

Az SZKP a többi testvérpárttal együtt ezután is állhatatosan küzd a béke és az európai biztonság megszilárdításáért és kész sokoldalú erőfeszítéseket tenni az európai légkör egészségessétételéért.

Az SZKP KB Politikai Bizottsága támogatja a tanácskozás' részvevőinek *nyilatkozatát a vietnami helyzetről* és eszögezi: „A jövőben is sokoldalú támogatásban részesíti a vietnami nép igazságos harcát, amíg véget nem ér az amerikai imperialista körök agresszív háborúja Vietnam ellen".

EP KB plénuma

jának határozatát az európai biztonsági konferencia előkészítéséről, az erőszakot kizáró európai egyezmény megkötéséről, a gazdasági együttműködés elmélyítéséről az európai országok között, továbbá a leszerelésről.

Foglalkozott az NDK és a Varsói Szerződés többi országai közötti baráti együttműködéssel.

Hangsúlyozta, hogy tovább fejlődtek és szilárdultak az NSZEP és a CSKP kapcsolatai.

„Az 1970. évi alapvető feladatok" című témához hozzászólt Walter *Ulbricht*, az NSZEP KB első titkára.

A jövő évi népgazdasági terv feladatairól Günter *Mittag*, a PB tagja, a KB titkára számolt be.

ndt ségi értekezletről

része olyan tömör volt, hogy sokat kell rajta gondolkodni. „A kommünikét sokszor elolvastam. Ez komoly szerepet játszott a brüsszeli NATO-értekezleten és részben pozitív visszhangra talált. Nem tartom kizártnak, hogy elkövetkezik az idő, amikor az NSZK önál-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fónyi Géza, festőművész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1979 DEC 1.

1021

1979. DECEMBER 1., SZOMBAT

KIÁLLÍTÓTERMEKBEN

Losonci Miklós:

Gazdag színvilág, harmónia

Fónyi Géza: Részlet az Üreg halász című kompozícióból

Fónyi Géza művei 1979. december végéig láthatók a Nemzeti Galériában. Feledy Gyula bemutatkozása december 9-ig, Gyarmathy Tihaméré december 16-ig tart a Műcsarnokban.

Emlékezés Fónyi Gézára

Becsületes ember, kitűnő tanár, jeles festő volt *Fónyi Géza*. Csöndes értékei még csöndesebbek lettek, az idő nem serkentette világát. Mégsem múlt el a korral, korával; megmaradt humanitása, iskolázottsága.

1899-ben született Trencsénben. Benkhardt Ágostontól Nagybánya szellemét örökölte. Ehhez ötvözte az évek során Fónyi mester Matisse kulturáltságát, ilyen kinccsel dúsította tanítványainak festői tarsolyát. Ebből a körből, ilyen tanulsággal szólnak hozzánk ma is *csónakjai, halas tálai, körtéi, öreg halásza, kosaras nője.*

Minden képének megbízható a szerkezete, kidolgozott a színvilága, megfontolt a harmóniája. Ez épült fel benne, ez maradt belőle, ez az erénye a *dabasi* tanácsházán felavatott murális művének is.

Közös I

Befejeződö

a KGST-tanácskozás

Közös kísérleti állatifehérje-takarmány-feldolgozó üzem létrehozását határozták el a KGST-országok szakemberei az általuk egységesített építészeti és gyártástechnológiai tervek helytállóságának gyakorlati bizonyítására. A KGST építésügyi állandó bizottsága 3. számú ipari és mezőgazdasági szekciójának pénteken *Visegrádon* véget ért ötnapos szakértői értekezlete a közös tervezés más feladatainak meghatározásában, egységesítésében is *egyetértésre jutott.*

A tanácskozás plenáris ülésén megvitatták a mezőgazdasági épületek tervezésével foglalkozó vezető szervezet 1980—81. évi munkatervét. Az egyes szekciókban — a már említett állatifehérje-feldolgozó üzemek mellett — megtárgyalták a takarmánykeverők, valamint különböző állattartási épületek egységes kialakításának lehetőségeit. Az egyes tagországok ajánlásai alapján a résztvevők kiválasztották, melyek a legal-

A Magyar—szovjet timföld-alumínium egyezmény keretében a Mineralimpex és a Metalimpex külkereskedelmi vállalatok aláírták jövő évi export, illetve import megállapodásaikat, a szovjet Raznoimport Külkereskedelmi

Jelentés a készl

Ülést tartc

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság pénteken ülést tartott. Két előterjesztés szerepelt napirendjén: megtárgyalta a készletgazdálkodás egyes kérdéseinek ellenőrzéséről készült jelentést, majd megvitatta az 1980. évi munkatervre

A Balaton

Tanácskozott

építési és köz.e

Milyen lesz a Balaton vize és partjainak képe a következő évtizedekben — erről tárgyalt pénteken délelőtt a Parlamentben tartott ülésén *az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága.*

Ábrahám Kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter a képviselőknek egyebek között elmondotta: a Balaton fejlesztését körvonalazó új regionális terv 1978-ban készült el. Maga az intézkedési program — amelynek végrehajtásában 30 minisztérium és országos hatáskörű szerv érdekelt — ugyancsak elkészült, s a VI. ötéves tervidőszakra szóló elképzelések 1980., a hosszú távú fejlesztési program pedig 1982 végéig szintén kialakul. Az üdülési környezet javításának érdekében

ndennapokat

társadalmi kérdés

Fónyi Géza Kossuth-díjas festő

1021

1971. VIII. 12. 18.25 D. Tv. /11/

Kompozició '71.

- A képzőművészeti rovat magazinja. Műsorvezető: Bereczky Lóránd.

- Jónapot kívánok kedves nézőink. Műsoraink szerkesztése során időről időre szembetalálkozunk azzal a szomoru kötelességünkkel, hogy az időközben elhunyt művészre, mint emberre, és mint művészre visszaemlékezzünk. Sajnos mostani adásunk során is van egy ilyen feladatunk. 1971. julius 25-én 72 éves korában hunyt el Fónyi Géza festő, Kossuth-díjas kiváló művész. Fónyi Géza pályája a 20-as évek derekán indult, sikerekben, és eredményekben gazdag pálya volt. Indulásénál a nagybányai hagyományokat örökségnek tekintőkhöz csatlakozott, művészetében, formavilágában és szellemében megőrizte mindvégig ezt a hagyományt. Később a kubizmus formavilága motiválta művészetét, de Fónyi Géza mindig következetes maradt ahhoz az induláshoz, amely az első sikereket hozta neki. Utána sok mű többek között morális munkáknak is maradtak, de ugy érezzük, és nem tévedhetünk ebben hogy az a pedagógiai tevékenység, amelyet a képzőművészeti főiskolán mint tanár folytatott, egyenrangu azzal az életművel, amelyet mint festő hagyott ránk örökül. Nagyon nagy hiány fog jelentkezni Fónyi Géza után elsősorban a művészet pedagógiai munkában, s mi ezzel a megemlékezésünkkel tisztelettel szerettünk volna adózni Fónyi Géza életműve előtt.

1971. VIII. 12. 18.25 D. Tv. /11/

Kompozíció :71.

- A képzőművészeti rovat magazinja. Műsorvezető: Pereczky Lóránd.

- Jónapot kívánok kedves nézőink. Műsorunk szekesztése során inkább idézte szembetalálkozunk azzal a szomoru kötelességünkkel, hogy az idékdszen elhunyt művészre, mint emberre, és mint művészre visszaemlékezzünk. Sajnos mostani adásunk során is van egy ilyen feladatunk. 1971. julius 25-én 72 éves korában hunyt el Fóni Géza festő, Kossuth-díjas kiváló művész. Fóni Géza pályája a 20-as évek mohakás indult, sikerekben, és eredményekben gazdag pálya volt. Indulásával a szygyanyni hagyományokat Grókusznak tekintőnyomasztlakozott, művészetében, formavilágában és szellemében megőrizte mindvégig azt a hagyományt. Már kezdő a kubizmus fordarilags motiváltja művészetét, de Fóni Géza mindig következetes maradt ahhoz az indulásban, amely ez alsó sikereket hozta mekk. Utána sok mű többek között morális munkáknak is maradtak, de ugy érezzük, és nem tévedhetünk ebben hogy az a pedagógiai tevékenység, amelyet a képzőművészeti főiskolán mint tanár folytatott, egyenrangu azzal az életművel, amelyet mint festő hagyott ránk örökül. Hagyon nagy hiány fog jelentkezni Fóni Géza után elsősorban a művészet pedagógiai munkában, s mi ezzel a megemlékezésünkkel tisztelettel szerettünk volna adózni Fóni Géza életműve előtt.

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MŰVÉSZETÉRT

Fónyi Géza festőművész

1021

IN MEMORIAM

Szakszervezeti tagjaink sorából a két lapzárta közti időszakban elhunytak:

FÓNYI GÉZA Kossuth-díjas, érdemes művész festőművész, a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára 72 éves korában — BERON GYULA festő- és grafikusművész 86 éves korában — BERON JENŐ zongoraművész baleset következtében — BALÁZS FERENC zongorista 48 éves korában — KOZÁK PÉTER tánedalénekes 27 éves korában baleset következtében — GAZDAG LÁSZLÓ, az Iparművészeti Vállalat osztályvezető helyettese, törzsgárda tag, 61 éves korában. — dr. GULYÁS GYULA tánctanár — ENGEL FRIGYES, az Operaház nyugdíjas dolgozója, aki 52 éve szakszervezeti tagunk — FONYÓDI TIBOR, a Mafilm fővilágosítója 43 éves korában — JAKFALVI TIBOR, a Mafilm mérnöke, a filmes szakszervezet régi aktivistája.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

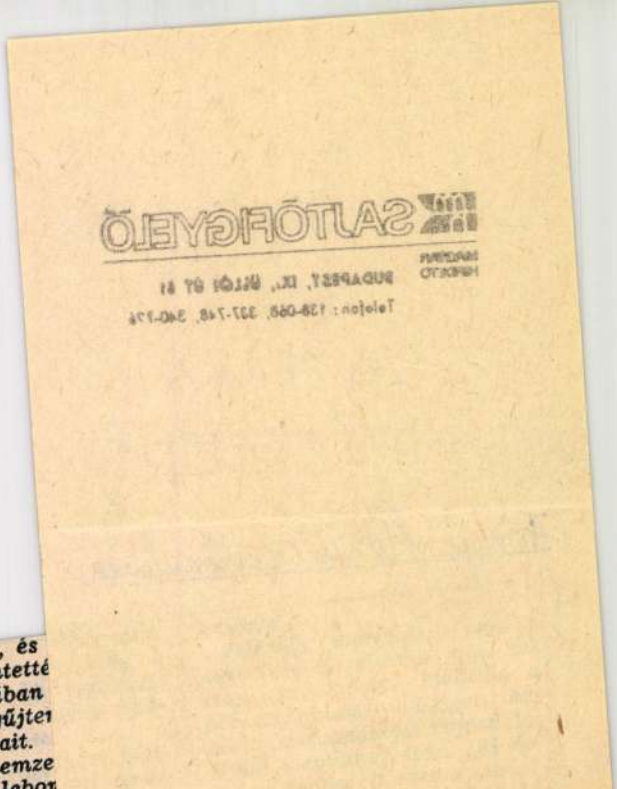

...evre tett szert, és
...0 ezren tekintetté
Technika Házában
kiállításon a gyűjte
kes emléktárgyait.

Az 1957-es nemze
...lítás az azóta lebon
...zeti Szalonban rek
...lődés mellett zajlot
...egy 80 ezren tekintették meg,
és számos érdeklődő szakem-
ber érkezett külföldről is ha-
zánkba, ami általános művelő-
déspolitikai szempontból is je-
lentős eredmény volt. Új színt
jelentett a szövetség életében,
hogy egyéni gyűjteményes ki-

hoz méltóan, a hatvanhatodik
budapesti kiállításként „Az
ember és a természet" nemzet-
közi fotóművészeti kiállítást
tekintheti meg a közönség az
Ernst Múzeum termeiben.

f. i.

Fényi Géza

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., VÁLÓI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

1970 FEB 15

Serényfalva

Kiállítás

Miskolci Galéria: Fónyi Géza festőművész kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 7 óráig.

Miskolci Képtár: Szilágyi Jolán Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6-ig.

Lengyel színházművészeti kiállítás a Miskolci Nemzeti Színház nézőtéri társalgójában. Megtekinthető az előadások alatt.

Képek a Bartók Béla Művelődési Központ életéből című kiállítás a Vasas Klubban délután 2 órától este 6 óráig.

Pályaválasztási kiállítás a miskolci Nevelők Házában délután 2 órától este 5-ig.

Harkácsi József fotókiállítása a Rónai Sándor Művelődési Központ előcsarnokában. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Az NDK ezenei élete című kiállítás a Zeneművészeti Szakiskola Bartók termének előcsarnokában délután 2 órától este 6-ig.

Mazsaroff Miklós festőművész kiállítása a mucsonyi tsz székházában. Megtekinthető egész nap.

állami gazd

vállalatok,

Gépjavításaikhoz most szere
Mezőgazdasági pótalkatrész-
us hónapban történő vásárl
engedménnyel értékesítjük.

1. számú gépjavító állomás,
UE—28 kombájn.

Fónyi Géza

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

FÓNYI GÉZA TÁRLATA

A Kiállítási Intézmények és a Miskolci Galéria rendezésében képzőművészeti kiállítás nyílik február 18-án, vasárnap délelőtt 12 órakor a Galériában. A Fónyi Géza festőművész munkásságát bemutató tárlatot Csabai Kálmán Munkácsy-díjas festőművész nyitja meg.

1021

Örökzöld melódiák.
Lányok, asszonyok.
Az ifjúságvédelem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fónyi Géza

NÉPSZAVA
Budapest

JÚLIUS 6

FÓNYI GÉZA
Munkácsy-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze 70 esztendeje született.

BÁROSS GÁBOR,
a magyar vasútügy reformere születésének 121. évfordulója.

EINO LEINO
finn költő, író és esztéta, a finn nyelv egyik legnagyobb mestere 91 esztendeje született.

GUY DE MAUPASSANT
francia író halálának 76. évfordulója.

WILLIAM FAULKNER
Nobel-díjas amerikai író 7 esztedeje halt meg.

HUSZ JÁNOS
csehországi vallásreformátor máglyahalálának 554. évfordulója.

LOUIS PASTEUR
nagy francia természettudós 84 esztendeje készítette el a veszettség elleni első sikeres oltóanyagot.

. Mája utó-
c el ezt is,
mindent még
volt-e? Az
k bízzuk, mi
ykedünk ab-
legalább a
et megérjük.
y perc alatt
agyamon, mi-
m a padról a

gondozzák,
és szinte eg
úttal.

Virág azér
nő rajtuk.
szalmavirág,
gona, jázmi
ibolya, gyön
nőt figyelem
mennek a
között a

---

mibe, mintha nem is hal-
laná, miket beszél. — Hát
nem lett volna szabad,

Fényi Géza

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP IRODA BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 FEB 8

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

KIÁLLÍTÁS

Február 8-án 12 órakor a Miskolci Galériában Fényi Géza festőművész kiállításának ünnepélyes megnyitása.

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

1970 FEB 17

A 24—25-ös nem
Szovjet.

Kiállítás

Miskolci Galéria: Fónyi Géza festőművész kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 7 óráig.

Miskolci Képtár: Szilágyi Jolán Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6-ig.

Lengyel színházművészeti kiállítás a Miskolci Nemzeti Színház nézőtéri társalgójában. Megtekinthető az előadások alatt.

Libresszó: Iványi Ödön festőművész kamarakiállítása. Nyitva 1 órától este 8 óráig.

Zsigmár István festőművész kiállítása a kazincbarcikai művelődési központban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6-ig.

Az NDK zenei élete című kiállítás a Zeneművészeti Szakiskola Bartók-termének előcsarnokában. Nyitva délután 3 órától este 6-ig.

Mazsaroff Miklós festőművész kiállítása a mucsonyi tsz székházában. Megtekinthető egész nap.

SZAKORVOSI SZOLGÁLAT

Szociális és egészségü célokra idén jóval töb költenek majd a miskolci rásban, mint az elmúlt tendőben. A járás község ben megszervezik töb között az úgynevezett mo szakorvosi szolgálatot.

ELŐADÁS

Fónyi Géza

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

1970 FEB 9

FÓNYI GÉZA festőművész kiállítása
nyílt meg csütörtökön a miskolci gal
ban

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT. BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Fónyi Géza

ESTI HÍRLAP
Budapest

KIÁLLÍTÁS

1984

Szombaton nyílik Fónyi Géza festőművész kiállítása a Műcsarnok Kamaratermében.

SZABADSÁG
FELSŐCSÚT

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 139-048, 337-748, 340-774

EESTI HÜRLAP

Budapest

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fónyi géza

MAGYAR NEMZET

Budapest

1969 NOV 30

FONYI GÉZA MUNKÁCSY-DÍJAS kiváló művész munkáiból szombaton kiállítás nyílt a Műcsarnok kamaratermében. A tárlaton látható 31 olajfestmény két évtized terméséből ad ízelítőt.

1021

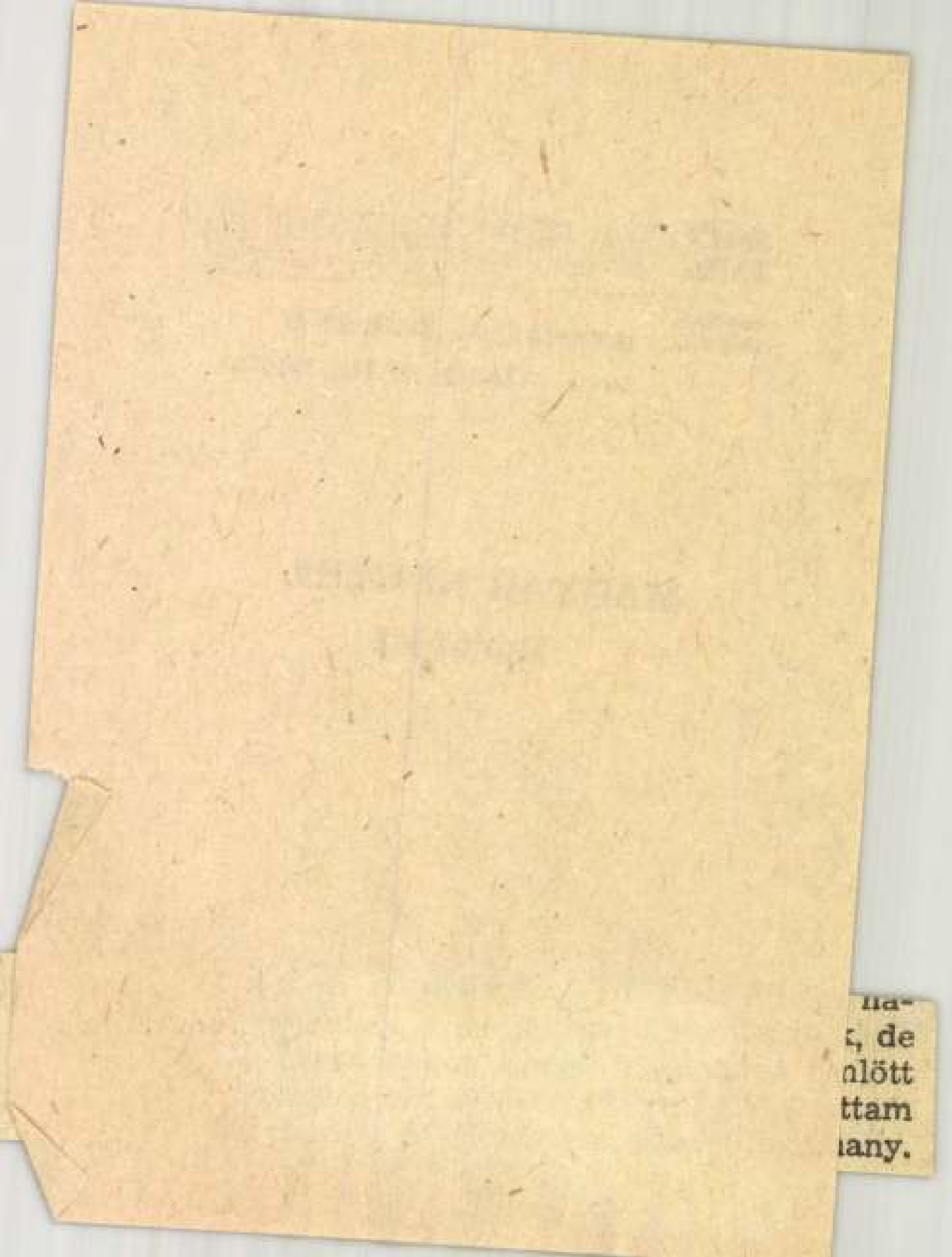

Fényi Géza

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 NOV 30

NÉPSZABADSÁG

Budapest

— FÉNYI GÉZA, Munkácsy-díjas kiváló művész munkáiból szombaton kiállítás nyílt a Műcsarnok kamaratermében. A tárlatot a tervek szerint december végéig tekinthetik meg az érdeklődők.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 JUL 31

Fónyi Géza

Fónyi Géza Kossuth-díjas festőművészt, a Képzőművészeti Főiskola július 25-én, hetvenként esztendős korában elhunyt tanárát augusztus 2-án, hétfőn délután három órakor temetik el a Farkasréti temetőben.

∞

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fónyi Géza

MAGYAR NEMZET

1971 AUG 3

— **Eltemették Fónyi Gézát.** A Kossuth-díjas festőművészt a Farkasréti temetőben Végvári Lajos professzor búcsúztatta a Képzőművészeti Főiskola tanári kara nevében. A Képzőművész Szövetség képviseletében Mikó Sándor főtitkár, a főiskolai hallgatók közül Szikora Tamás mondott beszédet.

1971

kik, itt még nincs kút, járda

1971 AUG. 3

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Fónyi Géza

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

RÉVAI

— **Eltemették** Fónyi Géza Kossuth-díjas festőművészt. Hétfőn a Farkasréti temetőben a családtagok, a pályatársak a tanítványok nagy részvétele mellett kísérték utolsó útjára Fónyi Géza Kossuth-díjas festőművészt, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészét, a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanárát.

Elhunyt dr. Nagy Elemér.

1021

ERNEL

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Fónyi Géza

1971 AUG 1

— Fónyi Gézát, a 72 éves korában elhunyt Kossuth-díjas festőművészt hétfő délután 3 órakor temetik a Farkasréti temetőben.

1970 JAN

E-1021

Fónyi Géza festőművész kiállítását a Műcsarnokban nagy látogatottság mellett rendezték meg (jobbra) — A VI. ker. képzőművészek kiállítását a Hazafias Népfront VI. ker. klubjában számosan tekintették meg. Képünkön Illés Árpád és Monostori Moller Pál festményei (Selmeczi Tóth felv.)

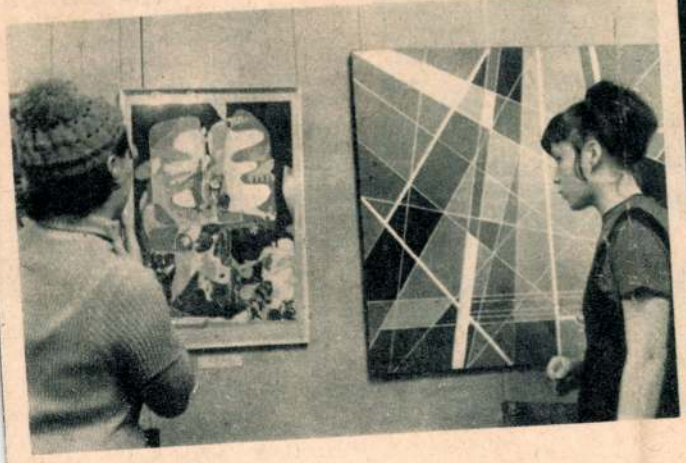

Fónyi Géza

KIÁLLÍTÁSI KALENDÁRIUM

— BUDAPESTEN a két lapzárta közti időszakban a következő kiállításokat rendezték: **Németh Éva** szőnyegtervező a Csók galériában — **Fónyi Géza** festő a Műcsarnok kamara-termében — **Rudnay Gyula** festő emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában — **„Kortársaink"** fiatal festők és grafikusok kiállítása a Fészek Művészklubban — **Csóti Gábor** és **Gremsperger Beatrix** iparművészek a Fészek Művészklubban — **Bolgár képzőművészek** a Műcsarnokban — **Az állami képzőművészeti vásárlások** IV. tárlata a Műcsarnokban. — **Berczeller Rudolf** szobrász a Fényes Adolf teremben — **Kelemenné, Mészöly Laura** festő a II. ker. Nőtanácsban — **Láng Rudolf** díszlet- és jelmeztervei a margitszigeti Nagyszállóban — **Gyapjasné, Apró Margit** festő az MSZMP VIII. József krt. 70. sz. párthelyiségében. — **Kapuváry Zelma** festő az Operaklubban — **Tizenkét művész** embléma-tervei a KKI kiállító termében — **N° 1. kiállítás (Deák** László, **Kecskeméti** Kálmán, **Liszák** Elek, **Orvos András**, **Zeisel** Magda festők és **Cserovszki** Iván, **Viski Balázs** Csanád szobrászok) az angyalföldi József Attila Művelődési Központban — **Asszonyi Tamás, Csikszentmihályi Róbert, Götz János, Pataki Ferenc** és **Végh András** képzőművészek a ferencvárosi pincetárlaton — **Bokros Birman Dezső** emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában — **Hadik Magda** szobrász az EVIG Villamossági Gyár művelődési otthonában.

— VIDÉKEN a következő kiállításokat rendezték: **Odesszai képzőművészek** Szegeden a Móra Ferenc képtárban — **Kertész Sándor** grafikus Kaposváron a TIT klubban — **Fejér megyei őszi tárlat** Székesfehérvárt az I. István kir. Múzeumban — **A szentendrei művésztelep** Székesfehérvárt a Csók képtárban — **Szilágyi Elek** festő Balmazújváros művelődési házában — **Textilkép a falon 69** Sopron Festőtermében — **Gebauer Ernő** festő Pécsett a Zsolnay művelődési házban — **Sátoraljaújhelyi tárlat 1969** a művelődési házban — **Szilágyi Jolán** grafikus Miskolcon a Városi Képtárban — **Göldner Tibor** festő Csurgón a Csokonai Művelődési Központban — **Megyei Őszi Tárlat** Hajdúnánás művelődési központjában — **„Kilencek"** Szombathelyen a Savaria Múzeumban — **Tizenhét veszprémi képzőművész** 90 alkotása Ajkán az új művelődési házban — **Kolbe Mihály** festő Pécsett a Modern Magyar Képtárban — **Borsos Miklós** grafikái Tiszaszederkény művelődési központjában — **Rumi Attila** grafikái és faszobrai Kaposváron a TIT Klubban — **Ficzere László** festő Edelényben a Bányász Művelődési Házban — **Tenkács Tibor** (Tokaj) festő Hollóháza klubkönyvtárában — **Vincze András** (Szeged) festő Baja Türr István Múzeumában és Gyulán a Harisnyagyár ifjúsági klubjában — **A Tanácsköztársaság képzőművészeti vásárlásai** Székesfehérvárt az István kir. Múzeumban — **Bod László** festő, **Somogyi Árpád** és **Kovács** Imre szobrász Karcag művelődési házában — **Kunt Ernő** festő Putnokon az Ózdvidéki Szénbányák székházában — **Megyei grafikai kiállítás** Győr Műcsarnokában — **Tot, Amerigo** szobrász Szegeden a képtárban — **Hincz Gyula** grafikus Hajdúszoboszló művelődési központjában.

SZOCIALISTA
MŰVESZETÉRT
Budapest

SZAKSZERVEZETI
MAGVETŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-048, 337-748, 340-776

Grúz zeneiskolások jártak fővárosunkban, sikerrel be
szek klubban, ellátogattak az Állami Operaházb

MAJDNEM A HUSZONNEGYEDIK ÓRÁBAN

Munkavédelmi intézkedések
a Nógrád megyei Moziüzemi Vállalatnál

Súlyos mulasztásokat tapasztalt vállalatunknál a múlt év februárjában a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége munkavédelmi felügyelője. Szinte a legalapvetőbb egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges feltételek sem voltak meg. A vizsgálat talán a huszonnegyedik órában hívta fel figyelmünket egy sor hiányosság felszámolására és intézkedések megtételére.

A mulasztások gyors ütemű felszámolására *független biztonsági megbízotti* munkakört alakítottunk ki, s mindaddig fenntartjuk, amíg valamennyi munkálatot el nem végzünk. Magyar szabványoknak megfelelően *további összegeket* biztosítunk. Kb. 1 millió forint szükséges ahhoz, hogy a meglevő objektumainkban a hiányosságokat felszámoljuk, s az újaknál pedig az előírásoknak megfelelő óvóintézkedést megtegyük.

A művelődésügyi miniszter utasításának megfelelően az elmúlt napokban mind a kijelölt központi dolgozókat (a csoportvezetőket, a műszaki, szervezési és ellenőrzési csoportok dolgozóit), továbbá a filmszínházak üzemvezetőit, gépészeit, üzemvezető-gépészeket *munkavédelmi vizsgáztatásra* beosztottuk és levizsgáztattuk. A felkészülés meg-

zsgaanyagot ál-
és a munka-
ezésére bocsá-

lelmi vizsgával
skenyfilm-szín-
dolgozóit pe-
nságos munka-
tése végett —
smeretek, *mű-*
m követelmé-
elelő kérdések-
k, ugyanakkor
utatókkal hív-
üket a gyakori
felelőtlenségek
illetve a bal-
sére.

alakozás hiánya s
nem utolsó sorban az, hogy *dolgozóink saját egészségükkel szemben közömbösek.*

Fel kell számolnunk a *munkafegyelem* lazaságait is. Az év során ez ideig két üzemi balesetünk volt, mely mindkettő elővigyázatlanságból illetve fegyelmezetlenségből adódott. A szükséges felelősségrevonást megtettük, ugyanakkor a további balesetek elkerülésére a munkatársak figyelmét felhívtuk. Megváltoztattuk filmszínházainknál az üzembehelyezés terén mutatkozott helytelen gyakorlatot is. *Ma már üzembehelyezési szemle nélkül nem indítunk szünetelő vagy új filmszínházat.*

Sok vitánk volt korábban a *községi tanácsokkal*, művelődési házak vezetőivel a *tűz- és munkavédelmi előírások* betartása miatt. Ugyanis 4 filmszínház kivételével a községi tanácsok tulajdonában levő népművelési intézményben üzemelünk. Tisztáznunk kellett a felelősség kérdését, az állagmegóvást, berendezés és felszerelés karbantartását és egyéb, a működéssel kapcsolatos költségek viselését. September hóban újra megkötöttük a bérleti szerződéseket, melyek minden vitás kérdésben egyértelműen az *elvi megegyezést* tartalmazzák. Bízunk abban, hogy ezzel az egymásravárást, a félreértelmezést, a vitákat megoldottuk. A tennivalók tisztázódtak, az anyagi lehetőségekhez mérten közös erővel, de *területi elhatárolással* dolgozunk. Következetesen megszüntetve a munkavédelmi lazaságokat, a hiányosságokat, megóvjuk munkatársainkat a balesettől.

Kiss Imre
Nógrád megyei

1021

11

Fónyi

A TARTALOMBÓL

SŐTÉR ISTVÁN
SZABOLCSI MIKLÓS
ZOLTAI DÉNES

Szerkesztik
ALMÁSI MIKLÓS
DIÓSZEGI ANDRÁS
(felelős szerkesztő)
WÉBER ANTAL

Belső munkatársak
BÉLÁDI MIKLÓS
KENYERES ZOLTÁN
POMOGÁTS BÉLA

Technikai szerkesztő
GÁBOR ERNŐ

Szerkesztőség:
Budapest XI., Ménesi út 11/13.
Telefon: 467—962

KRITIKA
Budapest
SAJTÓFIÓKVELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓK SZÖVETSÉGE BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mészöly Miklós: Pontos történetek útközben *(Tandori Dezső)* 56
Kántor Lajos: Alapozás *(Kiss Ferenc)* 58
Hegedűs Géza: Hermesz pecsétje *(Rónay László)* 60
Kurucz Gyula: Nohát meséljünk *(Takács József)* 62
Szabó Pál 64

G. Fónyi

Professzor a Magyar Képzőművészeti Főiskola festészeti osztályán.

International Directory od Arts. 8th Ed. 1965/1966. I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill., 522. l.

Fónyi G.

Festő. Professor.

Magyar Képzőművészeti Főiskola Bp. VI.
Népköztársaság u. 69-71.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966.
I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, ~~19~~ é.n. Deutsch
Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill. 643.1.

Fényi Géza

1947 óta tanár a Képzőművészeti Főiskolán

Érdemes művészek
– Kiváló művészek

Magyar Ifjúság
1969 ápr. 9

Fényi Géza festőművész

72 éves korában

elhunyt.

Magyar Nemzet 1971 július 27
5. old.

Fónyi Géza

2

1917-ben a Mintarajzi Iskolán a rajztanári szakon kezdte tanulmányait.

Magyar Nemzet 1971 július 27

Fónyi Géza

1926-ban Bécsi tanulmányútra indult, majd Párizsba, Londonba, és Firenzébe utazott.

Magyar Ikonok 1971 július 27
V. old.

Fónyi Géza

4

1946-ban a Képzőművészeti
Főiskola tanára lett.

Magyar Nemzet 1971. július 27
5. old.

Fényi Géza

1893-ban született Trencsénben.

Tanulmányait 1917-1925-ig végezte a Képzőművészeti Főiskolán Beckhard Ágost és Réti István tanár alatt.

- Kossuth díjasok - 1970

Magyar Nemzet 1970 április 4
11. old.

1925-ben alkotta 2i első
munkáit. 1947 óta tanít a Képzőművé-
szeti Főiskolán.

– Kossuth díjasok –
1970

Magyar Nemzet 1970 április 4
M. old.

FÓNYI GÉZA, festő

Fónyi Géza,festőművész,1947 óta a Képzőművészeti Főiskola tanára.-Az ötvenes évek elején művészetpolitikai kérdésekkel is foglalkozott.-Egry József levelében valószínüleg róla van szó. -7.jegy. 458.old.

KŐHEGYI MIHÁLY: Egry József két levele Oltványi Imréhez 457.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

Fónyi Géza

akkori Kultuszminisztériumba.
1947 óta a Képzőm. Főiskola tanára.

Kiállított művek:

Festmények:

Sárgakendős asszony	1947	olaj	40 x 50 cm	
Körtés csendélet	1947	pasztell	30 x 40 cm	(repr.) magántul.
Gyümölcsös tál	"	olaj	40 x 50 cm	—"— (repr.)
Kék tál	1947-8	"	30 x 40 "	—"— (repr.)
Szürke csendélet	—"—	"	40 x 50 "	

Művészeti Alap tulajdona

Fónyi Géza festőművész kiállítása a Műcsarnok kamara-
termében. 1969. nov.-dec. Rendezte: Frank János.

Fónyi Géza

Tengerpart 1948 olaj 46×66 cm
Magyar Nemzeti Galéria tulajdona
Kék gyümölcsök 1948 olaj 50×60 cm
Művelődésügyi Minisztérium tulajdona
Exteriőr 1959 pasztell 40×60 cm magántul. (repr.)
Sárgadinnyés csendélet 1960 olaj 30×60 cm Magy. Nemzeti Gal. tulajdona (reprodukált).
Csendélet teremmel 1960 olaj 50×70 cm magántul.
Tanya 1962 " 40×50 cm Szentendrei Fe-renczy Károly Múzeum tul. (repr.)
Csendélet sárga kállal 1963 olaj 50×60 cm Művel. Minist. tulajdona

Fónyi Géza festőművész kiállítása a Művészeti Kamaraterem-ben. 1969. nov.-dec. Rendezte Franyó Zoltán.

Fónyi Géza

Antal ablakkal 1964 olaj 40×60cm Műv. Min. tul.
Edények és nőlő 1966 pantell 23×30cm
Parantasszony 1966 olaj 40×50cm (reprodukált)
Dinnye " " 25,5×55cm Kiscelli Múz. tul.
Csendélet üvegekkel és kannával 1966 olaj 50×70cm
Művészeti Alap tul.
Aranyhalak 1966 olaj 60×70cm (repr.)
Konyhában " pantell 30×40cm
Mandolin Álarcokkal 1967 olaj 34×54cm Kiscelli
Múzeum tul.
Öregasszony 1967 olaj 60×40cm (reprodukált)
Csodálkozó " " — " — — " —

Fónyi Géza festőművész kiállítása a Műcsarnok Kamaratermében 1969. nov-dec. Rendezte: Frank János

Fónyi Géza

Növények 1968 olaj 70 x 80 cm
Töprengő " " 60 x 30 cm (repr.)
Fekete-fehér kancsó 1968 olaj 50 x 60 cm (repr.)
Kenyérszegő 1968 olaj 110 x 70 cm (repr.)
Liány napraforgóval 1969 olaj 50 x 40 cm (repr.)
Festő nő 1969 olaj 40 x 30 cm
Fehér kancsó 1969 " 50 x 60 cm Művészeti Alap tul.
Fekete kancsó " " 50 x 70 cm — " —
Szobrászi üterem " " 70 x 50 cm

Mozaikok:

Két fej 1948-49 60 x 70 cm
Halas — " — 40 x 60 cm

Fónyi Géza festőművész kiállítása a Műcsarnok Kamaratermében. 1969. nov.-dec. Rendezte Frank János.

Fonyó Géza
festő

A miskolci Művésztelepen
dolgozott a művész.

Csabai Kálmán: A művésztelep története.
Művészet, 1973.december - 6.oldal

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Az adományozásokból 1968-ban alakult képtár nemrég része lett a Borsod megyei múzeumi szervezetnek. Így a Nataki és miskolci gyűjtemények egyesítésével megrendezhetők ezt a kiállítást. – Az idősebb szentendreiek közül Fónyi Géza, Miháltz Pál – és még többek – képei kerültek bemutatásra.

Végvári Lajos: Új magyar művészet, Sarospataki Képtár, Tükör, 1982. júl. 25. 3. old.

M.D.K.

Fónyi Géza festő

Halvax Gyula festő a balatoni művésztelep létesitése ügyében beadott kérvényében, a létrejövő művésztelep ~~ka~~ alapitó-tagjaként sorolja fel

Képzőművészeti életünk a felszabdulás után 86.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Fónyi Gyula festőművész

A szentendrei művészet 50 évét bemutató retrospektív kiállítás megnyílt az új Szentendrei Képtárban, melyen láthatunk a művész műveiből is.

Losonczi Miklós: Öt évtized tárlata.
Pest Megyei Hírlap, 1978. jan. 29.

Fónyi Géza

A Szentendrei Muzeumban megrendezett helyi művészek őszi tárlatán 1965-ben részt vett.

Vigilia 1965. XII. sz. 761.l.

Fónyi Géza

csendéletekkel szerepel a szentendrei
városi tanácsházán rendezett tárlaton.

P.A.: Két tartalmas kiállítás - a szentendrei
kulturális napok keretében
Pest megyei Hírlap, 1967. szept. 20. 4. o.

Fonyi Géza
festő

M.D.V.

Az utóbbi évekből való két fest-
ménye hubrista periódusához
való visszatérést jelen.

Shaulisch Lenke: Szentendrei festők kiállítása.
Művészet, 1968. január - 38 lap.

Fonyi Géza
festő

M.D.K

Méltatás

Perneczky Géza: A szentendrei műrészet
Élet és Irodalom, 1968. szept. 28 - 8 lap.

Fónyi Géza

Többnökös munkásy díjas
A Szentendrei Művéntelepen
dolgozik

Selmeczi Tóth János: ~~[illegible]~~
A Szentendrei
Művéntelep.

Négyművelés 1968 X n. 35 old

Fónyi Géza

Többszörös Munkácsy-díjas műtermében

(fotó)

Szta és fényképezte: Selmeczi Toth János: Bemutatjuk a Szentendrei Művésztelepet.

Népművelés 1968/10 39 old.

Fényi Géza

Szerepel a mentendrei művésztelep

Liánitásán Székesfehérvárott

Bojár Iván: Két Liánitás

Magyar Hirlap 1969 XI. 12

Fónyi Géza

Főiskolás korában az egyetlen igazodási pontként Nagybánya adódott. Mestere, Benkhardt Ágost szintén nagybányás volt. Az „egyetlen" igazodási pont szemléletet Lyka munkásságának tulajdonítja. B. J. ellenvetésére a konstruktívak hatását is elismeri (Nyolcak, Ma, Kmetty, Vaszary, Márffy). A 20-as évek végén Párizsban járt, itt jött rá, hogy a kitapasott út nem járható.

Bojár Iván: Nagybánya – Párizs – Szentendre; Magyar Hírlap, 1970. IV. 26. l.
[Interjú]

Fényi Géza

Hazatérve Szentendrére települt. A telepet Barcsay és Kántor alapították, mondja. 34 dolgozó műcészek segítették hozzá a konstruktivitáshoz. 30 év óta emlékezetből fest, nem modell után. Az 50-es években rákényszerült az akadémikus modorra. 1946 óta dolgozik a főiskolán.

Bojár Juán: Nagybánya – Párizs – Szentendre; Magyar Hírlap, 1970. IV. 2. 6. l.

Fényi Géza

A Nemzetközi Festészeti Fesztiválon Barsay Jankóval együtt kiállít Cagnes-sur-Merben, a Musée Grimaldiban.

Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 25. l.

Fónyi géza

A kentendrei hűvésztelep Tagja

N. N.: hűvésztelep a platónosban

Pestmegyei Hírlap 1970 IV. 18

Fónyi Géza

Neve említve

"3o festő - 3 szobrász.A szentendreiek kiállitása"

Pestmegyei Hirlap 1971 julius 2o
4.old.

Fónyi Géza
fest.

/1899/

Szentendvéhez kapcsolódik.

Magyar művtört. 10. 15.
Képzőmův. Kiad. 1971.

Fónyi Géza

"Szentendrei Nyár" cimmel rendezett kiállitáson szereplő müveit, "életszeretét" méltatja Szabó György: "Kristály" c. kritikájában.
A Szentendrei Képzőművészek kiállitását a helybeli, városi tanács dísztermében rendezték meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. 24.
XV. évf. 3o. sz. 12. lap

Fónyi Géza

Sárgakendős asszony, 1948., repr.

A régi művésztelep, emlékkiállítás
1972. Szentendre

Fónyi Géza

Csendélet Rávéspoharral, 1947.

Sárgakendős asszony, 1948.

A régi művésztelep

Emlékkiállítás, 1972. szentendre

Tang Yao

Gemälde Tang Yaos 1974.

Schenkung Gemäldes 1974

A Gift Painting by

Gemälde Tang Yaos 1974. Schenkung

Tányi Géza

Táj, 1946. R. szén, 19x23
Mosdó Rancsával, 1946. R. 25x18

A régi művésztelep
Emlékkiállítás, 1972. szentendre

Fónyi Géza

Műve kiállításon szerepel

Szentendrén a művésztelepi Galéria

kiállításán

Magyar Nemzet 1972 július 8

4. old.

Fonyó Géza
festő

A szentendrei művésztelep emlékkiállításán szereplő művei.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep....
MŰVÉSZET, 1972.szeptember ü-- 26.oldal

Fónyi Géza
festő

A mester régebbi és újabb periódusos reprezentatív művei kerültek bemutatásra a szentendrei művésztelep emlékkiállításán.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep...
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 26. oldal

Fónyi Géza
festő

M.D.K.

Műrészete Nagybányához
veret rossza.

Láncz Sándor: Képzőműrészeti krónika
Élet és Irodalom, 1961. nyert 16—10 l.

Joseph Pier
Paris

Monsieur Stephan Zweig
Salzburg
Autriche

Fónyi Géza, festő

„Nagybánya piktúrájának örökösei" közül

„... Fónyi magukat a színeket hangsúlyozza".

Miklós Pál: A természetkedvelő a mai magyar képzőművészetben 18-24

KRITIKA, Bp. 1970. november VIII/11

M.D.K.

Fónyi Géza festő

A nagymarosi művésztelepn dolgozik

Dozvald János: A táj varázsa
/ Tízéves a n gymarosi művésztelep
Pest megyei Hirlap 196[illegible]. jan. 1. 4.l.

Fónyi Géza festő M.D.K.

Tanulmányokat folytatott a Miskolci Művésztelepen

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 462.l.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.

Bpé 1965.

Fonyi Géza

1899. június 6-án született.

Népszava, 1974. júl. 6. 102. elf. 156 cm. 10 p

Fényi Géza

A vajai Vay Ádám Múzeumban
van a művésznek néhány el-
készítése.

Lóska Lajos: Nyirségi körkép. - 1977.
Művészet, 1977. szeptember- 28.oldal.

FÓNYI Béla

91 10.18

Új Müvészet

Új Művészet

Fónyi Géza festőművész

Loska Lajos: Képmások

Művészet, 1982. február

Tóth Géza festőművész

Nagy Zoltán: Program és megvalósulás az ötvenes évek művészetében

Budapest, 1982. március

Fónyi Géza festőművész

Pataki Gábor: Konzervatívmus - hagyományok nélkül
1950-es évek művészete

Művészet, 1982. március

Fónyi Géza festőművész

Menyhárt László: Az ottfelejtett stafiláj

Művészet, 1983. május

Tóngi Géza festőművész

P. Sz. E.: Udvardi Erzsébet

Művészet, 1983. május

Fónyi Géza

Acsay Judit: Keretben, kereten kívül
Beszélgetés Tóth Ernővel

Művészet, 1983. november

Tóth Géza festőművész

Gyetvai Ágnes: A föld szelleme

Művészet, 1983. december

Fónyi Géza.
festőművész

Szentendrén a szentendrei festők
II. képkiállításán képei szerepelnek.

Magyar Nemzet, 1952. Okt. 4.

Fónyi Géza

MDK

A szentendrei művésztelepen dolgozik.

Esti Hirlap 177 sz. 1958. jul. 30 2 old.

Fónyi Géza MDK

Szentendrén tartozkodó törzstag. Ott dolgozi

Esti Hirlap 31 szám 1958. febr 6 2 old.

MDK

Fónyi Géza

Női arckép, olaj

Szentendrei Műv.telep jub. kiáll. 1926-56.

121.

MDK

Fónyi Géza

Tájkép, festm.

Csernátony Zs: Szentendrei Müv.telep kiáll.
Kis Ujs. 1951, okt. 16. 4 l.

oronnyal és egyeneszárásu szentéllyel.
pernákulumajtó, XVIII. század. Két
t.Anna-kép „Joh. Schön Pinx 1825."
század. Fa-szentélykorlát, copf. Ékkö-
táriusoktól, 1720 körül. Sugaras copf
Épittette Csáky Miklós (entergemi ének) ~~primán~~ 1758-
válva és bővítve.

l. n. 1907, 96 l. — Voit Pál, 1953)

FÓNYI GÉZA

SZENTENDREI POSZTIMPRESSZIONISTA MŰVEIVEL SZEREPEL A NEMZETI GALÉRIA KIÁLLÍTÁSÁN, AMIT A BANJALUKAI MÚZEUM REKONSTRUKCIÓJA CÉLJÁRA AJÁNLOTTAK FEL A KÉPZŐMŰVÉSZEK.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA.

MAGYAR HÍRLAP, 1970. NOV. 3.

Fónyi Géza

A szentendreiek konstruktív szárnyával orkan mód dolgozik, tagja is a telepnek /Csendélet barna kőcsöggel 1947/. Az 50-es években Daumier modorában zsánerszortimmokat dolgozott fel. Ízléses, artisztikus, tartózkodó, egyéniségét háttérbe rejti.

Nemzeti Lenyi: Modern magyar műnyel, Corvin P268 131. l.

Fonyi Géza
festő

M.D.K.

Mépcivel vészt vesz a kiállítás

B. Hanlisch Lenke: Szentendrei művészek kiállítása 1961.
Művészet, 1961. november — 43 l.

Fényi géza festő
kezepett a mentendrei
festők kiállítása

Vigilia, 1961, 10 n., 626 old

M. D. K.

FÓNYI Géza festő

Részvétel a kiállitáson

Dutka Mária: Szentendrei müvészek kiállitása

Magyar Nemzet 1962. május 31. 4.1.

Fónyi Géza
festő

M.D.K.

A szentendrei művésztelep
alapítói közül való.

B. Supka Magdolna: A szentendrei művésztelep kiállítása
Művészet, 1962. augusztus – 46 lap

Fónyi Géza festő M.D.K.

Szentendrén dolgozik

Alberti Mihály:Ternyai emlékkiállitás Szentendrén

Pest megyei Hirlap 1962. október 9. 5.l.

Fónyi Géza

szerepelt a szentendrei kiállitáson.

Prukner PÁL: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállitás.
Pestmetyei Hirlap. 1963. máj. 12.

Fónyi Géza
festő

MDK

A szentendrei művésztelepre
dolgozik.

Kaulisch Lenke: Harminczöt éves a szentendrei művésztelep
Művésztelep, 1963. október – 17 lap

Fónyi géza

Festő. Szerepel a Szentendrei
művészek kiállításán

Körnek Éva: A szentendrei művének
kiállítása (cikk)
Jelenkor 1964 II. 165 oldal

Fónyi Géza festő M.D.K.

Munkácsy-dijas

A szentendrei müvésztelepen dolgozik

Müvésztelep Szentendre

Pest megyei H irlap 1965. augusztus 8. 9. l.

Fónyi Géza

Szerepelt a szentendrei őszi tárlaton.

Magyar Nemzet 1965. okt. 2.
Szentendrei őszi tárlat. Perneczky Géza

Fónyi Géza festő M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Perneczky Géza: Szentendrei őszi tárlat
Magyar N emzet 1965. okt. 2. 4.l.

Fónyi Géza festőművész

Mizser Pál tanára volt a Főiskolán.

Kortárs 1969/1 166. old.

Fónyi Géza

Tanítványa volt a Képzőmův. Főiskolán Mizser Pál Hácott élő festő.

Pestmegyei Hírlap 1969. febr. 6. 4. o. Losoncji: Mizser Pál

Fényi Géza

növendéke a Képzőművészeti Főiskolán

Kalló László.

Borbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

321

Fonyi Géza
festő

Berki Viola tanára volt.

Izes Mihály: Berki Viola
Művészet 1970 december - 36 lap

Fónyi

Berki Viola mestere volt.

Földes Anna: Hisz az élethen és a jóságban

Nőt Lapja, Bp. 1970, ápr. 25. 16. l.

Fónyi Géza

Berki Viola mestere volt

a Főiskolán

Vigilia 1970 március

217. old.

Fónyi Géza
volt a mestere Berki Violainak a
Képzőművészeti Főiskolán.

Devecseri Ivan: A Vigilia Galériája.

Vigilia 1973/8 520 old.

Fónyi Géza
festő

Gy. Molnár István mestere volt a
Főiskolán.

Kovács Gyula: Az uj művésztelep lakói Szentendrén.
MŰVÉSZET, 1970.október - 23.lap.

Fónyi Géza

Gy. Molnár István tanára volt
a Képző művészeti Főiskolán.

Tóth Antal: Gy.Molnár István és a népművészet
Művészet, 1975.augusztus - 11.oldal

M.D.K

Fonyi Géza
festő

Farkas Magdolna mestere volt
a Képzőművészeti Főiskolán

Bölcsey Elemér: Farkas Magdolna
Művészet, 1965. szeptember – 36 lap.

Fényi Géza

Urbán György mestere volt
a Képzőművészeti Főiskolán

Urbán György kiállítása Salgótarján
1976 V.6. – V.20.

Katalógus

M.D.V.

Fonyi Géza
festő

Az egyeki iskola részére kapott sgraffetó megrendelést.

G.J.: Újabb képzőművészeti alkotások díszelik vidéke.
Magyar Nemzet, 1960. febr. 16

4 l.

Fonyi géza
szobrász

M.D.K.

Sgraffettóhat hészet az etyeki
iskola számára.

Feladatok – eredmények. 42 lap.
Művészet, 1960. augusztus.

Fónyi Géza

„Épitrezés" sgraffito, 30 m².

Pest megye, Dabas, Járási Pait-ó

Tanácsház, tanácsterem

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmuvészeti Lektorátus

17 l

Fónyi Géza

Sgrafito a dabasi járási tanács épület díntermében (1964) ennlitva

Kritika, 1965, 4 n., 17 o.

M.D.K.

Fónyi Géza, festő

dabasi járási tanácsgyűlet-
ben levő sgraffitóját (1964) emeliti
a nerrő:

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik,

Bp. 1968, Magvető, 340 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970. JAN 24

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

Fónyi Géza 4.5.

DABASON

Fónyi Géza kiállítása

Tegnap délután két órakor *Raffai Bélának*, a Dabasi Járási Tanács vb-elnökhelyettesének bevezető szavai után megnyílt *Fónyi Géza festőművész* kiállítása a Dabasi Járási Tanács dísztermében. A művész munkásságát *dr. Aradi Nóra* művészettörténész méltatta.

Az ünnepélyes megnyitón megjelent *dr. Csicsay Iván*, a megyei tanács vb-elnökhelyettese és *Boros András*, a Dabasi Járási Tanács vb-elnöke is. A megnyitó után a közel kétszáz fónyi közönség nagy elismeréssel nyilatkozott *Fónyi Géza* tárlatáról.

kölcsönös
tást meg
érdekelt
fejlesztő
vező és
valamint
nak, illet
nek, hogy
működjer
tatási és
problémá
Megszerv
és dokun

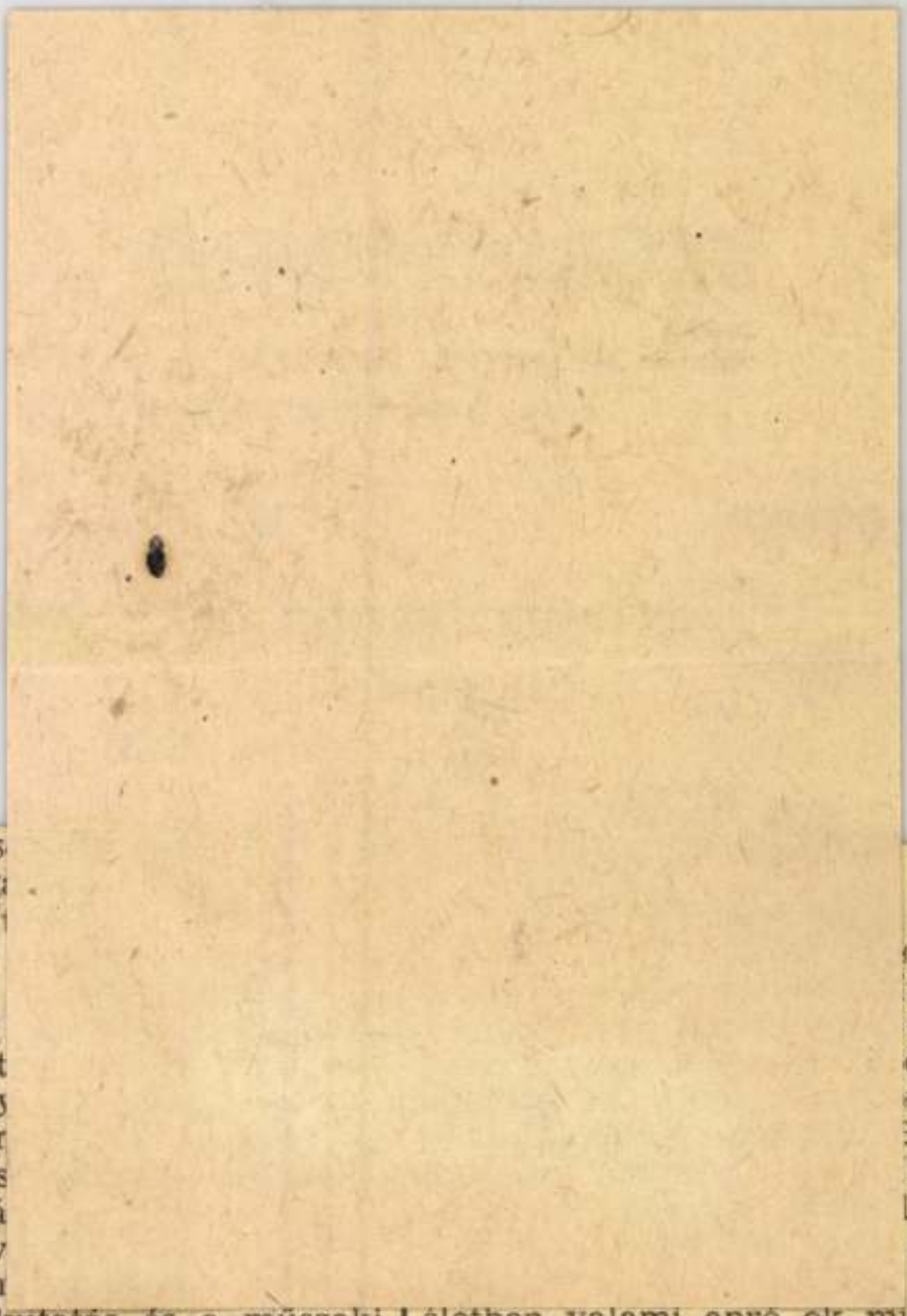

te-
tá-
el-
ér-
to-
Bu-
tás
lati
el-
az

mányos kutatás és a műszaki fejlesztés irányításának, tervezésének és koordinálásának kérdéseiről.

életben valami apró ok miatt nem állja meg a helyét, a terv lehet zseniális, ami aztán a megvalósítás során megbukik.

Fényi Géza

Kiállítása nyílt a Pabasi

Járási Tanács díszteremben

Vasmegyei Hírlap 1970 január 24
4. old.

Fónyi Géza

A dabasi tanácsháza termében található nagy szgrafittója

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 314 p.

Fónyi Géza

Sgrafittója szerepel a

Rilemek dabasi kiállításán

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 5

4. old.

MDK

Fónyi Géza

Asszonyok, o.paszt.

Szegedi O.Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.115-

Fónyi Géza

Benkhardt Á.kikérdezéséből.
kikérdező:Széll Margit.1955 okt 17.

Müv.Tört.Dok.

Andrási Kurta János

szövarch.114

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa [illegible] út 41

szövarch.124.

Fónyi Géza közlései

Életrajziadatok, tanulmányok kiállitások
müvészeti törekvései.

kikérdező:Kálmán Mária

Müv;Tört.Dok.

Bihari Sándor

szövarch.122

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Bajza [illegible]

szövarch.144.l.ó

Fónyi Géza.

Szentiványi Ljaos kikérdezéséből.
kikérdező:,

MDK

Fónyi Géza festő

Szöveg-archiv anyagából

Dávid Katalin: A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Adattára Művért 1957.VI.évf.4.sz.322.1.

mdk

Fonyi Géza és Szönyi István

hatása Moré Mihály egyes képeire

Szodoray Lajos: A művészeti nevelésről
Moré Mihály kiállítása alkalmából

Alföld 1963 9 sz 76. l

Fónyi Géza

u haladó magyar művészet méltó képviselője.

Németh Lajos: „Hungarian Art 1945-1969." The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1970. 37. sz.

1971.

Fónyi Géza

Meggondolt egyéniséget mutat be a kiállítás alkalmával.

Németh Lajos: The 1968 Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 31. sz. 196 l.

Fónyi Géza, festőművész

Mór Járási Művelődési Központjában, a Lamberg-kastélyban 35 év magyar művészete címmel nyílt kiállítás a Magyar Nemzeti Galéria anyagából van válogatva.

A művész csendélete „Gyümölcsöstál körtékkel" c. (gouache megingathatatlan nyugalmú elrendezése, ernyedt zöldjeinek bársonya, hozzá az ezüst színű széles keret) szerepel a tárlaton. /emlitve/.

Á. Szabó János: 35 év művészete. Mórí galéria
Fejér Megyei Hírlap, 1980. ápr. 20.

Fónyi Géza
festő

M.D.K

Benkhardt növendéke volt
a Főiskolán.

Szij Rezső: Szentiváinyi Lajóssól.
Művészet, 1966. julius - 26 lap.

Fónyi Géza

Benkhardt Ágoston növendéke volt a müvész.

Rideg Gábor: Egy grafikus genezise.
Müvészet, 1980. szeptember - 2 kép.

Fónyi Géza

Az 1907-ben alakult Kéve müvészcsoportnak a háboru után tagja lett.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965. 309.l..

Fónyi Géza

Az Iparművészek Szabadszervezetében a festő tagozat helyettes vezetője, de a tisztséget nem vállalta, a képzőművészekhez csatlakozott.

Konács Is.: 25 éve alakult a M. Iparművészek Sz. Szakszervezete; Ipari Művészet, 1970. VI. 18. P.

Fónyi Géza.

Az Ume művészegyesület főtitkára.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Fónyi Géza

Antal Ilona tanára volt

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

M.D.K.

Fónyi Géza
festő

Antal Károly mestere volt.

Ecsery Ferenc: Antal Károly
Művészet 1964. február - 26 lap.

M.D.K.

Fornyi Géza
festő

Galambos Edittet tanúlotta
a Főiskolán.

Haits Géza: Merőtvertől – Moszkvá ig
Nők Lapja, 1961. február 2.

M D.

MDK

Fónyi Géza

Galambos Edit festő tanára volt

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Fónyi Géza
festőművész

Fónyi Géza növendéke volt a Képzőművészeti Főiskolán Csizmadia Zoltán.

Összeállította: Z. Szabó Ágnes: Veszprém megye képzőművészei. MŰVÉSZET, 1980. február - 17. lap.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

a képzőművészek Medgyessy-termében nov. 22-dec. 1-ig látható Zimmermann Zoltán festőművész kiállítása. –

a Képzőművészeti Főiskolán 1958-ban végzett, Fónyi Géza és Benczúr László tanítványaként.

Hajdú-Bihari Napló, 1984. 11. 20.

Fényi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Gimnazista korában festményeiből nyílik ma kiállítás Debrecenben – a főiskolán Fényi Géza és Benkő László növendéke volt.

Jó Reggelt!

1984. XI. 23. Kossuth, 4:25

Fonyi Géza
festő

M.D.K.

Csizmadia Zoltán Fonyi Géza
tanítványa volt.

Soós Klára: Kiállítás a Mednyánszky-teremben
Művészet, 1963. december - 46 lap.

Fanyi Géza festő.

Szabó Zoltán tanára volt

Hantos János: Szabó Zoltán gyűjteményes kiállítása.
MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 39.lap

MDK

Főnyi Géza

Szabó Zoltán festő tanára volt

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

Fónyi Géza: festő

- volt a mestere Szabó Zoltánnak a Képzőművészeti Főiskolán

Ury Endréné: Korunk művésze
Magyar Ifjúság, 1969. IV. 18. 9. l.

Fónyi

t anitványa volt a főiskolán Szabó Zoltán.

Magyar Hirlap 1977/86/6

Tóth M.: Angyalföldtől a palettáig

Fónyi Géza fm

főiskolatanónya

↓

Szabó Zoltánnak

MŰVÉSZET 1985/2/36

37

Fónyi Géza

Szabó Zoltán mestere volt
a Képzőművészeti Főiskolán

Népszava 1970 június 7
9. old.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Palicz József zalaegerszegi festőművésznek művészi pályáját olyan mesterek nevei fémjelzik, mint Fónyi Gézáé, Hincz Gyuláé, Pór Bertalané, vagy Koffán Károlyé. – Olyan alkotó légkörben nevelkedhetett, ahol Kondor Béla volt az évfolyamtársa.

K. Z.: Palicz József kiállítása a Szproni képcsarnokban.
Kisalföld, 1984. máj. 11.

Fónyi Géza festő-

M.D.K.

Palicz József mestere volt a Főiskolán.

Losonczy Elemér: Palicz József
Művészet, 1966. augusztus – 35 lap

Fónyi géza

Palicz József egyik mestere a Főis-
kolán Fónyi Géza volt.

— Zala képrőművészet.
Művészet, 1977. április - 16. oldal.

Fónyi Géza

tanítványa a bpesti Képzőművészeti Főiskolán Udvardi Erzsébet

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Budapest, 1969

1-6171 5711

Fónyi Géza

Udvardi Erzsébet mesterescént neve említve.

Népszava, 1974. aug. 25. 102. évf. 198sz 8p.

Fónyi Géza, festő

L: Udvardi Erzsébet

- Udvardi Erzsébet 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 nov. 21.

Fónyi Gézáy festő

L: Udvardi E

P. Szűcs J: Három kovszak meg egy fél

J

Nép szabadság, 8 p. 1980. júl. 12.

Fónyi Géza, festő MDK

Tanára volt Udvardi Erzsébetnek.

Tamás István: Várlat egy festőről 8

NÉPSZABADSÁG, Bsp.: 1966. aug. 27.

Fónyi Géza
festő

Fónyi Géza műveiből volt
a Főiskolán Udvardi Erzsébet.

Tóbiás Áron: Udvardi Erzsébet műhelyében.
Tábor, 1974. aug 27 - 16 lap

Fónyi Géza, festő

MDk

Fónyi Géza is tanára volt
Udvardi Erzsébet nek.

(harangozó): Badacsony a kiállítóteremben

2.

ESTI HIRLAP, bp. 1965. ápr. 27.

MDK

Fónyi Géza

alanti festő tanára volt

Orosz János festőm. kiáll. Székesfehérvár.
1968. jul. István kir.muz. közleményeinx
D. sorozat.

Fónyi Géza
festő

Orosz János növendékházai Fónyi Géza festőstúdiumain Somos Miklós, Patay László, Szurcsik János, Vénuth József voltak.

Tóbiás Áron: Orosz János műhelyében
Tükör. 1974. ozt. 15 - 16 lap.

Fónyi Géza, festő

L.: Orosz János

—: Orosz János L.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jül. 12.

Fónyi Géza, festő MDG

Orosz János, fiatal festőművész Deucze László, majd Fónyi Géza osztályába Került a Képzőművészeti Főiskolán.

(László): Ha nálunk már meglenne ..... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. máj. 15.

Fónyi Géza

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Orosz János.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Kölesden 3 órásra tervezett közönség-művész találkozó lesz, a művész Szurcsik János, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész, akinek kiállítása okt. 26-án nyílt meg. — A művész 1956-ban kapja meg diplomályát, a Képzőművészeti Főiskolán Fónyi Géza és Domanovszky Endre növendéke volt. Majd nem sokkal ezután három évre megkapja a nyugodt körülményeket biztosító Derkovits-ösztöndíjat.

László Ibolya: Kis falu – nagy példa.
Népújság (Tolna), 1980. okt. 19. 7. old.-on.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Szwicsik János Hercegszántón született, 1931-ben. Bajdy Rudnay Gyula szabadiskolájában kezdett festeni. Később a Képzőművészeti Főiskolán Domanovszky Endre és Fónyi Géza voltak a tanárai.

Kolok Éva: Alkotók a Tiszántúl.
Petőfi Népe, 1984. aug. 5.

MDK

Fónyi Géza

Szurcsik János festőművész kiáll. Ernst Muzeum
1963. febr.

FÓNYI GÉZA, festő

1931-ben

SZURCSIK JÁNOS Hercegszantón született, Bájan járt Gi
naziumba. Rudnay Gyulanál tanult rajzolni. A képzőmüvés
ti Fői kol n Domanovszky Endre és Fónyi Géza voltak a
mesterei. Hódmezvasárhelyen telepedett le, ott a helyi
müvészeti élet jelentős tényezője. 38.old

KOROKNAY GYULA: Sóstói müvésztelep 1970 34.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz

M.D.K

Fónyi Géza
festő

Szurcsik Jánosnak volt
a tanára

D.E.: Szurcsik János
Nők Lapja, 1952. május 26 – 23 lap

M.D.K

Fonyi Geia
festő

A Főiskolán Szurcsik Jánosnak
volt a mestere.

Szig Rezső: Szurcsek Jánosról
Művészet, 1967. október - 18 lap.

Fényi Géza

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Kurcsik János.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966.

334 l 288 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Fönyi Géza
festő

M.D.K

Szurcsik Jánosnak volt a mestere.

D.E.: Szurcsik János
Nők Lapja, 1962 május 26 – 23 lap

Fonyi Géza
festő

Művészete Bakallár József-re
hatással volt.

Kisdéginé: Kirimi Irén: Bakallár József festészetéről.
MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 35.lap

Fónyi Géza

Bakallár József tanára volt
a művész

Losonci Miklós: Minden helyárlá ghozpont.
Népszava, 1976. április 10 - 7 oldal.

Fónyi Géza
festő

Fónyi Géza volt a mestere
Bakalár Józsefnek a Képző-
művészeti Főiskolán.

Losonci Miklós: A Kis-Duna festője
Művészet, 1974 július - 31 lap.

Fónyi Géza

tanítványa 3 éven át Pető János.

Tóth Ervin: Pető János grafikáiról.
„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. febr.
2. sz.

42 f.

Fónyi Géza

Pető János mestere volt
a Főiskolán

Napjaink 1971 augusztus
6.old.

Fónyi Géza
festő

A Képzőművészeti Főiskolán
~~[illegible]~~ Pesó János mestere volt.

Dusza Éva: Misholc grafikusai
Művészet, 1973. december - 12 oldal.

Fónyi Géza

Petőfi Sándor jelölő mesterének
– emlékére

Magyar Nemzet 1972 november 17
8. old.

Fónyi Géza

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Pető János.

Solymár István:Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Fónigi Géza
festő -

A Képző művészeti Főiskolán
Pető János mestere volt.

Bauer Jenő: Pető János..
Művészet, 1970. szeptember - 45 lap

Fónyi Géza

a Képzőművészeti Főiskola tanára,
a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze,
Munkácsy díjas festőművész – Kiváló
Művész c. kitüntetést kapott.

Magyar Nemzet
1969 ápr. 3

Fényi géza festő

Kossuth díjat (II. fok.) kapott

N.N: Irodalmi és művészeti díjak

Élet és Irodalom 1970 IV. 3

Fónyi géza festő

Kiállítása nyílt a Műcsarnok

Kamaratermében

Magyar Nemzet 1969 XII. 7

Fányi Géza

1. Sakkozók olaj 70x90
2. Tengerpart -"- 46x66
3. Kosaratvivő pont. 56x76

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Fényi Géza festő

A hűsarnak) Kamaratermében

Kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1969 XII. 14

Fónyi Géza

1. Csendélet olaj 50×70
2. Aquarium -"- 60×50
3. Csendélet sajátéllal -"- 55×65

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19–aug. 9.

Fónyi Géza

Sárgadinnyés csendélet rep

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969 sep - okt

Fónyi fáza

4. Zene pasztt. 40x60
5. Csendélet sárgadinnyével olaj 55x65
6. Üveg halász pasztt 70x50
7. Fehérnek pasztt 40x50

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Fényi géza festő

Háromszoros munkácsy díjas. A Kép. mův. Főiskola tanára. Kiváló és Érdemes művész. Nos kapott Kossuth díjat (II. fok)

N.N.: Állami és Kossuth díjasok

Pestmegyei Hirlap 1970 IV. 2

Fónyi géza fő

Háromszoros munkácsy díjas. A kéj. mův. Kiváló és Erdemes Fő[illegible]. Fő[illegible] kossuth díjat

(II. fok)

N.N: Művészeti díjak 1970

Film, Szinház, Muzsika 1970 IV.4

Fónyi Géza

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen 1969.

aug. 18.

Fónyi Géza
festő

Kiállítást ocsúcsok műveiből a Miskolci Galériában.

Ésiakmagyarország 1970 II. 4. 8.

Mazsaroff Miklós
kytő

Fónyi Géza, festő

MDK

† Kossuth-díj, II. f.-t kapta.

—: Ma délelőtt átadták ..... 7.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 1.

Fónyi Géza
festő_

A Rosseth díj II. fokozatát nyerte
el.

—— : Kitüntetések
Művészet, 1970. április - 17 lap

Fónyi Géza, festő

MDK

A Kossuth-díj 11. f.-t kapta.

—: Állami s' Kossuth-díjak 7.

Népszabadság, B. 1970. ápr. 2.

Fónyi Géza

Szerepel a Pest megyei tárlaton a Nemzeti Galériában

Nógrád 1971 X. 10

Fényi Géza

a Kossuth díj II. fokozatát

kapta.

Esztergom, 1970 április 2

2. old

Fényi Géza

Munkácsy díjas festő

71 éve született

Népszava 1970 július 5

10. old.

Fónyi Géza

72 éves korában

elhunyt

Népszava 1971 július 27

2. old.

Fónyi Géza, festő

Meghalt hetvenkét éves korában.

A nekrológ- műveni fejlődésének legfőbb mozzanatait, sikereit s' pedagógiai munkásságát mutatja be igen tömören.

— : Elhúnyt Fónyi Géza 6.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 27.

Fónyi Géza, festő

Aug. 2-án temetik a farkasréti temetőben.

– : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 1.

Fónyi Géza, jestő

- A farkasréti temetőben temették el aug. 2-án.

— : Eltemették Fónyi Gézát 7.

Népszabadság, B. 1971. aug. 3.

Fónyi Géza

„A Mundia Népe" c. sgraffitóját

Dabason helyeztek el

Pestmegyei Hírlap 1971 november 21

9. old.

Fényi Géza

Novák Lajos mesteri műtermében Fényi Géza, Bán Béla és Pór Bertalan voltak. A grafikát Koffán Károlynál tanulta.

— : Komáromi megye képzőművészei. Művészet, 1979. május - 40. lap.

Fónyi Géza

Krajcsiovits Henrik mesterei a Főis-
kolára Fónyi Géza, Domanovszky
Endre és Hincz Gyula voltak.

— : Komárom megye képzőművészei.
Művészet, 1979. május – 40. lap.

Forrai Géza

Éjas Kovács József mestere
volt a Főiskolán

— Békéscsabai képzőművészei.
Művészet, 1978. július - 18 lap.

Fónyi Géza
festő

Fónyi Géza volt a tanára a Főiskolán Deák Ilonának és a mester hatása erződik a művésznő munkásságán.

-----: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1974.szeptember - 43.oldal

Fónyi Géza
festő

Fónyi volt a mesterem Szalay Gabriellával a Főiskolán.

Bán András: Négyszemközt a művel.
Művészet, 1974.október - 37. oldal

Tóvári Géza

Veress Sándor tanítója
volt a Képzőművészeti
Főiskolán

Dévényi Iván ismertetése

Vigilia 74/12 874.o.

Fónyi Géza

Neve Óvári László mesterekért említve.

Népszava, 1975. jan. 26. 103. evf. 22 sz. 9 p.

Fónyi Géza

Neve Zöld Anikó tanáraként említve.

Népszava, 1975. febr. 21. 103. evf. 44sz. 4p.

Fónyi Géza MDK

Fazekas Magdolna tanára volt

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

Fónyi Géza

Mészáros Edit egyik mestere volt a Főiskolán.

—: Fejér megye képzőművészei. Művészet, 1978. október – 20. lap.

Fónyi Géza

Ifj Koffán Károly egyik mestere
Fónyi Géza volt.

—: Fejér megye képző művészei.
Művészet, 1978. október — 20. lap.

Fónyi Géza

tanitványa Bodri Ferenc.

Forrás 1977/1/87

SzabóJános: Jelenségek és furcsaságok Kecskemét müvészeti életében

Fónyi Géza, festő

L.: Veszési Sándor

Tasnádi A.: Kolgáló művészet 4.

Népszava, Bp. 1975. dec. 19.

Fónyi Géza

A Képzőművészeti Főiskola
Veress Sándor Károly mestere
Fónyi Géza volt.

------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1976. május - 48. oldal.

Fónyi Géza fm

főiskolai tanára

↓

→ Berényi Ferenc f. ez

MŰVÉSZET 1985/2/42

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Molnár Kálmán grafikusművész 1943-ban született Budapesten. – A Magyar Képzőművészeti Főiskolán először a festőosztályon dolgozott Fónyi Gézánál. 1964-ben a grafika szakon végzett, mesterei Konecsni György volt.

Művészet, 1989., január, 31-old.

Fónyi Géza

Fónyi Géza növendéke volt a
Főiskolán V. Tóth Károly.

-----:Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976.augusztus - 13.oldal.

Fónyi Géza, Jestő

L. Gadányi J.

Láncz S.: Képzőművészeti . . . . 252-256.

XIX/3.

Jelenkor, Pécs, 1976. März.

Fónyi Géza
festő

Kokrnár Erzsébet mesterei
Fónyi Géza volt.

-----: Kiállitási naptár.
Művészet, 1973. junius 47.oldal

Fónyi,Géza

Baticz Levente irányitó mestere Fónyi Géza volt a főiskola festőszakán.Fónyitól tanulta a képszerkesztés és szinkultura elemeit.

Salamon Nándor:A Baticz házaspár bemutatkozása Györött

Rajztanitás 1969/1 3o.old.

Fónyi Géza
grafikus

Bak Imre mestere a Főiskolán
Fónyi Géza és Papp Gyula volt.

Rajdi István: Beszélgetés Bak Imrével
Művészet, 1974. május - 30 lap

Fő nyi Géza
festő

A Képrőművészeti Főiskolán
Bartl József mestere Papp Gyula,
Fő nyi Géza és Bernáth Aurél
voltak.

Tóth Antal: Bartl József
Művészet, 1974. július - 27 lap.

Fónyi Géza

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Gyulai Liviusz.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Fónyi Géza
festő

Csiszta Mihály mestere a Főiskolán
Fónyi Géza volt.

Pogány Gábor: Csiszta Mihály grafikusművész.
Művészet, 1972. május - 30. oldal

Fónagy Géza, festő

MDK

Balogh Péter barátja volt.

festőművészek galériája
– : Balogh Péter

M. 12.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 8.

MDK

Fónyi Géza

Konfár Gyula tanára volt a főiskolán

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

Fónyi Géza, festő

– osztályában tanult Konfár Gyula a főiskolán.

Dr. Újvári Béla: Művészportrék
Magyar Hjúság, 1968. XII. 13. 11. l.

Fóinyi Géza
festő

Fóinyi Géza volt ~~Tóper~~ András
mestere,

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Fónyi Géza

Topor András mestere
volt a Képzőművészeti Főiskolán

Magyar Nemzet 1973 április 13
4. old

Fónyi Géza

1951 és 1957 között növendéke
volt a Képzőművészeti Főiskolán
Somos Miklós.

Somos Miklós Vallomása - Győr, Képcsarnok
1976. V. 6. - V. 20.
- Katalógus -

M.D.K

Fornyi géza
festő

A Képzőművészeti Főiskolán
Somos Miklósnak volt a mes-
tere.

Bauer Jenő: Krónika
Művészet, 1969. május – 44 lap.

Fónyi Géza
festő

Móré Mihály mestere volt a Főiskolán

Kovács Gyula: Móré Mihály művészete.
Művészet, 1971.február - 21.lap

Fényi Gina
festő

Fényi Gina növendéke volt
a Főiskolán Mezei Mihály.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Fónyi Géza
jestő

Móré Miklóny tanítója volt.

Simon Zoltán: A látványtól a lényegig
Alföld, 1970. 5. 76-79.

Fónyi Géza
festő

A Főiskolán Szenthy Imre
mestere Fónyi Géza, Barcsay
Jenő és Ék Sándor voltak.

Devecseri István: Szenthy Imre.
Művészet, 1974. augusztus - 23 lap.

MDK

Fónyi Géza, festő

Tanára volt Kemethy Imre grafikusnak.

főiskolások galériája

— : Kemethy Imre M. 12.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 1.

Fónyi géza
fő tő

Mestere volt a főiskolán Lenkeny
Voltánnak

Benedek Miklós: „A kort vakéták mélliul is"
Északmagyarország 1968 jan 14-6.

Fónyi Géza

művészete a képzőművészeti főiskolán

Lenkey Zoltán.

Borbély László: Városi gyűjtemény,

Miskolci képtár, 1971

37p

Fonyi Géza

Fonyi Géza növendéke volt a Főiskolán Sáros András Miklós.

Menyhárt László: A vágás dialektikája.
Müvészet, 1976.október - 10.oldal.

Fónyi Géza festőm

[FÓNYI]

főiskolait anónya S.A.M-nak

→ Bárcs András Miklós

MŰVÉSZET 1985/10/50.

Fónyi Géza

növendéke a Képzőművészeti Főiskolán
Pataky József.

Borbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci héptár, Miskolc, 1971

441

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Patay László festőművész kiállítása a Simontornyai Vármúzeumban látható. — A művész Fónyi és Simonyi növendéke volt.

cs. m.; Patay László kiállítása.
Pesti Műsor, 1984. jún. 6. 4.-old.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

A Dorogi Galériában még látható Patay László festőművész kiállítása. – A művész a Képzőművészeti Főiskolán Fónyi Géza és Szőnyi István növendékeként 1956-ban kapott diplomát.

–csolnoki–: Patay László festőművész kiállítása Dorogon.

Dolgozók Lapja, 1981. ápr. 3.

Tónyi Géza, festő

L: Attorjai István

Tüskés Tibor: Képzőművészek műhelyében 1083-1090 o.

Jelenkor, Pécs 1976. dec. 12/XIX.

Fonyi Géza

Fonyi Géza volt Alborjai Ilkan mestere a Főiskolán.

—: Ki alkotási napló

Művészet, 1975. aug - 45 oldal

Fónyi Géza

volt Kovács Péter mestere.

Magyar Hirlap 1975/332/6

Wagner: Seregszemle az Ernst Muzeumban

Fónyi Géza

Korács Péter mestere

Korács Péter kiállítása
Szombathely 1975

Fónyi Géza

Fónyi Géza növendéke volt
a Képzőművészeti Főiskolán
Vértesi Péter.

------: Kiállitási naptár.
MŰVÉSZET, 1976. február - 48. oldal.

RÓNYI GÉZA, festő

Vértesi Péter 1963-tól a Képzőművészeti Főiskolát látogatta. Itt Kmetty János, Rónyi Géza és Ék Sándor művész-tanárok irányításával folytatta tanulmányait 1967-ig, a diploma megszerzéséig. 228.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

Fónyi Géza

Vértesi Péter mesterei a Főiskolán

Fónyi Géza, Ék Sándor és Kmetty

János voltak.

------: Vasi festők és szobrászok.

Művészet, 1976. augusztus - XX 13. oldal.

Fónyi Géza

Vértes Péter mestere

Vértes Péter kiállítása
Szombathely 1975.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Urbán György 1936-ban Sátoraljaújhelyen született, 1961-ben Fónyi Géza és Pór Bertalan tanítványaként a Képzőművészeti Főiskolán befejezte tanulmányait és azóta kiállítóművész.

Losonci Miklós: A kozmikus látvány festője.
Népújság (Heves), 1984. dec. 8.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Az 1936-ban Sátoraljaújhelyen született Urbán György 1961-ben Fónyi Géza és Tót Endre tanítványaként a Képzőművészeti Főiskolán fejezte be tanulmányait és azóta kiállítóművész.

Losonci Miklós: A kozmikus látvány festője.
Somogyi Néplap, 1984. dec. 8. 8-old.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Urbán György festőművész tárlata a Képcsarnok nyíregyházi Benczúr Gyula-termében látható. – A művész a Képzőművészeti Főiskolát 1961-ben végezte el, mesterei Fónyi Géza és Pór Bertalan voltak.

T. G.: Beszélgetés Urbán György festőművésszel.
Kelet-Magyarország, 1984. máj. 16.

Fónyi Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Az 1936-ban Sátoraljaújhelyen született Urbán György 1961-ben Fónyi Géza, Pór Bertalan tanítványaként a Képzőművészeti Főiskolán fejezte be tanulmányait és azóta kiállító művész.

Losonczi Miklós: A kozmikus látvány festője.
Népújság [Tolna], 1983. nov. 12.

Fónyi

Fényes szelek vezérdíte - Szerecsi János

Wéposvane 1985. III. 18.

Fónyi Géza

Szemethy Imre kitüntetésére

Magyar Nemzet 1986. IV. 8.

Tornyi Géza, festőművész

a Miskolci Képtárban rendezett kiállításon szerepel a művész műve.

Tasnádi Attila: a XX. század magyar festészete a Miskolci Képtárban.

Népszava, 1949. febr. 23.

Fónyi Géza

43. Női fej o. papír 65 x 46 cm
jfb. Fónyi ltv. MK 72.48.
52. Nővérek mülő mozaik 60 x 70 cm
ltv. MK 72.43

A XX v. festőnyete a mikolai lejtőtában - Katalógus
Mikolai Herman Ottó Museum - 1975

Fónyi Géza

FÓNYI GÉZA FESTŐMŰVÉSZ alkotásaiból nyílt emlékkiállítás kedden a Magyar Nemzeti Galériában. A tárlat — amelyet Aradi Nóra, az MTA művészettörténeti kutatócsoportjának igazgatója nyitott meg — december végéig várja az érdeklődőket.

Magyar Hirlap 1979/272/8

Fónyi Géza, festő

FÓNYI GÉZA emlékkiállításának megnyitója ma délután 4 órakor lesz a Magyar Nemzeti Galériában (Budavári Palota, D-épület).

– : Mű

8.

Népszabadság, Bp. 1979. nov. 20.

Fónyi, Géza

Az elmúlt két esztendő során olyan neves művészek alkotásaival találkozhatott a járási székhely lakossága, mint Czóbel, Fónyi, Kemetty Mihálcz és mások.

Prukner Pál: Tapasztalatok a dabasi járásban.
Pestmegyei Hírlap, 1975. jan. 12.

Fónyi Géza Festőművész

A 30.-ik évfordulón a Műcsarnokban rendezett képzőművészeti kiállításon szerepel műve

Brestyánszky Ilona: Körkép.
Nők Lapja, Budapest, 1975. máj. 17.

Fényi Géza festőművész
a Jubileumi képzőművészeti kiállítás
műveinek bemutatásával megemlékezik
néhány nemrég elhunyt művészről.

Horváth György: Jubileumi képzőművészeti
kiállítás a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet, 1971. ápr. 27.

Fónyi Géza

a Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon az elhunyt művész alkotása szerepel.

D. I.: Jubiláris Kiállítás a Műcsarnokban.

Vigilia, Budapest, 1975. 7. 497. old.

Fónyi Géza

Háromszoros Munkácsy-dijas festőművészt, a Képzőművészeti Főiskola tanárát, a Magyar Népköztársaság Kiváló és Érdemes Művészét a Kossuth-dij II. fokozatával tüntették ki.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. ápr. 4.
XIV. évf. 14. sz. 2. lap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1971 AUG 3

Fónyi Géza
1071

Eltemették Fónyi Gézát

Hétfőn a Farkasréti temetőben a családtagok, a pályatársak, a tanítványok nagy részvéte mellett kísérték utolsó útjára *Fónyi Géza* Kossuth-díjas festőművészt, a Magyar Népköztársaság kiváló művészét, a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanárát.

Végvári Lajos tanszékvezető professzor a tanári kar, a párt- és társadalmi szervek nevében búcsúzott a 72 éves korában elhunyt nagyra becsült pedagógustól, a magyar művészet kiemelkedő mesterétől. *Mikó Sándor* főtitkár a képzőművész-szövetség nevében búcsúzott az elhunyttól. Sírját elborították a kegyelet virágai.

HÍREK

— **Szovjet delegáció** érkezett hétfőn Budapestre F. D. Voronov vaskohászati miniszterhelyettes vezetésével, a magyar—szovjet vaskohászati, gazdasági és műszaki-tudományos együttműkö-

RENDES SANDOR, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje elhunyt. Hamvasztás utáni bú-

Fónyi Géza

Munkácsy-díjas festőművészt, a képzőművészeti Főiskola Tanárát szerdán a Magyar Népköztársaság ~~kiadmus~~ kiváló művésze címmel tüntették ki.

Átadták az idei művészeti díjakat.

Magyar Hírlap, 1969. április 3. 7. l.

Fónyi Géza

5

„Sakkozók" c. (1953)

Lépe cenlitve

Magyar Nemzet 1971 július 27.
5. old.

Fónyi Géza

6

„Könyvnap" (1955)

„Borjúszoptatás" c. Tépei emlitve

Magyar Nemzet 1971 július 25
5. old.

Fónyi Géza

„Öreg halász"

„Piknik"

Magyar Nemzet 1971 július 27
F. old.

Fónyi Géza

8

„Vörös csendélet"

„Olvasó férfi" c. Tépei emlitve

Magyar Nemzet 1971 július 27

5. old.

Fornyi Géza
festő

„Sárgadinnyés csendélet"
(repro)

Aradi Nóra: Fornyi Géza kiállítása
Művészet, 1970. július - 39 lap.

MDK

Fónyi Géza, festő

Gyerekek c.

: Rep

— : kép

6.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. szept. XXI/9.

Fónyi géza

Rövidesen kiállítása nyílik

N.N.: 380 új szobrot helyez el a
Kézző és szaszmin. hektorátus

Magyar Nemzet 1969 II. 11

MDK

Fónyi Géza, fotó

Kiváló művész címmel tüntették ki.

–: Művészeti díjak s' címek 2.

ESTI HIRLAP, B[u]. 1969. ápr. 2.

Fónyi Géza, Jestő

MDK

Kiváló művész.

—: A művészeti és irodalmi élet kitüntetettjei 4.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 3.

Fónyi Géza

A bécsi Collegium Hungaricum kamarakiállítás sorozatában Laborcz Ferenccel és Stettner Bélával mutatkozott be (1967. X. 20-).

Képsőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 71. l.

-25.

Magyar Iparmüvészeti Főiskola
artási ideje alatt látogathassa
bályok betartása mellett igénybe

.nap.

Farkas Domonkos sk.
főigazgatóhelyettes

Fónyi Géza, festő

kerepel a Pest megyei tárlaton. (N. Galéria.)

Rózsa Gyula: Budapest a megyeszékhely 7.

Népszabadság, Br. 1971. okt. 8.

Fónyi Géza

Képe a címlapon

A természethűség a mai magyar
művészetben
Kritika, Tfs. 1970. nov.

Fónyi Géza
festő

1970 febr. 8.-án nyílt kiállítása
a Miskolci Galériában.

Hivek...
Északmagyarország 1970 II. 9. 16.

Fónyi Géza festőművész

A Kossuth-dij II. fokozatával tüntették ki.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. ápr. 4.
XIV. évf. 14. sz. 2. lap

Fényi Géza festő
3 nakor. hunkásy díjas, Kiváló és Érdemes művész. A Kép. Főisk. tanára.
A Kossuth díj II. fokozatát kapta

N.N.: Kossuth díjak

Nagyvaradság 1970 IV. 2

Fónyi Géza

Festmény, repr.

Kortárs, 1970/10. 1613. l.

Fónyi Géza

Müve szerepel az I. Ter.

Bem rakparti Művelődési Ház

Ziöllitásain

Népszava 1970 február 27

2. old.

Fónyi Géza

a Kossuth díj II. fokozatát

kapta

Nápszava 1970 április 2

2. old.

Fónyi Géza festő

Munkácsy díjas, Zíváló művész

70 éve született

Nápszava 1969 július 6

10. old.

Értesítjük, hogy az 1971. július hó 25-én, 72 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt

Fónyi Géza

Kossuth-díjas festőművészt
a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészét
a Magyar Képzőművészeti Főiskola rendes tanárát

1971. augusztus hó 2-án (hétfőn) délután 3 órakor kísérjük utolsó útjára **a Farkasréti temető halottasházából.**

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA
MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA

Fényi Géza

Fónyi Géza

9

„Zenelők"

„Kosaras nő" c. Tégei emlitve

Magyar Nemzet 1971
julius 27
5. old.

Fónyi Géza

Temetése augusztus 7.-én
lesz a Farkasréti temetőben

Magyar Nemzet 1971 július 31
4. old.

Fónyi Géza

Művei szerepelnek a Pest megyei találaton a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1971 október 6 5.old.

Fényi Géza

Kossuth díjas, érdemes művész, a Képzőművészeti Főiskola tanára

elhunyt

Pestmegyei Hírlap 1971 július 27

5. old.

Fényi Géza
festő

Szümölcsszenzélet

Repr.

Magyar műv. tört. 10. 10. k.
Képzőműv. kiad. 1971.

Fónyi Géza

A kaposvári városi képtár gyűjteményében több alkotása szerepel a közelmúltban elhunyt művésznek.

Zalai Hírlap, 1942. ápr. 8.

Fényi Géza

Kossuth-díjas festőművész a Magyar Népköztársaság kiváló művésze 1 esztendeje halt meg.

Évfordulók.

Népszava, 1942. júl. 25.

Fónyi Géza

festménye

„Öregasszony"

Országos Világ 1970/3 21 old.

Fónyi Géza

A miskolci galériában kiállítása nyílt.

Magyar Hírlap 1970. 11. 9. 8. l.

Fényi Géza

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

305, 314. old.

Fónyi Géza festménye

Kortárs 1970/10 1613. old.

Fónyi Géza

Egész életművéért a Kossuth-díj II. fokozatát kapta.

Magyar Hírlap, 1970. IV. 2. 5. l.

Fónyi [ ], festő

keresel a kötetben.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti krónika
..... Pictura Hungarica
548-553.

JELENKOR, Pécs, 1972. június XV/6.

Fónyi Géza

1 éve halt meg

Négyszava 1972 július 25

Fónyi géza
festő

Herrault napratorgók
60 X 40 cm.

Repr.

Képrőmű. Almanach 3.
Corvina 1972.

Fónyi Géza

Hervadt napraforgók. 60 × 40 cm.

Képzőművészeti Almanach 3, Csorna 1972

Fónyi Géza

A 30. éves jubileumi kiállításon szerepelnek a művész hátrahagyott művei.

Malvár Zsolt: Jubileumi tárlat a Műcsarnokban.
Magyar Ifjúság, 1975. máj. 16.

Fónyi Géza

Az új Galéria kiállítása: „Képek és szobrok 3 évtized művészetéből". Az alföldi piktúra képviselői elszórtan találhatók a teremben. A művész munkáit is itt látjuk.

Lánczi Sándor: Képzőművészeti Krónika. Yelenkor, 1976. 3. 253. old.

FÓNYI GÉZA ? ,festő

A Művészeti Alap vásárlásból esetenként,saját kiválasztásssal a múzeum birtokába kerülnek festmények, szobrok,grafikák.-Igy az 1970-es évben Fónyi festmény is került a Modern Magyar Képtár gyüjteményébe. 289.old

RONYAY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények,-III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum évkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73,-Pécs, 1975

FÓNYI GÉZA, festő

--

A vajai várkastélyban, a Vay Ádám Múzeumban rende
zett "Mai magyar képzőművészet", cimü kiallitást
1971. augusztus 20-án nyitották meg. A kiállitás anya
gában szerepeltek az ő müvei is. 84.old

SÁNTA JÁNOS: Mai magyar képzőművészeti kiallitas
82.old

Szabolc-Szatmári Szemle, 1971. VI. 4.sz

Fényi Géza

A Kossuth díj II. fokozatával

tüntettél 2.

Magyar Nemzet 1970 április 2.

2. old.

Fónyi Géza

„A Magyar Népköztársaság Kiváló
művésze címmel tüntették ki.

Pestmegyei Hírlap 1969 április 3
4. old

Fónyi Géza

Műterem részlet 1950
olaj 80x60

Képek a Herman Otto Múzeum
gyűjteményéből Miskolci Képtár
1970

Fényi Géza

a Kossuth díj II. fokozatával

tüntették ki

Pestmegyei Hírlap 1970 április 2

4. old.

Fónyi Géza

1899-ben született munkáiból
kiállítás nyílt a Műcsarnok kamara-
termében.

Képzőművészet

Vigilia 1970 február
127. old

Fónyi Géza

festőművé-

Emlé Triállítása nyílt meg.

Ny. M.

címe

Pesti Műsor

1979 dec. 19.

Fónyi

Említve

Zentai: Konfér-Répek Györkey
Vars Népe, Szombathely 1969, sep. 23.

M.D.K.

Fónyi Géza festőművész

A "Művészeti dijasok" között, 1969. április 4.-e alkalmából a "Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze" cimet kapta.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 5.
XIII. évf. 14. sz. cimlap

Tónyi Géza

Szabó Zoltán Gertő tanára volt

Szalontay Mihály: Ünnek és minvész
Népszava, Tp. 1970. Feb. 22.

MDK

Fónagy Géza, Jertő

Kiállítása nyílt meg Miskolcon.

— : Kulturális hírek 7

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 10.

MM. 1925. II. 44. l. (A Bencrúr Társ-ból (1 milliós tanulmány sutalmat kapott)

1926. 418. l. (A kéve mův. egés.)

~~Herschel Karoly~~
~~Szobr.~~
~~1881-85~~

Lyka K:

Mův-i krónika

MM. 1929

115. l.

Magyarovár múzeum III. 174.

Erdélyi ügye.

Friml Gerá

Magyar Művészet
1925. II. 44. 435 ✓
— 1926. 418. ✓
— 1928. 280 ✓

Friml Géza

festő

szül. 1899. júl. 6. Trencsén

jövd.

Ki-Kicsoda?

229. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Friml Géza

Tájképe repr.

Kévé Könyve

1929. ~~VIII~~. 37. l.

Kép

~~Aether X.32~~

Friml Géza
festő *

Malompart c. olajf
repr.

Kéve könyve
1928. 49. l.
kép

* a Kéve
univerzitagja

VINA

DELLA SOCIETÀ UNGHERESE-ITALIANA

CORVINO

PEST, XI., Horthy Miklós-út 49

Prof. L. ZAMBRA.)

Frimel Géza

1917/18 – 1925/26

Ferkèpzomfoiskèvk

83. l.

4 l.

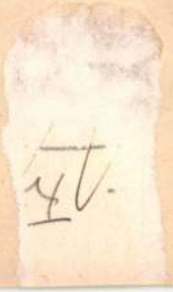

Friml Géza

Tehenek c. Egye
repr.

Független Kritika

1936. 4. 27

Lép

VASÁRNAP
16
Kat. Szthároms.
Prot. Szthároms.

HÉTFŐ
17
Kat. Rainer hv.
Prot. Töhötöm

KEDD
18
Kat. Efrém ea.
Prot. Arnold

SZERDA
19

Frimmel Géza

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. II. 44 435– tabla

1926. 418

1928. 280

1929 115– Lyka

Nyitra.

A középtért a vár és vár
látszik, az előtérrt pedig, a
FLUS szeli. Felirata:

Eigentlicher Abriss der
im Königreich Ungarn, w
dem Türcken, im Monat
dieses 1663. Jahrs, ohn

leiró szövege három hasábos é
Thumkirchen és befejezés

Rm., mér. a vk.

Friml Géza

festő

azonos

Fónyi Gézával

—

é forintról mely összeget
en lévő kozépkori falrajzer
tül, a Miszmlérer Országos
köszönettel fehettem.

949 szeptember 22-ik

Lentiványi Endre
nestanácsos.

Fónyi Géza
festő

lásd

még

Friml Géza

alatt is

Nyugta

600 – tr azaz Hatv

a sorokpolányi templom

restaurálásáció, dvó rész

Bizottságamer pénztárából

Sopron

Friml Géza

festő

Ert. 1928

III

796 (3724).
817 (44).

1905.

478

er 16-án. + Budapesten 1904

házbordájú fehér selyem-legyezőn,
rónol a Zene személyesitője: Lotz
il és zongorán játszik, mi közben
sszúkás gyöngyfülbevalót, bő ujjú
a kötött kék szalagövet visel. Konty-
ynek ~~egyes~~ fürtjei vállaira omlanak,
és mögötte nyolcz-nyolcz szárnyas
közül balról a legfelsőnél hárfa van,
klő jobbjával támasztotta meg, mig bal-
atja. Felirata alól balra: „Kedves leá-

5.5 cm.
ius 7-iki 20578 sz. leirattal 2000 Kán

van Fedve 338

Cédula!

Fónyi Géza emlékkiállítása

a Nemzeti Galériában

Megkésett egy kicsit a dátuma szerint ez az emlékkiállítás: Fónyi Géza az idei nyár derekán lett volna nyolcvanesztendős, az emlékét idéző bemutató pedig csak most, e borongós télelőn nyílt meg a Nemzeti Galéria földszintjén. El mégsem késett a tárlat. Amit mutat, ugyanis, nem a személyes sors jeles napjaihoz kötődik, hanem jóval tágabb körhöz. A magyar festészet egészéhez. Mégpedig a lehető legalkalmasabb módon. A kiválogatott és folyamatot tükrözővé rendezett művek nem megfestőjüket tolják az előtérbe, hanem azokat a kapcsolatokat hangsúlyozzák, amelyek Fónyi Gézát és piktúráját a magyar művészet egészébe iktatják.

E kapcsolatokról beszélve most már, közülük legelsőként említendő Fónyi Géza művészi magatartása. Az a humánus közelítés, amellyel ő is — mint a vele egykorú és egyívású magyar festők többsége — a valóságot faggatta és az a távolságtartó, de nem eltávolodó módszer, amellyel a megismert világot a maga és a közönsége számára képpé rendezte.

Nemzedékén belül, ha szabad így mondanunk. Fónyi az érdeklődőbb karakterek közé tartozott. Láthatólag — képeiből is kimutathatólag — örömmel merült el a köznapok világában, közelített az emberekhez és a tárgyakhoz. Krónikásukká azonban nem szegődött. Megfigyelései csak lassan értek képpé, alapos átgondolás, megfontolt vázlatkészítés után fogott témáihoz. Az emberekből éppen ezért tudott már azelőtt típust alakítani, mielőtt a típusalakítás esztétikai ismérvei közkeletűvé lettek — s ezért festhette meg az életmű logikus lépéseként azokat a kompozíciókat, amelyek huszonöt éve a műtermében kikerültek; majd ezért juthatott tőlük, s a bennük foglalt zsánerszemlélettől tovább a pár esztendővel későbbi főművekhez, az *Öreg halászhoz*, a *Kosaras nőhöz*, amikor munkásságában beérett a mozaikokat komponáló művész valamennyi elméleti és gyakorlati tapasztalata.

Fónyi Gézának azonban nem csupán a művészi — és a benne tükröződő emberi — magatartása és a pályafutása képviselheti jól körvonalazott típusként a nemzedékét. A sorsa is. Sőt, az életrajza is. Az 1899-ben született fiatalember művészi hajlamait Trencsénben, szülőhelyén a maga szemszögéből nem is jogtalanul látta bizonytalan pályára vivőnek a család, s Fónyi a békésebb lázadók útját választja, amikor kívánságuknak megfelelően előbb a rajztanárképzőt végzi el, s csak aztán iratkozik be művészképzősként a Főiskolára, Benkhard Ágost kezei alá. Sőt, tipikus a második lázadása is, az az elhallgatás, amelybe — a rajztanári pályára vonulván vissza — a harmincas években húzódott, s ahonnan az 1937-ben kapott római ösztöndíj is csak kevéssé tudta kimozdítani, mivel az útnak ő csak a szakmai hasznát nézte, a sikerbélit nem törekedett besöpörni.

Az életrajz tényeire íródó sorsképlet fordulata — ismét csak közbe kell vetni: mint nemzedéktársaié is — a felszabadulás után következett el Fónyi Géza életében és munkásságában. Katedrát kapott — ő is — a Képzőművészeti Főiskolán, s lehetőséget beérett tehetségének kibontakoztatására: nagy művek formálására.

Emlékkiállítására ezek a nagy munkák, a dolgok természeténél fogva, nem kerülhettek el. Csupán a vázlatuk képviseli őket, sejtetve természetüket. Jellegükről, sőt jellemükről a táblaképek tájékoztatnak, melyekben eredményeik lecsapódtak, majd tovább érlelődtek.

Kettőt e kompozíciók közül említettünk már, fródiék most ide köréjük a többiek pályát mutató, életművet képviselő raja is. Őseik közül. Fónyi Géza 1945 előtt festett képeinek sorából csak kevés szerepel ezen a megemlékező tárlaton. Jó okkal: visszahúzódásának esztendeiben Fónyi valóban keveset festett. Amit azonban a Galériában felsorakoztatott öt kép — az *Öregasszony lámpával*, a *Pihenő*, a *Tehenek*, a *Csónakok* — mutat, meggyőző: egy érdemes és nagy dolgokra készülődő ember érdeklődésének folyamata. S ebből a feszült időből mintha kirobbanna Fónyi tevékenységének második szakasza. Megszaporodnak a képei és megfeszülnek. Tanulságok — társadalmi és formai tapasztalatok — sora dolgozódik beléjük, hihetetlenül koncentrált világot teremtve (például a most is látható *Sárgakendős asszony*ban, vagy a *Tengerpart* címet viselő nagyméretű gouache-képben), amelynek tartalékaiból tellett a későbbi, lágyuló jelenetek szerkezetére is, majd tellett az utánuk jövő festmények (köztük a már emlegetett *Öreg halász* és *Kosaras nő*) újjából megerősödő világának fölépítésére. Belőlük pedig, végül, az életmű zárókövének kifaragására.

h.

Magyar Nemzet 1979. dec. 5

Amikor tavaly karácsonykor a Horizont híradómozi átépítve megnyílt, föléledt a remény: talán mégis lesz a rövidfilmeknek stúdiómozija. A tervek bíztatóak voltak, az új műsorszerkezet ígéretes. Kezdetben nem hiányzott a lendület, ám a közönségtalálkozók rendezőkkel, operatőrökkel, frákkal hamar megritkultak. A propaganda viszont megjavult: ma már az esti nagyfilmet transzparens hirdeti a bejárat fölött. Plakátok is megjelentek. A Szent István körút egyik hirdetőoszlopán például a híradómozi — két héttel ezelőtti műsorához csalogat. (j.)

A Gagarin Hőerőmű idejekorán felkészült a téli csúcsterhelési időszakra. A karbantartó brigádok határidő előtt befejezték az 1979-re előírt nagyjavításokat. A határidők rövidítésével lehetővé vált, hogy a Gagarin Hőerőmű az idén eddig mintegy százmillió kilowattóra többlet villamos energiát állítson elő. Az így nyert energiamennyiség megfelel egy 40 ezer lakosú város éves energia-felhasználásának.

A MAGYAR NEMZET

olvasószolgálatának
(1074 Budapest, Dob u. 60.)
fogadóórái:

Jogi tanácsadás:

Hétfőn	**14—16**
Szerdán	**14—16**
Pénteken	**13—14.30**

Építkezési tanácsadás:

Minden hó első és utolsó pénteken	**16—17.30**

Közérdekű bejelentések:
csütörtökön 15.30—17.30

A fővárosi tanács iparában az idén mintegy 7 százalékkal nő majd az új, korszerű termékek részaránya — állapították meg a fővárosi tanács ipari főosztályának illetékesei. Az idei esztendőre, a következő évre, s az ezután megvalósítandó hatodik ötéves tervre szóló feladatok egyértelműek: törekedni kell a külhoni, s hazai piacokon egyaránt gazdaságosan értékesíthető termékek gyártására, a termelési költségek csökkentésére, az ellátó és szolgáltató vállalatok munkájában pedig a megbízhatóságra, a minőség javítására. A főváros tanácsi iparának ebbeli tennivalóit egy 1990-ig szóló hosszú távú tervezet határozza meg. Ennek figyelembe vételével dolgozták ki a vállalatok terveiket a korábbi esztendőkben, s készülődnek a hatodik ötéves terv — azaz a következő tervciklus — feladatainak megoldására.

A gyártmányszelekció során csaknem négyszáz termék gyártását szüntették meg az utóbbi három esztendő során, a fővárosi tanács iparában számos üzemet az agglomerációba, azaz a Budapestet övező településekre költöztettek ki. Egyidejűleg több új, korszerű gyártmány, szolgáltatás került a tervek, feladatok sorába.

Bővíti kínálatát a Sütőipari Vállalat, üdítőital-választékát

Friml Géza.

n. 1899, Trencsén.

42 Paesaggio italiano (carbone e pastello).
43 Fuori del villaggio »
44 Borgata italiana »

Catalogo della XXI. biennale. Venezia, 1938 — XVI. 304.1.

~~SALA 39 - (Disegni e Incis. 49-58)~~

49 Il donnaiuolo.
50 Al termosifone.
51 Livorno.
52 Sulla spiaggia.
53 Copertine « Il Selvaggio ».
54 Nudino.
55 Scena con elefanti.
56 Galanteria.
57-58 Vetrine con disegni.

SALA 40.

MOSTRA RETROSPETTIVA DI PIERO MARUSSIG.

(n. a Trieste, 1879 - m. a Pavia, 1937).

Dal giorno del mio primo incontro con questo artista nell'opera nell'anima e nel viso, che avvenne nell'inverno del 1918 nelle sale di un modesta Galleria d'arte milanese, a questa sera che mi vede chino sull sua memoria a scrivere di lui, sono trascorsi vent'anni pieni di ricordi che fanno impeto intorno all'indimenticabile figura del nostro caro amic già scomparso dietro le quinte dei suoi quadri. La scena che egli occupav è rimasta deserta della sua persona drammatica, che incarnava l'esser dell'artista moderno, tormentato dall'idea dell'arte. L'alta fronte sott i capelli aderenti alla volta del cranio, gli occhi infossati nell'orbita rugosa la bocca acerba, tutto il suo volto modellato dal tempo e dai pensieri, tal quale ci riappare nell'energico ritratto che ne trasse lo scultore Messina manifestava la spiritualità del suo carattere artistico.

Nato il 16 maggio 1879 a Trieste, egli aprì gli occhi della fanciul lezza e spinse gli sguardi dell'adolescenza e della giovinezza verso cert visioni e certe immagini sorgenti nel vespero e calanti nel crepuscolo del l'Ottocento. Erano i sogni del romanticismo declinante, che disegnavan le loro ombre fantastiche sui viali del suo spirito, che doveva conservarn per sempre le vestigia. E percorrendo romanticamente l'ultimo period artistico dell'epoca, occupato dagli impressionisti, da Manet a Degas, il primo tratto di questo nostro secolo che vide trionfare i postimpressio nisti, da Cézanne a Van Gogh, egli fece la sua educazione di pittore tr questi esempi, che significavano: tutto per la pittura, la pittura sopr tutto. L'arduo principio attrasse l'anima di Piero Marussig votata all pittura, diventò il suo monte, la sua salita, la sua mèta.

Per un artista così fatto, in cui l'istinto e la passione del dipinger durarono immutati dal principio alla fine della sua carriera, le fasi dell svolgimento che ebbe importano assai meno delle risoluzioni che si pro dussero nella sua pittura. A Trieste, negli anni della sua formazione libe ramente scolastica, lo vediamo intento a elaborare dei dipinti eseguit secondo le consuete formule disegnative e i soliti contrasti di chiaroscuro ma già pronto a risolverli talvolta in un'opera d'arte vitale. A Monaco dove continuò a studiare nell'ambiente generico del secessionismo, pro dusse ciononostante delle chiare pitture bene articolate e bene espresse Così a Parigi, mentre veniva assimilando alcune inflessioni oscillanti tr Gauguin e Matisse, produceva delle opere improntate dalla sua costant

Friml Géza

festő, Új Művészek Egyes. tagja

KMTÁRS müvesöptok

1931 feb-márc kiáll.

Csendélet VI–VII

Koncert IX. 8, 27.

Kalapos

~~1932. febr. – márc. kiáll.~~

kéve ~~396.~~

Munkácsy Cék

1929 okt (Ernst)

Zöldruhás nő

Nő fehete kaszóval II

Friml Géza

festő

a Miskolczi Művészek Társa-
ságának alapító rendes
tagja

ennek 1928. első kiállítás-
Angyali üdvözlet, II. olaszt.
Csendélet, IV. olaszt
Malompart III. olaszt

Sambucus X. 200.

Friml Géza

Csendélet, olaff. III

Angyali üdvözlet, olaff. I

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

Hadsereg.

E lapon egy Musquetair
egy Panzerstecher 1700-ból, e
Panduren 1742-ból, egy Gschre
Jnfanterist 1763-ból szemlélh

középütt: DIE K.K.
jobbra: No. 26.

a kép alatt: Frey-Corps und n
alól balra: F. l´Allemand.
jobbra: Gedr bei J. Höfe
legalól középütt: Wien bei J.
goldenen

Szines kny., mér. a pa
F. l´Allemand: Die k.
zweyer Jahrhunderte, J. Berma

140-91-5.

Friml Géza

Ablaknál, daff. I

Függöny előtt daff. I

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

e (város, utcza stb.)	Alapít-vány	Évdíj

Kéve 1925

Friml Géza

46	Uzsonna, olajf.	6500
47	Kukorica törés, olajf.	mag. tul.
48	Tájkép, olajf.	mag. tul.
49	Plenair portrait, olajf.	3000

Kéve XVI. kiáll
1925.

Nemzeti Szalon

A KIÁLLÍTOTT MŰTÁRGYAK

Barzó Endre

1 Késő délután, olajf. Miskolcz város tulajd.
2 Tájkép, olajf. Miskolczi Ker. és Gazd. kör tulajd.
3 Munkás asszony, olajf. 4500
4 Korsós leány, olajf. 3500
5 Este, olajf. 1800

Benkhard Ágost

6 Hazatérő rókavadászok 15000
7 Nyári délután 35000
8 Őszi köd Vértes Vilmos ur tulajd.

Ervinil Géza

Munkarnik festő Keve tag

1927, Tav. Kiáll. 395, 408, 410

Függöny előtt II

Csendélet I

Ilus

Klebelsberg Kunó gróf

VIII. 67

Frimm Géza

Műcsarnok festő, Kéve

Aradi u 59.

1928. tav. Kiáll. 286. 293, 295

Malompart I

Tájkép III

Csendélet II

Ez Frimm Géza lesz!

Kelta poncroló VIII.177

FRIML GÉZA

84	Napraforgók között	Olajf.	450.—
85	Fekete rigó	Olajf.	600.—
86	Compositio	Olajf.	250.—
87	Nagymosás	Olajf.	400.—
88	Tájkép, IV	Olajf.	500.—
89	Házak a folyóparton	Olajf.	800.—
90	Akt fekete legyezővel I	Olajf.	1000.—

Revie XX. kiáll. 1927. IV. [illegible]

1932 febr. - márc. (Mnös)

Planétás asszony I, of

Képrem Forsk. Sfj. kiál

1923 márc (trust)

Levétel a keresztről
Gyarchép
Facsoport
Alkony
Intérieur II

1924 dec - 1925 jan (N.O)

Várlat, of
Ugsonna, of
I

M. Ekct. és Föisk. Hallg.
Orth. Szöv

1923 (N. tal.

Krisztus siralma
Tájkép I

Fónyi Friml Géza

Képzőműv. Főisk. Bp.

Kiáll. 1921.

Kaas Ivor-utca

Pipacsok,

Köd a Dunán

Fűzek

Fónyi Friml Géza

Képzőműv. Főisk. Ifj-
Kiáll. 1917-18.

Nógrádi táj
A baglyasi várom-
ladék
Interieur I

Frimmel Géza

festő

Műcs. kiáll. 1927 tól
Pipics 112.l.

Szabhya J:

A kéve mův. oper.

MM. 1925.

435. l

Frinul Géza festő

Pesti Hirlap. 1926. jun. 24. 11

A kéve osztöndíjai

Friml Géza festő

Pesti Hirlap. 1925. nov. 29. 4

k. k. l. A kéve mukiállítása

Friml Géza festő

Magyar Művészet, 1926

418.0.

A kéve. művészet.

Trinamel Lestö

Jónai Ignác

1924 okt. 21. 11 l.

Forsi Andor fametsző M.D.K.

Az Osztrák-Magyar Monarchia Irásban és Képben c. topográfiai munka fametszeteinél Morelli munkatársa

Patakyné Molnár Zsuzsa: Morelli Gusztáv 149.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. p. 1961

Az Osztr

Forai Andor

nevét az Orsz.Mintarajztanoda Morelli Gusztáv vezette
Fametsző Szakosztályának növendékei közt említi

Rónai György: Gondolatok művésznevelésünk intézményesítésének centenáriumán. Művtört.Ért.1971.3.sz. 211.l.
204-212

FORBÁT Alfréd

9 1 5. 22

Új Művészet

FORBÁTH, Peter műgyűjtő

91 10. 26, 79 Toronto

magyar anyaga is van

Új Művészet

MUSEUM

Trimmel Géza

Sestó

Bórai Nyság

1924 dec. 18. 8. l.

MDK

Forbászi Aranyossi Arthur

Az Uj Szalón karácsonyi kiállitásán szerepelt művével.

Képzőművészet, 1935. 80.sz. 2o.lap

Fora, Gherardo és
Monte

7 Corvin
wód Kodexe

Hoffm. Mův Szalon
(kolozsvár)

Mátrás kir. kot-a. 1928
4-5 h.

Gherardo

Averulinus de Architectura 1488.
A Corvin-kodex Ect cimlapja Pulszky F. verint fenti mivel.

R. i M.
ajzi
Havassföldrhöngyölés

7, 8. 1. 1893.

/

Hivatkozással a Nr
rendeletére tisztelettel kérem, hog
Om. szervnek 3o /harminc/ db 775/a
~~797/14a~~ 797/14a sz. nyomtatványt
sziveskedjék.

Gherardo és Monte del Fora

Szent Jeromos Corvin-kódex címlapja (Wien, National-bibliothek repr.

Hoffmann Edith

Matyás király könyvtára. Luk. Mátyás. II. 267. l.

mich. J.

kis. eml. köv

II. k. Bp.

1940

268

270

MÁRIAradna

Templom

Kéne VV 1871, 465 l.

látszik.[117] A XV—XVI. század fordulójától kezdve ez a harcviselet már teljesen mentes az idegen befolyástól. A viselettörténeti ismeretek számunkra annyival is fontosabbak, mert éppen ezeknek az ismerete teszi lehetségessé a mindjobban sűrűsödő csataképeket közelebbről meghatározni s keletkezési idejüket megadni. Minderről a következő fejezetben, a törökkori csatakép-ábrázolásoknál még bőven fogunk szólani.

* * *

Mátyás korának legkimagaslóbb művészeti alkotásai, a Corvinák bámulatos szépségű lapjai a más természetű ábrázolások tömegéhez képest kevés csataképet tartalmaznak.

A ritka harci ábrázolások közé Mátyás 1490-i bibliájának (Firenze, Bibl. Laurenziana) egyik miniatúrája. Lovasseregek összecsapását, a zsidók és a filiszteusok harcát ábrázolja. A firenzei miniatúra iskola két kiváló művészének, a del Fora-testvérpárnak, Gherardonak és Monte-nak műve[118] (17. kép). Magasabb művészi igényre vall rajta a mély perspektíva és a kompozíció nagyvonalúsága. A bibliai tárgy, a firenzei Quattrocento eljárásához képest modern környezetbe van helyezve; a toscanai táj, a firenzei dóm kupolája látszik a gazdag részletezésű tájképi háttérben. Az ellenséges csapatok a XV. század nehéz mezébe, teljes tornafegyverzetbe vannak öltözve; az összecsapáshoz készülő hadak, kitűnő realizmussal rajzolt, gyönyörű lovakon ülő vezéreik képe Gherardo és Monte legszebb művei közé sorozzák. A háttérben összecsapó seregek rajza eleven, az elbeszélés gazdag. A mély színekbe ágyazott kép, az alakok ideges elevensége Ghirlandaio és Botticelli hatását mutatja. A miniatúra különös értéke, hogy híven tükrözteti vissza Mátyás zsoldoshadseregének képét.

puska feltalálása és a kováspuska XV. századvégi elterjedése alapjában rendítette meg a középkori harcmodort. Mátyás korszakos hadszervezeti újításai közül nem a zsoldos-had élte túl korát, hanem a huszárság.[109]

A »huszár«-elnevezés, mint azt Tóth Zoltán világos okfejtéssel kimutatta, Zsigmond korában még nem volt megtisztelő. Rabló-nép volt a huszárság őse s éppen Mátyás volt az, aki a páncélos lovasság és a drabant-gyalogság mellett a könnyű fegyverzetű lovasságot is megszervezte. Bonfini nevezetes leírásában már megcsodálta a huszárság könnyű mozgását : ezek voltak a török igazi ellenlábasai. Bár nem voltak a mai értelemben vett könnyű lovasok, a *miles*-ek nehéz páncélzatánál jóval könnyebb fegyverzetet hordottak. A huszár és könnyű gyalogostársa, a hajdú, játszik a legfontosabb szerepet a törökkori magyarság hadtörténetében.[110]

A XV. században megindult nagy hadszervezeti változások bizonyos mértékig a hadi viselet módosulását is megadták, amit a nagyszámú képes ábrázolásokon meg is figyelhetünk. Egy teljes század tapasztalatai kellettek hozzá, hogy a nehéz harci fegyverzet a XV. század végéig kialakuljon.[111] A fazékformájú sisakviselet csak a XIV. század végén csúcsosodik ki, amint azt a Képes Krónikában s a Szent László-legendán láttuk. A XV. század végén a kalapforma, franciás süvegek terjedtek el.[112] A XV. század közepén és második felében, egészen a XVI. század első feléig, nagy műtörténeti jelentőségű sírlapjainkon (bazini és szentgyörgyi György gróf, a Zápolyák, Máriássy István, Tarczai Tamás stb. síremlékén[113]) a nehéz lovagi fegyverzetet teljes pompájában szemlélhetjük. Ilyen viseletet hordott a fekete-sereg is : Miksa császár Weiskunigjában, Hans Burgkmayr metszetén láthatjuk e sereg

megfigyelés az Averulinus-kódex mellett elmarad; élénken utal a kép elődeire s a Képes Krónika szellemére. A magyar formalátás konzervativizmusa ez.

* * *

A Corvinák, egynéhány elszigetelt csatakép mellett a műfaj történetéhez kevés adalékot nyujtanak. A döntő fordulópont a magyar és magyar vonatkozású csatakép-ábrázolások tekintetében a fa- és rézmetszetek általános elterjedése volt. A XV. század második felétől a XVII. század végéig csaknem egyeduralkodó ez a műgyakorlat s a kevés falfestés (Sárvár) mellett vizsgálódásaink fő tárgya. A történeti képkutatás felbecsülhetetlen forrásai e fa- és rézmetszetek; »történelmünk eseményeinek fontos közlői az utókor számára s nagyjaink megörökítői, városaink és váraink régi képének megőrzői, a régi magyar élet, társadalom, viseletek és szokások élesszemű megfigyelői«.[122] A magyarság a török veszedelem idején, kétszáz éven át az egész művelt világ érdeklődésének központjában áll; az egykorú könyvek, nyomtatványok, újságok, röplapok, szinte kimeríthetetlen mennyiségben ontják — különösen a XVII. század második felében — a magyarok önvédelmi harcainak és csodálatraméltó haditetteinek ábrázolásával foglalkozó metszetek tömegét. Ez az óriási s még ma is áttekinthetetlen anyag a magyar csata- és ostrom-ábrázolások műtörténeti vizsgálatára tág teret nyujt. A XV. század végén, amikor ez a metszet-termés megindul, még csak kevés metszetet ismerünk, amely a mi szempontunkból fontos lehetne. A legelső ily természetű mű, a Thuróczi-krónika, a Képes Krónika után másodízben nyujtja a magyar történelem eseményeinek és kimagasló személyiségeinek képsorozatát. Thuróczi János Chronica Hungarorum-ja 1488-ban látott napvilágot: első kiadása egyidejűleg jelent meg Brünnben és Augsburgban. Hatvanhat történeti tárgyú fametszet ékesíti, amelyek a nyomdász, Erhard Ratdolt, Velencében iskolázott fametsző művei.[123]

A Thuróczi-krónika fametszetei a magyar történeti kutatás általánosan ismert tárgyai. Régebbi nagy történeti munkáink a Krónika mellett főként reá támaszkodnak, ha a magyar középkor eseményeit szemléltetni akarják. A hamis szemléletesség legkiáltóbb tévedésébe estek az olvasók, amikor Ratdolt metszetei nyomán képzelték maguk elé a magyar középkort.[124] A metsző művészeti felfogása, formavilága egészen a német gótikáé. Tipi-

dik címlapjának alsó szegélyében csatajeleneteket látunk, amelyekben a firenzei Paolo Uccello lovascsatáira emlékszünk. Formai elegancia, drámai lendület, az egymásnak csapó lovasok rajzában adott mozgalmasság folytán e miniatúra a legszebb reneszánsz modorú ideális csatakép, amelyet e korban Budán festettek (18. kép).

A budai iskola stíluskeveredése a címlap szegélyébe komponált fegyverdíszekben is megnyilatkozik, ahol magyaros tárcsapajzsok,

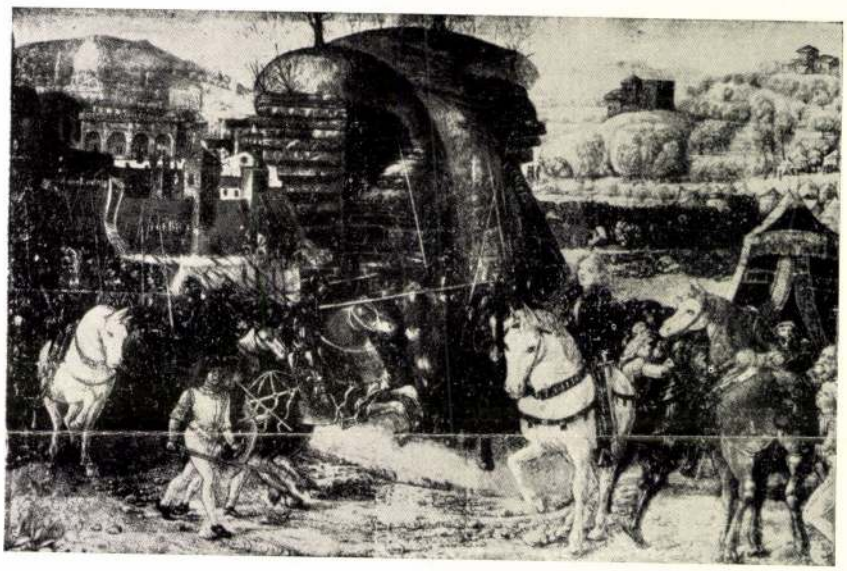

17. Del Fora Gherardo és Monte: A zsidók és a filiszteusok harca. Mátyás király 1490-i bibliájából (Firenze, Bibl. Laurenziana).
Gherardo e Monte del Fora: La battaglia degli Ebrei e dei Filistei. Biblia del re Mattia (1490). Firenze, Biblioteca Laurenziana.

keleties puzdrák és szablyák, nyugatias tegzek és velencei sisakok is szerepelnek.[120]

Mátyás és Beatrix Budán, 1480 és 1490 között készült antifonáléját szintén keverék-stílű miniatúrák díszitik; olasz és flamand-burgundi hatás mutatkozik rajtuk. Képünkön szintén a zsidók és Amalek seregének harcát látjuk. Soktornyú vár kapujában áll a védő lovascsapat, fenn a domboldalon a filiszteusok s a szikla tövében Mózesnek emelik karjait.[121] A még sok régies, gótikus elemmel telített miniatűr kétségkívül magyar mester műve. Aránylag kevés alak, csekély architektúra-háttér. A naturalisztikus

UJSÁG 1931. ápr. 21.

Ismeretlen Corvina bukkant fel

Az olasz mükereskedelem fedezte fel. Májusban kerül árverésre Zürichben. Egy magyar Corvina-szakértő hozzászólása

Mátyás király hires könyvtárának, a róla elnevezett Corvinának hosszu idő multán ismét egy lappangó darabja bukkant fel. A pergamenre irott és festett remek könyvet a milanói Ulrico Hoepli cég bocsátja árverésre május második felében Zürichben. Az árverési anyag pazar kiállitásu katalógusa két fénynyomatu mellékleten közli a kodex cimlapját és egyik belső lapját. A könyv Martialis epigrammáit tartalmazza gazdag diszü kiállitásban, a cimlapon Mátyás király cimerével, melyet jobbról-balról az *M A* betü fog közre. (Mathias Augustus). A katalógus szerint a kodex lapjainak mérete 25-ször 16 cm. A kézirat állitólag Nápolyban készült Mátyás király megrendelésére. A cimlapot ornamentumosan fonódó inda veszi körül, melynek középső medaillonjában egy profilnézetü sapkás férfifej látható. A katalógus szerint a fej Mátyás király arcképe volna.

A Corvinák egyik legkiválóbb szakértőjének, *Hoffmann Edith dr.*-nak, a Szépmüvészeti Muzeum metszetosztálya igazgatójának hozzászólását kértük a reánk nézve annyira nevezetes felfedezéshez.

Hoffmann Edith dr. a következőkben volt szives véleményét összefoglalni:

— Mindenekelőtt a cimlap jobboldalán látható mellkép nem Mátyás királyt ábrázolja. Se fejtartása, se vonásai nem emlékeztetnek Mátyásra. Mátyást mindig hátravetett fejjel fejedelmi tartással ábrázolják a miniátorok. A feje mindig dusfürtü, a haján vagy korona, vagy babérkoszoru. Soha olyan sapka, mint a szóbanforgó kodex rajzán. Nyaka körül is mindig nyitott a ruha. *Nyilvánvalóan nem megrendelésre készült kéziratról van szó, hanem készen vásároltról,* és csak itthon festették bele Mátyás király hollós közepü cimerét. Látnivaló ez abból, hogy a cimer rajza jóval kevésbé gondos kivitelü, mint a kodex egyéb rajzolt diszéé. Az *M* és *A* (Mathias Augustus) monogrammot *csakis* Magyarországon készült cimerek mellé szokták tenni a miniátorok, Olaszországban rendelt kéziraton soha elő nem fordult. Az inda-keretbe festett arckép tehát egyszerü könyvdisz, *semmiesetre sem Mátyás király arcképe.* Ha rendelt kéziratról volna szó, akkor nem hiányoznának róla az emblémák sem.

— A kézirat nem Nápolyban, hanem Felső-Olaszországban készült. Olyan szines és vastag inda-diszek, mint a most felfedezett kéziraton, csak Felső-Olaszországban készült kodexeken fordulnak elő. *A kézirat nem tartozik a diszes Corvin-kodexek közé,* de azért tetszetős megjelenésü és a készen vásárolt kéziratok egyhangu diszü tömegétől előnyösen különbözik. Fehér indafonatos diszü kodex sok van, *olyanféle szines indadiszü, mint ez a most felfedezett kodex, nem igen fordul elő.*

— *Érdekes az uj Corvina tartalmi szempontból is.* Eddig nem volt ismeretes olyan Corvin-kodex, amely Martialis epigrammáit tartalmazta volna, jóllehet egykoru adatokból tudjuk, hogy Martialist olvasták [illegible]. Tudjuk például, hogy Fancesco Sassetti küldött egy Martialist Mátyás királynak. A most felbukkant példány azonban aligha lesz vele azonos.

— Utoljára 1912-ben kinálkozott alkalom Corvin-kodexek megszerzésére. Akkor értesitette De Marinis firenzei könyvkereskedő a Nemzeti Muzeumot, hogy két hires Corvina, a Didymus- és Cicero-kodex, amely 1870-ben eltünt a római Collegio Romano del Gesù könyvtárából, Párisban felmerült és kapható. Akkoriban *Berzeviczy* Albert dr. nagy melegséggel vette kezébe az ügyet s mindent elkövetett, hogy az állam és a társadalom összeadja azt a pénzt, mellyel a két kodex megvehető lett volna. Sajnos, fáradozása eredménytelen volt s *a két kodex Amerikába került.* Pierpont Morgan vette meg rengeteg pénzért. A két kodex akkoriban egyideig Budapesten is volt s tudós köreink nagy fájdalommal törődtek bele elvesztésükbe.

— Didymus-kodex a legszebb Corvinák közé tartozik, Gherardo és Monte del Fora müve. Különösen remek a cimlapja, amely Mátyást és Beatricet térdepelve ábrázolja. De belsejének számos lapja is igen diszes kiállitásu. A Cicero-kodex egyszerübb kivitelü nála, de szintén szép kézirat.

Nehéz időket élünk, mégsem hagyhatjuk felvetetlenül a kérdést: nem kellene-e ezt az uj Corvinát mindenáron megszereznünk? Legutóbb az Ehrenfeld (azóta Jókai)-kodex vesztedelmének esetében láttuk, mi telik még a mi gyöngeségünktől is.

Gherardo e Monte del Fora

UJSÁG

Milyen idő várható?

Enyhe idő, további esőzéssel

A *Meteorológiai Intézet* jelenti *április 20-án este 10 órakor:*

Az időjárási helyzet lényegében változatlan. Észak-Nyugat-Európában és a szárazföld nyugati, meg északi részein északias légáramlat mellett hüvös, míg Dél-Kelet-Európában délies szelek mellett igen enyhe az idő. Az esőzés keleti-északkeleti irányban tovább terjeszkedett.

Hazánkban az esőzés általános volt s a nap folyamán az Alföldre is kiterjeszkedett. A hőmérséklet az ország nyugati vidékein 10—12 fokig, az Alföldön 20 fok fölé is emelkedett.

Várható időjárás a következő 24 órára:
Enyhe idő, további esőzéssel.

A földmivelésügyi minisztérium *vízrajzi osztálya* jelenti:

A *Duna* Bécs—Pozsony között és Paksnál árad, máshol apad, Oroszvárig alacsony, lejjebb közepes vízállásu.

Mai dunai vízállások: Passau 301, Struden 315, Stein 52, Bécs 34, Pozsony 218, Komárom 340, Budapest 302, Paks 228, Baja 327, Mohács 352, a Dráva Barcsnál minusz 2.

A *Tisza* Vásárosnaménynál árad, lejjebb apad, alacsony vízállásu.

Mai tiszai vízállások: Tiszabecs 24, Vásárosnamény minusz 10, Tokaj 150, Tiszafüred 186, Szolnok 226, Csongrád 190, Szeged 233, a Szamos Csengernél 34, a Körös Békésnél 38, Gyománál 66.

Bonyhádról irják, hogy *Schöll* Lajos evan-

mányág maradt. A lebecsülés pedig arra vezethető vissza, hogy az entomologusok és növénypathologusok könyveikben többé-kevésbé összefüggéstelenül irták le és sorolták fel az erdészeti-leg fontos és nem fontos károsítókat, továbbá az elháritásukra és irtásukra szolgáló intézkedéseket; ezeken azonban — mint Wagner Kristóf mondja — az "iroda szaga" sokszor nagyon is érezhető volt.

El kell ugyan ismernünk, hogy ezek a tudósok könyveikben a gazdasági védekezési módok ismertetésére is kiterjeszkedtek, de mivel ezeket csak igen röviden tárgyalták, és a végrehajtásuk elmulasztása esetén bekövetkező veszélyekre nem mutattak rá, a müszaki védekezési módokat viszont annál terjedelmesebben ismertették, azért nem lehet csodálkozni azon, hogy az erdőgazdák az utóbbiak hatásosságában vakon bizva, mellőzték a gazdasági védekezési eljárásokat és azokat — sajnos — még ma is mellőzik.

A mező- és kertgazdaságban is jól ismert, sőt ügyszólván egyetlen alkalmazott müszaki védekezés célja a kárositók fejlődésmenetében található, ú. n. Achilles-sarkot mechanikai mód-

Gherardo Favilla

MM. 1927.
174. l.

A. DE HEVESY: „Italienische Handschriften in Paris." (7. sz.)

A párisi Bibliothèque Nationale 1926. május-júniusában nagyarányú kiállítás keretében mutatta be az olasz könyvművészet fejlődését. A kiállítás anyaga mind az öt világrész fontosabb állami és magángyüjteményeiből került ki. A kiállítás egyik legszebb darabja az a Corvina-kódex volt, amelyet Mátyás király 1488-ban rendelt meg és amelyet Gherardo Favilla miniatűrjei díszítettek.

Kegyelmes Uram

Alulirott azza
dulok Nagyméltóságodhoz, hogy
mányuti segélyt engedélyezni k

Kérésem támoga
Müemlékek Országos Bizottságáb
lan diplomás. Erdélyi utamat a
nyozására szeretném felhasznál
hogy az oláh nyelvet tanulom,a
tenné azt is, hogy a nálunk ke
rodalmat is tanulmányozhassam,
jából fontosnak látszik.1936.

Fora, Gherardo

és Monte

l.

M. Könyvszemle

1925. 181. l.

182. l.

Gherardo ci Monte

Laid

Magy Könyvszemle

1917, 258,

255, 259. l.

J EG Y

A Műemlékek Országos Bizottsága
villamosköltsége november hóban

Gherardo del Fora

l.

M. Bibl. Szemle

1924. 167. l.

össég.

/III. sz.

s.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

Szilassy Janos

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

:

ebe foglalt festett románcképekkel.

G-herardo

olasz miniator

L.

Szendrey - Szentiványi

566-l.

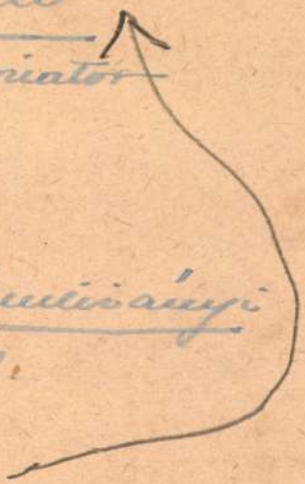

Római szörhúzó V. 243

Gherardo [del Fora]

irod. Szkr. F.

Pulmagyarchaeologiae

II. 233. l. II. k

231, 238. l. 1897

243. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Fora, Gherardo és
Monte del

irod
és
Pétermag képző
Vereche V. k. 52. l.

Fora, Gherardo és

Monte del

l.

A.: A m. mind. tört. I. k. 1930

Péter I. 184. l

Eine Allegorie von dem menschlichen Leben, worin die Wünsche und Handlungen eines jeden Alters und Standes als eben so viele Träume vorgestellt sind. — 1815: VI. 49. *J. Carpioni:* Eine Allegorie stb. — 1835: X. 41. *G. Carpioni:* Eine Allegorie auf das menschliche Leben, wo die Wünsche stb. — 1844: IX. 29. *J. Carpioni:* Eine Allegorie stb. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIII. 47. *G. Carpioni:* Az emberi élet különböző korának vágyai álmokban kifejezve.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIII. 47. *G. Carpioni:* Az emberi élet különböző korának vágyai álmokban képezve. — 1873: XIII. 47. *J. Carpioni:* Allegorie auf das menschliche Leben, worin stb. — 1876, 1878, 1879: IX. 326. *G. Carpioni:* Az emberi élet allegoriája. — 1881: 625. *G. Carpioni:* Allegoria. — 1888: XVIII. 599. *G. Carpione:* Allegoria. — 1896, 1897: XVIII. 599. *G. Carpione:* Allegoria. — 1897: XVIII. 599. *G. Carpione:* Allegorie. — 1898: XVIII. 599. *G. Carpione:* Allégorie. — 1901, 1904: XVIII. 599. *G. Carpione:* Allegoria.

Flora, Gherardo
és Monte

irod
e

Pálfen Magyarsága

18. l.

inkás L: A
aiserace

1942

Budapest, 192 3. majus 18.

Gyula úrnak

Bpest

ro. 922/23. hely.

Gherardo

l.

Myskovo

66. l.

A m. képem tört

1906

Fora, Gherardo del

l ásd

Magy. Könyvtár

1927. 33. l. - 34 l.

~~Balassa~~ ~~Galád~~ ~~II. 194.~~

Fora Gherardo
és Monte

l.
Magyar Könyvszemle
1926. 174. l.

Fora, Gherardo és Monte

lád

Magyar Könyvszemle

1926. 22. l.

(174)

Zeitschrift für bildende Kunst - 1926/27.

MAGYAR MŰVESZET

1927. 174 l.

Nagyméltóságu

Flora, Gherardo

laid

Bibliothecal
regis Mathiae
Corvini. Mathias
Kir. Könyvtárának
vindalmos 1942

Zolnai-Fitz

~~Bibliographia~~

21. l. –

24. l.

Ezeken a la-
pokon csak
Gherardo-nak
van irva.
A Bibliotheca Corvina c.
müben (1927) Flora-nak
Hoffmann Edit 1929-ben
megjelent Bibliofiljeiben Fora
nak van irva.

lóc törökök.

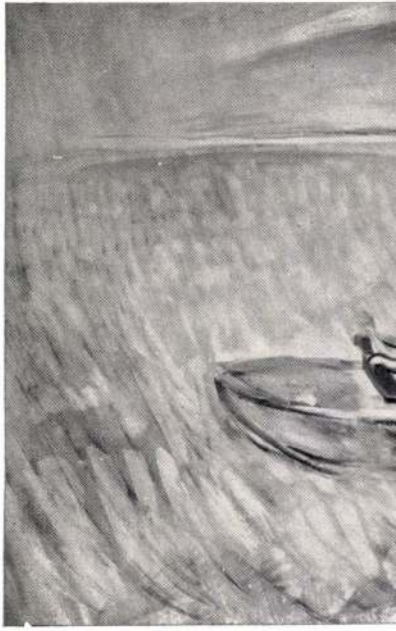

7. Egry Jó

Flora, del

Favilla, Bertolomeo, del

Favilla, Gherardo, del

Favilla, Monte, del

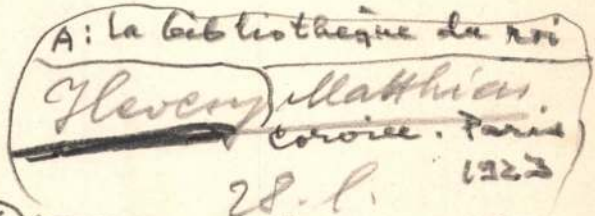

A: la bibliothèque du roi

Hevesy Matthias

Corvin. Paris 1923

28. l.

Hoffmann Edit. Szemi

~~del~~ Flora, del

Berkovics Ilit

megkérdezni, hogy

áll ez az ing, ?

Favilla, frères, del

29, 32, 52, 53, 65, 68, 69. l. 74, 80. l.

Fora alatt is lás

vegges

J. 22

1 Röt 8r
(2 rötetbe rötve)

Schultz,

Dr. Alwin

Deutsches Leben

im XIV. und XV. Jahrhundert.

Familienausgabe.

Mit XXIII farbigen Tafeln, sowie 636 Voll- und Textbildern in Schwarzdruck

Fora, Gherardo
und Monte del

wód
z

Hoff Belvedere
mann E.

139, 146, 154 l

Keppel

Der künstlerische
Schmuck der
Croix-Codices
Belvedere (1925. Bd 8.
(Wien))

5883

40.214. — K. M. E. Ny.

Fora*, Gherardo di

Monte del

A Bibliotheca Corvina c.

diszmüben del Flora!

1820. SZALÓNBUTORKÉSZLE
fa, Aubusson kárpitozással
ein Tisch, geschnitzt, ver

1821. NÉGY KAROSSZÉK, fa
— Vier Armstühle, mit
XIX. Jh.

1822. KONZOLTÜKÖR, aranyo
und Marmorplatte. XIX.

1823. KONZOLOS ÜVEGSZEK
XIX. sz. — Glasschranl
Paris, XIX. Jh.

1824. KÉTAJTÓS NAGY SZEK
XVII. sz. — Grosser z
Tür Ohrmuscheldekor. T

1825. LÁBAS SZEKRÉNY, t
mit Schnitzerei im gotis

1826. ÁGY ÉS HENGERES
und zylindrischer Nacht

1827. SZÉLES ÁGY, fehérre fes
Bett, weiss bemalt, mit

1828. KÉTAJTÓS SZEKRÉN

Rajd Hoffmagyarkt isfilch. 1929

79. l. (98. l. - 100, 101.)

102, 127. l. (90.)

* Következetesen Fora - nak írva.

jeli szekrény, két szekrény (kétajtós), egy fiókos
ur, Nussholz, 2 Betten, 2 Nachtschränke, 2 zwei-

kásu alakokkal. Olasz, XVIII. sz. — Kommode,
lienisch, XVIII. Jh.

igott diszitéssel. Osztrák, XVII. sz. — Breites
rreich, XVII. Jh.

XVIII. sz. — Tisch, Nussholz, auf vier geschweifte

Magyar, Bidermeyer. — Tisch, Kirschenholz,
er.

ragott barokkdiszitéssel. Olasz, XVII. sz. v. —
schnitztem Barockdekor. Italienisch, E. XVII. Jh.

d szövetkárpitozással. Magyar, Biedermeyer. —
ogen. Ungarisch, Biedermeier.

enc, konzolos üvegszekrény, asztal és négy szék.
arsia, Kredenz, Glasschrank auf Konsole, Tisch,

l. XVIII. sz. v. — Schmaler Schrank, Nussholz,

Fora, Monte del

Irod

ádh J: Az

Horvirodmüveltség

alni

megszilása. M. humanizmus

126. l

M. Szemle

Kőjvi

XII.

1944

Tészta vakaró lapát sárgarézből

XVIII. sz.

X · 198.

Flora testvérpár

réd

Kardos Tibor:

A humanista irodalom: Magyarmivelődtört. II. 46 g. l.

Bátaszék

~~[illegible]~~ Tora

erőd
i

Kastner J.

Kolsey Olasz-magyar

40-l.

Minoclód. Napsolatok

1941

0.28"
0.28"
0.60"
0.44
0.45
0.02

4.27

Könyvkiáll. Galaur
1882. 73, 74 l.

152

~~Del~~ Fora testvérek

miniatür festők

a Corvina részére

dolgoztak.

Luk (mich. J.) Mátyás lin. emlkiv

II. k.

1940

II.K 230. l.

225 l

Bp. Mátyás

25

Gherardo del Fora
miniator

Budinis 54, 58. l
LXIII tabla

lásd Fora alatt
is.

273

44

Bacchelli, vigorosa tempra di narratore, contenendo la sua esuberanza, su una traccia proporzionata ed attenta, ci darà il capolavoro degno delle sue promesse.

Paolo Calabrò.

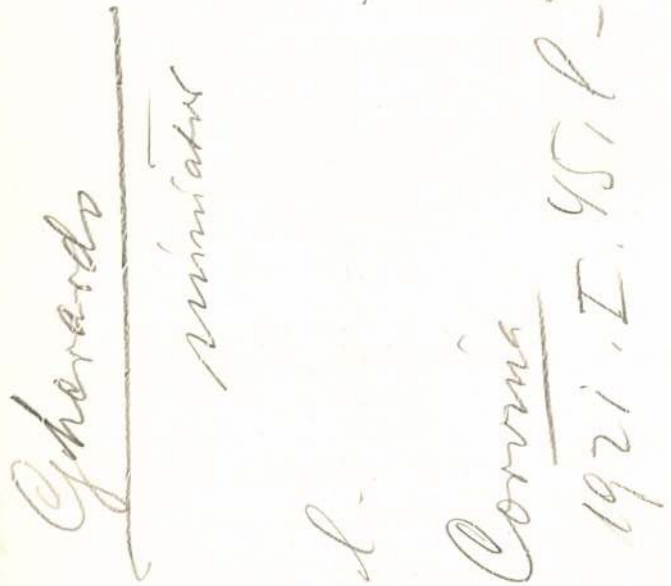

Questa Grammatica la quale integra felicemente l'opera didattica dell'A. *(Compendio di letteratura italiana ad uso degli stranieri, Poesie scelte e commentate per gli stranieri, Antologia della lirica italiana per gli stranieri,* ecc.*)* sarà certamente utile alla causa della diffusione della lingua italiana all'estero.

DEZSÉRI BACHÓ LÁSZLÓ : *Gyakorlati olasz nyelvtan és olvasókönyv iskolai és magánhasználatra.* I—II. rész. Budapest, Stádium Sajtóvállalat r. t., s. a. (1931).

Questa grammatica pratica italiana è destinata, con l'annesso libro di lettura e di conversazione, all'insegnamento della lingua italiana nella R. Accademia militare ungherese «Ludovika» di Budapest, ma potrà rendere segnalati servizi anche nell'insegnamento privato. L'A., che è professore di italiano della detta Accademia, vi ha trasfuso la sua ricca esperienza di lunghi anni di studio e di insegnamento.

BATÓ MÁRIA : *A fiumei nyelvjárás. Bevezetés és hangtörténet.* (Il dialetto di Fiume. Introduzione e fonologia.) Vol. II dei *Lavori di linguistica romanza dell'Università di Budapest,* diretti da *Carlo Tagliavini.* Budapest, Stephaneum nyomda r. t., 1933 ; pp. 47.

La dissertazione si propone di elaborare la fonetica del dialetto fiumano odierno.

Nella *Prefazione* (pp. 3—4) si accenna, in modo generale, all'importanza che può avere per la linguistica italiana ogni nuova monografia dedicata a un dialetto italiano, quand' anche questa (come è probabile nel caso presente) non

Gherardo

1488 | 1489

Csontos jegyz

Irodalmi Repertorium
a
Magyar Szépmüvészetek
köréből

(a hazai és külföldi magyar vonatkozásu, X.–XVIII. századbeli szepmüvészeti eredeti emlékekről és szakirodalmi kutfőkből összegyüjtve)

Gherardo

1488

Csontos jegyz

Fejérmegyei Székesfehérvári Tört.
és Rég. Egylet VI. 14, 15.

— — Múzeumi-egyesület VI. 14.

Gherardo

1489

Contosi jeqt

Temeskubin h. m. VI. 15.

Fora, Gherardo és

Monte del

íród

Divald Magyarország művemlékei

179-l.

1927

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Fora, Gherardo del

wód

k. m. mnóstwo

Dívald 1927

115, l.

Mérzés n 62

Fora del,

Gherardo és Monte

vod

z

Fitz József dr:

A Magyar Nemzeti

Múzeum Kovin-

kódexei. Bp. 1936.

16. l.

Flora del.

Gherardo di Monte

lásd

Bibliotheca Corvina 42. l.

42, 45, 97, 98. l.

Frakuri - Fógel - Gulyás - Hoffmann: Bibl. Corvina

Mátrás király budai könyvtára.

Bp 1927

Fora, Gherardo és

Monte del —

ivod

Gent Bpest (hon. T) mův-e maltja és

36. l — 1932

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Flora, del
Favilla, Monte és
Gherardo
lás Flora del
egész.

lásd
Gulyás Pál:
Mátyás király könyvtára.
Bp. 1916.
Odeon Könyvtár
557–552. sz.
45. l. – 46. l.

lásd még Flora,
alatt is.

Flora

*

Il popolo magiaro ha ripreso i tradizionali nessi con l'Italia nel modo più felice anche nel turismo, campo nel quale i popoli e gli individui si ritrovano, si conoscono e quindi apprezzandosi a vicenda s'incamminano uniti per la via fiorita della pace.

Di tra lo sfolgorante splendore dei mari, quale fata morgana apparvero al martoriato spirito dei magiari le mandre di cavalli scalpitanti per la «puszta» infinita, aleggiò il canto di Giovanni Arany, il grande poeta delle pianure biondeggianti della benedetta messe ungherese, comparve ai loro sguardi il lago Balaton con le sue meravigliose leggende, dove il Petrarca magiaro, Alessandro Kisfaludy, scrisse i suoi più bei versi; apparve quindi la nebbia velata ed ornata di fiori della catena maestosa del Mátra e con le sinfonie immortali la terra di Francesco Liszt.

Sulle rive del Danubio or biondo ora azzurro si estende Budapest, la città sfolgorante di bellezza, dalle leggende fatate dove la primavera, il sole ed il sogno si son dati gioioso appuntamento.

Gherardo

l. A.)
Hekler Budapest

41. l.
als Künstlader.
Kassnacht a/Rigi
1933

Gherardo (del Fora)

laid
2

a)

Hekler MM Tort.

1934

111. l.

114. l. Keppel

~~Germán edények VIII. 131.~~

Gherardo

wód

z

Hekler Ung.

Kunstgeschichte 88.l.

Berlin 1937

70.5

) balra. Haját előrefésüli, kis bajusza
örüli szakála rövid. Jobb kezét keresztve
zi. Öltözete: rojtos nyakkendő csomóra
újjal s mente lehajtott széles gallérral
ldalán kard lóg, melynek zsinórja jobb
a kép alatt:

ra Kostüm"

ei M. R. Toma."

sága 24.7 c/m.

1271.

Gherardo és Monti

S. Hieronymus mi-
niált kézirat 1488.

Egy lapja repr-

Hekl Univer-
sie

113. l.

Sität Bpest

Basel, é. n.

RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

Gherardo

Mátyás miniátora
(Király)

Bal. XV–XVI. mův.
osk. J.
II. 581. l.

A késő-gotikus
és a renaissance-kor
művészete

M. Művelődéstört.

II. k. 1930

MAGYAR KIRÁLYI POSTA
30f

Fova, Gherardo és Monte del

lásd J: Balogh Mátyás (kir.) arcképei

444. l.
446. l.
502. l.
503. l.
506. l.

Lukinich J.

Mátyás kir. emlékkönyv

T. K.
Bp 1940

1463. FIÓKOSSZEKRÉNY, diófa, fara
Nussholz, mit Schnitzerei. Italien

1464. KÉTAJTÓS SZEKRÉNY, palisz
Zweitüriger Glasschrank, Palisande

1465. SZÉLES ÁGY, faragott és festet
családi cimer. Olasz, XVII. sz. —
im Giebel Familienwappen. Itali

1466. KOMMOD, diófa, szalagos berakás
intarsia. Ungarisch, XVIII. Jh.

1467. ALACSONY IRÓSZEKRÉNY, d
XVIII. sz. m. f. — Niedriger S
XVIII. Jh.

1468. KÉT KESKENY ÜVEGSZEKR
Glasschränke, Nussholz, intarsier

1469. SZALÓNBUTORKÉSZLET, kan
bronzveretekkel. XIX. sz. — S
Mahagoni mit Bronzebeschlag. X

1470. NÉGYOLDALAS ÜVEGSZEKRÉ
— Vierseitige Vitrine, Mahagoni,

al, tabernakulumos felsőrésszel. Gmunden, XIX. sz. —
nlage, im oberen Teil Tabernakel. Gmunden, XIX. Jh.

savaros oszlopokkal. Gmunden, XIX. sz. — Betschemmel,
XIX. Jh.

jtott nyolcszögü lappal, ónberakással. Gmunden, XIX. sz.
nit Zinneinlage. Gmunden, XIX. Jh.

avaros lábakkal. Gmunden, XIX. sz. — Drei Hocker,
nden, XIX. Jh.

ónberakással. Gmunden, XIX. sz. — Zwei Türflügeln,
XIX. Jh.

en, XIX. sz. — Tisch, Nussholz, mit Zinnintarsia. Gmun-

den, XIX. sz. — Tisch, Nussholz mit Zinneinlage.

Magyar, Louis XVI. — Tisch, Birnholz, viereckig. Unga-

KE, fekete, faajtaján Zichy-cimer, belsejében fiókok.
er zweitüriger Kabinettschrank, schwarzes Holz, auf der

Gherardo del Fiore

Mátyás király
nagy bibliájának
miniatúrái

írod

Z. Bartha Dénes

A renaissance-kor
zenéje

Magyar Művelődés

II. 665 l

Fora, Gherardo és
Monte del

Lrod
2
Berkovits Ilona:

Egy Corvin-kódex
származása. Mátyás
király követe Fran-
ciaországban. Magyar
Könyvszemle 1945.
37. l.

l'assegnazione dei tre mila
pengö ~~che Lei che con quale~~
che noi dobbiamo ancora a
Lei. Poichè questa somma di
danaro aspetta solo un altro
decreto ~~del~~ di quell'Istituto
mi pare di esser conveniente
della di Lei intervenzione
alla direzione dell'Istituto di
Cambi.

Fora (del) Gherardo

e Monte

miniatorok

Budinis, C.:

Gli artisti italiani in Ungheria. Roma 1936

54, 58, 155. l.

63. tábla

2 személy

tehát:

Fora (del) Gherardo

és

Fora (del) Monte

Második példány

...a

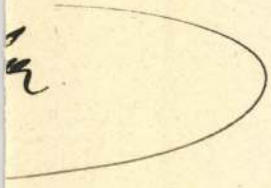

...koronáról mely összeges
...m-kath. templomhoz
...ny után, Juvarbér
napon Hány nélkül

...315 november 29-én

Verebélyi Lajos kása s.k.

Gherardo

(Gerardo)

alatt is.

nincs semmi

a 43.t.

ez nem tudom

honnét való

CLARISSIMI ORATORIS MAGISTRI GEORGII TRAPEZONCII CRETENSIS IN RHETORICOS LIBROS SVOS EXORDIVM.

VM MIHI IN MENTEM VENIAT QVANTA ORATORIAE FACVLTATIS TVM VTILITAS TVM DIGNITAS SIT NOP⑤S VNOVEHEMER DOlere dꝯ in hiſ nrīſ temporib; nulla ferē bonarū artiū tam abiecta arq; contenta habeatur Nam etſi nōnulle liberaliū artium ut geometria ut arithmetica et que huiuſ generis ſūt oīno ab uſu ceciderunt ne non multū eaſ ad hūanitatē ꝓmere dicā nō ſimus tñ in ipſis tantā paſſi iacturā quantā in hac humanitatiſ artiū p̄clariſſima maxīeq; neceſſaria. Nam in illis qdē tta integra ſubtiliſſimoꝝ ſcriptorū opa uſq; ad pñſ extant ut nihil ei deſit qui proficere in eis deſideret niſi ſtudiū ac diligēna. In hac ū dicendi copia q̄ntoplureſ ſcriptoꝝ elegantiſſimi libri a maioribꝫ nrīſ tā Latini q̄ grecis relicti ſunt tantopaucioreſ uel potius nulli his ꝑditiſ temporib; nrīs reperiuntur. Quod ſiue negligentia oīum ſiue eorū q docent qui q; orationibus copiā ꝓfitent ignorantia quadā aut pfidia fēm ſit unuſq̄ſq; per ſeipſū conſideret.

Ego id exiſtimo niſi bertolini alani aliorū q; huiuſcemodi libroſ neſcio an ſatiſ utileſ tranſcribere aliiſ qui docent coſta eēt poſteritaſ aut loco harū nugarū bonorum auctorū opa inuenirentur aut ſaltē auditoreſ non imbuti his delirationib; nudoſ animoſ ad hūanitatiſ doctrinaſ faciliuſ applicarēt qb; nihil unq̄ utiliuſ nihil dignius bona pr̄e hoīm q; deorū q; tributū eſt. Nam philoſophia qdē qua omneſ liberales arteſ continent ſi dicendi ſuauitate ꝓuata ſit omnē orationꝫ q̄uitatē infingit atque concidit totū q; ingenij ſucū aſpitate imbibit nimia. Qd ſi omīſ mutū cē ſūmi incomodū arbitrāt carere eū oī hūanitate pfecto uidet qui loq nō pōt certe et male loq id uō ſūmo incomodo humanitatiſ q; ꝓuationi ꝓximū ē. Quare poſſe tēporib; locis pſonis cauſis reb; ornate diſtincte copioſe atq; prudenter orationē accomodare qd huiuſ artiſ officiū eſt nō paruę felicitatiſ exiſtimauerim. Quantuſ uō honor lauſ dignitaſ in eoſ qui copiā dicendi adepti ſāt confluat que emolimēta q̄ cōmoda hoīeſ eloquētia conſeq̄nt nemo facile poterit explicare. Nam & patriam fundare legib; tueri conſiliiſ ſententiiſ q; ſuiſ amplificare diſertuſ poteſt et amicis p̄ſidio et ſuiſ ornamento futur² ē. Preterea inimiciſ timorē hoſtib; terrorē incutiet Quod macedonū regeſ cū clariſſimoſ oratoreſ ab athenienſib; peteret ut faciliuſ denu-

Gherardo, olasz miniator. A XV. század második felében Firenzében élt és Mátyás király számára is dolgozott. Pulszky Ferencz véleménye szerint tőle származnak a Claudii Ptolomei Magnae Compositionis Libri (1467; bécsi cs. és kir. udvari könyvtár) és Averulinus de Architectura (1488; velenczei szent Márk könyvtár) cz. Corvin-codexek miniaturejei. Schönherr Gyula szerint Nagylucsei Orbán zsoltáros könyvét (Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára) szintén G. festette.

Abel Jenő dr.: Két ismeretlen Corvin-codexről. *Magyar Könyvszemle.* 1888. 144, 148. l. (képekkel). — *Beöthy Zsolt:* A művészetek története. Új-kor. Budapest, 1912. III. 402. l. — *Csánki Dezső:* I. Mátyás udvara. *Századok.* 1883. 568. l. — *Czobor Béla dr. és Szalay Imre:* Magyarország történeti emlékei az ezredéves országos kiállításon. Budapest—Bécs. II. 1903. 221. l. — *Csontosi János:* Arch. Ért. 1885. 387. l. — *U. az:* A Korvina. (Előzményei, alapítása, pusztulása és az irodalomban való rekonstrukcziója.) *Pallas Nagy Lexikona.* Budapest, 1895. X. k. XVI. l. — *Divald Kornél:* Budapest művészete a török hódoltság előtt. (Művészeti Könyvtár.) Budapest, é. n. 139. l. — *Gebhardt O.:* Corvin codex a göttingai

Ghezaldo

egyetemi könyvtárban. *Magyar Könyvszemle.* 1884. 5—26. l. — *Kalauz* az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeum részéről rendezett könyvkiállításhoz. Budapest, 1882. 72—74. l. — *Magyar Könyvszemle.* 1912. 282. l. (Két eltünt és újra előkerült Korvin-codex.) — *Magyar Műkincsek.* I. 97. l. — *Márki Sándor dr.:* Mátyás király emlékkönyv. Budapest, 1902. 162. l. — *Nagler, G. K.:* Neues allg. Künstler-Lexicon. München, 1837. V. 128. l. — *Nyáry Albert báró:* A modenai Hyppolit codexek. *Századok.* 1874. 75. l. — *Prém József:* Olasz művészek Mátyás király udvarában. *Figyelő.* 1874. 160. l. — *Pulszky Ferencz:* Adalékok a magyarországi műtörténelemhez. *Budapesti Szemle.* 1874. IV. k. 228. l. — *U. az:* Adalékok a hazai műtörténelemhez. *A Kisfaludy-Társaság Évlapjai.* Budapest, 1874. Új folyam. IX. k. 380. l. — *U. az:* A Corvina maradványai. *Magyar Könyvszemle.* 1877. 145. l. — *Schönherr Gyula dr.:* Nagylucsei Orbán zsoltáros könyve a M. N. Múzeum könyvtárában. *Magyar Könyvszemle.* 1906. 208—209. l. — *Vas. Ujs.* 1877. 249. l. (Mik azok a Corvinák?).

Fora del Gherardo és
Monte

Ambrózy Gy.: A m.csata-
kép. Bp. 1940. 52,53.l. /Képpel./-
Balogh J.: A késő-gotikus és a
renaissance-kor müvészete. M.Müve-
lődéstört. II.k. Bp. 1930. 581.l.-
U.a.: Mátyás király arcképei. Lu-
kinich I.: Mátyás király emlékkönyv.
I.k. Bp. 1940. 444,446, 502,503,506
l. - Banfi,F.: Ricordi ungheresi
in Italia. Studi e Documenti Italo-
Ungheresi della R.Accademia d'Unghe-
ria di Roma. IV.Annuario. 1940-41.
Roma, 1942. 174,175.l. - Bartha D.:
A renaissance-kor zenéje. M.Müvelő-
déstört. II.k. Bp. 1930. 665.l. -

Berkovits I.: Egy Corvin-kodex származása. Mátyás király követe Franciaországban. M.Könyvszemle. 1945. 37.l. - Budinis,C.: Gli artisti italiani in Ungheria. Róma, 1936. 54,58,155.l., 63.t. - Corvina. 1921. I. 45.l. - Csontosi János jegyzetei. Szépmüvészeti Muzeum irattár. 1488 és 1489.sz.csomag. - Divald K.: M.ország müvészeti emlékei. Bp. 1927. 179.l.- Divald K.: M.müvészettörténet. Bp. 1927. 115.l. - Fitz J.: A M.Nemz. Muzeum Corvin-kodexei. Bp. 1936. 16.l. - Fraknói-Fógel-Gulyás-Hoffmann: Bibliotheca Corvina. Mátyás

király budai könyvtára. Bp. 1927. 42,45,97,98.l. - Genthon I.: Bpest multja és müvészete. Bp.1932. 36.l. - Gulyás P.: Mátyás király könyvtára. Bp. 1916. Olcsó Kvt. 551-552.sz. 45,46.l. - Havass R.: M.földrajzi könyvtár. Bp. 1893. 7,8.l. - Hekler,A.: Bpest als Kunststadt. Küssnacht am Rigi, 1933. 41.l. - U.a.: M.müvészet-történet. Bp. 1934. 111,114.l. /Képpel./ - U.a.: Ungarische Kunstgeschichte. Berlin,1937. 88.l. - U.a.: Die Universität Bpest. Basel, é.n. 113.l./Kép./ - Hevesy,A.: La bibliothèque du

roi Matthias Corvin. Paris, 1923.
XXXXXXX 28,29,32,52,53,65,68,69,
74,80.l. - Hoffmann E.: Der künst-
lerische Schmuck der Corvin-Codi-
ces. Belvedere /Wien/. 1925. Bd.8.
139,146,154.l. /Képpel./ - U.a.:
Mátyás király könyvtára. Müvészeti
Szalon /Kolozsvár/. 1928. 4-5.sz.-
U.a.: Régi m. bibliofilek. Bp.
1929. 79,90,98,100,101,102,127.l.-
U.a.: Mátyás király könyvtára.
Lukinich I.: Mátyás király emlék-
könyv. II.k. Bp. 1940. 267,268,270
l./Képpel./ - Horváth J.: Az ire-
dalmi müveltség megoszlása. M.hu-
manizmus. M.Szemle Kvt. XII. Bp.

1944. 126.l. - Kardos T.: A humanista irodalom. M.Müvelődéstört. II.k. Bp. 1930. 469.l. - Koltay-Kastner J.: Olasz-magyar müvelődési kapcsolatok. Bp. 1941. 40.l.- Könyvkiállitási kalauz. Bp. 1882. 73,74.l. - Lukinich I.: Mátyás király emlékkönyv. II.k. Bp. 1940. 225,230.l. - M.Bibliofil Szemle. 1924. 167.l. - M.Könyvszemle. 1917. 255,258,259.l. - 1925. 181, 182.l. - 1926. 22, 174.l. - 1927. 33,34.l. - MM. 1927. 174.l./A.de Hevesy: "Italienische Handschriften in Paris". Könyvism./ - Myskovszky E.: A m.képzőművészet tört.

Bp. 1906. 66.l. - Pálinkás L.: A renaissance M.országon. Bp. 1942. 18.l. - Péter A.: A m.müvészet tört. I.k. Bp. 1930. 184.l. - U.a.: M.képzőmüvészet. M.ország tört. Vereckétől napjainkig. Bp. é.n. V.k. 52.l. - Pulszky F.: M.ország archaeologiája. II.k. Bp. 1897. 231, 233,238,243.l. - Sz-Sz. 566.l. /Gherardo cimszónál. Korábbi bibliográfiával./ - Ujság. 1931.ápr. 21. /Ismeretlen Corvina bukkant fel/ - Zeitschrift für bildende Kunst. 1926-27. - Zolnai-Fitz: Bibliothecal regis Mathiae Corvini. Mátyás király könyvtárának irodalma. Bp.1942. 21,24.l.

Bibliographia

Gherardo és Monte del Fora

A legszebb Corvina Kéziratot, a firenzei Laurenzianában lévő Bibliát fentiek fessették - Ez a remeknü, mely csinhajjás Mátyást külföldi fejedelmek társaságában ábrázolja, sohasem jutott el a királyhoz. Mályás halálakor befejezetlen lévén, a kifizetetlen könyvet Lorenzo Medici azonnal átvette.. A fentiekfestő egy testvérpár, del Fora a nevük, az fordits

Hoffmann Edith
Mátyás király könyvtára - Zuk Mátyás II. 268, 270 l.

dupl

egyiket Gherardonak, a
másikat Monte-nek hívják.
A Corvinából ismert
egyéb munkáik a new-
yorki Didymus, a bé-
csi Hieronymus.
Alak, aiknak kifejező
arcaik van, munkáik
színekben teltebbek, for-
mában érdekesebbek, táj-
képeik festőbbek, aranyuk
dusabb.

MUNKÁCS

Rákóczi-kastély

Kelt 1873, 46

Fora, Gherardo del

l.

Gherardo alatt is.

Kivettem

onnan

IRODALOM

-Debreczeni László feljegyzése, 1937, 62.l.

JEGYZET

Lemez: CCXI. 50/d.

Gherardo

miniatür festő, aki Mátyás király vezére dolgozott testvérével együtt, akit Montenak hívtak

teljes neve:

Fora, Gherardo del

testvére

Fora, Monte del

Tehát fenti cédulái az F betűbe teendők s az életrajz ott közlendő

MUNKÁCS

Schönborn-kastély

Kézi VI 1863, 140 l.

Gherardo

Laid

Fora, Gherardo é
Monte del

alatt is

5884

40.214. — K. M. E. Ny.

Gherardo

(nálam)

Melyesen

Flora, Gherardo

és Monte del.

HAZAI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

6 szám.

Figyelmeztetés.

Ha az értékpapirpénztárnál valamely szá tulajdonos letéte javára átadott értékeket bár okból nem vesszük az illető számlatulajdonos tébe, az átadót erről értesitjük és az átadott keket a pénztári elismervény visszaadása és a vétel elismerése ellenében azok haladéktalan szavétele céljából — minden egyéb felelőssé kizárásával — rendelkezésére tartjuk.

T. Nagy Szentiványi

A sorsolás alá eső értékpapirokat fentartással vettük át.

Ön átadott pénztárunknak

25 (ötvenöt) tro [illegible]

[illegible]

940. SILBERNE SCHÜSSEL, rund, mit profiliertem Rand und Palmettenfries. Am Rand E. A. Monogramm. Arbeit von BIENNAIS, dem Goldschmied von Napoleon. Empire. Dm. 30 cm. Paris, Anfang XIX. Jh.

941. KLEINE SILBERNE SCHÜSSEL, sechspassig, innen vergoldet, mit getriebenem Blumenornament und zwei Volutenhenkeln. Meisterzeichen: A. K. Dm. 11 cm. Besztercebánya, XVII. Jh. *Illustr.* Taf. LXXXII.

942. STANDLEUCHTER, 2 Stück, Silber, mit Balusterschaft, der Fuß geschweift mit welligem emporragendem Rand. Stil Louis XVI. Meisterzeichen: F. E. H. 16.5. Wien, 1776.

943. ZWEI SILBERNE STATUETTEN auf dünnen Säulen, darauf Apollo von Belvedere und Venus. Am walzenförmigen Holzsockel ovale Plakette mit chinesischer Scene. H. 13,5 cm. XVIII. Jh.

944. SILBERNE TASSE, von ovaler Form, der senkrechte Rand mit Palmetten durchbrochen mit zwei bügelförmigen profi-

907. GROSSE SILBERNE KANNE mit Fuß und Ebenholzhenkel. Antike Vasenform ; das S förmige Ausgußrohr aus einem Akanthusblatt hervorwachsend, endigt in einem Löwenkopf, darunter graviertes Wappen. Am flachen Deckel Knopf mit Blättern. H. 29 cm. Französisch, Empire.

908. OVALER KORB MIT FUSS. Silber mit zwei emporragenden Henkeln. Der Körper ist blumen- u. rippenförmig durchbrochen. Mit Meisterzeichen: F. H. H. 6 cm. Wien, 1798.

909. KLEINES OVALES KÖRBCHEN, Silber innen vergoldet. L. 6 cm. Erste Hälfte XIX. Jh.

910. KREUZANHÄNGER, Silberfiligran, mit Mittelstück aus Holz und Perlmutter. H. 6.5 cm. XIX. Jh.

911. LICHTSCHEERE, aus Bronze gegossen, mit reliefiertem Renaissancedekor. L. 17. cm.

912. LICHTSCHEERE aus Stahl, blau oxidiert, mit plastischem Dekor. L. 18 cm. Anfang XIX. Jh.

Fora, Gherardo del

és

Fora, Monte del

életrajzai az F.
betűben közlendők
s a Gherardo néven
~~ad~~ ismert Mátyáskori
miniátor összes cé-
dulái F-be átteen-
dők

Thieme-Becherben

Gherardo
címszónál

MONOK

Kossuth szülőháza

Képe VV 1867, 577/1.

Fora (del) Gherardo
e Monte
firenzei miniator
XV. sz.

irőd
Budinis
1551 l.

lásd
Gherardo
alatt is. Onnan
az anyag ide
tecendő át.

dupl

a bizottságot, hogy az említett
ő alkalmazását hozza javaslatba,
ónapon tul esedékes tanári illet-
ttség javadalmának keretében gondos-
tkozólag javaslatát hozzám mielőbb

ánál mindenesetre azzal is szíves-
ság, hogy a G e r e c z e P é -
k már eddig is aránytalanul nagy-
ben lehetőleg inkább apadjanak,

./.

B i z o t t s á g á n a k .

Fora (del) Gherardo

e Monte

Budinis

63. tábla

dupl

hó 20-ról kelt 231 számu felter-
és kelet alatt utasitottam a bu-
nztárt, hogy Gyalus László épitész-
helyreállitása ügyében tett niv ta
t utiköltségei és napidijai fejében
után bélyegelt nyugtájára 71 kor.

t tudomás és az érdekeltnek irásban
esitem.

03. május hó 4-én

Fora del

Gherardo és

Monte

nevet az alábbi

forrás nem ismeri

Hevesy Matthiau

Ezzel szemben itt

emlitve Favilla

Monte és Gherar-

do

szerepel

Berkovics Ilit meg-

kérdezni. vála is

Fora

dupl

vegges

i. 75

1 Rot. 4°

Schönvisner

Stephanus

Antiquitatum et historiae Sabariensis
ab origine usque ad praesens
tempus libri novem

2041 - 264 11

Fora (lib.) Gherardo e

Monte

miniatori fiorentini -

XV. s.

dupl

cód

54, 52. l.

Budinis. 1. t. l.

LXIII. bibl.

00

Flora, Gherardo del

1744 – 1797

Lásd

=

Bibliotheca Corvina

42. l, 45,

97, 98. l.

nem Fora.?

dupl

Európa, könyv- lapterjesztő
vállalat.

Budapest.

V. Visegrádi utca 36.

Flora, Monte del

1498 - 1529

laid

Bibliotheca Corviniana

42. l. 97. l.

dupl.

Gherardo

és Monte del Fora

Szent Jeromos Corvin-
kodex címlapja.
(Bpest Orsz. Széchenyi
Könyvtár
repr.

Lukáltyás II. 225. l.

átírva

	2.80		
	2.80		
összesen:	~~60.85~~		

39. 6. 5000. 189752 Kner Izidor, Gyoma.

Gherardo

irod

2

Lukáltatjás

II. 230. l.

dupl

Egyházasbást

108

Gherardo del Fora

läsd

okv.

Magy. Könyvsle

1927. 33. l. – 34. l.

dupl

1906 Oct. 12.

A keszthelyi balatoni muzeum egyesületnek a minister által véleményadás végett leküldött alapszabály-tervezet általában megfelelő, de részleteiben nem s miért is meghúldetik egy a ffség által kidolgozott s elfogadásra ajánlott tervezet (417/906)

M.D.K.

Christoforo Foppa, művén nevén:

Caradosso, ötvös

későbbi hírnevét magyarországi működésével alapozta meg. Nagyon valószínű, hogy a Corvin-diszkehely talapzata ez ő műve.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn
Bp. 1966. Corvina

120. old.
K. 103. n

JÓZSEF, ÁNYOS a volt pálos szerzetes,
ıvarészt kath. papokból álló csapat a régi
neg. Ezeknek legjelesebbjei RAJNIS JÓZSEF,
NEDEK. Van azonban elég híve a népies
otnak legmaradandóbb műveket. Vezérük
nagyarlelkű férfiú: DUGONICS ANDRÁS, a ki
rat s GVADÁNYI JÓZSEF gróf egy sereg
emmivel sem maradtak Dugonics könyvei
letesség dolgában felettük állnak PÉTERI
LÁSZLÓ és DAYKA GÁBOR.
ormálása. Két irányban volt szükség az
kellett irtani, másfelől pedig a nemzetietlen
ók megalkotásával.
adunk egyes íróknál, de egészen RÉVAI
vizsgálatában helyes nyomon, történeti
ben rejlő kincset, ő ad elsőnek megfelelő
redményeit nagyszabású nyelvtanában
ır tudományos nyelvészet történetét.
épen egy örök emlékű férfiúnak, KAZINCZY
egyúttal mérséklő is, aki óva inti írótársait
ortosúlnak mihamarább irodalmunk összes

felróni nem szabad (470. ábra).

Zrinyi nem maradhatott hatás né
hivatott költőt indított énekre; ám a tan
Magyar Mars című, a mohácsi vészt tár
a nagy népszerűségnek örvendő Gyöngy

A nemzeti irodalom virágzása az
hosszú időkön át a magyar nyelv és i
hosszú harczokban, vagy elbujdosott a bo
ságuk, hogy békében maradhassanak. A b
képéből is kiforgatják az országot; a n
szerencsétlen nemzetünkre.

Csak a nép és a köznemesség
kegyelemért könyörögni, elszedett birtokát
onnan hozza a divatot, a mely kiforgatja

A békesség százada a tudomány
szólalnak meg; az a nyelv, a mely alig
ajkáról, előttük az irodalomhoz alkalmatla
egyház nyelvét használja; latinul írják te
Katona István, Kollár Ádám Ferencz s
nyelve. Pedig íróinkból teljességgel nem hi
a kor divatja, a honi nyelvnek kívülről ráj

M.D.K.

Gherardo del Fora, miniator

(1444/45-1497)

Mátyás király megbízásából Italiában dolgozott a Corvin-könyvtár részére.

Allgemeine Kunstgeschichte, Leipz.Veb.Seemann,I.Aufl. 1965. Bd.IV. Die Kunst der Renaissance, 936 old.

613. old.

del Fora, Gherardo és Monte MDK

testvérpár

valószínűleg az ő közös művük a

„S. Hieronymus" corvina a

Nemzeti Múzeum őrizetében

Dekány: Magy. ren.

Radnainé: Ragyogó művészet... 23

Gherardo del Fora
miniátor MDK

Mátyás király veb festetett Firenzében kéziratokat.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 265.o.

Repr: Hieronymus Corvina cimlapja. Gherardo és Monte müve. 1488. Széchenyi Könyvtár.

U.o. VIII. képtábla.

Gherardo, Monte del Fora M.D.K.

illuminator

Mátyás udvarában dolgozott.

K. Divald: Old Hungarian Art. London 1931, 170

MDK

Gherardo da Fora és Monte, miniátorok

Hieronymus Corvina cimlapja, 1488. Széchenyi Könyvt.
/szines repr./

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 28o.l.után

Foppa Christoforo

lásd Caradosso

~~lásd. Foppa, Cristo-~~

~~foro~~

Caladt megirva

~~ig indikatja~~

Budinis 153. C.

sikere nem egy többé-kevésbbé
téket a mestert. Listi László báró
hasonlítható a Zrinyiászhoz, mint
nyei.
szünt. Az erdélyi fejedelmi udvar,
, a nemzet színe-java elhullott a
neg voltak törve, egyetlen kiván-
i elárasztják s rövidesen nemzeti
zlésével, irodalmával ránehezedik

csbe jár kegyet hajhászni, vagy
ett» szomszédjáét megkaparintani;

y tudósaink nem népük nyelvén
ngzott egy Pázmány vagy Zrinyi
csak nem szentbeszédeket ír, az
k: Bél Mátyás, Práy György,
ogtudomány s a reális ismeretek
et a nemzeti szellem, — csakhogy
et.

BARCSAY, BÁRÓCZY s velük az
PÉCZELI, a ref. pap, franczia mint
klasszikusok modorára esküszik,
BARÓTI SZABÓ DÁVID, RÉVAI MIK
iránynak is s ezek gyakorolnak a
s leghevesebb harczosuk két ideg
történeti regényeivel nálunk add
gúnyoros czélzatú verses-regényr
mögött. A maguk korában kevé
TAKÁCS JÓZSEF, HORVÁTH ÁDÁM,

Az irodalom fellendülésé
újításra: a nagy tömegben becsú
században elmaradt fejlődést kelle

A nyelvújítás első nyom
MIKLÓS-ig kevés eredménynyel. R
alapon indúl el. Ő kezdi lelkiisn
magyarázatot a Pray által felfedeze
tette le, amelynek megjelenésétől

A nyelvújítás sok ellenzőr
FERENCZNEK az érdeme. Ő maga
a túlzásoktól. Egyénisége s írói m

Foppa, Cristoforo

laid XV. n.

Caradosso elabt.

Balogh Milano 19. l.

Foppa Cristoforo
detto il Caradosso
1452 – 1527

A Mályás kálvária
alsó része fentitől

Repr

Budinus

72 tábla
73 "

Kifizettetett
903 V/30

hó 22-én 28 sz.a.kelt felterjesz-
,hogy a pozsonyi Clarissa egyházon esz-
ra az 1901 évi34425 sz. rendelettel
az 1902 évi 20824 sz.rendelettel
fill. összesen tehát 9601 korona 20
fák eladásából befolyt 500 koronáról
sgálatatván, elfogadhatónak találta-

templom javadalmából a Clarissák
lőlegezett 15525 korona 08 fillérről
áltatván szintén elfogadhatónak

Foppa Cristoforo

detto il Caradosso

1452-1527.

lombardiai ötvös

Esegui per Mattia Corvino alcuni argenti da tavola e il cosidetto „Calvario" ora in proprietà del tesoro dell cattedrale di Strigonia.

Budinis

155-l-

minden egyes esetben számot vet-

ljáráshoz alkalmazkodni szives-

nber hó 12.

hagyásából:

nácsos.

Foppa Cristoforo

detto il Caradosso

ötvös

Budinis

60, 155.

72, 73. tabla

63,

Jegyze

Templom javit
értékében 9 k

Kilencz korona

Mverebély 1915

Foppa Cristoforo detto il Caradosso

1452 - 1527

orafo lombardo

Eseguì per Mattia Corvino alcuni argenti da tavola e il cosidetto „Calvario" ora in proprietà del tesoro della cattedrale di Strigonia.

irod

60. l.

Budinus. 155. l.

LXXII. LXXIII. Bulla

[illegible]

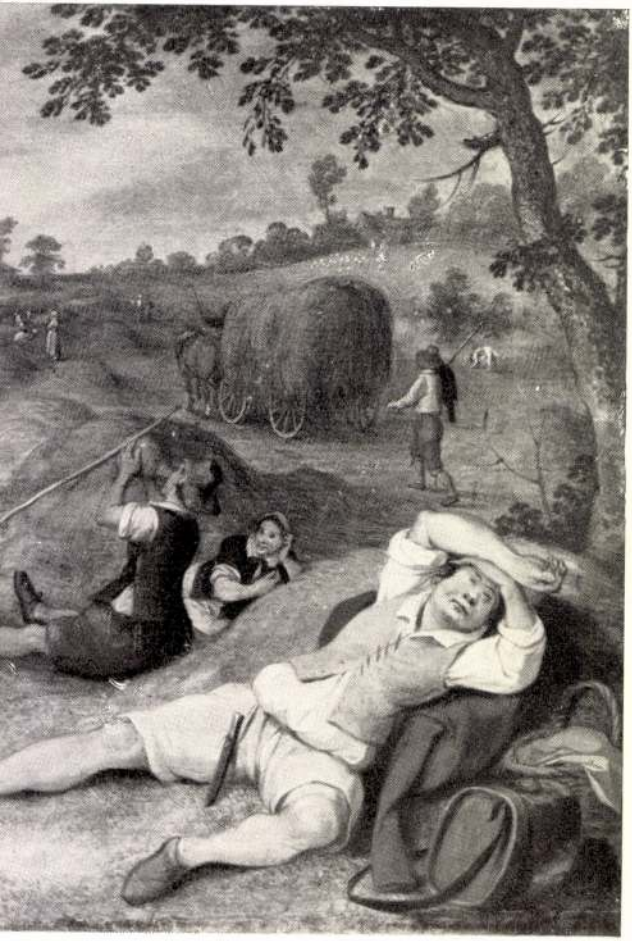

Fonyodi Ferenc

Kertheljivéj, olaj, 50×60 cm

Vasutasok I. Nemzetkőn Képzőmův Kiáll. Bp 1960

Kat. kork Kovács János

26.

Fonyodi Ferenc MDK

Kerthelyiség, olf.

Műcsarnok 1960. Vasutasok V. Nemzetk. Képzőm. Kiáll.

Fonyodi Ferenc MDK

Udülő részlet , olf.

Kerthelyiség, olf.

Mücsarnok 1960. Képző-és Disznitőművészeti kiáll.

MDK

Fonyódi Ferenc

Kerthelyiség, of.

5. nemzetk. vasutas képzőmüv. kiáll. Mücs. 1960. jul.

Fonyódi Tünde épitész

M.D.K.

A falusi egészségügyi létesitmények tervpályázatán 22ooo Ft-os dij

Társtervező: Mináry Olga- Pernye Edit- Somogyi Győzőmé- Varró Jánosné

Magyar Épitőművészet 1965/6 2. l.

Plébánia templom

Fonyód első temploma az árpádházi királyok uralkodása idején épült. Ezt bizonyítja az 1332-37. évi pápai tizedjegyzék, amely szerint papja: Pál, fonyódi plébános 40 kisdinárt fizet pápai tized fejében. 1426-ban Fonyód plébánosa: Gergely.

Ekkor a plébánia és a templom a fonyódi sziget délkeleti részén állott. Ezt a területet ma "Fácánosnak"-nevezik. Ennek az Árpád-kori kis templomnak alapját Dr. FITZ JENŐ, a székesfehérvári múzeum igazgatója tárta fel az 1957-59. évi ásatáskor, erről ezt írja az István Király Múzeum 1958/59. évi jelentésben. "A templom építése három korszakra különíthető. Az első periódusnak semmi építészeti nyoma nem maradt; a XVIII. századi kőkitermelés annyira megbolygatta a szentély körüli részeket, hogy ennek a korszaknak nyomai régészetileg nem voltak megfoghatók. A meglévő épületrészeknél korábbi korszakra a szentély építéséhez használt téglaanyag alapján következtethetünk: a szentély megmaradt alapjait sárba rakott téglákból építették fel, azonban a téglákon mindenütt korábbi felhasználás, mész nyomai figyelhetők meg. A második periódusban az első korszak tégláinak felhasználásával épült fel. Méretei alapján inkább kápolnának mondható; keleti oldalán kis apszissal. Valószínűleg román stílusú lehetett. Ehhez a periódushoz tartozott a kapu ívének domborműve, amely a külső várba vezető híd oldalán levő XVI. századi törmelékrétegben került elő. A dombormű fát ábrázol, szív alakú levelekkel. A harmadik periódusban a templomot nyugati irányban kibővítették. Ekkor építették hozzá kőből a négyszögletes hajót, a nyugati oldalon a tornyot, és korábbi templomhoz - amely az új templomban a szentélyt jelentette - az északi oldalon a sekrestyét. A templom bejárata ettől kezdve valószínűleg a déli oldalon volt. A harmadik periódus építkezései gótikus stílusban történtek. Erre mutatnak a templom két oldalán megmaradt pillérek, a torony támpilléreinek maradványai, de a hajó területén és az említett XVI. századi törmelékrétegben talált gótikus borda töredékek is".

A templomban és körülötte az Árpád-kortól kezdve temetkeztek. A temető teljes feltárása nem történt meg. 1959. novemberében végzett utólagos, leletmentő ásatás sírjaival együtt 166 sír került napvilágra. A feltárt sírokban talált leletek / pénzek, érmek, csatok, gyűrűk / alapján megállapították, hogy a templom építése Fonyód kialakulásának idejére, azaz a XI. századra tehető. A kápolna építésekor a mellette levő dombon kálváriát építettek, amelynek kupolájába a villám csapott és elpusztította.

Csutorás László
Fonyód Városvédő és
Szépítő Egyesület

FONYÓD

Plébániatemplom

CSUTORÁS László: Plébánia templom. = Fonyódi Napló, 1993. dec. 4. p.

Megválaszolatlan kérdés maradt ez idáig az önkormányzat által ígért megemelt összeg direkt-visszajuttatása a vendégekhez, különböző szolgáltatások formájában (pl. az ingyenes parkolóhelyek, az ingyenes strandbelépők stb...)? Hogyan realizálódott ez?

A kétszeres állami támogatás reménye elfogadható érv lett volna, ha az összeg egy része közvetlenül a VENDÉGHEZ kerül vissza.

Az évek óta agyonbeszélt minőségi turizmus fele kellene lépéseket tennünk, ösztönözni a nyaraltatókat a fejlesztésre, színvonalas szolgáltatás nyújtására, — netán helyi kedvezményekkel is — hogy a mind drágább és rövidebb szezonunkat próbáljuk meg kinyújtani. Lehet, hogy a kevesebb is több lenne, s tán ez lenne a végső közös érdeke a városnak s a nyaraltatóknak is.

A csúcsidőszak meghosszabbításában sokat tehetnek az idegenforgalom hivatalos szervezői, akik szerteágazó külföldi kapcsolataik, többirányú piaci szervezőmunkájukkal, no meg a helyi vállalkozói-szolgáltatói réteg, akik nyújtott szezoni nyitva tartással emelnék a be-

Fonyódi rk. templom

(Somogy vm.)

Szt Márton tiszteletére
fából építtette Bíró
Márton püspök 1764-
ben.

Pehm 459. l.

Fonyódi rk templom

kepe repr.

Sándor Imre: Balatoni utmutató és Hévíz ismertetése.

Bp. c. n.

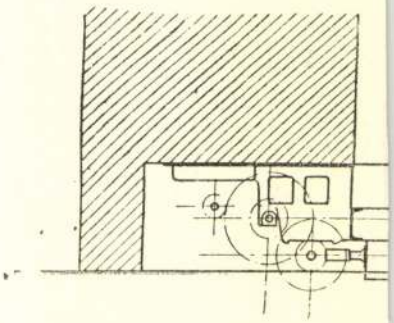

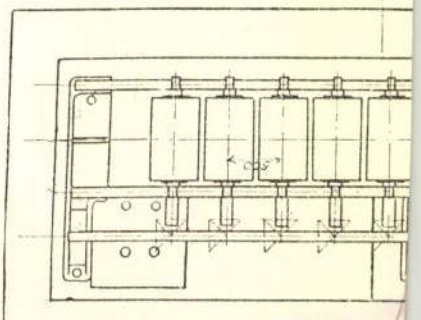

Fonyódi uj kápolna

kéje repr.

Malmagyiépmüv. IV

199. l.

Klapka György:

Mellig, hétnyolczad j
visel. Atillájának galléry
Felirata a kép alatt:

„ T

Könyomat, az alak

Ltfa 8114.

Fonyódi Anna

Budaörsön az esztétikai nevelés öve. Fáradhatatlan a képzőművészeti kultúra terjesztésében.

Losonci Miklós: Pest megye rajztanárai művészetünk örhelyen.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 15.

xfonyódi Fonyódi Anna,festő

Budaörsi.A szentendrei Ferenczy Karoly Muz-ban 1958 jun-15,jul 13 között pestmegyei pedagógus képzőmüv. kiallitas volt.O Soproni utca cimmel tusrajzot allitott ki. 280.old

V.B.: Pest megyei pedagógus képzőmüvészek soproni képei. 280.old

Soproni Szemle,Hélytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Fónyi görkath. harangláb

(Abanjtorna vm)

Emlitve

Misgörkath 35. l.

1:05
1 —
2:20
3:20

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
Fonyó János
TISZATÁJ
1965 JAN

1021

FONYÓ JÁNOS: KUPORGÓ

ÖRÖKSÉG

ROVATUNK ELÉ

Bizonyára emlékeznek még olvasóink 1962 decemberi számunkra, melyet legnagyobb szocialista költőnk, József Attila emlékének szenteltünk. Szeretnénk hinni, hogy a József Attila-számot követő törekvéseink — melyek irodalmunk és művelődésünk szocialista forrásvidékének mind teljesebb feltérképezéséhez kívántak hozzájárulni — szintén nem maradtak hatás nélkül: a szakkörökön túl olvasóközönségünk érdeklődését is felkeltették. A szocialista realizmus és a szocialista öröksség jegyében megfogalmazott korábbi programunk — minek legfontosabb elvi-esztétikai célkitűzéseihez most is ragaszkodunk, hisz egy, az irodalomcentrikusság bűvköréből kilépő, az élet igényeihez jobban közelített, szocialista társadalmi viszonyaink valóságának szélesebb körű ábrázolására vállalkozó irodalmi és kulturális folyóirat esztétikai arculatát is csak korszerűen értelmezett szocialista realizmus határozhatja meg — a hagyományok kérdésében már állást foglalt. Azt tűztük ki célul — s ennek megvalósítására törekedtünk a lap kritikai rovatán belül alakult Szocialista Örökségünk c. rovatunkban —, hogy irodalmunknak, művelődésünknek elsősorban szocialista hagyományait ápoljuk. Főleg ismeretlen vagy elfelejtett dokumentumok, adatok, források közlésére futotta erőnkből, annak a kis munkaközösségnek erejéből, aminek szervezeti léte ugyan már a megalakulással megszűnt; amelyik viszont a gyakorlat, a tényleges kutatás terén annál tiszteletreméltóbb szorgalommal munkálkodott. E dokumentum- és adatfeltáró munka 1964 novemberi, teljes egészében Radnóti Miklóst idéző emlékszámunkban már tanulmányokkal, elemzésekkel is bővült s a továbbiakban ezen az úton szeretnénk haladni. Kilépni tehát a puszta adatközlés pozitivista korlátai közül: értelmezni, kommentálni az anyagot, s ami még előbbvaló: tanulmányban, esszében megvilágítani múltunk szocialista örökségének egy-egy alakját, művét, problémáját.

Nem feledjük azt a korábbi tervünket sem, hogy rovatunk legjava anyagából köteteket jelentessünk meg. Így a — Tiszatáj-Magvető könyvkiadó segítségével tervezzük egy József Attila-verselemzéseket tartalmazó kiadvány és egy Radnóti-dokumentumokat közlő kötet megjelentetését. Összeállításuk már megindult.

Mindenekelőtt és elsősorban szocialista örökségünk értékeinek feltárására törekszünk a továbbiakban is, ezt tartjuk a legfontosabb, a jelen számára legtöbb tanulságot kínáló feladatnak, rovatunk mégis Örökség címmel folytatódik tovább. S azért, hogy olykor hagyományaink — főleg helyi tradícióink — más irányzataira is kitekinthessen, természetesen szocialista szellemben, a marxista történet- és művészetszemlélet következetes, kritikus alkalmazásával.

Jelen számunkban ismeretlen József Attila-dokumentumokat közlünk. Felkutatójuk: Kende Sándor, a Párttörténeti Intézet munkatársa. Közreadunk egy tanulmányvázlatot Kiss Aurél bölcsészhallgató tollából, Gró Lajosról, a magyar marxista kritika elfelejtett alakjáról, kinek A felemelkedés útján c. mindmáig kéziratban maradt, s a magyar szocialista irodalom történetének összefoglalására vállalkozó munkájából a következő számmal kezdődően több részletet mutatunk be. Megújult folyóiratunk 1965-ös évfolyamában pedig többek között szeretnénk megismertetni olvasóinkat Gárdon Éva bölcsészhallgató Erg Agoston — József Attila egykori barátja, s a Korunk állandó munkatársa — életútjáról, műveiről szóló tanulmányával, Gyárfás Endre és Gádorosi Vas István Radnóti-elemzéseivel, Szalai Imrének a Kortárs c. folyóirat, Csaplár Ferencnek a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma történetét feldolgozó cikkével, Péter Lászlónak Juhász Gyula és Babits eddig ismert levelezését lényegesen kibővítő közleményével, Markovits Györgyi és M. Pásztor József publikációival stb.

KOVÁCS SÁNDOR IVÁN

Fonyó János

Kuporgó

Rajz, reprodukció.

Tiszatáj, 1965 1. sz. 55. l.

...így tegnap a ... fejezni a munkákat.

Agyonverték a költőt

Kalandos élete regényt érdemelne, s rendkívüli lett a végzete is: brutális módon meggyilkolták tihanyi nyaralójában kedden délben Fonyó István 55 éves költőt, fotóművészt és grafikust. A döbbenetes bűntett elkövetője Vilmány Attila 24 éves autószerelő, nemesvámosi lakos.

Fonyóék házassága az utóbbi években megromlott, s 33 éves felesége el is költözött tőle Vilmány Attilához, ám négy kiskorú gyermekükre tekintettel mégis visszament férjéhez, de titokban kapcsolatot tartott Vilmány Attilával is. Kedden is ő értesítette a fiatalembert, hogy aznap lemennek Tihanyba, ahol déltájban egy ingatlanügynökkel tárgyalnak. Miután az ingatlanügynök távozott, az asszony pedig a boltba ment, Vilmány Attila belopódzott a házba, s egy súlyos kalapáccsal végrehajtotta az előzőleg közösen eltervelt, kegyetlen bűntettet. A rendőrség aznap este elfogta a tettest, aki beismerő vallomást tett – mondta el Csizmadia Imre őrnagy, a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság bűnügyi osztályának vezetője. Vele együtt őrizetbe vették – mint bűnsegédi bűnrészest – a áldozat feleségét. A rendőrség megállapítása szerint Vilmány Attila 120 ezer forintot is magához vett a lakásban, mely összeget a házaspár aznap délelőtt vett ki a balatonfüredi OTP-fiókból.

Fonyó István a '60-as években rendezőasszisztens a televíziónál, majd '67-ben politikai menedékjogot kért Ausztriában, s Bécsben dolgozott fotóriporterként és grafikusként. Később Svédországba települt (szerkesztője a magyar–svéd kéziszótárnak), aztán az Egyesült Államokba vitt az útja, ahol Kelet-Európáról írt cikkeivel vált ismertté. Az amerikai–svéd–magyar állampolgárságú férfi a rendszerváltáskor települt haza. Itthon verseket írt, s az általa alapított Kőrösi Csoma Sándor Kutatóintézet igazgatója volt. Keletázsiai gyűjteménye több tízmillió forintot ér.

• J. B.

BÁLI INVITÁLÓ

Tisztelt Hölgyem, Uram!

A Police Magyar Közbiztonsági Alapítvány
1997. március 22-én 19.30 órai kezdettel
a **Marriott Hotelben** rendezi meg
III. Police-bálját,
amelynek nyereségét közvetlenül a rendőrárvák
támogatására fordítjuk.
A bál fővédnöke:
dr. Berta Attila, Budapest rendőrfőkapitánya,
sajtóvédnökök:
Kurír, Mai Nap, Magyar Nemzet, Magyar Hírlap.
A bál főszponzorai:
Szerencsejáték Rt., Sepsiker Rt.,
szponzorok:
Kőbányai Sörgyár Rt., Hunguest Rt.,
Renault Hungária Kft., HBW Express Takarékpénztár.

A hajnalig tartó mulatságon az **Ungár zenekar és a Benkó Dixieland Band** szolgáltatja a zenét, fellépnek: a **Csepel táncegyüttes, Sasvári Sándor és Csengeri Ottilia, a Revü tánckar, Szulák Andrea,** valamint **Zoltán Erika.** A jó hangulatról, vidámságról **Markos György,** valamint az est műsorvezetői, **Antal Imre és Geszler Dorottya** gondoskodnak. Ezen az estén kerül sor a **Police Alapítvány szignáldalának** ő CD-bemutatójára, melynek **borítóján az ajánló sorokat Göncz Árpád köztársasági elnök írta, szerzője megyei rendőrfőkapitány. A CD kereskedelmi forgalomba nem kerül, de a helyszínen megvásárolható lesz. Jegyigénylés a Police Alapítvány és az Unibroker Kft. 136-2741, 116-2341, 115-2207 telefonszámain.**

MH 2959

hozzáállásban a újraprivatizált vasút újsütetű vezetése"?

Negyedmillió a nyomravezetőnek

(MTI) A Biatorbágy és Vidéke Takarékszövetkezet budaörsi kirendeltségében március 11-én a déli órákban ismeretlen tettesek fegyverrel arra kényszerítették az alkalmazottakat, hogy 3,5 millió forint értékű hazai és külföldi fizetőeszközt adjanak át nekik. A rablók egy lopott Lada Niva személygépkocsival távoztak a helyszínről, és az autót később a budaörsi Frank-hegyen hagyták. A Budaörsi Rendőrkapitányság kéri azokat, akik a rablással vagy az autó ellopásával kapcsolatban használható információval rendelkeznek, hívják fel a rendőrséget a 06-23/420-055 telefonszámon. A rendőrkapitányság vezetője 50 ezer, a takarékszövetkezet vezetősége pedig további 200 ezer forintot ajánlott fel a nyomravezetőnek.

Nagy átverés a drága arckrém?

(MTI) A literenként akár 4000 márkát is elérő arckrémek többsége olcsó ásványolajakból készül, s akár bőrkárosító vagy éppen rákkeltő hatású konzerválóanyagokat tartalmazhat. Ezt állapította meg a német Öko-Test magazin, miután körülnézett az arckrémek német piacán. Szerintük a legtöbb drága készítmény egyáltalán nem hatásos, és távolról sem éri meg az árát. A magazin vizsgálódásai szerint felvitelük után a bőr néhány órára valóban simább lehet, de ezért távolról sem kellene ennyit áldozni. 16 drága arckrém adalékanyagainak behatóbb tanulmányozása azt mutatta, hogy az olcsóbb termékekkel ugyanez a hatás elérhető. A hölgyeknek – mutat rá a lap – mindenekelőtt a csomagolást és a tégelyeket kell megfizetniük.

Pályázat diákoknak

(MTI) A nyíregyházai Peregrinus Gyermek- és Ifjúsági Szövetség helytörténet-kutatói, valamint természetjáró tagozata országos pályázatot hirdet diákoknak. Az általános és középiskolás tanulók a Lakóhelyem legöregebb háza című pályázaton fényképpel, rajzzal és részletes leírással bemutathatják településük legrégibb lakóházát. A pályázatot április 15-éig kell beküldeni a következő címre: Peregrinus Szövetség, 4401 Nyíregyháza, Pf.: 307.

MAGYAR HÍRLAP
POLITIKAI NAPILAP

FŐSZERKESZTŐ: GAZSÓ L. FERENC

Helyettes főszerkesztő: DALIA LÁSZLÓ • Vezető lapszerkesztő: ÁCS GYÖRGY

Lapszerkesztők: NONN V. GYÖRGY, POPOVICS GIZELLA, SZENTKIRÁLYI ANDRÁS, SZLUKA MÁRTON
Rovatvezetők: MÉSZÁROS TAMÁS (kultúra), SEBŐK LÁSZLÓ (gazdaság) STÉPÁN BALÁZS mb. (belpolitika), SZÁLE LÁSZLÓ (publicisztika), SZEKERES ISTVÁN (sport), SZERDAHELYI CSABA (külpolitika), SZIGETI TAMÁS (fotó)

KIADÓ: JÜRG MARQUARD

Kiadja a Magyar Hírlap Könyv- és Lapkiadó Rt., Jürg Marquard svájci kiadóvállalat-csoportjának tagja

VEZÉRIGAZGATÓ: KOVALCSIK JÓZSEF

Hirdetési igazgató: BARÁTHNÉ GÁL MÁRIA

Számítógépes rendszergazda: KISS ÁRPÁD
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Telefon: 210-0050, 210-2484, fax: 334-0712
E-mail cím: levelek@mhirlap.hu; Internet-cím: http://www.mhirlap.hu
Terjeszti a HÍRKER Rt., az NHE és a Kiadói Lapterjesztő Kft.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt.
Nyomja a Marquard Színes Nyomda Kft. Budapest. Felelős vezető: BARTHA TAMÁS igazgató
HU ISSN 0133-1906 HU ISSN 0237-3807
A hirdetések tartalmáért a lap nem vállal felelősséget!

LAPUNK 1997-BEN ÉRVÉNYES ELŐFIZETÉSI DÍJAI

	Kiadónál történő előfizetés esetén			Postai előfizetés esetén
	Magánszemélyeknek		Közületeknek	
	aktívak	nyugdíjasok és diákok		
1 hónapra	1 200 Ft	1 200 Ft	1 200 Ft	1 200 Ft
negyedévre	3 290 Ft	2 890 Ft	3 600 Ft	3 600 Ft
fél évre	5 990 Ft	5 390 Ft	6 800 Ft	7 200 Ft
1 évre	10 790 Ft	9 590 Ft	12 800 Ft	14 400 Ft

Előfizethető a kiadónál: Magyar Hírlap terjesztési osztály, ingyenesen hívható „zöld" telefon és fax: 06-80-205-205. Ezenkívül a hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodánál (Budapest VIII., Orczy tér 1., levélcím: HELIR, Budapest 1900), Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.

deznek nemzetközi versenyeket. Tavaly, két év után tért vissza a körforgásba Budapest, immár két önálló versennyel, a NIKE Budapest félmaratonnal és a Kaiser's-Plus Budapest maratonnal. A Budapest Sportiroda most a versenyek ötéves fejlesztési programján dolgozik. Minél több futót szecsúcsteljesítménye. A felkészüléshez a NEVI és Monspart Sarolta révén hat hónapos felkészülési program készült, melyet több mint tízezer futó kapott kézhez. Fontos az alapos felkészülés, hiszen ilyen távot néhány hetes edzéssel csak a rutinos futók tudnak teljesíteni. A két budapesti versenyt szeptemberben rendezik meg.

ESEMÉNYEK – EREDMÉNYEK

A Kerepesi úti temetőben végső búcsút vettek Kató Mihálytól, a magyar thai-box kiemelkedő alakjától; a 27 éves világbajnok február végén autóbalesetben vesztette életét Thaiföldön. Az ugyanott életveszélyes sérüléseket szenvedő Móró Endre az ígéretek ellenére egyelőre nem térhetett haza.

MŰKORCSOLYA

A Lausanne-ban zajló vb-n a férfiak mezőnyében a rövidprogram után Vidrai Szabolcs a tizenötödik helyen áll. Vezet az orosz Urmanov, az amerikai Eldredge és az orosz Kulik előtt. A párosok versenyét a német Mandy Woetzel, Ingo Steuer kettős nyerte két orosz pár előtt.

LABDARÚGÁS

Utánpótlás-válogatottak barátságos mérkőzésén, Szegeden: Magyarország–Románia 1–1. Góllövők: Nagy T. (46.), illetve Andone (33.).

Clermont-Ferrandban, a nyári malajziai vb-re készülő két ifjúsági válogatott barátságos mérkőzésén: Franciaország–Magyarország 1–1. Góllövők: Moreira (71.), illetve Szabó (41.).

Az UEFA-kupa negyeddöntőjének visszavágója: Valencia (spanyol)–Schalke 04 (német) 1–1 (továbbjutott: Schalke, 3–1-gyel).

Hriszto Bonev bolgár szövetségi kapitány kijelölte keretét a Ciprus elleni vb-selejtezőre. Meghívta Hriszto Sztoicskovot, a spanyol Barcelona csatárát is – annak ellenére, hogy kijelentette: amíg Bonev a kapitány, ő nem játszik a válogatottban.

SÚLYEMELÉS

Feri Attila ezúttal egy kategóriával feljebb, a 76 kg-ban indult a tajvani nemzetközi viadalon; 145 kilós szakítása és a 185 kg-os lökése nem csupán súlycsoportgyőzelmét hozta, hanem az abszolút sorrendben is ő végzett az élen.

KÉZILABDA

Magyar szakember készíti fel az olimpiára az ausztrál férfiválogatottat. A 34 éves Marczinka Zoltán a Százhalombattában játszott, pályafutását Ausztráliában folytatta, majd az ottani junior férfiválogatott kapitánya lett.

A női bajnokságban: Bp. Spartacus–Vasas-Dreher 17:23, Kiskunhalas–Herz-FTC 23:25 Dunaferr–Derecske 34:21, Cerbona–Győri Keksz ETO 15:21, DVSC-Symphonia–PEAC-Falcotrade 30:23,.

Az Elektromos férficsapata 26:16-ra legyőzte a Magyarországon edzőtáborzó japán válogatottat, a májusi vb házigazdáját.

ÜGETŐ

1. Április (6) – Royal Plane (2) – Top Streak (7) – 38, 15, 18, 10 – Bef.: 228, 91 – Hármas bef.: 1083
2. Váltságdíj (5) – Vadalma (6) – Zsurló (11) – 184, 67, 29, 10 – Bef.: 776, 219 – Hármas bef.: 2401
3. Uruguay (2) – Tearózsa (8) – Zsakett (7) – 70, 31, 17, 10 – Bef.: 413, 303 – Hármas bef.: 2755
4. Történész (10) – Tanya (6) – Referens (8) – 27, 12, 14, 41 – Bef.: 47, 59 – Hármas bef.: 776
5. Mister Dream (4) – Ureáz (12) – Vidéki kislány (11) – 27, 16, 67, 10 – Bef.: 221, 74 – Hármas bef.: 711
6. Vesta (3) – Vízöntő (9) – Utánzó (1) – 39, 10, 18, 166 – Bef.: 280, 1015 — Hármas bef.: 16.244
7. Siller (4) – Trezor (6) – Ügyvivő (10) – 32, 10, 23, 40 – Bef.: 140, 63 – Hármas bef.: 1008
8. Zavarj! (4) – Vogul (8) – Vízesés (3) – 15, 10, 31, 23 – Bef.: 20, 33 – Hármas bef.: 570
9. Philip Baron (7) – Tördemic (3) – Üdülőhely (12) – 20, 10, 14, 10 – Bef.: 107, 29 – Hármas bef.: 1603.

tásban az Ajax legszebb ... jaira emlékeztető, okos kontrajátékkal nyert.

Borussia Dortmund (német)–Auxerre (francia) 1–0 (0–0). Auxerre. Góllövő: Ricken (59.). Továbbjutott: Dortmund, 4–1-es összesítéssel.

Juventus (olasz)–Rosenborg (norvég) 2–0 (1–0). Torino. Góllövők: Zidane (29.), Amoruso (88. – 11-esből). Tj.: Juventus, 3–1.

FC Porto (portugál)–Manchester United (angol) 0–0. Porto. Tj.: Manchester, 4–0. Ajax Amsterdam (holland)–Atletico Madrid (spanyol) 3–2 (0–1, 1–1, 2–2). Madrid. Góllövők: R. de Boer (49.), Dani (100.), Babangida (120.), illetve Kiko (29.), Pantic (105. – 11-esből). Tj.: Ajax, 4–3.

Az elődöntőben: Dortmund–Manchester, Ajax–Juventus.

A NAP SZÖVEGE

Nem játszanak himnuszokat az áprilisi Peru–Ecuador labdarúgó vb-selejtező előtt, mert félő, hogy heves indulatokat korbácsolnának a két ország határán 1995-ben halálos áldozatokat is követelő incidens emléke miatt.
– Mindenkinek meg kell értenie, hogy ebben a helyzetben így kell cselekednünk – mondta Nicolas Delfino, a perui szövetség elnöke, s megkérte a sajtó képviselőit, ne biztassák a himnusz eléneklésére sem a két szurkolótábort.

1997. március 19-23.

UTAZÁS • TRAVEL • REISEN

Nemzetközi idegenforgalmi kiállítás

BUDAPEST Boat Show

Domanovits József,
fényi

l.

Fényi Domanovits
József
alatt is.

h. 1891 febr 23 Bp

1911-16 képzm Fönk.
Balló Ede
képzm tiabadiskolle
1925 olasz tanút
Velence több.
hónapig

Szoba- (v. fali) leltár.

LEL

a .....

Folyószám	A szakleltár csoport- és folyószáma	A bútor vagy szerelvény megnevezése	Darab	H

Fonyi Domanovits József

Szentiványi István
Pitkár
ucsak

Budapest
Aréna utan
Szépművészeti múzeum

1925-ben

VENEZIA 22-23 6 X 1925 FERROVIA

10. 10. 1925 Venezia

Kedves Pitkár Ur.

Négy hónapóta olasz országban élek.. olaszul beszélek portrét rajzolok festek jólkeresek mindenki ösmer velem zében, és az olaszok mind gavaler emberek. Portréimra azt mondják; si assomiglia, multo bello, bravó pittore. anyi a dolgom, hogy alig pihenek tek sokat dol gozdam a Lidon is.

Salúti a tutti Fonyi Domanovich Gyula

4338-6

VENEZIA - Palazzo Ducale.

MDK

Fónyi Domanovits József

Olvasó nő, of.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. lo. 1.

MDK

Fónyi Dománovits József

Parkrészlet reggeli napsütésben, of.

A váza, of.

M.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 1o. l.

MDK

Fónyi Dománovits József

Egy kis pihenő olajf.
Parkrészlet "

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalogusa. 1920. Május. 7.l.

Fónyi Dománovits József MDK

Szieszta, ceruza

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Fónyi Domanovits J.

209

Domanovics József, festő. Az Ifjú Művészek Egyesületének 1913-ban a Könyves Kálmán szalonjában rendezett kiállításán Piroska cz. olajfestményével és egy csendéletképpel szerepelt.
Művészeti Krónika. 1913. 6. sz.

382. l.
Domanovics címkéje

a képző műv.
Szabadiskola
növendéke is volt
1918. katalogus név-
sorjére szerint.
a kiállításon
nem szerepel

Dománovits József

szül. Bpest. 1891 febr. 23.

1915/16. I. negyedéves mű-
vezznör. Zemplény T.

1915/16. II. negyedéves u. o.

Dománovits József.

1911/12. II. első osztálybeli mű-
vésznövendék. Balló Ildénét.
stul. Budapesten 1891 febr. 23.
Rkath. 4 polgári.

1912/13. I. másodosz-
tálybeli Zemplenyi
T., Bory J.

1912/13. II. másod
ont. u. o.

1913/14. I. harmad-
ont. u. o.

1913/14. II. harmad-
ont. u. o.

Erkezett 1905 márc. 15.

208/1905 sz. (Bpest. 1904 nov. 17.)

Kushy Dersö nemz. muzör jelentése az Alföldön és a Mátrában végzett állattani gyűjtéséről. (Válasz. V. 9.)

Domanovics József

fest.

I. Attila Csut 56.

Műcsarnok

1918. tav.

Probator V. 256.

Domanovics József

1911/12 II. – 1913/14, 1915/16

Ferkèpzomfoiskèvk

76. l.

MINDEN KORREKTÚRÁT
VISSZAKÉRÜNK!

KORREKTÚRA
Küldetett: 1934 OKT. 1
Visszaérkezett: _____
PÉLDÁNYSZÁM? _____

A KÉZIRATOKTÓL ELTÉRŐ
SZERZŐI JAVÍTÁSOKAT
KÜLÖN SZÁMÍTJUK FEL

könyv, amelynek metszetei megkapóan ábrázolják a halódó lélek küzdelmeit és diadalát. Európaszerte utá-

BUDAI MŰVÉSZHÁZ
II. BATTHYÁNY-U. 4.

1922

MEGHIVÓ

FÓNYI DOMANOVITS JÓZSEF
és KÖRMENDI MURAKÖZY LÁSZLÓ festőművészek
március 25-tól április 9-ig tartandó gyüjteményes kiállitására.
Ezen meghivó 2 (kettő) személy részére állandó látogatásra jogosit.
A kiállitás nyitva d. e. 10-től d. u. 6 óráig.

Résztvevő művészek:

Désy Béla — Náray Aurél
Illésy Márius — Oláh István
Mille Pál — Takács Ferencz
Vincze István

Korvin Testvérek, Budapest.

Nyomtatvány

Nagy.

Szentiványi J.

urnak

Városliget Bpest 6/24

orsz. m. k. Szépművészeti múzeum

Domanovics József

Műcsamok Tájkép, of

1918. tav. Eiáll. 204

1920. tav:

Szienta, e.r.

Szabadó II. 63.

A gyüjtemények törz

Könyvtár: .....könyv; .....

.....térkép;.....

Régiségtár:.....őskori;.....

.....kegyeleti tár

Néprajzi tár:.....magyar;..

népi;.....külföldi

népek tárgyai.

Képzőmüvészeti gyüjtemény: ....

rajz és metszet; .....

Természetrajzi gyüjtemény: ....

vány és kőzet;.....r

A könyvtárt.....nyitási napo

.....db. könyvet. A több

..... n látogatták. Látoga

Fónyi Domanovits
József

Csöndes otthon, olaff.
Levélírónő "

Nemzeti Szalon
1917. máj.
fav. tárl.

1920 máj.
Ez kis pihenő
Parkrészlet) of

1920 szept.
Olvasó nő, of

Fónyi Dománovits József

1916. ápr. kvált. N. Hatan

Parkrészlet reggeli napsütésben,
olaj. 400.—

A vára, olaj. 200.—

Tarczali Chuka Péter, Rassai

ötvös III. 77

Fónyi

Domanovics József

festő

L. Kendrey. Lentiványa

382. l.

1913. Fiatal nőnvezet
kiáll Könyves Kálmán
vál.
Csendélet, of
Piroska, of
Művészeti Krónika
1913. 6. szám

Képzőm Fürsh. Sfj kiáll. 1913-14

Zazar partján
Hegytetőn
Napsütéses d.n.
Nagbágai táj
Eső után
Klastromrét

of

Népvándorláskori temető V. 176

— telephely V. 176.

/Katalogus nélkül./

Képzm.Főisk.Évk. 1915-16
8.l. - 1932-33. 76.l. - Művészeti
Krónika. 1913. 6.sz. - Sz-Sz. 382.
1. /Domanovics címszónál./

(ts)

Fónyi-Domanovics József

Müvei kiállitásokon: Könyves Kálmán Szalon. 1913. Fiatal müvészek kiáll.: Csendélet, Piroska, of. - Képzm. Főisk.Ifj.Kiáll. 1913-14.: Zazar partján, Hegytetőn, Napsütéses délután, Nagybányai táj, Eső után, Klastromrét, of. - N.Szalon. 1916. ápr.: Parkrészlet reggeli napsütésben, A váza, of. - 1917.máj.: Csöndes otthon, Levélirónő, of. - 1920. máj.: Egy kis pihenő, Parkrészlet, of. - 1920.szept.: Olvasó nő, of.- OMKT. 1918.tav.: Tájkép, of. - 1920. tav.: Szieszta, cer.rajz. - Budai Müvészház /II.Batthyány-u.4./.1922. márc.-ápr.: gyüjteményes kiállitás.x

Fónyi Dománovits József MDK

Szieszta, ceruza

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Fónyi Géza, festőművész

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT A

FÓNYI GÉZA

EMLÉKKIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁRA

1979. NOVEMBER 20-ÁN DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND

Dr. ARADI NÓRA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CSOPORTJÁNAK IGAZGATÓJA

BUDAVÁRI PALOTA D. ÉPÜLET, III.

Tempó

Meghívó

Fónyi Géza

Samu Géza a Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában december 2.-ig,
Molnár C. Pál a gyulai Dürer Teremben december 1.-ig,
Bodóczky István a dunaujvárosi Képcsarnok Bemutatóteremben november 22.-ig,
Halász András a Fiatal Művészek Klubjában és a budaörsi Jókai Művelődési Házban nov. 16.-től,
fenti kiállitásokon mutatja be müveit.
Fónyi Géza emlékkiállitása a Magyar Nemzeti Galériában november 22.-től,
Feledy Gyula gyüjteményes kiállitása a Mücsarnokban december 9.-ig,
Horváth Dávid szociofotókiállitása a Fiatal Művészek Klubjában november 23.-től tart nyitva.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. nov. 17. XXIII.évf. 46. sz. 8. lap.

Fónyi Géza

F. 58.

Értesítjük, hogy az 1971. július hó 25-én, 72 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt

Fónyi Géza

Kossuth-díjas festőművészt
a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészét
a Magyar Képzőművészeti Főiskola rendes tanárát

1971. augusztus hó 2-án (hétfőn) délután 3 órakor kísérjük utolsó útjára **a Farkasréti temető halottasházából.**

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA
MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA

VII/21

LEVELEZŐ-LAP.

Magyar

Friml Jera

festőművésznő úrnak

Vissza:

Retour:

Budapest.

VI. Andrássy út 59.

Elköltözött.
Parti.

VII/21

Méltóztassék tisztelt Művész Úr!

Felkérem, hogy mb. életrajzi adatait az O. M. Képzőművészeti Múzeum magyar művészeti adattára részére lehetőleg minélőbb beküldeni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1929 június 19

Dr Szentiványi Gyula
múzeumi titkár

VI., Andrássy út 69.

repet játszott a megyei életben. A Kuria ügyvédi tanácsának 1929—31. évekre kinevezett tagja, ezt megelőzőleg a Kamara választmányi tagja volt 12 éven keresztül. Presbitere a budapesti református egyháznak, ügyésze a Dunamelléki református egyházkerületnek és a Magyar Protestáns Irodalmi Társaságnak. A Magyar Köztisztviselők Országos Kaszinójának választmányi tagja, az Egysépespárt és a IX. ker. Egységespárti Kaszinó tagja. Jogi szaklapokban számos tudományos cikke jelent meg, amelyekben különösen a magyar jogfejlődés kérdéseivel foglalkozik.

Frőhlich Jenő dr., tb. tiszti főorvos, volt désaknai bányafőorvos. Született Szegeden, 1876-ban. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten és Kolozsváron végezte. Doktori oklevelének megszerzése után egyideig a kolozsvári m. kir. Ferenc József tudományegyetem élettani intézetében, majd évekig a szemészeti klinikán működött, mint tanársegéd. Désaknára való meghivása után, mint m. kir. bányafőorvos, 16 évet töltött Désaknán. A román hűségeskü letételének megtagadása miatt 1921-ben állásának elhagyására kényszerült. Szegedre repatriált, ahol, mint kerületi tisztiorvos, tb. tiszti főorvos működött 1931-ben bekövetkezett haláláig.

Fuchs Jenő, okl. gépészmérnök, törvényszéki hites autószakértő. Született Budapesten, 1888-ban. Atyja Jenő, gyárvezető-főmérnök volt. Középiskoláit Budapesten az ágh. ev. főgimnáziumban végezte, majd a kir. József müegyetemen folytatta tanulmányait, ahol 1912-ben gépészmérnöki oklevelet nyert. Önkéntesi évét 1912—13-ban a 12. tábori tüzérezrednél szolgálta le. A háboru kitörésekor ezrede kötelékében a szerb és az olasz harctéren lefolyt ütközetekben vett részt, majd a VI. hadseregfőparancsnokságnál az autócsapatnál szolgált és mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Érdemeinek elismeréséül megkapta a Signum Laudist, a hadiékitménynyel és a kardokkal. 1921-ben az Anyagértékesitő Intézet Rt. szolgálatába állott és 1924-ig itt működött. Munkaköre az autóüzem felállitása és mintegy 40 kocsit befogadó garage vezetése volt. Innen a Szövetségközi Katonai Ellenőrző Bizottsághoz került, ahol mint autóellátás vezetőmérnök működött. 1927-ben a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium szolgálatába lépett s az autószakügyekkel foglalkozó ügyosztályon, mint mérnök nyert beosztást. Számos külföldi tanulmányutat tett, elsősorban Németországban. Az országos automobil szakértői bizottságnak tagja, 1930-ban törvényszéki hites autószakértőnek nevezték ki. Tagja a Mérnöki Kamarának, A MAC. régi gárdájának tagja.

Fuchs Sándor *(nemes)*, ny. MÁV. főfelügyelő. Született Lőcsén, 1856-ban. Középiskoláit Lőcsén végezte, majd Budapesten és Münchenben folytatott egyetemi tanulmányokat. Később önkéntesi évét szolgálta le s leszerelése után tartalékos hadnaggyá nevezték ki. Müködését magánvállalatok kötelékében kezdte meg. 1890-ben pedig a MÁV szolgálatába lépett. Fokozatos előrehaladás után I. oszt. főfelügyelővé nevezték ki. 1920-ban nyugalomba vonult. Szolgálatának ideje alatt mérnöki tevékenysége elsősorban vasutépitészeti müködésben nyilvánult meg. Résztvett a szászrégen—dévai, a baja—bátaszéki vonal és a bajai hid, valamint a bátaszék—dombóvári vasutvonal és a Budapest—Kiskőrös második vágány épitésének nagymérvü munkálataiban. Több emlékérem és elismerő oklevél tulajdonosa. A Vasuti és Hajózási Klub, valamint több más társadalmi egyesület tagja.

Furka Sándor dr., m. kir. egészségügyi főtanácsos, a Szent László-közkórház igazgatófőorvosa. Született Szászvárosban (Hunyadmegye), 1869 október 30-án. Középiskoláit a szülővárosában levő gróf Kun-kollégiumban, főiskolai tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem orvosi karán végezte, ahol orvosdoktorátust szerzett. Két évig orvosgyakornokként a Szent Rókus-kórház Kun-utcai fiókjánál működött, 1896 óta a Szent László fertőző kórháznak előbb segéd-, majd alorvosa, 1899 óta napidijas főorvosa, 1912-ben pedig főorvossá lett. 1930-ban igazgató-főorvossá nevezték ki. A világháboru alatt a sok kolera-, kiütéses tifusz-, hólyagos himlő, stb. betegségek kezelésével volt elfoglalva. Érdemeiért 1916-ban a II. oszt. magyar Vöröskereszt diszjelvénnyel és a porosz Vöröskereszt II. oszt. érdeméremmel, 1918-ban a II. oszt. polgári érdemkereszttel és a Ferenc József-rend tiszti keresztjével, 1921-ben pedig a m. kir. egészségügyi főtanácsosi cimmel tüntették ki. Számos dolgozata és cikke jelent meg magyar és német szaklapokban.

Fügi Ödön, MÁV főmérnök. Győrben született, 1890-ben. Középiskolai tanulmányait a győri főgimnáziumban elvégezve, a kir.

let szerzett. Később mint Benkhardt mester növendéke folytatta müvészi tanulmányait. Hosszabb tanulmányutat tett Párisban, Londonban és Olaszországban. 1924 óta állandó kiállitója az Ernszt-Muzeumnak és a Nemzeti Szalonnak. 1925 óta tagja a KÉVÉ-nek és 1930 óta az UME-nak. Számos festménye van külföldi és hazai mügyüjtők birtokában. Elnyerte a Benczur-Társaság diját és több külföldi kiállitáson elismerő oklevelet kapott.

Frits Béla, ny. kir. főügyész. Született Ó-Pálos (Arad-m.), 1869-ben. Atyja Béla. Felesége Urmánczy Lenke. Középiskoláit Aradon és Temesvárott a piarista gimnáziumban végezte. Budapesten a tudományegyetemen jogtudományi államvizsgát tett és ezután letette a birói vizsgát. Hivatali müködését mint joggyakornok Szegeden kezdte meg, majd a billédi járásbiróságnál, később a zombori törvényszéknél teljesitett szolgálatot. Később Szegeden a táblánál mint tanácsjegyző nyert beosztást, innen kinevezték a szászrégeni járásbirósághoz, majd Lugoson kir. alügyész lett. Ezek után a kolozsvári ügyészséghez került és ott nevezték ki kir. ügyésznek. Onnan saját kérelmére Besztercére került, ahol az ügyészség vezetője lett, 1917-től főügyészhelyettesi rangban. Az 1919-ik oláh betöréskor állásából elmozditották, mert a hüségeskü letételét megtagadta; 1921-ben pedig a románok kiutasitották. Most a budapesti kir. ügyészséghez osztották be, 1922-ben nyugdijba vonult és 1926-ban a III. csoport jellegét kapta. Számos nagy perben képviselte a vádat. Kolozsvárott, müködése alatt a „Muzeumegylet" jogi szakosztályának választmányi tagja volt.

Fritsch Fülöp, itélőtáblai biró. Született Bacskón, 1838-ban. Középiskoláit a kassai főgimnáziumban végezte, ezután ugyanott a jogakadémián folytatott jogi tanulmányokat, ahol oklevelet nyert. Birói müködését Wienben 1866-ban, mint hadbiró, kezdte meg, ahonnan 1868-ban Budapestre került, 1870-ben pedig Fehértemplomra helyezték át és itt müködött a határőrvidék feloszlatásáig. Ezután Pancsován a m. kir. járásbirósághoz nevezték ki és 1874-ig itt müködött járásbirói minőségben, későbben pedig a járásbiróság elnökévé nevezték ki. 1905-ben nyugalomba vonult. 1878-ban egyik alapitója volt a Vöröskereszt Egyletnek. Több dalegyesületben mint müködő tag szerepelt és zenei kulturája magas képzettséget árult el. Számos társadalmi egyesületnek vezető tagjai közé tartozott. Szociális tevékenységéért, amelyben neje, szül. Waszner Paulin is tevékeny segitőtársa volt, a király elismeréssel tüntette ki.

Fritz Jenő, magyar királyi posta müszaki igazgató. Született Budapesten, 1877-ben. Középiskolai tanulmányait Versecen végezte, a budapesti kir. József müegyetem gépészmérnöki szakát hallgatta és itt nyerte el oklevelét. Rövid ideig magánmérnöki gyakorlatot folytatott, egy ideig a Ganz Villamossági Rt. alkalmazásában állott, majd a m. kir. posta szolgálatába lépett. Fokozatos előrehaladás után müszaki igazgatóvá nevezték ki. A világháboru alatt a déli német hadseregnél és a katonai tábori postahivatalnál volt beosztva, ahol a műszaki ügyeket intézte. Érdemei elismeréséül a Signum Laudis-szal, a koronás arany érdemkereszttel, a katonai érdemkereszt szalagján tüntették ki. Több izben járt külföldön, a postaintézmények üzemgazdasági kérdéseinek tanulmányozása céljából. Meghivásra több esetben nemcsak a posta, hanem más intézmények müszaki berendezéseinek tervezését és kivitelezését végezte. Munkái közül a nevezetesebbek: A vasvármegyei közkórház és a Ferenc József tudományegyetem intézeteinek müszaki berendezése. Több izben tartott előadást a Mérnök Egyesületben. Szaklapokban számos cikke jelent meg. A társadalmi életben élénk szerepet játszik.

Fromm Lajos dr., kormányfőtanácsos, ügyvéd, született a pestmegyei Gyömrőn, 1867-ben. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte. Ügyvédi oklevelét 1892-ben szerezte meg. Irodájában főleg magánjogi ügyekkel foglalkozik. Külföldi tanulmányutjai során beutazta Olaszországot, Németországot és Ausztriát. A világháboru alatt a honvédkerületi parancsnokságnál és a honvédelmi minisztériumban teljesitett szolgálatot. A forradalom előtti időkben mint Pest vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, élénk sze-

Rát Str 540-41. e. arcképpel

de sikerült megmenekülnie s rejtekhelyéről azután is részt vett a mozgalom vezetésében, amig 1919 aug. 6-án a cselekvés terére lépett. Eltávolitotta a proletárdiktatura bukása után alakult Peidl-kormányt s megalakitotta a nemzeti kormányt, amelynek miniszterelnöke lett. Helyzete a román megszállás alatt rendkivül sulyos volt, a románok nemcsak a kormányzása elé gördítettek nagy akadályokat, hanem élete ellen is törtek s egy izben csak az angol és az amerikai misszió gyors közbelépése mentette meg az elfogatástól. Mikor 1919 novemberében Clerk közbenjárására megalakult az összes pártok részvételével a koncentrációs kormány, a hadügyi tárcát vállalta. Mint hadügyminiszternek jelentékeny része volt a nemzeti hadsereg megszervezésében. A Huszár-kormány lemondásával ő is megvált tárcájától. A miniszterelnöksége alatt alakult Keresztény Nemzeti Pártnak elnöke volt s ő vitte keresztül ennek a pártnak a Keresztényszocialista Párttal való egyesülését. Az uj párt a „Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja", nagy sikerrel vett részt a nemzetgyülési választásokon, amelyeket az ő választójogi rendelete alapján tartottak meg 1920 januárjában. A kormányból való távozása után a politikai események lassanként ellenzékbe sodorták. Néhány társával kivált a Keresztény Nemzeti Egyesülésből s külön pártot alapitott, mely később a „Keresztény Kisgazda, Földmives és Polgári Párt" nevet vette fel s melynek ő maga állott az élén 1921 végéig, amikor a pártvezérséget az ő elnöklete mellett Andrássy Gyula gróf vette át. Pártja élén tevékeny részt vett a nemzetgyülés vitáiban, de elmaradt a Ház üléseiről, amikor Tisza István meggyilkolása miatt inditott bünperben az ügyészség vádat emelt ellene. A nemzetgyülés saját kérelmére bizonyos megkötésekkel felfüggesztette mentelmi jogát s 1921 nyarán hónapokig állott a bünper középpontjában, mig az ügyészség julius 9-én az ellene emelt vádat el nem ejtette. Kevéssel utóbb egyik vezére volt a nyugatmagyarországi felkelésnek. Mivel azonban az antant szeptember 7-iki jegyzékében Nyugatmagyarországból való eltávolitását követelte s a kormány e követelésnek engedni volt kénytelen, ebbeli szerepének hamarosan vége szakadt. IV. Károly király októberi visszatérési kisérletekor a kormány elfogatta s néhány napon át őrizetben tartotta, a husvéti királylátogatás alkalmával pedig sürgönyi parancsra szabad mozgásában megakadályozták. Mindezek a dolgok csak fokozták ellenzéki magatartásának hevességét. Az 1922-iki általános nemzetgyülési választásokon Zalaegerszegen és Hajdúböszörményben kisebbségben maradt, de a budapesti déli lajstromos kerületben, mint pártjának, az Andrássy—Friedrich-pártnak listavezetője, mandátumot kapott. 1923-ban a török—görög háboru befejeztével, Kis-Ázsiába utazott és Kemal pasának diszkardot vitt a keresztény és nemzeti alapon álló pártok nevében. 1925-ben, a fővárosi törvényhatósági választásokon, a belvárosi kerületben mint listavezetőt bizottsági taggá választották. A nemzetgyülésen mindvégig erős ellenzéki álláspontot foglalt el, mint pártonkivüli keresztény ellenzéki. Emlékezetes az Esküttüggyel kapcsolatban tett folyosói nyilatkozata (1924 november 28.), amely végeredményben előidézője volt több képviselő karhatalommal történt eltávolitásának. Az 1926. évi országgyülési képviselőválasztáson paktumos listán kapott mandátumot a budapesti déli kerületben. Habár a választások folyamán a Keresztény Gazdasági és Szociális Párttal közös listán indult, ellenzéki pártállását meg nem változtatta és a képviselőházban is a keresztény ellenzékhez tartozik.

Friedrich Vilmos dr., *(nyitrazsámbokréti)*, egyet. r. k. tanár, m. kir. egészségügyi főtanácsos, főorvos. Budapesten született, 1864-ben. Középiskoláit az ág. ev. gimnáziumban, egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte, ahol 1877-ben orvosi diplomát szerzett. Tanulmányainak befejezése után 3 és fél évig az I. sz. egyetemi belklinikán müködött, majd egy és fél évig báró Korányi Frigyes magánasszisztense volt. A ker. munkáspénztárnál előbb mint helyettes, majd mint főorvos működött, mely idő alatt 9 rendelőintézetet alapitott. 1912-től 1920-ig a Munkáskórház belgyógyászati kórházát vezette. Háború alatt az 1200 ágyas III. katonai kórház parancsnoka volt, mint törzsorvos 1928-ban az Országos Munkásbiztositó Pénztár vezető főorvosi állásáról lemondott, illetve kérte nyugdijazását. 1896-ban az ipari megbetegedések kór- és gyógytana cimü tárgykörből magántanárrá habilitálták, 1923-ban egyetemi rk. tanár lett. Hazai és külföldi orvosi szaklapokban több, mint száz tudományos dolgozata és értekezése jelent meg, amelyben főleg a belgyógyászat és ipari megbetegedések legkülönbözőbb ágaival foglalkozik. 1905-ben kir. tanácsosi rangot, 1910-ben magyar nemességet kapott, 1925-ben egészségügyi főtanácsossá nevezték ki.

Frigyes királyi herceg, felsőházi tag. 1856. jun. 4-én született a morvaországi Gross-Seelowitzban, mint Károly Ferdinánd főherceg és Erzsébet főhercegnőnek, József nádor leányának legidősebb fia. Tescheni herceg. Fiatalon lépett a hadseregbe. 1871. márc. 14-én, mint a császárvadászok hadnagya szolgált Tirolban, 1873-ban főhadnagy, 1875-ben százados, 1876-tól 1886-ig pedig előbb, mint őrnagy, később, mint alezredes és ezredes a 42-ik, majd a 13-ik gyalogezredben szolgált, Hosszabb időt töltött Krakkóban, ott az 52-ik gyalogezred parancsnoka volt, innen Linzbe nevezték ki a 18-ik gyalogezred parancsnokává. 1882-ben telepszik le Pozsony-

ban, mint a 27-ik gyalogezred parancsnoka, vezérőrnagyi rangban. Ettől fogva állandóan Pozsonyban lakik, ahol feleségével, Croy-Dülmen Izabella hercegnővel, nagy népszerűségre tesz szert. 1889-ben kitünteti magát a kisbéri hadgyakorlatokon és ekkor a pozsonyi V-ik hadtest parancsnokává nevezik ki. 1894-ben táborszernagy lesz, 1905-ben csapatfőfelügyelő, 1907-ben pedig az osztrák Landwehr főparancsnoka. Nagy katonai tudását, buzgalmát és éleslátását I. Ferenc József azzal honorálja, hogy 1910-ben a legmagasabb és legnehezebb katonai hivatalt bizza rá: kinevezi az egész hadsereg főparancsnokává. Német, spanyol, porosz, bajor, württembergi ezredek tulajdonosa. Ő készíti elő az osztrák-magyar hadsereget arra, hogy egy esetleges háboruban megállhassa a helyét. Bélyei hires vadászterületc, amelyet Albrecht főhercegtől örökölt, találkozóhelye lesz Európa legelőkelőbb urainak; itt látja vendégül Vilmos német császárt is. A király, aki igen nagyra becsüli Frigyes főherceg tehetségét és buzgalmát; legmagasabb rendjeleivel tünteti ki, az aranygyapjas-renddel, a Szent István-renddel és a gyémántos katonai érdemkeresztet adományozta neki. Hohenberg Zsófia hercegnő, még mint Chotek Zsófia grófnő az ő udvaránál teljesit társalkodónői tisztet és itt ismerkedik meg Ferenc Ferdinánd trónörökössel is, kinek később felesége lesz. A világháboruban vállalja a hadbaszállt osztrák-magyar hadsereg főparancsnokságának vezetését s Teschenből irányitja ezeket a nehéz és élet-bevágóan fontos hadműveleteket. Több izben tesz személyesen jelentést I. Ferenc Józsefnek, majd IV. Károlynak és Vilmos császárnak is. Előbb vezérezredessé, majd tábornaggyá nevezi ki a király, aki összes legnagyobb kitüntetéseivel elhalmozza és elnyeri a német császártól a Vaskereszt I. osztályát a gyémántokkal és a Pour le Merite I. osztályát is. A háborus összeomlás után Svájcba költözik, ahonnan a kommunizmus bukása után jön haza, hogy átvegye magyaróvári hires gazdaságát, amely az ő kezelésében Európa egyik legkiválóbb mintagazdaságává emelkedik.

Frigyesi Jenő, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank debreceni fiókjának igazgatója. Született Nagykárolyban, 1872-ben. Középiskoláit Nagykárolyban és Ungváron végezte, majd Budapesten a kereskedelmi akadémián folytatta tanulmányait. Tisztviselői pályafutását 1888-ban a Magyar Petróleumipar Rt.-nál kezdte meg, amelynek 1893-ig állott alkalmazásában. Ezután a 23. cs. és kir. gyalogezredben leszolgálta önkéntesi évét, majd mint tartalékos hadnagy szerelt le. Utóbb a Magyar Mechanikai Kefegyár Rt. alkalmazásába állott és ott müködött 1897-ig főkönyvelői minőségben, amikor is a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankhoz lépett át, annak budapesti központjába. A Kereskedelmi Bank 1898-ban az érdekkörébe tartozó Fiumei Kereskedelmi Bank Rt.-hoz küldte ki, majd ennek az intézetnek megszünése után ujból a budapesti főintézetnél nyert beosztást. 1905-ben a Debreceni Alföldi Takarékpénztár Rt. igazgatójává nevezték ki. Ezt az állását 1921-ig töltötte be, amikor attól önként megvált. Ezután a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank Rt. debreceni fiókjának vezetésével bizták meg. A város gazdasági életében vezető szerepet visz, alelnöke a Debreceni Kereskedelmi Csarnoknak, a TÉBE vidéki körzetének igazgatóságában helyet foglal. Több helyi társadalmi és kulturális egyesület tagja.

Frigyesi József dr., egyetemi ny. r. tanár, m. kir. egészségügyi főtanácsos, a nőgyógyászati klinika igazgatója. Kisvárdán született, 1875-ben. Középiskoláit az ungvári katolikus főgimnáziumban, egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte, ahol 1897-ben orvosdoktori diplomát nyert. Oklevelének elnyerése után a II. számu női klinikára került Tauffer professzor mellé, mint gyakornok, később mint tanársegéd. 1912-ben a Nőgyógyászati műtéttan c. tárgykörből magántanárrá habilitálták. 1913-ban a székesfővárosi Bakács-téri nőgyógyászati klinika vezetését vette át. A világháboru kitörésekor bevonult és a háboru egész tartama alatt katonai szolgálatot teljesitett s mint őrnagy-orvos szerelt le. Számos hadikitüntetés tulajdonosa. Hazai és külföldi szaklapokban számos tudományos értekezése és dolgozata jelent meg; a szülészet és nőgyógyászat körébe vágó uttörő tudományos munkásságára vonatkozó tanulmányait a külföldi körök is akceptálták. Külföldi és hazai orvosegyesületekben sok előadást tartott. Több hazai és külföldi tudományos társaság tagja. A közegészségügy terén kifejtett érdemes munkásságának elismeréséül a Kormányzó 1924-ben egészségügyi főtanácsossá, 1929-ben pedig a Pázmány Péter tudományegyetem I. sz. nőgyógyászati és szülészeti tanszékére nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

Friml Géza, festőművész. Született Budapesten, 1899-ben. Középiskoláit a Tavaszmező-utcai gimnáziumban végezte, majd a Képzőművészeti Főiskolán rajztanári okleve-

Friml Géza

Friml Géza: Napraforgók között

Kevé XX. kiáll. 1929

GRÓF ALMÁSY-TELEKI ÉVA

MŰVÉSZETI INTÉZETE (VOLT ERNST-MÚZEUM)

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. TELEFON: 224—008.

BARZÓ ENDRE
BENEDEK JENŐ
FÓNYI GÉZA
MIHÁLTZ PÁL
ilosvai VARGA ISTVÁN
FESTŐMŰVÉSZEK ÉS
JÁLICS ERNŐ
KERÉNYI JENŐ
Borbereki KOVÁCS ZOLTÁN
SZOBRÁSZMŰVÉSZEK

MŰVEINEK KIÁLLITÁSA

1944 MÁRCIUS 19-TŐL

RENDEZTE:
PETROVICS ELEK

BUDAPEST, 1944 MÁRCIUS
GRÓF ALMÁSY-TELEKI ÉVA MŰVÉSZETI INTÉZETE KIADÁSA
VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8.

Légrády Testvérek R.-T. nyomdai műintézete, Budapest.
(Igazgató: Kertész Árpád.)

ÉLETRAJZI ADATOK

I. FESTŐK

Barzó Endre született Nyíregyházán, 1898 május 5-én. Elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát és 1921-ben rajztanári oklevelet szerzett. Azután 1926-ig mint tanársegéd működött Benkhard Ágost mellett. 1928-ban a Szinyei-Társaság Nemes Marcell külföldi utazási ösztöndíját nyerte el. 1931-ben gyüjteményes kiállítása volt az Ernst Múzeumban. Működik Budapesten.

Benedek Jenő született Kecskeméten 1906 január 16-án. Eleinte Révész Imrénél a kecskeméti művésztelepen, azután a Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágostonnál tanult. Később Olaszországban és Németországban, nevezetesen Berlinben képezte tovább magát a festésben. A Szinyei Társaság dícsérő elismerésben részesítette. Most először mutatkozik be nagyobb anyaggal. Működik Szolnokon.

Fónyi Géza született Trencsénben, 1899 július 6-án. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágost tanítványa volt. A miskolci művésztelepen dolgozott. 1927-ben Párisban és Olaszországban, 1936—1937-ben mint főv. ösztöndíjas Rómában végzett tanulmányokat. Dícsérő elismerést nyert a Szinyei Társaságnál és az áll. Szent István freskópályázaton. Tagja az UME és KUT művészegyesületeknek. Működik Budapesten.

Miháltz Pál született Magyarvalkón 1899 április 1-én. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Vaszary János tanítványa volt. 1922—1923-ban a Szinyei Társaság ismételten ösztöndíjban részesítette. 1931-ben gyüjteményes kiállítást rendezett az Ernst Múzeumban. 1928-ban tanulmányúton volt Olaszországban. Több külföldi kiállításon vett részt. Tagja az UME és KUT művészegyesületeknek. Működik Budapesten.

Ilosvai *Varga* István született Kunhegyesen 1895 augusztus 31-én. Eleinte Rippl-Rónai Józsefnél, aztán a Képzőművészeti Főiskolán Balló Edénél s végül Párisban tanult. Többízben rendezett gyüjteményes kiállítást. Működik Szentendrén. A KUT és UME tagja.

II. SZOBRÁSZOK

Jálics Ernő született Kadarkúton 1895 március 13-án. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Radnai Béla és Sidló Ferenc voltak tanárai. A Szinyei Társaság többízben dícsérő elismerésben részesítette, 1925-ben pedig Nemes Marcell utazási ösztöndíját és 1927-ben Ernst Lajos szobrászati díját ítélte neki. 1928—1930-ban a római Collegium Hungaricum ösztöndíjas tagja volt. 1922 óta vesz részt a budapesti kiállításokon. Működik Budapesten.

Kerényi Jenő született Budapesten 1908 november 20-án. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Bory Jenő tanársegédje volt. 1937-ben állami ösztöndíjjal olaszországi tanulmányutat tett. Gyüjteményes kiállítást rendezett 1939-ben. Működik Budapesten.

Borbereki *Kovács* Zoltán született Rónaszéken 1907 július 27-én. Eredetileg festőnek indult, a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Vaszary János és Csók István tanítványa, az utóbbinak tanársegédje is volt. 1934—1935-ben római Collegium Hungaricum ösztöndíjas tagja, 1937-ben Párisban volt tanulmányúton. Képeiből és szobraiból háromízben gyüjteményes kiállítást rendezett az Ernst Múzeumban. Szoborműveire 1936-ban a székesfőváros Ferenc József-díját, 1937-ben a párisi világkiállításon a Grand Prix-t nyerte el. Működik Budapesten és Szolnokon.

I. TEREM.

1898 V. 5

Barzó Endre

1. Mandulafák. Pasztell.	500.—
2. Tihany. Pasztell.	500.—
3. Falun. Pasztell	700.—
4. Fehér lovak. Pasztell	500.—
5. Szentendrén. Pasztell	500.—
6. A hajón. Pasztell.	500.—
7. Szűk utca. Pasztell	500.—
8. Krumpliszedők. Pasztell. Mgt.	
9. Várakozók. Pasztell.	400.—
10. Szomorúság. Pasztell	1000.—
11. Leányfej. Pasztell	400.—
12. Tájkép. Pasztell.	400.—
13. Remény nélkül. Pasztell.	500.—
14. Dombos táj. Szénrajz.	350.—
15. Kertben. Szénrajz	400.—
16. Egyedül. Pasztell	500.—
17. Tájkép. Pasztell.	500.—
18. Szomszédok. Pasztell	1000.—
19. Nyári est. Vízfestmény	600.—
20. Őszi séta. Pasztell. Mgt.	
21. A beteg. Pasztell.	500.—
22. Tavasz. Pasztell	500.—
23. Alkonyatkor. Vízfestmény	400.—
24. Különös menet. Pasztell	600.—
25. Hazafelé. Pasztell.	600.—
26. Asszonyok az úton. Pasztell	500.—
27. Megbeszélés. Pasztell	400.—
28. Búcsú. Pasztell.	500.—
29. Szegény emberek. Tollrajz.	350.—

II. TEREM.

Ilosvai Varga István

30. Fatörzsek. Olajfestmény. . . . . 1400.—
31. Csendélet margarétával. Olajfestmény. . 1400.—
32. Kisváros. Olajfestmény. . . . . 1300.—
33. Fenyves táj. Olajfestmény.. . . . . 1200.—
34. Kapuoszlopok. Olajfestmény. . . . . 1200.—
35. Tájképvázlat. Olajfestmény. . . . . 1500.—
36. Konstruktív táj. Olajfestmény. . . . 1200.—
37. Tájkép sárga színben. Olajfestmény. . . 1100.—
38. Kék-zöld csendélet. Olajfestmény. . . . 1000.—
39. Lírai hangulat. Olajfestmény. . . . 1400.—
40. Ezüstös színű csendélet. Olajfestmény. . . 1100.—
41. Udvarrészlet. Olajfestmény. . . . . 1300.—
42. Csendélet. Olajfestmény. . . . . 1200.—
43. Sárga fa. Olajfestmény. . . . . 1300.—
44. Fehér változatok. Olajfestmény. . . . 1100.—
45. Nő virággal. Olajfestmény. . . . . 1500.—
46. Birs csendélet. Olajfestmény. . . . . 1100.—
47. Könyöklő nő. Olajfestmény. . . . . 1200.—
48. Önarckép. Olajfestmény. . . . . 1000.—

Kerényi Jenő

145. Talpát néző. Terrakotta. . . . . 1000.—
146. Mosónő. Terrakotta. . . . . 1000.—
147. Leány korsókkal. Terrakotta. Fémből . . 2000.—
148. Anya. Terrakotta. . . . . 1000.—
149. Vetkőző leány. Terrakotta. . . . . 1000.—
150. Egy asszony. Terrakotta. Fémből. . . . 2000.—
151. Síremlék kőből. Megrendelhető.

III. TEREM.

Fónyi Géza

49. Boglyák. Pasztell. . . . . 500.—
50. Csónakok. Pasztell. . . . . 600.—
51. Dombok között. Pasztell. . . . . 800.—
52. Külváros. Pasztell. . . . . 500.—
53. Dunaparton. Pasztell . . . . . 800.—
54. Gyártelep. Pasztell. . . . . 600.—
55. Álom. Pasztell. . . . . 1200.—
56. Tűzfalak. Pasztell.. . . . . 500.—
57. Domboldal. Pasztell . . . . . 500.—
58. Híd alatt. Pasztell. . . . . 700.—
59. Szőlőhegy. Pasztell. . . . . 800.—
60. Kültelek. Pasztell.. . . . . 1000.—
61. Falu. Pasztell.. . . . . 800.—

Borbereki Kovács Zoltán

152. Cigányleány. Gipsz. Megrendelhető fémből.
153. Lábmosó. Bronz.
154. Cigányfiú. Terrakotta. . . . . 1200.—

IV. TEREM.

Benedek Jenő

62. Mindennapi kenyerünk. Olajfestmény. . . 2000.—
63. Uzsonnázó kisfiú. Olajfestmény. . . . . 1800.—
64. Csendes pihenő. Olajfestmény. . . . . 1800.—
65. Favágó. Olajfestmény. . . . . 800.—
66. Kifestett leányok. Olajfestmény. . . . . 1600.—
67. Madonna. Olajfestmény. . . . . 3000.—
68. Hajnalban. Olajfestmény. . . . . 1800.—
69. Önarckép. Olajfestmény. Mgt.
70. Két szál virág. Olajfestmény. . . . . 1000.—
71. Tehén. Olajfestmény. Mgt.
72. Egyedül. Olajfestmény. . . . . 1800.—
73. Festékes tál. Olajfestmény. . . . . 800.—
74. Sötét házak. Olajfestmény. . . . . 2000.—
75. Ujságos. Olajfestmény. . . . . 2000.—
76. Ősz a Tiszaparton. Olajfestmény. . . . . 2000.—
77. Fiatal leány. Olajfestmény. . . . . 2000.—
78. Önarckép. Olajfestmény. . . . . 1600.—

Borbereki Kovács Zoltán

155. Gábor Áron. Terrakotta. . . . . 1000.—
156. Akt. Terrakotta. . . . . 1000.—
157. Vetkőző. Gipsz. Megrendelhető kőben.

Jálics Ernő

158. Matyófej. Terrakotta. Az állam tulajdona.

V. TEREM.

Mihály Pál

79. Dombos táj. Pasztell. Mgt.
80. Esős idő. Vízfestmény. . . . . 500.—
81. Falusi kert. Pasztell. . . . . 400.—
82. Beszélgetők. Monotípia. . . . . 350.—
83. Itatás. Vízfestmény. . . . . 600.—
84. Anya. Monotípia. . . . . 300.—
85. Otthon. Vízfestmény. . . . . 500.—
86. Tehenek. Vízfestmény. . . . . 600.—
87. Utasok. Vízfestmény. . . . . 500.—
88. Kútnál. Vízfestmény. . . . . 700.—
89. Koldusasszony. Monotípia. . . . . 300.—
90. Holdfelkelte. Monotípia. . . . . 300.—
91. Napfény. Pasztell. . . . . 800.—
92. Esti fények. Pasztell. . . . . 800.—
93. Temetőben. Pasztell. . . . . 800.—
94. Lovat vezető ember. Monotípia. . . . . 300.—
95. Szobrászműterem. Monotípia. Mgt.
96. Ember lóval. Monotípia. . . . . 300.—

VI. TEREM.

Benedek Jenő

97. Alakok. Vízfestmény. . . . . 400.—
98. Esti fény. Olajfestmény. . . . . 600.—
99. Házak. Vízfestmény. . . . . 400.—
100. Papagáj. Olajfestmény. . . . . 1500.—
101. Két asszony. Vízfestmény. . . . . 400.—
102. Tehenek. Vízfestmény. I. . . . . 400.—
103. Dombos táj. Vízfestmény. . . . . 400.—
104. Utca. Olajfestmény. . . . . 1000.—
105. Hazafelé. Vízfestmény. I–II. . . . . 400.—
106. Sárga ház. Vízfestmény. . . . . 400.—
107. Hazafelé. Vízfestmény. . . . . 400.—
108. Alkonyat. Olajfestmény. Mgt.
109. Sárga házak. Vízfestmény. . . . . 400.—
110. Várakozó asszonyok. Olajfestmény. . . . 600.—
111. Alakok. Vízfestmény . . . . . 400.—
112. Kisfiú. Olajfestmény. . . . . 1000.—
113. Alkonyat. Vízfestmény. . . . . 400.—
114. Alföld mélyén. Olajfestmény . . . . . 900.—
115. Házak. Vízfestmény. . . . . 400.—
116. Várakozás. Vízfestmény. . . . . 400.—
117. Esti színek. Olajfestmény . . . . . 900.—
118. Szántás. Vízfestmény . . . . . 400.—

Jálics Ernő

159. Anyaság. Gipsz. Nemes fémben. . . . . 4500.—

NAGYTEREM.

Miháltz Pál

119. Orgonák. Olaj tempera. . . . . 1000.—
120. A Gellérthegy mögött. Olaj tempera. . . 1000.—
121. Feszület. Pasztell. . . . . 1500.—
122. Őszi lombok. Pasztell. Mgt.
123. Parkrészlet. Pasztell. Mgt.
124. Dombok. Olaj tempera. . . . . 1500.—
125. Lépcsős út. Olaj tempera. . . . . 1000.—
126. Őszi fények. Olaj tempera. Mgt.
127. Esztergomi utca. Olaj tempera. . . . . 2000.—
128. Szürke udvar. Olaj tempera. . . . . 1000.—
129. Szobrász. Olaj tempera. . . . . 2000.—
130. Önarckép. Pasztell. . . . . 800.—
131. Tájkép bivalyokkal. Olaj tempera. . . . 3500.—
132. Árkádos udvar. Pasztell. Mgt.
133. Csonkolt fák. Olaj tempera. . . . . 2000.—
134. Szobrászműhely. Olaj tempera. . . . . 2000.—
135. Tájkép. Olaj tempera. . . . . 2000.—
136. Templomfal. Olaj tempera. . . . . 2500.—
137. Kopasz fák. Olaj tempera. Mgt.
138. Vízparton. Olaj tempera. . . . . 2000.—
139. Kovácsműhely előtt. Olaj tempera. . . . 2000.—
140. Templom Óbudán. Olaj tempera. Mgt.
141. Csendes délután. Olaj tempera. Mgt.
142. Kőszegi házak. Olaj tempera. . . . . 2000.—
143. Csendélet. Pasztell. . . . . 1000.—
144. Hazatérő munkások. Olaj tempera. . . 1200.—

Jálics Ernő

160. Köpülő asszony. Nemes fémben ára . . . 8000.—

HALL.

Jálics Ernő

Részletek a M. F. T. R. reliefjeiből.

Zsákhordó. Nem eladó.
Szénlapátoló. Nem eladó.